

Projekt współfinansowany z Narodowego
Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

REGULAMIN KONKURSU OFERT

dla zadania pod nazwą:

**„Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki
pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”**

znak sprawy: „P2”

Zatwierdzam:

o. Piotr Cuber
Gwardian

Kraków, wrzesień 2022 r.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Spis treści:

Rozdział 1 Część ogólna

1. Nazwa i adres Beneficjenta
2. Konkurs ofert
3. Źródła finansowania
4. Etapy konkursu ofert
5. Prawa Beneficjenta
6. Koszty udziału w konkursie ofert
7. Język stosowany w konkursie ofert oraz czytelność dokumentów
8. Unieważnienie konkursu
9. Opis sposobu udzielania wyjaśnień do treści Regulaminu oraz sposób porozumiewania się Beneficjenta z Wykonawcami
10. Zmiana treści Regulaminu
11. Obowiązek informacyjny wynikający z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679

Rozdział 2 Przedmiot zamówienia

1. Określenie wielkości lub zakresu przedmiotu zamówienia
2. Rozwiązania równoważne
3. Termin realizacji przedmiotu zamówienia
4. Podwykonawstwo

Rozdział 3 Warunki udziału w konkursie oraz wymagane dokumenty

1. Warunki udziału w konkursie stawiane Wykonawcom
2. Wymagane przez Beneficjenta dokumenty na potwierdzenie spełniania warunków udziału w konkursie
3. Wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia
4. Wadium

Rozdział 4 Oferty

1. Opis sposobu przygotowania oferty
2. Zmiana oraz wycofanie oferty
3. Opis sposobu obliczania ceny w ofercie

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

4. Miejsce i termin składania i otwarcia ofert
5. Poprawa złożonych ofert
6. Badanie i ocena złożonych ofert
7. Weryfikacja wiarygodność złożonych ofert
8. Odrzucenie oferty
9. Kryteria wyboru najkorzystniejszej oferty
10. Rozstrzygnięcie konkursu

Rozdział 5 Umowa

1. Wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy
2. Podpisanie umowy

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Wykaz załączników do Regulaminu

1. Załączniki upublicznione na stronie internetowej SKOZK (<https://skozk.pl/informacje-o-zamowieniach-publicznych-z-nfrzk-projekty-kluczowe/>):
 - 1.1. Załącznik nr 1 A: „Ramowy wstępny Program prac Konserwatorskich dotyczący wystroju wnętrza: prezbiterium, transeptu, nawy główne, w kościele p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Krakowie, przy ulicy Franciszkańskiej 2” opracowany przez Katarzynę Magrysiewicz Dobrzańską,
 - 1.2. Załącznik nr 1 B: Przedmiar prac: „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”
 - 1.3. Załącznik nr 1C: Pozwolenie Małopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków nr 35/16, z dnia 27 kwietnia 2016r. na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków”,
 - 1.4. Załącznik nr 1D: Decyzja Małopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków nr 50/19, z dnia 07 maja 2019 r. w sprawie zmiany pozwolenia nr 35/16, z dnia 27.04.2016.,
 - 1.5. Załącznik nr 2: Formularz oferty
 - 1.6. Załącznik nr 3: Wykaz wykonanych zadań
 - 1.7. Załącznik nr 4: Wykaz osób
 - 1.8. Załącznik nr 5: Wzór umowy.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Rozdział 1 Część ogólna

1. Nazwa i adres Beneficjenta

- 1.1. Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków
- 1.2. REGON: 040013365, NIP: 676-11-73-488
- 1.3. Adres strony internetowej Beneficjenta: <http://franciszka.pl/>
- 1.4. Adres poczty elektronicznej Beneficjenta: onkyop@poczta.onet.pl

2. Konkurs ofert

- 2.1. Konkurs ofert (dalej „Konkurs”) ma na celu wybór Wykonawcy zadania z zachowaniem zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości. Regulamin konkursu ofert (dalej „Regulamin”) normuje zasady i tryb postępowania dla zadania pod nazwą „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”.
- 2.2. Dokumenty zawarte w Regulaminie konkursu ofert mogą być wykorzystane przez Wykonawców wyłącznie zgodnie z ich przeznaczeniem, tj. w celu udziału w konkursie ofert oraz przygotowania i złożenia oferty, i nie mogą być wykorzystywane do innych celów.
- 2.3. Konkurs, którego dotyczy niniejszy dokument oznaczony jest znakiem: „P2”. Wykonawcy winni we wszelkich kontaktach z Beneficjentem powoływać się na wyżej podane oznaczenie.

3. Źródła finansowania

- 3.1. Przedmiot zamówienia jest dofinansowany ze środków przyznanych na podstawie wystawionej promesy Społecznego Komitetu Ochrony Zabytków Krakowa zawierającej warunkowe przyrzeczenie udzielenia Klasztorowi Franciszkanów w Krakowie w latach 2022 – 2025 dofinansowania na realizację projektu kluczowego „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza” z dnia 12 września 2022.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

4. Etapy konkursu ofert

- 4.1. Postępowanie składa się z następujących etapów:
 - 4.1.1. Upublicznienie Regulaminu konkursu ofert wraz z jego załącznikami na stronie internetowej SKOZK (<https://skozk.pl/informacje-o-zamowieniach-publicznych-z-nfrzk-projekty-kluczowe/>).
 - 4.1.2. Ewentualne pytania Wykonawców do treści Regulaminu,
 - 4.1.3. Składanie i publiczne otwarcie ofert,
 - 4.1.4. Badanie i ocena złożonych ofert,
 - 4.1.5. Wybór najkorzystniejszej oferty albo unieważnienie konkursu ofert,
 - 4.1.6. Zawarcie umowy z wybranym Wykonawcą.

5. Prawa Beneficjenta

- 5.1. Beneficjent zastrzega sobie prawo do żądania szczegółowych informacji i wyjaśnień od Wykonawców dotyczących wszystkich elementów złożonej oferty, w tym również złożonych dokumentów, z uwzględnieniem pkt 6.1. oraz 7.1. rozdziału 4 Regulaminu.
- 5.2. Beneficjent może podwyższyć środki finansowe przeznaczone na realizację przedmiotu zamówienia do ceny najkorzystniejszej oferty.

6. Koszty udziału w konkursie ofert

- 6.1. Wykonawca ponosi wszelkie koszty związane z udziałem w konkursie.
- 6.2. W przypadku unieważnienia konkursu, Beneficjent nie przewiduje zwrotu Wykonawcom kosztów udziału w konkursie.

7. Język stosowany w konkursie ofert oraz czytelność dokumentów

- 7.1. Językiem obowiązującym podczas całego przebiegu konkursu jest wyłącznie język polski.
- 7.2. Oferta oraz wszelkie dokumenty składane przez Wykonawców muszą być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone na język polski. Jeśli

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Wykonawca składa dokumenty sporządzone w języku obcym, musi załączyć je w oryginalnym brzmieniu wraz z ich tłumaczeniem na język polski. W razie wątpliwości pomiędzy wersją obcojęzyczną i wersją polskojęzyczną uznaje się, iż wersja polskojęzyczna jest wersją wiążącą.

- 7.3. Oferta oraz każdy inny dokument składany w konkursie musi być czytelny i zapisany techniką nieścieralną. W przypadku, gdy dokument będzie nieczytelny Beneficjent wezwie Wykonawcę do jego uzupełnienia lub złożenia wyjaśnień co do jego treści.

8. Unieważnienie konkursu

- 8.1. Beneficjent może unieważnić konkurs, jeżeli:

8.1.1. Cena najkorzystniejszej oferty przekroczy środki finansowe, które Beneficjent może przeznaczyć na realizację przedmiotu zamówienia.

8.1.2. Wystąpiła zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie konkursu lub wykonanie zamówienia nie leży w interesie Beneficjenta, czego nie można było wcześniej przewidzieć.

8.1.3. Beneficjent nie otrzyma środków finansowych od dotującego.

- 8.2. Beneficjent unieważni konkurs, jeżeli nie zostanie złożona żadna oferta lub wszystkie oferty zostaną odrzucone.

9. Opis sposobu udzielania wyjaśnień do treści Regulaminu oraz sposób porozumiewania się Beneficjenta z Wykonawcami

- 9.1. Wykonawca może zwracać się do Beneficjenta o wyjaśnienie treści Regulaminu w terminie do 6 dni przed terminem składania ofert, kierując swoje zapytania pisemnie lub przy pomocy poczty elektronicznej.

- 9.2. Beneficjent udzieli wyjaśnień niezwłocznie, nie później jednak niż na 1 dzień przed upływem terminu otwarcia ofert, pod warunkiem, że wniosek o wyjaśnienie wpłynął w terminie wskazanym w powyżej w pkt 9.1. Beneficjent pomimo upływu terminu, o którym mowa powyżej może udzielić wyjaśnień.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Przedłużenie terminu składania i otwarcia ofert nie wpływa na bieg terminu składania wniosku, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

- 9.3. Treść wyjaśnienia bez wskazania źródła zapytania Beneficjent zamieści na stronie internetowej na której upubliczniono Regulamin (<https://skozk.pl/informacje-o-zamowieniach-publicznych-z-nfrzk-projekty-kluczowe/>)
- 9.4. Oświadczenia, wnioski, pytania, zawiadomienia oraz informacje Beneficjent i Wykonawcy przekazują pisemnie lub pocztą elektroniczną.
- 9.5. Pytania należy kierować:
 - 9.5.1. W formie pisemnej na adres: Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków,
 - 9.5.2. Poczta elektroniczną na adres: onkyop@poczta.onet.pl,
- 9.6. Beneficjent urzęduje w następujących dniach i godzinach: od poniedziałku do piątku od godziny 10.00 do godziny 12.00 z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.
- 9.7. Korespondencja przesłana do Beneficjenta pocztą elektroniczną poza godzinami urzędowania wskazanymi w pkt 9.6 powyżej, zostanie zarejestrowana w następnym dniu roboczym i uznana za wniesioną tego dnia.
- 9.8. Beneficjent nie odpowiada za wyjaśnienia dotyczące postanowień Regulaminu konkursu udzielane Wykonawcom przez osoby lub instytucje nieuprawnione do kontaktowania się z Wykonawcami zgodnie z Regulaminem.
- 9.9. Osoba ze strony Beneficjenta do kontaktów z Wykonawcami: o. Łukasz Brachaczek – pełnomocnik klasztoru, z zastrzeżeniem pkt 9.5 powyżej.

10. Zmiana treści Regulaminu

- 10.1. Beneficjent może przed wyznaczonym terminem składania ofert zmienić treść Regulaminu. Dokonaną zmianę Beneficjent zamieści na stronie internetowej na której upubliczniono Regulamin (<https://skozk.pl/informacje-o-zamowieniach-publicznych-z-nfrzk-projekty-kluczowe/>)
- 10.2. W wyniku zmiany treści Regulaminu, Beneficjent może przedłużyć termin składania i otwarcia ofert, o czas niezbędny na wprowadzenie przez Wykonawcę zmian w ofercie.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 10.3. Zmiany treści Regulaminu oraz udzielone przez Beneficjenta wyjaśnienia, o których mowa w pkt 9.1 powyżej są każdorazowo wiążące dla Wykonawców.

11. Obowiązek informacyjny wynikający z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679

11.1. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), dalej „RODO”, Beneficjent informuję, że:

11.1.1. Administratorem danych osobowych jest: Klasztor Franciszkanów w Krakowie, Pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków, e-mail: gwardian@franciszanska.pl.

11.1.2. Z Inspektorem Ochrony Danych w Klasztorze Franciszkanów w Krakowie, można kontaktować się za pośrednictwem adresu e-mail: gwardian@franciszanska.pl.

11.1.3. Dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w celu związanym z postępowaniem pn. „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”

11.1.4. Odbiorcami danych osobowych będą osoby lub podmioty, którym udostępniona zostanie dokumentacja postępowania w oparciu o Wytyczne będące podstawą prowadzenia przedmiotowego postępowania.

11.1.5. Dane osobowe będą przechowywane, przez okres 5 lat od daty płatności końcowej na rzecz Beneficjenta.

11.1.6. W odniesieniu do danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany, stosowanie do art. 22 RODO.

11.1.7. Wykonawca posiada:

11.1.7.1. na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do przekazanych danych osobowych, z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy wykonanie obowiązków,

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

o których mowa w art. 15 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku, Beneficjent może żądać od osoby, której dane dotyczą, wskazania dodatkowych informacji mających na celu sprecyzowanie żądania, w szczególności podania nazwy lub daty postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

11.1.7.2. na podstawie art. 16 RODO prawo do sprostowania lub uzupełnienia przekazanych danych osobowych.

11.1.7.3. na podstawie art. 18 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO.

11.1.7.4. prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna, że przetwarzanie przekazanych danych osobowych dotyczących wykonawcy narusza przepisy RODO.

11.1.8. Wykonawcy nie przysługuje:

11.1.8.1. w związku z art. 17 ust. 3 lit. b, d lub e RODO prawo do usunięcia danych osobowych,

11.1.8.2. prawo do przenoszenia danych osobowych, o którym mowa w art. 20 RODO,

11.1.8.3. na podstawie art. 21 RODO prawo sprzeciwu, wobec przetwarzania danych osobowych, gdyż podstawą prawną przetwarzania przekazanych danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO.

11.1.9. Dane osobowe zebrane w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego będą przetwarzane w sposób gwarantujący zabezpieczenie przed ich bezprawnym rozpowszechnianiem.

Rozdział 2

Przedmiot zamówienia

1. Określenie wielkości lub zakresu przedmiotu zamówienia

1.1. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie prac konserwatorskich zgodnie z:

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 1.1.1. „Ramowym wstępnym Programem prac Konserwatorskich dotyczącym wystroju wnętrza: prezbiterium, transeptu, nawy główne, w kościele p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Krakowie, przy ulicy Franciszkańskiej 2” opracowanym przez Katarzynę Magrysiewicz Dobrzańską,
- 1.1.2. Załącznikiem nr 1 B: Przedmiarem prac: „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”,
- 1.1.3. Załącznikiem nr 1C: Pozwoleniem Małopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków nr 35/16, z dnia 27 kwietnia 2016r. na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków”,
- 1.1.4. Załącznikiem nr 1D: Decyzją Małopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków nr 50/19, z dnia 07 maja 2019 r. w sprawie zmiany pozwolenia nr 35/16, z dnia 27.04.2016.

1.2. Zakres rzeczowy prac objęty „Ramowym wstępnym Programem prac Konserwatorskich (...)” obejmuje w szczególności:

- 1.2.1. Dekorację malarską sklepień i ścian w nawie głównej, polichromię autorstwa Tadeusza Popiela 1900 r.
- 1.2.2. 4 kamienne ołtarze wraz z obrazami,
- 1.2.3. 4 kamienne portale,
- 1.2.4. Detale kamienne,
- 1.2.5. Chór muzyczny neogotycki z XIX w. kamienny, polichromowany i złożony.
- 1.2.6. Posągi 5 świętych założycieli rodzin zakonnych, wykonane z kamienia przez Stanisława Wójcika w II połowie XIX wieku, polichromowanego i złożonego,
- 1.2.7. Tablice epitafijne i nagrobne,
- 1.2.8. Ławki drewniane,
- 1.2.9. 2 konfesjonały,
- 1.2.10. Szafę organową,
- 1.2.11. Podłogę drewnianą na chórze,

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

1.2.12. Drzwi drewniane wraz z wiatrołapem.

1.3. Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia zawierają załączniki wyszczególnione w pkt 1.1 powyżej.

1.3.1. Realizacja przedmiotu zamówienia została podzielona na 4 etapy w latach 2022-2025.

1.4. Adres obiektu zabytkowego, gdzie prowadzone będą prace: Kościół p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Krakowie (ul. Franciszkańska 2) w obrębie działki nr 428 obr. 1 jedn. ewid. Śródmieście.

1.5. Okres udzielonej gwarancji na wykonane prace musi wynosić co najmniej 36 miesięcy, licząc od dnia protokolarnego odbioru końcowego przedmiotu umowy.

1.6. Beneficjent umożliwia dokonanie przez Wykonawców wizji lokalnej na terenie przyszłej realizacji przedmiotu zamówienia, w celu pozyskania wszelkich danych mogących być przydatnymi do przygotowania oferty oraz podpisania i realizacji umowy. Termin wizji lokalnej zostanie ustalony każdorazowo w drodze porozumienia pomiędzy Wykonawcą i przedstawicielem Beneficjenta. Wizję lokalną można przeprowadzić w dni robocze, z wyłączeniem sobót, w godzinach od 10.00 do 12.00, w terminie do 6 dni przed terminem składania ofert.

2. Rozwiązania równoważne

2.1. Beneficjent nie dopuszcza złożenia oferty zawierającej inne materiały niż wskazane w opisie przedmiotu zamówienia oraz zatwierdzone przez Urząd Konserwatora Zabytków.

3. Termin realizacji przedmiotu zamówienia

3.1. Termin realizacji przedmiotu zamówienia:

Etap I: **do dnia 30.11.2022 r.**, licząc od dnia zawarcia umowy,

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Etap II: do dnia 31.10.2023 r.,

Etap III: do dnia 31.10.2024 r.,

Etap IV: do dnia 31.10.2025 r..

4. Podwykonawstwo

4.1. Wykonawca nie może powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcy/podwykonawcom.

Rozdział 3

Warunki udziału w konkursie oraz wymagane dokumenty

1. Warunki udziału w konkursie stawiane Wykonawcom

1.1. Z konkursu zostanie odrzucona oferta następującego Wykonawcy:

1.1.1. **w stosunku, do którego otwarto likwidację lub którego upadłość ogłoszono,**

1.1.2. **który naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne,** z wyjątkiem przypadku, gdy wobec Wykonawcy wydano prawomocny wyrok sądu lub ostateczną decyzję administracyjną o zaleganiu z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, chyba że Wykonawca dokonał płatności należnych podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne wraz z odsetkami lub grzywnami lub zawarł wiążące porozumienie w sprawie spłaty tych należności,

1.1.3. **który nie posiada niezbędnej wiedzy i doświadczenia,** tj. Wykonawca musi wykazać, że:

1.1.3.1. wykonał w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie:

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

1.1.3.1.1. co najmniej jedną (1) realizację w obiekcie zabytkowym chronionym ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 282 ze zm.) tj. wpisanym do rejestru zabytków, w ramach którego wykonano prace konserwatorskie polegające na renowacji i konserwacji polichromii o powierzchni co najmniej 1500 m² w ramach jednej umowy (kontraktu)

oraz

1.1.3.1.2. co najmniej jedną (1) realizację w obiekcie zabytkowym chronionym ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 282 ze zm.) tj. wpisanym do rejestru zabytków, w ramach którego wykonano prace konserwatorskie polegające na renowacji i konserwacji detali kamiennych o powierzchni co najmniej 500 m², w ramach jednej umowy (kontraktu)

1.1.4. **dysponuje osobami, które będą uczestniczyć w realizacji zamówienia,**

tj. dysponuje co najmniej:

1.1.4.1.1. dwoma (2) osobami – w tym: kierowniem prac konserwatorskich:

1.1.4.1.1.1. posiadającym tytuł zawodowy magistra uzyskany w zakresie specjalności dotyczącej konserwacji i restauracji elementów i detali architektonicznych, konserwacji rzeźby lub konserwacji malarstwa

oraz

1.1.4.1.1.2. kwalifikacje i praktykę określone w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o Ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

oraz

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 1.1.4.1.1.3. co najmniej doświadczenie zawodowe w kierowaniu pracami konserwatorskimi w obiektach wpisanych do rejestru zabytków, w ramach których wykonano zamówienia polegające na renowacji i konserwacji polichromii, w tym :
- o powierzchni co najmniej 1500 m² w ramach jednej umowy (kontraktu) – minimum 1 zamówienie,
 - o powierzchni co najmniej 500 m² w ramach jednej umowy (kontraktu) – minimum 3 zamówienia,

oraz

- 1.1.4.1.1.4. co najmniej doświadczenie zawodowe w kierowaniu pracami konserwatorskimi w obiektach wpisanych do rejestru zabytków, w ramach których wykonano zamówienia polegające na renowacji i konserwacji detali kamiennych, w tym:
- o powierzchni co najmniej 500 m² w ramach jednej umowy (kontraktu) – minimum 1 zamówienie,
 - o powierzchni co najmniej 200 m² w ramach jednej umowy (kontraktu) – minimum 3 zamówienia.

UWAGA:

- ✓ Na Wykonawcy ciąży obowiązek wykazania równoważności posiadanych uprawnień,
- ✓ Wykonawca celem potwierdzenia spełniania warunku udziału opisanego w pkt. 1.1.4.1.1. poza wymaganym wykształceniem, kwalifikacjami i praktyką zobowiązany jest wykazać dla danej osoby co najmniej 4 odrębne realizacje opisane w pkt. 1.1.4.1.1.3 oraz 4 odrębne realizację w pkt. 1.1.4.1.1.4 (łącznie 8 realizacji), przy czym Beneficjent nie wyklucza wskazania tej samej realizacji jednocześnie dla pkt. 1.1.4.1.1.3 i 1.1.4.1.1.4 jeżeli obejmowała ona zarówno renowację i konserwację polichromii o wymaganej powierzchni jak i renowację i konserwację detali kamiennych, o wymaganej powierzchni. W przypadku wskazania tej samej realizacji celem potwierdzenia spełniania warunku udziału opisanego w pkt. 1.1.4.1.1.3. i w pkt. 1.1.4.1.1.4. należy wskazać realizację dwukrotnie w odpowiednich pozycjach wykazu.

- 1.2. W przypadku wspólnego ubiegania się o udzielenie zamówienia warunki udziału, o których mowa w pkt. 1.1.1 i 1.1.2 niniejszego rozdziału winny być spełnione odrębnie przez każdego z Wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Warunki udziału, o których mowa w pkt. 1.1.3 oraz 1.1.4. niniejszego rozdziału mogą być spełnione łącznie przez Wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie.

- 1.3. **Wykonawca nie może w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w zakresie wiedzy i doświadczenia, polegać na zasobach innych podmiotów** – Wykonawca warunki postawione w pkt 1.1.3 oraz 1.1.4. niniejszego rozdziału musi spełnić samodzielnie.

2. Wymagane przez Beneficjenta dokumenty na potwierdzenie spełniania warunków udziału w konkursie

- 2.1. Na potwierdzenie spełniania warunku, określonego w pkt 1.1.1 niniejszego rozdziału, Wykonawca zobowiązany jest wraz z ofertą złożyć: aktualny na dzień składania ofert odpis z właściwego rejestru lub z centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej, jeżeli odrębne przepisy wymagają wpisu do rejestru lub ewidencji.
- 2.1.1. Wskazane powyżej dokumenty winny być wystawione nie wcześniej niż 1 miesiąc przed upływem terminu składania ofert.
- 2.1.2. Beneficjent zastrzega sobie prawo do samodzielnego pobrania odpisu z właściwego rejestru lub z centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej, jeżeli odrębne przepisy wymagają wpisu do rejestru lub ewidencji.
- 2.2. Na potwierdzenie spełniania warunku, określonego w pkt 1.1.2 niniejszego rozdziału, Wykonawca zobowiązany jest wraz z ofertą złożyć:
- 2.2.1. zaświadczenie właściwego naczelnika urzędu skarbowego potwierdzające, że Wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert, lub inny dokument potwierdzający, że Wykonawca zawarł porozumienie z właściwym organem podatkowym w sprawie spłat tych należności wraz z ewentualnymi odsetkami lub grzywnami, w szczególności uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

wykonania decyzji właściwego organu - wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert,

2.2.2. zaświadczenie właściwej terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego albo inny dokument potwierdzający, że Wykonawca nie zalega z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, wystawiony nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert, lub inny dokument potwierdzający, że Wykonawca zawarł porozumienie z właściwym organem w sprawie spłat tych należności wraz z ewentualnymi odsetkami lub grzywnami, w szczególności uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu - wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert,

2.3. Na potwierdzenie spełniania warunku, określonego w pkt 1.1.3 niniejszego rozdziału, Wykonawca zobowiązany jest wraz z ofertą złożyć:

- 2.3.1. wykaz wykonanych zadań w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, z podaniem ich rodzaju (należy wskazać zakres wykonanych prac objętych daną umową) i wartości oraz daty i miejsca wykonania, na formularzu zgodnym z treścią **załącznika nr 3** do Regulaminu. Treść wykazu musi potwierdzać spełnienie warunku określonego w pkt 1.1.3.1 niniejszego rozdziału i zawierać nazwę i adres Inwestora - wystawcy dowodu, o którym mowa poniżej,
- 2.3.2. w zakresie każdego wykazanego zadania: dowodu potwierdzającego przez Inwestora/Zamawiającego – wystawcy dokumentu, że zadanie wskazane w wykazie wykonanych zadań zostało wykonane należyście i zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej (np. referencje poprzednich Zamawiających lub protokół odbioru końcowego zadania),

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

2.4. Na potwierdzenie spełniania warunku, określonego w pkt 1.1.4 niniejszego rozdziału, Wykonawca zobowiązany jest wraz z ofertą złożyć:

2.4.1. wykaz osób, które będą uczestniczyć w realizacji zamówienia, odpowiadający wymaganiom wynikającym z pkt 1.1.4 niniejszego rozdziału, z podaniem informacji na temat ich kwalifikacji zawodowych, uprawnień, doświadczenia, a także zakresu wykonywanych przez nie czynności podczas realizacji zamówienia, na formularzu zgodnym z treścią **załącznika nr 4** do Regulaminu. Treść wykazu musi potwierdzać spełnienie warunku określonego w pkt 1.1.4 niniejszego rozdziału.

2.5. W przypadku złożenia przez Wykonawcę dokumentów zawierających wartości w innych walutach niż PLN, jako kurs przeliczeniowy waluty Beneficjent przyjmie średni kurs Narodowego Banku Polskiego (NBP) z dnia upublicznienia Regulaminu. Jeżeli w dniu upublicznienia Regulaminu, NBP nie opublikuje tabeli kursów walut, Beneficjent przyjmie kurs przeliczeniowy według ostatniej tabeli kursów NBP, opublikowanej przed dniem upublicznienia Regulaminu.

2.6. Jeżeli Wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zamiast dokumentów, o których mowa w:

2.6.1. pkt 2.1 niniejszego rozdziału, składa: dokument lub dokumenty wystawione w kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, potwierdzające odpowiednio, że nie otwarto jego likwidacji ani nie ogłoszono upadłości - wystawione nie wcześniej niż 1 miesiąc przed upływem terminu składania ofert,

2.6.2. pkt 2.2.1 i 2.2.2 niniejszego rozdziału, składa: dokument lub dokumenty wystawione w kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, potwierdzające odpowiednio, że nie zalega z opłacaniem podatków, opłat, składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne albo że zawarł porozumienie z właściwym organem w sprawie spłat tych należności wraz z ewentualnymi odsetkami lub grzywnami, w szczególności uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu - wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert.

2.7. Jeżeli w kraju, w którym Wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania lub miejsce zamieszkania ma osoba, której dokument dotyczy, nie wydaje się dokumentów, o których mowa w 2.6.1, zastępuje się je dokumentem zawierającym odpowiednio oświadczenie Wykonawcy, ze wskazaniem osoby albo osób uprawnionych do jego reprezentacji, lub oświadczenie osoby, której dokument miał dotyczyć, złożone przed notariuszem lub przed organem sądowym, administracyjnym albo organem samorządu zawodowego lub gospodarczego właściwym ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania Wykonawcy lub miejsce zamieszkania tej osoby.

2.8. W przypadku wątpliwości co do treści dokumentu złożonego przez Wykonawcę, Beneficjent może zwrócić się do właściwych organów odpowiednio kraju, w którym Wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania lub miejsce zamieszkania ma osoba, której dokument dotyczy, o udzielenie niezbędnych informacji dotyczących tego dokumentu.

3. Wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia

3.1. Wykonawcy mogą wspólnie ubiegać się o udzielenie zamówienia.

3.2. Wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia zobowiązani są do załączenia do oferty umowy konsorcjum/spółki cywilnej lub innej umowy regulującej współpracę wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, z której jednoznacznie będzie wynikać zakres czynności poszczególnych członków konsorcjum/wspólników oraz solidarna odpowiedzialność członków konsorcjum/wspólników za wykonanie umowy objętej przedmiotem zamówienia.

3.3. Wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia ustanawiają Pełnomocnika do reprezentowania ich w niniejszym konkursie albo reprezentowania ich w konkursie i zawarcia umowy.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 3.4. Wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia załączają do oferty pełnomocnictwo ustanawiające Pełnomocnika, o którym mowa w pkt 3.3 niniejszego rozdziału, jeżeli umocowanie nie wynika bezpośrednio z innych dokumentów załączonych do oferty. Pełnomocnictwo powinno zawierać umocowanie do reprezentowania w konkursie albo do reprezentowania w konkursie i zawarcia umowy.
- 3.5. Wszelka korespondencja prowadzona będzie z Pełnomocnikiem.

4. Wadium

- 4.1. Wykonawca przystępujący do niniejszego konkursu jest obowiązany wnieść wadium na czas związania ofertą.
- 4.2. Oferta musi być zabezpieczona wadium o wartości: **50 000,00 zł.** (słownie: pięćdziesiąt tysięcy i 00/100).
- 4.3. Wymagane wadium musi być wniesione przed upływem terminu składania ofert.
- 4.4. Wadium winno być wniesione w następujących formach, w zależności od wyboru Wykonawcy:
- pieniądzu, przelewem na rachunek bankowy Beneficjenta nr rachunku bankowego: 75 1240 4650 1111 0010 7804 3720 prowadzony przez Bank Pekao,
- 4.4.1. gwarancjach bankowych,
 - 4.4.2. gwarancjach ubezpieczeniowych,
- 4.5. Przy wnoszeniu wadium Wykonawca winien powołać się na nazwę niniejszego konkursu oraz nr referencyjny nadany sprawie przez Beneficjenta (P2).
- 4.6. Oryginał wadium w formie niepieniężnej należy dołączyć do oferty.
- 4.7. Beneficjent zwraca wadium niezwłocznie:
- 4.7.1. Wykonawcom, którzy nie złożyli oferty,
 - 4.7.2. wszystkim Wykonawcom po unieważnieniu konkursu,
 - 4.7.3. wszystkim Wykonawcom po upływie terminu związania ofertą, chyba, że Wykonawcy na wniosek Beneficjenta przedłużą ważność wadium lub wniosą nowe na okres wyznaczony przez Beneficjenta,

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 4.7.4. wszystkim Wykonawcom niezwłocznie po zawarciu umowy oraz wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez Wykonawcę, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą, na rachunek bankowy wskazany przez Wykonawcę w ofercie.
- 4.8. Wykonawca, którego oferta zostanie wybrana utraci wadium na rzecz Beneficjenta w przypadku, gdy:
- 4.8.1. odmówi podpisania umowy w sprawie niniejszego zamówienia na warunkach określonych w ofercie,
 - 4.8.2. nie wniesie wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy,
 - 4.8.3. zawarcie umowy w sprawie niniejszego zamówienia stanie się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.

Rozdział 4

Oferty

1. Opis sposobu przygotowania oferty

- 1.1. Wykonawca może złożyć wyłącznie jedną ofertę. Jeżeli Wykonawca złoży więcej niż jedną ofertę, wszystkie złożone przez niego oferty zostaną odrzucone. Nie dopuszcza się składania ofert na poszczególne elementy zamówienia. Oferty na wykonanie niekompletnego zamówienia podlegają odrzuceniu.
- 1.2. Oferta musi zawierać wypełniony i podpisany Formularz oferty zgodnie z załącznikiem nr 2 do Regulaminu.
- 1.3. **Wykonawca jest związany ofertą przez okres 30 dni.** Beneficjent może wezwać Wykonawców do przedłużenia terminu związania ofertą o określony czas. Brak wyrażenia zgody na przedłużenie związania ofertą będzie skutkował odrzuceniem złożonej przez Wykonawcę oferty. Przedłużenie terminu związania ofertą jest dopuszczalne tylko z jednoczesnym przedłużeniem okresu ważności wadium albo jeżeli nie jest to możliwe - z wniesieniem nowego wadium na przedłużony okres związania ofertą.
- 1.4. Oferta powinna być przygotowana zgodnie z zakresem objętym niniejszym konkursem.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 1.5. Wraz z wypełnionym i podpisanym Formularzem oferty, w tym samym opakowaniu, winny być złożone:
 - 1.5.1. Pełnomocnictwo i ewentualne inne dokumenty wykazujące umocowanie do złożenia oferty (jeżeli dotyczy),
 - 1.5.2. Pełnomocnictwo ustanawiające Pełnomocnika, o którym mowa w pkt 3.3 rozdziału 3, jeżeli umocowanie nie wynika bezpośrednio z załączonej do oferty umowy konsorcjum lub innej umowy regulującej współpracę (jeżeli dotyczy),
 - 1.5.3. Dokumenty wymienione w pkt 2.1-2.4 rozdziału 3 Regulaminu,
 - 1.5.4. Oryginał wadium w formie niepieniężnej (jeżeli dotyczy),
- 1.6. Koszty ofertowy sporządzony metodą uproszoną.
- 1.7. Oferta oraz pozostałe oświadczenia i dokumenty, dla których Beneficjent określił wzory w formie formularzy będących załącznikami do Regulaminu, winny być sporządzone zgodnie z tymi wzorami, co do treści oraz opisu kolumn i wierszy.
- 1.8. **Oferta musi być sporządzona z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności**, co oznacza, że musi być podpisana przez Wykonawcę. Beneficjent wymaga, aby ofertę podpisano zgodnie z zasadami reprezentacji wskazanymi we właściwym rejestrze lub zgodnie z udzielonymi pełnomocnictwem/pełnomocnictwami.
- 1.9. Jeżeli z dokumentu(ów) określającego(ych) status prawny wykonawcy(ów) lub pełnomocnictwa (pełnomocnictw) wynika, iż do reprezentowania wykonawcy(ów) upoważnionych jest łącznie kilka osób dokumenty wchodzące w skład oferty muszą być podpisane przez wszystkie te osoby.
- 1.10. Jeżeli upoważnienie, o którym mowa w pkt 1.8 niniejszego rozdziału nie wynika wprost z właściwego rejestru stwierdzającego status prawny Wykonawcy, to do oferty należy dołączyć pełnomocnictwo w formie oryginału wystawione przez osoby do tego upoważnione lub potwierdzoną notarialnie kopię pełnomocnictwa.
- 1.11. Dokumenty dotyczące Wykonawcy muszą być złożone w formie oryginału lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę (na każdej zapisanej stronie dokumentu). Poświadczenie za zgodność z oryginałem winno być

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

sporządzone w sposób umożliwiający identyfikację podpisu (np. wraz z imienną pieczętką osoby poświadczającej kopię dokumentu za zgodność z oryginałem).

1.12. Każda poprawka w treści oferty, a w szczególności każde przerobienie, przekreślenie, uzupełnienie, nadpisanie, przestąpienie korektorem, etc. musi być parafowane przez Wykonawcę lub wyznaczonego Pełnomocnika.

1.13. Zaleca się, aby strony oferty były ze sobą trwale połączone i kolejno ponumerowane.

W treści oferty zaleca się umieszczenie informacji o ilości stron.

1.14. Wykonawca odpowiada za kompletność oferty i jej zgodność z wymaganiami Regulaminu.

1.15. Wykonawca może zastrzec w treści oferty informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Przez tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji rozumie się informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, które jako całość lub w szczególnym zestawieniu i zbiorze ich elementów nie są powszechnie znane osobom zwykle zajmującym się tym rodzajem informacji albo nie są łatwo dostępne dla takich osób, o ile uprawniony do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi podjął, przy zachowaniu należytej staranności, działania w celu utrzymania ich w poufności. Informacje zastrzeżone jako tajemnica przedsiębiorstwa winny być przez Wykonawcę złożone w oddzielnej kopercie z oznakowaniem „TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA” lub zszyte oddzielnie od pozostałych, jawnych elementów oferty. Beneficjent ma prawo badać skuteczność zastrzeżenia dot. zakazu udostępniania informacji zastrzeżonych jako tajemnica przedsiębiorstwa. Następstwem stwierdzenia bezskuteczności zastrzeżenia będzie ich odtajnienie. Wykonawca nie może zastrzec tajemnicą przedsiębiorstwa informacji zawartych w formularzu oferty.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 1.16. Ofertę należy umieścić w zamkniętym opakowaniu, uniemożliwiającym odczytanie jej zawartości bez uszkodzenia tego opakowania. Opakowanie winno być oznaczone nazwą (firmą) i adresem Wykonawcy, zaadresowane do Beneficjenta na adres:

Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków

oraz opisane:

Konkurs ofert – oferta na wykonanie zadania pod nazwą „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza” - Znak „P2”.

2. Zmiana oraz wycofanie oferty

- 2.1. Przed upływem terminu składania ofert, Wykonawca może wprowadzić zmiany do złożonej oferty. Zmiany winny być doręczone Beneficjentowi na piśmie pod rygorem nieważności przed upływem terminu składania ofert. Oświadczenie o wprowadzeniu zmian winno być opakowane tak, jak oferta (zgodnie z pkt 1.15 niniejszego rozdziału), a opakowanie winno zawierać dodatkowe oznaczenie wyrazem: „ZMIANA”.

Do oświadczenia o zmianie oferty wykonawca musi dołączyć stosowne dokumenty, potwierdzające, że oświadczenie to zostało podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania wykonawcy.

- 2.2. Przed upływem terminu składania oferty, Wykonawca może wycofać ofertę. O wycofaniu powinien powiadomić Beneficjenta na piśmie pod rygorem nieważności przed upływem terminu składania oferty. Oświadczenie o wycofaniu oferty winno być opakowane tak, jak oferta (zgodnie z pkt 1.15 niniejszego rozdziału), a opakowanie winno zawierać dodatkowe oznaczenie wyrazem: „WYCOFANIE”.

Do oświadczenia o wycofaniu oferty wykonawca musi dołączyć stosowne dokumenty, potwierdzające, że oświadczenie to zostało podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania wykonawcy.

3. Opis sposobu obliczania ceny w ofercie

- 3.1. Wykonawca za realizację przedmiotu zamówienia poda cenę w sposób określony w formularzu ofertowym, który stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu.
- 3.2. Ceną oferty jest kwota brutto wymieniona w Formularzu oferty. Cena oferty to wartość ogółem ceny kosztorysowej wraz z podatkiem VAT. Podana w ofercie cena musi być wyrażona w PLN (z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku).
- 3.3. Cena oferty zostanie obliczona przez Wykonawcę na podstawie kosztorysu ofertowego sporządzonego na podstawie przedmiaru prac (załącznik nr 1B do Regulaminu) z uwzględnieniem wszystkich kosztów związanych z wykonaniem przyjętych rozwiązań oraz zastosowanych materiałów i urządzeń.
- 3.4. Kosztorys ofertowy należy sporządzić metodą uproszczoną na podstawie przedmiaru prac (załącznik nr 1B do Regulaminu), z uwzględnieniem ilości jednostek przedmiarowych wskazanych przez Beneficjenta w przedmiarze prac. Kosztorys winien zawierać: podstawę wyceny, opis prac, obmiar, cenę jednostkową, sumaryczną wartość pozycji.
- 3.5. W kosztorysie ofertowym należy uwzględnić wszystkie pozycje przedmiaru prac. Ilość jednostek przedmiarowych w kosztorysie ofertowym winna być zgodna z ilością jednostek określonych w przedmiarze prac.
- 3.6. Każda pozycja kosztorysowa winna określać cenę jednostkową prac jako sumę kosztów bezpośredniej robocizny, materiałów i pracy sprzętu oraz kosztów zakupu, kosztów pośrednich i zysku wyliczoną na jednostkę przedmiarową, bez podatku od towarów i usług.
- 3.7. Ceny jednostkowe podane przez Wykonawcę w kosztorysie ofertowym są stałe przez okres realizacji umowy.
- 3.8. Beneficjent nie dopuszcza wskazywania w kosztorysie ofertowym, sporządzonym na podstawie przedmiaru prac (tj. na załącznika nr 1B do Regulaminu) ujemnych cen jednostkowych, ceny jednostkowej lub ceny wynoszącej 0,00 zł lub też uwzględniania wartości jednej pozycji w drugiej. Nie zastosowanie się do powyższego zakazu będzie skutkowało odrzuceniem oferty na podstawie pkt. 8.1.5. Rozdziału 4 Regulaminu.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 3.9. Sposób zapłaty i rozliczenia za realizację przedmiotu umowy określone zostały we wzorze umowy, stanowiącym załącznik nr 5 do Regulaminu.
- 3.10. Jeżeli cena oferty lub jej istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia i budzą wątpliwości Beneficjenta co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w Regulaminie lub wynikającymi z odrębnych przepisów, Beneficjent może zwrócić się o udzielenie wyjaśnień, w tym złożenie dowodów, dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny. Obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny spoczywa na Wykonawcy.

4. Miejsce i termin składania i otwarcia ofert

- 4.1. Oferty winny być złożone w siedzibie Beneficjenta - Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków, furta klasztorna, w dni robocze w godzinach od 10.00 do 12.00, w terminie **do dnia 11.10.2022 r. do godziny 10.00.**
- 4.2. Oferty otrzymane przez Beneficjenta po terminie wyznaczonym na ich składanie zostaną zwrócone Wykonawcom.
- 4.3. Otwarcie ofert nastąpi w siedzibie Beneficjenta - Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków, furta klasztorna, **w dniu 11.10.2022 r. o godzinie 10.30.**
- 4.4. Otwarcie ofert jest jawne.
- 4.5. Odczytaniu podlega wskazane w formularzu oferty: nazwa/nazwisko Wykonawcy, jego adres, cena oferty (brutto), okres gwarancji na wykonane prace oraz warunki płatności.
- 4.6. Podczas otwarcia ofert, Beneficjent wskaże środki finansowe przeznaczone na realizację przedmiotu zamówienia.
- 4.7. Potwierdzeniem publicznego otwarcia ofert jest lista obecności osób w nim uczestniczącym.

5. Poprawa złożonych ofert

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

5.1. Beneficjent może poprawić w ofercie, zawiadamiając o tym Wykonawcę, którego oferta została poprawiona:

5.1.1. oczywiste omyłki pisarskie (widoczne, wbrew zamierzeniu niewłaściwe użycie wyrazu, widocznie mylna pisownia albo widoczne niezamierzone opuszczenie jednego wyrazu),

5.1.2. oczywiste omyłki rachunkowe, z uwzględnieniem konsekwencji rachunkowych dokonanych poprawek,

5.1.3. inne omyłki polegające na niezgodności oferty z Regulaminem, niepowodujące istotnych zmian w treści oferty, po uzyskaniu zgody Wykonawcy na poprawę.

6. Badanie i ocena złożonych ofert

6.1. Beneficjent wezwie Wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez Beneficjenta dokumentów, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo, którzy złożyli wymagane dokumenty zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba, że oferta będzie podlegała odrzuceniu, konkurs będzie podlegał unieważnieniu lub oferta będzie zawierała cenę, która przewyższa kwotę, jaką Beneficjent może przeznaczyć za realizację przedmiotu zamówienia.

6.2. Ocena spełniania warunków udziału określonych w pkt 1.1 rozdziału 3 zostanie dokonana na podstawie dokumentów wskazanych w pkt 2.1-2.4 rozdziału 3, według formuły „spełnia-nie spełnia”.

7. Weryfikacja wiarygodność złożonych ofert

7.1. Beneficjent zastrzega sobie prawo sprawdzania w toku oceny ofert wiarygodności przedstawionych przez Wykonawców dokumentów, oświadczeń, wykazów, danych i informacji.

8. Odrzucenie oferty

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 8.1. Z konkursu zostanie odrzucona oferta Wykonawcy:
- 8.1.1. który złożył nieprawdziwe informacje mające wpływ lub mogące mieć wpływ na wynik prowadzonego konkursu,
 - 8.1.2. który nie spełni warunków udziału określonych w pkt 1.1 rozdziału 3 Regulaminu,
 - 8.1.3. który nie wniósł wadium w wymaganej wysokości, w wymaganej formie lub formach, w wymaganym terminie, na wymagany czas związania ofertą lub nie przedłużył wadium na nowy czas związania ofertą,
 - 8.1.4. który złożył ofertę, która jest niezgodna z obowiązującymi przepisami prawa,
 - 8.1.5. który złożył ofertę, która jest niezgodna z treścią Regulaminu, z zastrzeżeniem pkt 5.1.3 niniejszego rozdziału,
 - 8.1.6. który nie udzielił wyjaśnień lub dokonana ocena wyjaśnień wraz ze złożonymi dowodami potwierdza, że oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia,
 - 8.1.7. który zaoferował ofertę, która zawiera błędy w obliczeniu ceny, z zastrzeżeniem pkt 5.1.2 niniejszego rozdziału,
 - 8.1.8. który nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w pkt 5.1.3 niniejszego rozdziału,
 - 8.1.9. który złoży więcej niż jedną ofertę, wówczas wszystkie złożone przez niego oferty zostaną odrzucone,
 - 8.1.10. który złożył ofertę na wykonanie niekompletnego zamówienia,
 - 8.1.11. który na wniosek Beneficjenta nie wyraził zgody na przedłużenie związania ofertą,

9. Kryteria wyboru najkorzystniejszej oferty

- 9.1. Beneficjent oceni i porówna jedynie te oferty, które nie zostaną odrzucone przez Beneficjenta, z zastrzeżeniem pkt 6.2 niniejszego rozdziału.
- 9.2. Wybierając najkorzystniejszą ofertę, Beneficjent będzie kierował się następującymi kryteriami:

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

9.2.1. **Kryterium nr 1: Cena - waga kryterium – 70,00 punktów**

9.2.2. **Kryterium nr 2: Okresu gwarancji na przedmiot zamówienia - waga kryterium - 10,00 punktów**

9.2.3. **Kryterium nr 3: Wymagane doświadczenie zawodowe Wykonawcy - waga kryterium - 20,00 punktów**

9.3. Zasady oceny kryteriów – opis sposobu obliczania punktacji:

9.3.1. Kryterium nr 1: cena zostanie obliczone wg poniższego wzoru:

najniższa oferowana cena spośród ofert nieodrzuconych

$$\text{Cena} = \frac{\text{cena badanej oferty}}{\text{cena badanej oferty}} \times 70,00 \text{ pkt}$$

9.3.1.1. Do oceny przyjmuje się cenę oferty brutto (w zł).

9.3.1.2. W Kryterium nr 1 można uzyskać max. 70,00 pkt.

9.3.2. Kryterium nr 2: Okresu gwarancji na przedmiot zamówienia, będzie przyznawane według następujących zasad:

9.3.2.1. Jeżeli Wykonawca zaoferuje okres gwarancji wynoszący:

- ✓ 36 miesięcy otrzyma 0,00 pkt w ramach tego kryterium,
- ✓ 48 miesięcy otrzyma 3,00 pkt w ramach tego kryterium,
- ✓ 60 miesięcy otrzyma 5,00 pkt w ramach tego kryterium,
- ✓ 72 miesiące otrzyma 10,00 pkt w ramach tego kryterium.

9.3.2.2. Zaoferowany okres gwarancji należy wskazać w pkt. 2. formularza oferty, stanowiącego załącznik nr 2 do Regulaminu, w pełnych miesiącach - poprzez zaznaczenie odpowiedniego kwadratu.

9.3.2.3. Minimalny okres gwarancji wynosi 36 miesięcy.

9.3.2.4. W przypadku, gdy Wykonawca zaoferuje okres gwarancji krótszy niż 36 miesięcy oferta Wykonawcy podlegać będzie odrzuceniu na podstawie pkt 8.1.5 powyżej.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

9.3.2.5. W przypadku, gdy Wykonawca zaoferuje okres gwarancji dłuższy niż maksymalny okres wynikający z pkt. 9.3.2.1 Zapytania ofertowego, Beneficjent przyzna wykonawcy maksymalną liczbę punktów w ramach kryterium nr 2, a do umowy, zostanie wprowadzony okres gwarancji zaoferowane przez Wykonawcę w treści formularza ofertowego.

9.3.2.6. W przypadku, gdy wykonawca w pkt. 2. formularza oferty nie wskaże okresu gwarancji (tj. nie zaznaczy żadnego kwadratu), lub wskaże przedział okresu gwarancji (tj. zaznaczy dwa kwadraty), lub wskaże inny okres niż wskazano w pkt. 9.3.2.1 Zapytania ofertowego (z zastrzeżeniem pkt 9.3.2.5) Beneficjent uzna, że wykonawca zaoferował najkrótszy z dopuszczalnych okresów gwarancji (36 miesięcy) i przyzna wykonawcy 0,00 pkt, w ramach kryterium nr 2.

9.3.2.7. W Kryterium nr 2 można uzyskać max. 10,00 pkt.

9.3.3. Kryterium nr 3: Wymagane doświadczenie zawodowe Wykonawcy - waga kryterium 20,00 pkt, będzie przyznawane według następujących zasad:

9.3.3.1. Wykonawca za każdą dodatkową realizację spełniającą warunek udziału opisany w pkt 1.1.4.1.1.3 rozdziału 3 Regulaminu ponad wymaganą minimalną ilość, tj. 1, wskazaną w pkt 3 Formularza oferty Wykonawcy, otrzyma 5 pkt, przy czym Wykonawca może wykazać maksymalnie 2 dodatkowe realizację.

9.3.3.2. Wykonawca za każdą dodatkową realizację spełniającą warunek udziału opisany w pkt 1.1.4.1.1.4 rozdziału 3 Regulaminu ponad wymaganą minimalną ilość, tj. 1, wskazaną w pkt 3 Formularza oferty Wykonawcy, otrzyma 5 pkt, przy czym Wykonawca może wykazać maksymalnie 2 dodatkowe realizację.

9.3.3.3. W Kryterium nr 3 można uzyskać max. 20,00 pkt, tj. za:

- ✓ jedną dodatkową realizację spełniającą warunek udziału opisany w pkt 1.1.4.1.1.3 rozdziału 3 Regulaminu, Wykonawca otrzyma 5,00 pkt w ramach tego kryterium,

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- ✓ drugą dodatkową realizację spełniającą warunek udziału opisany w pkt 1.1.4.1.1.3 rozdziału 3 Regulaminu, Wykonawca otrzyma 5,00 pkt w ramach tego kryterium,
- ✓ jedną dodatkową realizację spełniającą warunek udziału opisany w pkt 1.1.4.1.1.4 rozdziału 3 Regulaminu, Wykonawca otrzyma 5,00 pkt w ramach tego kryterium,
- ✓ drugą dodatkową realizację spełniającą warunek udziału opisany w pkt 1.1.4.1.1.4 rozdziału 3 Regulaminu, Wykonawca otrzyma 5,00 pkt w ramach tego kryterium,

9.3.3.4. Do oceny ofert w ramach Kryterium nr 3 będą brane pod uwagę wyłącznie dodatkowe zadania wykazane w Formularzu oferty Wykonawcy, co oznacza, że do oceny ofert w ramach Kryterium nr 3 nie będą brane pod uwagę zadania wykazane w wykazie wykonanych zadań Wykonawcy, przedłożonego w celu spełnienia warunku udziału, o którym mowa w pkt 1.1.4.1.1.3 oraz w pkt. 1.1.4.1.1.4 rozdziału 3 Regulaminu.

9.4. Oferty zostaną ocenione przez Beneficjenta w skali od 0,00 do 100,00 pkt w oparciu o łączną wagę kryteriów równą 100,00 pkt.

9.5. Oferta, która przedstawia najkorzystniejszy bilans uzyskanych punktów zostanie uznana za najkorzystniejszą, pozostałe oferty zostaną sklasyfikowane zgodnie z ilością uzyskanych punktów.

9.6. Beneficjent zastrzega sobie możliwość przeprowadzenia negocjacji z wykonawcą, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą.

10. Rozstrzygnięcie konkursu

10.1. Beneficjent wybiera najkorzystniejszą ofertę na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w pkt 9 niniejszego rozdziału. Beneficjent udzieli zamówienia

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Wykonawcy, którego oferta zostanie uznana za najkorzystniejszą, tzn. otrzyma łącznie największą ilość punktów zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 9 niniejszego rozdziału.

- 10.2. Niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty, Beneficjent zawiadamia wszystkich Wykonawców biorący udział w konkursie, o wyborze oferty, podając nazwę/nazwisko i adres, Wykonawcy, którego ofertę wybrano, uzasadnienie jej wyboru oraz nazwę/nazwisko i adres Wykonawców, którzy złożyli oferty, a także punktację przyznaną ofertom w kryterium oceny ofert i łączną punktację, wykonawcach, których oferty zostały odrzucone, podając uzasadnienie odrzucenia.
- 10.3. W przypadku unieważnienia konkursu, Beneficjent zawiadamia wszystkich Wykonawców biorący udział w konkursie, o unieważnieniu konkursu, podając uzasadnienie unieważnienia.

Rozdział 5 **Umowa**

1. Wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy

- 1.1. Beneficjent żąda od Wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 5 % ceny podanej w ofercie (łącznie z VAT).
- 1.2. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy, zwane dalej „zabezpieczeniem” służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.
- 1.3. Przed podpisaniem umowy, Wykonawca uzgodni z Beneficjentem formę i treść (dotyczy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej) wymaganego zabezpieczenia. Treść gwarancji podlega zatwierdzeniu przez Beneficjenta. Beneficjent zastrzega sobie prawo zgłaszania uwag i wiążących zastrzeżeń do treści gwarancji.
- 1.4. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy winno być wniesione w pieniądzu lub formie gwarancji bankowej lub w formie gwarancji ubezpieczeniowej.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 1.5. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione w pieniądzu winno być wpłacone na rachunek bankowy Beneficjenta nr rachunku bankowego: 75 1240 4650 1111 0010 7804 3720 prowadzony przez Bank Pekao.
- 1.6. W przypadku wniesienia zabezpieczenia w pieniądzu Wykonawca może wyrazić pisemną zgodę na zaliczenie kwoty wadium wniesionego również w formie pieniężnej na poczet zabezpieczenia.
- 1.7. Forma zabezpieczenia może ulegać zmianie na pisemny wniosek Wykonawcy na jedną lub kilka form określonych w pkt 1.4 niniejszego rozdziału, o ile zostanie zachowana jego wartość oraz ciągłość zabezpieczenia roszczeń Beneficjenta.
- 1.8. Udzielona gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa musi być gwarancją samoistną, nieodwołalną, bezwarunkową i płatną na pierwsze żądanie, bez konieczności przedkładania jakichkolwiek dodatkowych dokumentów, udzieloną tytułem zabezpieczenia wszelkich roszczeń Beneficjenta z tytułu nienależytego wykonania umowy, w tym roszczeń Beneficjenta z tytułu gwarancji i rękojmi za wady, na okres wykonania umowy oraz udzielonej rękojmi. Gwarancja winna zawierać następujące elementy:
 - 1.8.1. nazwę dającego zlecenie (Wykonawcy), beneficjenta gwarancji (Beneficjent), gwaranta (banku lub instytucji ubezpieczeniowej udzielających gwarancji) oraz wskazanie siedzib,
 - 1.8.2. określenie wierzytelności, która ma być zabezpieczona gwarancją,
 - 1.8.3. kwotę gwarancji,
 - 1.8.4. termin ważności gwarancji,
 - 1.8.5. zobowiązanie gwaranta do „zapłacenia” kwoty gwarancji na pierwsze pisemne żądanie Beneficjenta zawierające oświadczenie, iż Gwarant, pokryje roszczenia z tytułu: niewykonania umowy z przyczyn niezależnych od Beneficjenta, a leżących po stronie Wykonawcy, nienależytego wykonania umowy, w szczególności nie dochowania terminów realizacji umowy.
- 1.9. W przypadku sporu pomiędzy Beneficjentem a Wykonawcą, bank lub towarzystwo ubezpieczeniowe wydające gwarancję nie będzie miał prawa do złożenia

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

kwot płatnych na podstawie gwarancji w depozycie sądowym lub innej instytucji, lecz wypłaci je bezpośrednio Beneficjentowi.

- 1.10. Wszelkie koszty i opłaty związane z ustanowieniem zabezpieczenia ponosi wyłącznie Wykonawca.
- 1.11. Oryginał dowodu wniesienia należytego zabezpieczenia należy zdeponować w siedzibie Beneficjenta.
- 1.12. Gwarant nie może uzależniać dokonania zapłaty od spełnienia jakichkolwiek dodatkowych warunków lub wykonania czynności jak również od przedłożenia dodatkowej dokumentacji, w szczególności Gwarancja (poręczenie) nie może zawierać zastrzeżenia gwaranta, że pisemne żądanie zapłaty musi być przedstawione za pośrednictwem Banku prowadzącego rachunek Beneficjenta, w celu potwierdzenia, że podpisy złożone na pisemnym żądaniu należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu Beneficjenta.
- 1.13. Gwarancja nie może zawierać zastrzeżenia gwaranta, że odpowiedzialność gwaranta z tytułu gwarancji jest wyłączona w stosunku do zmiany umowy, niewykraczającej poza postanowienia wzoru umowy, objętej gwarancją, jeżeli zmiana ta nie została zaakceptowana przez gwaranta.
- 1.14. Gwarancja musi być egzekwowalna i wykonalna na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegać prawu polskiemu, a w sporach z Gwarancji wyłącznie właściwy musi być Sąd Powszechny właściwy dla siedziby Beneficjenta.
- 1.15. W przypadku przedłożenia gwarancji nie zawierających wyżej wymienionych elementów lub zawierającej warunki wobec Beneficjenta inne niż opisane w niniejszym Regulaminie, względnie niezastosowania się do uwag Beneficjenta w zakresie niedopuszczalnych zapisów przedłożonej do akceptacji gwarancji, Beneficjent uzna, że Wykonawca nie wniósł zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

2. Podpisanie umowy

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 2.1. Beneficjent podpisze umowę z Wykonawcą, którego oferta zostanie uznana za najkorzystniejszą, tzn. otrzyma największą ilość punktów zgodnie z kryteriami określonym w pkt 9 rozdziału 4 Regulaminu.
- 2.2. Przed podpisaniem umowy Wykonawca, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą zobowiązany jest wnieść zabezpieczenie należytego wykonania umowy, o którym mowa w pkt 1 niniejszego rozdziału oraz:
 - 2.2.1. Kopie polisy, ogólne warunki ubezpieczenia OC oraz kopie dowodu opłacenia składki, o których mowa w § 8 ust. 1 wzoru umowy,
 - 2.2.2. Kopie dyplomu względem osoby wymienionej w pkt 1.01.4.1.1. rozdziału 3 Regulaminu,
- 2.3. O terminie wniesienia zabezpieczenia oraz przedłożenia ww. dokumentów, Wykonawca zostanie powiadomiony przez Beneficjenta.
- 2.4. Brak wniesienia należytego zabezpieczenia umowy oraz dokumentów wyszczególnionych w pkt 2.2 niniejszego rozdziału będzie jednoznaczny z odmową podpisania umowy przez Wykonawcę.
- 2.5. Jeżeli Wykonawca odmówi podpisania umowy na warunkach określonych w ofercie, w terminie wskazanym przez Beneficjenta lub nie wnieśli wymagane zabezpieczenia należytego wykonania umowy Beneficjent może dokonać wyboru następnej z ofert, która w kolejności uzyskała największą ilość punktów zgodnie z kryterium określonym w pkt 9 rozdziału 4 Regulaminu i nie podlegała odrzuceniu, z zastrzeżeniem zapisu pkt 5.2 rozdziału 1 Regulaminu.
- 2.6. Wzór umowy zawiera treści **załącznika nr 5** do Regulaminu.
- 2.7. Beneficjent oraz Wykonawca mogą żądać unieważnienia zawartej umowy, jeżeli strona tej umowy, inny Wykonawca lub osoba działająca w porozumieniu z nimi wpłynęła na wynik konkursu w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami. Jeżeli umowa została zawarta na cudzy rachunek, jej unieważnienia może żądać także ten, na czyj rachunek umowa została zawarta lub dający zlecenie. Uprawnienie powyższe wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o istnieniu przyczyny unieważnienia, nie później jednak niż z upływem roku od dnia zawarcia umowy.

Projekt współfinansowany z Narodowego
Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Załącznik nr 2 do Regulaminu

.....
(pieczęć Wykonawcy)

Projekt współfinansowany z Narodowego
Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

FORMULARZ OFERTY

Ja / My, niżej podpisany/i

.....

działając w imieniu i na rzecz:

.....

(pełna nazwa Wykonawcy)

.....

..

(adres siedziby Wykonawcy)

Regon: NIP:

Tel. e-mail:

Składając ofertę w Konkursie ofert dla zadania pod nazwą: „Kompleksowa konserwacja
nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”
znak sprawy: „P2”, oferuję/my wykonanie przedmiotu zamówienia w pełnym rzeczowym
zakresie objętym Regulaminie na następujących warunkach:

1. Cena za realizację całego przedmiotu zamówienia: zł
netto / zł brutto

1.1. (Kryterium nr 1)

1.2. (Cena netto jest sumą cen jednostkowych wyszczególnionych w kosztorysie
ofertowym)

2. Kryterium nr 2: oświadczam(-y), że udzielam(-y) okres gwarancji na przedmiot
zamówienia:

2.1.1. (Należy zaznaczyć „x” kwadrat przy oferowanym okresie gwarancji -aby
dokonać zaznaczenia należy dwukrotnie lewym klawiszem myszy kliknąć w dany
kwadrat, wybrać opcję „wartość domyślna zaznaczone”, a następnie zatwierdzić
przyciskiem „ok”)

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

2.1.2. ☐ 36 miesięcy

2.1.3. ☐ 48 miesięcy

2.1.4. ☐ 60 miesięcy

2.1.5. ☐ 72 miesiące

2.1.6. licząc od dnia protokolarnego odbioru końcowego przedmiotu umowy

3. Kryterium nr 3: oświadczam(-y), że wykonałem/wykonałismy następujące prace:

Inwestor/Zamawiający (Nazwa, adres)	Miejsce wykonania prac (dokładny adres: Obiektu zabytkowego chronionego ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)	Zakres prac (należy wskazać zakres wykonanych prac objętych daną umową, zgodnie z pkt 1.1.3.1.rozdziału 3 Regulaminu)	Powierzchnia objęta renowacją i konserwacją (w m2)	Czas realizacji		Wartość wykonanych prac w PLN (brutto)	Oświadczam(- my), że prace wykazane w ramach Kryterium nr 3 wykonałem (-liśmy) terminowo i zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej
				początek (data)	koniec (data)		
01	02	03	04	05	06	07	08
dotyczy prac konserwatorskie polegających na renowacji i konserwacji polichromii (pkt. 1.1.3.1.1)							
							TAK/NIE*
							TAK/NIE*
dotyczy prac konserwatorskich renowacji i konserwacji detali kamiennych (pkt. 1.1.3.1.2)							
							TAK/NIE*
							TAK/NIE*

*należy wskazać zgodnie ze stanem faktycznym (tj. odpowiednio skreślić)

1. Zamówienie wykonam (-y) w terminie wymaganym w Regulaminie.
2. Oświadczam (-y), że termin płatności: zgodny z Regulaminem.
3. Oświadczam (-y), że zapoznałem/liśmy się z treścią wzoru umowy (załącznik nr 5 do Regulaminu) i akceptujemy jego treść.
4. Oświadczam (-y), że uważam (-y) się za związanych niniejszą ofertą na czas wskazany w Regulaminie.
5. Wskazuję (-emy) numer konta, na które należy zwrócić wadium wniesione w pieniądzu:

.....
(wypełnia Wykonawca wnoszący wadium w pieniądzu)

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

6. Ofertę składam (-y) na kolejno ponumerowanych stronach.
7. Dokumenty stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa zawarte są na kartach/stronach* oferty o numerach od do
8. Oświadczam(-y), że składamy ofertę jako:
- ✓ samodzielny Wykonawca^{*)}
 - ✓ Wykonawca wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia ^{*)}
9. Oświadczamy (-y), że:
- ✓ **Nie zamierzam (-y)** zlecać wykonania części prac podwykonawcom*
 - ✓ **Zamierzam (-y)** zlecić podwykonawcom wykonanie następującego zakresu prac
- *:

L.p.	Części zamówienia - zakres prac, jakie wykonawca zamierza powierzyć podwykonawcom	Firma (nazwa) podwykonawcy
1.		
2.		
3.		

10. Załącznikami do niniejszej oferty są:

*** niepotrzebne skreślić**

....., dnia

.....
Podpis i pieczęć osoby uprawnionej do reprezentowania
Wykonawcy lub upoważnionej do występowania w jego imieniu

Załącznik nr 3 do Regulaminu

.....

(pieczęć Wykonawcy)

WYKAZ WYKONANYCH ZADAŃ

Ja / My, niżej podpisany/i

.....

Projekt współfinansowany z Narodowego
Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

działając w imieniu i na rzecz:

.....
(pełna nazwa Wykonawcy)

.....
(adres siedziby Wykonawcy)

Dotyczy zadania pod nazwą: „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki
pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza” znak sprawy: „P2”
Oświadczam/y, że wykonałem/wykonaliśmy, następujące prace:

Inwestor/Zamawiający (Nazwa, adres)	Miejsce wykonania prac (dokładny adres: budynku lub obiektu zabytkowego chronionego ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)	Zakres prac (należy wskazać zakres wykonanych prac objętych daną umową, zgodnie warunkiem wskazany w pkt 1.1.3.1. rozdziału 3 Regulaminu)	Powierzchnia objęta renowacją i konserwacją (w m2)	Czas realizacji		Wartość wykonanych prac w PLN (brutto)
				początek (data)	koniec (data)	
01	02	03	04	05	06	07
dotyczy prac konserwatorskie polegających na renowacji i konserwacji polichromii (pkt. 1.1.3.1.1)						
dotyczy prac konserwatorskich renowacji i konserwacji detali kamiennych (pkt. 1.1.3.1.2)						

UWAGA – Wykonawca jest zobowiązany dołączyć do wykazu dowody wydane przez Inwestora/Zamawiającego – wystawcy dokumentu, potwierdzające, że zadanie wskazane w wykazie wykonanych zadań zostało wykonane należycie i zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej

....., dnia

.....
Podpis i pieczęć osoby uprawnionej do reprezentowania
Wykonawcy lub upoważnionej do występowania w jego imieniu

Projekt współfinansowany z Narodowego
Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Załącznik nr 4 do Regulaminu

.....
(pieczęć Wykonawcy)

WYKAZ OSÓB

Ja / My, niżej podpisany/i

działając w imieniu i na rzecz:

(pełna nazwa Wykonawcy)

.....
(adres siedziby Wykonawcy)

Dotyczy zadania pod nazwą: **„Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”**

Oświadczam/y, że dysponuję/dysponujemy następującymi osobami zdolnymi do wykonywania zamówienia:

Projekt współfinansowany z Narodowego
Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Lp.	Imię i nazwisko	Zakresu wykonywanych przez osobę czynności podczas realizacji zamówienia	Kwalifikacje zawodowe należy wskazać: posiadane wykształcenie zgodnie z warunkiem udziału postawionym w pkt 1.1.4.1.1. rozdziału 3 Regulaminu	kwalifikacje i praktyka określone w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o Ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (należy wskazać TAK albo NIE)	Doświadczenie należy wskazać: doświadczenie danej osoby - zgodnie z warunkiem udziału postawionym w pkt 1.1.4..1.1.3. rozdziału 3 Regulaminu dotyczy prac konserwatorskich polegających na renowacji i konserwacji polichromii (należy wskazać szczegółowe informacje dotyczące tej realizacji, tj. nazwę i adres Inwestora/Zamawiającego, nazwę zadania, zakres zadania, termin realizacji, wymagane powierzchnie, miejsce wykonania prac oraz dokładny adres: budynku lub obiektu zabytkowego chronionego ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)	Doświadczenie należy wskazać: doświadczenie danej osoby - zgodnie z warunkiem udziału postawionym w pkt 1.1.4..1.1.4. rozdziału 3 Regulaminu dotyczy prac konserwatorskich polegających na renowacji i konserwacji detali kamiennych (należy wskazać szczegółowe informacje dotyczące tej realizacji, tj. nazwę i adres Inwestora/Zamawiającego, nazwę zadania, zakres zadania, termin realizacji, wymagane powierzchnie, miejsce wykonania prac oraz dokładny adres: budynku lub obiektu zabytkowego chronionego ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)
01	02	03	04	05	06	07
		Kierownik prac konserwatorskich	Dyplom ukończenia studiów nr..... uzyskany na Uczelni: kierunek/specjalność tytuł zawodowy:	TAK/NIE*		

*należy wypełnić

Projekt współfinansowany z Narodowego
Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

***niepotrzebne skreślić*

....., dnia

.....
Podpis i pieczęć osoby uprawnionej do reprezentowania
Wykonawcy lub upoważnionej do występowania w jego imieniu

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Załącznik nr 5 do Regulaminu

UMOWA NA WYKONANIE PRAC KONSERWATORSKICH Nr (wzór)

Zawarta w dniu roku w Krakowie pomiędzy:

Klasztor Franciszkanów
31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 5
tel. +48 12 422 53 76 fax. +48 12 422 53 76
NIP 676-11-73-488
REGON 040013365

reprezentowaną przez:
o. Łukasz Brachaczek - pełnomocnik
zwaną w dalszej części Umowy „**Beneficjentem**”

a:

.....
NIP:
REGON:
wpisanym do

reprezentowanym przez:
1.
2.
zwanym w dalszej części Umowy „**Wykonawcą**”

W rezultacie dokonanego przez Beneficjenta w dniu r. wyboru oferty Wykonawcy w konkursie ofert - znak „P1”, została zawarta umowa o następującej treści:

PRZEDMIOT UMOWY

§ 1

1. Beneficjent zleca, a Wykonawca przyjmuje do wykonania prace konserwatorskie dotyczące wystroju wnętrza: nawy głównej, w kościele p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Krakowie, przy ulicy Franciszkańskiej 2, wskazanych w ofercie Wykonawcy,

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

postanowieniach niniejszej umowy jak również w Regulaminie konkursu ofert, w tym w szczególności w:

- 1.1. „Ramowym wstępnym Programem prac Konserwatorskich dotyczącym wystroju wnętrza: prezbiterium, transeptu, nawy głównej, w kościele p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Krakowie, przy ulicy Franciszkańskiej 2”, stanowiącym załącznik nr 1A do Regulaminu konkursu ofert,
- 1.2. Przedmiarem prac: „Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”, stanowiącym załącznik nr 1B do Regulaminu konkursu ofert,
- 1.3. Pozwoleniem Małopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków nr 35/16, z dnia 27 kwietnia 2016r. na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, stanowiącym załącznik nr 1C do Regulaminu konkursu ofert,
- 1.4. Decyzją Małopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków nr 50/19, z dnia 07 maja 2019 r. w sprawie zmiany pozwolenia nr 35/16, z dnia 27.04.2016., stanowiącą załącznik nr 1D do Regulaminu konkursu ofert,
2. Realizacja przedmiotu zamówienia została podzielona na 4 etapy:
 - Etap I: **do dnia 30.11.2022 r.**, licząc od dnia zawarcia umowy,
 - Etap II: **do dnia 31.10.2023 r.**,
 - Etap III: **do dnia 31.10.2024 r.**,
 - Etap IV: **do dnia 31.10.2025 r.**
3. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania prac objętych umową zgodnie z ofertą, wymaganiami wskazanymi w załącznikach 1A-1D do Regulaminu konkursu ofert, harmonogramem, o którym mowa poniżej w ust. 6, 7, 8, jak również zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz normami, co także oznacza, że jeśli w zakresie prac brak jest dokładnych opisów technologii ich wykonania lub nie wskazano innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonania prac, a dana technologia sugeruje ich wykonanie, Wykonawca winien takie prace wykonać.
4. Beneficjent nie dopuszcza wykonania przedmiotu umowy z innych materiałów niż wskazane w załącznikach 1A-1D do Regulaminu oraz zatwierdzone przez Urząd Konserwatora Zabytków.
5. Przedmiot zamówienia jest ze środków przyznanych na podstawie promesy Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa zawierającą warunkowe przyrzeczenie udzielenia Klasztorowi Franciszkanów w Krakowie w latach 2022 – 2025 dofinansowania na realizację projektu kluczowego „kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu wraz z historycznym wystrojem wnętrza”.
6. Wykonawca dostarczy nie później niż w ciągu 7 dni od dnia podpisania umowy harmonogram rzeczowo-finansowy. Harmonogram rzeczowo-finansowy zatwierdzony przez Beneficjenta będzie stanowił integralną część umowy – załącznik do umowy. Beneficjent zatwierdzi harmonogram rzeczowo-finansowy w terminie do 7 dni kalendarzowych od przekazania przez Wykonawcę.
7. Harmonogram rzeczowo-finansowy będzie uwzględniał w szczególności:

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 7.1. zakres prac ze wskazaniem części i ich realizacji,
 - 7.2. termin wykonania danej części,
 - 7.3. koszty poszczególnych części.
odrębnie dla każdego z 4 etapów.
8. Harmonogram rzeczowo-finansowy na żądanie Beneficjenta może zostać zaktualizowany. Aktualizacja nie może polegać na zmianie terminu odbioru końcowego przedmiotu umowy.
- 8.1. Wykonawca, na każde pisemne żądanie Beneficjenta, sporządzi aktualizację harmonogramu rzeczowo-finansowego, który przedstawi do akceptacji Beneficjentowi w ciągu 3 dni od zgłoszenia żądania. Zatwierdzony harmonogram rzeczowo-finansowy wiąże Wykonawcę do chwili dokonania jego zmiany za zgodą Beneficjenta.

§ 2

1. W ramach przedmiotu umowy Wykonawca zobowiązany jest także na własny koszt, do:
 - 1.1. organizacji i zagospodarowania miejsca prowadzenia prac,
 - 1.2. wykonania dokumentacji powykonawczej,
 - 1.3. po zakończeniu prac do demontażu obiektów tymczasowych oraz uporządkowania terenu,
 - 1.4. zabezpieczenia, ochrony i ogrodzenia miejsca realizacji prac w trakcie trwania ich wykonywania,
 - 1.5. zabezpieczenia mienia Beneficjenta znajdującego się w budynku podlegającym konserwacji,
 - 1.6. ubezpieczenia prowadzonych prac zgodnie z postanowieniami umowy,
 - 1.7. niedopuszczenia do miejsca prowadzenia prac osób obcych,
 - 1.8. bieżącego wywozu odpadów, gruzu, utylizacji materiałów, urządzeń i instalacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, utrzymywania miejsca prowadzenia prac w stanie wolnym od przeszkód komunikacyjnych oraz usuwania i składowania wszelkich urządzeń pomocniczych, zbędnych materiałów, odpadów i śmieci oraz niepotrzebnych urządzeń prowizorycznych,
 - 1.9. utrzymania w czystości dróg dojazdowych do miejsca prowadzenia prac.
2. W ramach przedmiotu umowy Wykonawca zobowiązany jest również na własny koszt, do:
 - 2.1. zawieszenia na terenie prowadzonych prac tablicy informacyjnej o parametrach i treści określonych w § 7 - 9 „Regulaminu działań w zakresie informacji o wykorzystaniu środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa” (dostępny na stronie internetowej: www.bip.skozk.pl – dział Akty prawne),
 - 2.2. umieszczania na wszelkich materiałach informacyjnych i promocyjnych związanych z realizacją zadań objętych dofinansowaniem z NFRZK, w tym na stronach internetowych, w korespondencji i materiałach związanych z wyborem wykonawcy prac oraz w materiałach prasowych, logo Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa i informacji tekstowej o treści „Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa.
3. W ramach przedmiotu umowy Wykonawca zobowiązany jest:

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- 3.1. realizować prace w kolejności i terminach wynikających z Harmonogramu rzeczowo-finansowego,
- 3.2. zakończyć prace w terminie wskazanym w Harmonogramie rzeczowo-finansowym i w niniejszej umowie.

§ 3

1. Wykonawca na własny koszt i ryzyko zapewni i dostarczy do miejsca prowadzenia prac wszelkie materiały, urządzenia i sprzęt niezbędne do prawidłowego wykonania umowy. Materiały i urządzenia Wykonawcy oraz jakość wykonania prac powinny być zgodne z warunkami i wymogami określonymi w dokumentach wyszczególnionych w § 1 ust. 1 umowy.
2. Ustala się, iż wszystkie dostarczone przez Wykonawcę materiały będą nowe, co najmniej o jakości określonej w dokumentach wyszczególnionych w § 1 ust. 1 umowy lub innych w dokumentach będących podstawą realizacji prac, a sprzęt w pełni sprawny.
3. Bez dodatkowego wezwania Beneficjenta, Wykonawca zobowiązany jest zapewnić i przechowywać do dyspozycji Beneficjenta dla każdego z materiałów użytych do wykonania przedmiotu umowy odpowiednie zaświadczenia, atesty, certyfikaty, aprobaty, deklaracje zgodności z normami i tym podobne dokumenty oraz dostarczyć Beneficjentowi kopie tych dokumentów z oświadczeniem kierownika prac konserwatorskich o wbudowaniu w obiekt podczas odbioru końcowego lub w terminie wcześniejszym – na każde żądanie Beneficjenta w terminie przez niego wskazanym.
4. W przypadku stwierdzenia przez Beneficjenta, że jakość materiałów lub urządzeń jest niezgodna z warunkami określonymi w Regulaminie konkursu ofert lub w załącznikach nr 1A-1F do Regulaminu konkursu ofert, Wykonawca usunie takie materiały lub urządzenia i zastąpi je innymi właściwymi materiałami lub urządzeniami w terminie wyznaczonym przez Beneficjenta na własny koszt i ryzyko.

§ 4

Beneficjent oświadcza, że posiada prawo do dysponowania terenem (obiektem) w zakresie niezbędnym do realizacji przedmiotu umowy.

§ 5

1. Wykonawca oświadcza, iż przed podpisaniem niniejszej umowy, przy zachowaniu najwyższej staranności zapoznał się z dokumentami wyszczególnionymi w § 1 ust. 1 umowy oraz dokonał wizji lokalnej terenu objętego przedmiotem umowy, a także poznał istniejący stan faktyczny i wszystkie charakterystyczne właściwości przedmiotu umowy, dostępu, dowozu, pomieszczeń roboczych i pomocniczych oraz wszelkie związane z tym okoliczności i warunki i nie zgłasza żadnych uwag.
2. Wykonawca oświadcza, że posiada odpowiednie kwalifikacje i umiejętności oraz zaplecze techniczne, organizacyjne oraz finansowe w zakresie niezbędnym dla należytego wykonania umowy. Wykonawca zapewnia, że jako przedsiębiorca posiada właściwe i

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

szerokie doświadczenie w realizacji inwestycji o podobnym charakterze, wielkości i standardach.

3. Wykonawca oświadcza, że wykona przedmiot umowy przy pomocy osób posiadających stosowne przewidziane przepisami prawa uprawnienia oraz jest świadomy nałożonych na niego obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
4. Jeżeli w trakcie realizacji przedmiotu umowy powstaną odpady, to Wykonawca oświadcza, że jest on Wytwarzającym i posiadaczem tych odpadów i zobowiązuje się do prowadzenia kart ewidencji oraz kart przekazania odpadów, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz gospodarowania odpadami w sposób gwarantujący poszanowanie środowiska naturalnego. Tym samym Wykonawca w ramach wynagrodzenia wynikającego z niniejszej umowy zobowiązuje się do usuwania wszelkich odpadów i części niewykorzystanych materiałów z uwzględnieniem przepisów ustawy o odpadach przyjmując na siebie pełną odpowiedzialność za gospodarowanie ewentualnymi odpadami powstałymi w związku lub przy okazji wykonywania umowy. W przypadku niewywiązania się z tego obowiązku Beneficjent jest uprawniony do wykonania tych czynności na koszt i ryzyko Wykonawcy. Nie zwalnia to Wykonawcy z odpowiedzialności za wytworzone odpady. Obowiązek określony w niniejszym ustępie jest równoznaczny z zobowiązaniem do zrekompensowania (zwrotu) przez Wykonawcę jakichkolwiek poniesionych z tego tytułu przez Beneficjenta kosztów, w tym odszkodowań oraz opłat o charakterze publicznoprawnym.
5. Wykonawca oświadcza, że nie toczy się wobec niego jakiekolwiek postępowanie oraz wedle najlepszej wiedzy Wykonawcy nie zagraża mu żadne postępowanie, śledztwo, dochodzenie, likwidacja bądź upadłość, które mogłoby mieć wpływ na zdolność Wykonawcy do wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z niniejszej umowy lub ważności i wykonalności (skuteczności) niniejszej umowy, a gdyby takie zaistniało, zobowiązuje się do natychmiastowego poinformowania Beneficjenta o wszczęciu takiego postępowania. Wykonawca oświadcza i zapewnia, że nie dopuścił się naruszenia przepisów żadnej ustawy, rozporządzenia, orzeczenia sądu ani decyzji organów administracji państwowej w Polsce, ani w żadnym innym kraju, które to naruszenia mają lub mogłyby mieć negatywny wpływ na zawarcie lub wykonanie umowy.

TERMINY

§ 6

1. Przekazanie miejsca, w którym będą prowadzone prace Wykonawcy nastąpi w ciągu 3 dni od podpisania umowy.
2. Termin wykonania całego przedmiotu umowy określa się: od dnia podpisania umowy do dnia
Etap I: do dnia 30.11.2022 r.,
Etap II: do dnia 31.10.2023 r.,
Etap III: do dnia 31.10. 2024 r.
Etap IV: do dnia 31.10.2025 r.,

§ 7

1. Wpływ pogody na wykonywanie prac, który należało wziąć pod uwagę podczas zawierania niniejszej umowy oraz strajk pracowników Wykonawcy, nie będą uznawane przez Beneficjenta za okoliczności siły wyższej.
2. Jeśli w wyniku zaistnienia zdarzeń siły wyższej doszło do całkowitego lub częściowego zniszczenia wykonanych prac lub obiektów objętych przedmiotem umowy, przed ich odbiorem końcowym przez Beneficjenta, Wykonawcy nie przysługuje roszczenie o zapłatę za tę część prac, która uległa zniszczeniu.

UBEZPIECZENIA

§ 8

1. Wykonawca oświadcza, iż posiada ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia prac konserwatorskich na sumę ubezpieczenia co najmniej 4 000 000,00 PLN. Kopia polisy, ogólne warunki ubezpieczenia OC oraz kopia dowodu opłacenia składki stanowią załącznik nr 1 do umowy. Wykonawca zobowiązany jest przez cały okres wykonywania niniejszej umowy, utrzymywać ubezpieczenie, o którym mowa w zdaniu powyższym, z sumą ubezpieczenia nie niższą niż wskazana w zdaniu poprzedzającym i każdorazowo, na co najmniej 14 dni przed upływem okresu obowiązywania danej umowy ubezpieczenia, zawierać umowę ubezpieczenia na kolejny, okres, oraz w tym terminie przekazywać Beneficjentowi kopię polisy ubezpieczeniowych, Ogólne Warunki Ubezpieczenia OC oraz dowód opłacenia składki na poszczególne, kolejne okresy ubezpieczenia.
2. Wykonawca gwarantuje Beneficjentowi, że osoby i podmioty trzecie nie będą dochodzić od Beneficjenta naprawienia szkody, jakiej doznały w związku z wykonywaniem prac przez Wykonawcę lub działających na jego zlecenie Podwykonawców. W przypadku wystąpienia do Beneficjenta przez osobę lub podmiot trzeci z roszczeniem o naprawienie szkody powstałej w związku z wykonywaniem prac przez Wykonawcę lub jego Podwykonawców, Wykonawca zobowiązuje się zwolnić Beneficjenta z obowiązku świadczenia. W tym celu Wykonawca zobowiązuje się przystąpić do toczącego się procesu po stronie Beneficjenta oraz niezwłocznie naprawić słuszną szkodę poniesioną przez Beneficjenta w związku z roszczeniem osoby lub podmiotu trzeciego.
3. Niezależnie od innych środków przewidzianych w umowie, w przypadku opóźnienia w wykonaniu zobowiązania Wykonawcy do przedstawienia polisy ubezpieczeniowej wraz z ogólnymi warunkami ubezpieczenia OC oraz dowodem uiszczenia składki ubezpieczeniowej, Beneficjent:
 - 3.1. ma prawo do zawarcia umowy ubezpieczenia lub uiszczenia składki ubezpieczeniowej na wyłączny koszt i ryzyko Wykonawcy, na co Wykonawca niniejszym wyraża zgodę, albo
 - 3.2. będzie miał prawo odstąpić od umowy, po uprzednim wyznaczeniu dodatkowego, 7 dniowego terminu do przedstawienia ww. dokumentów z

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

zastrzeżeniem, że w razie jego bezskutecznego upływu odstąpi od umowy, w takim przypadku Wykonawca zapłaci Beneficjentowi karę umowną o której mowa w § 17 ust. 3 umowy.

WYNAGRODZENIE, WARUNKI PŁATNOŚCI

§ 9

1. Rozliczenie za ilości rzeczywiście wykonanego i odebranego przedmiotu umowy nastąpi kosztorysem powykonawczym sporządzonym dla danej części prac wynikającej z Harmonogramu rzeczowo-finansowego, który będzie uwzględniał cen jednostkowych: R, M, S wyszczególnione w kosztorysie ofertowym Wykonawcy, zaakceptowanym przez Beneficjenta.
2. Składniki cenotwórcze do kosztorysowania zgodne ze złożoną ofertą Wykonawcy.
3. Ceny jednostkowe określone przez Wykonawcę w kosztorysie ofertowym zostały ustalone na okres ważności umowy i nie będą podlegały zmianom.
4. Zapłata za rzeczywiście wykonane i odebrane prace wynikające z Harmonogramu rzeczowo-finansowym zostanie dokonana przelewem na wskazany przez Wykonawcę rachunek bankowy w nieprzekraczalnym terminie do 30 dni, licząc od daty dostarczenia Beneficjentowi przez Wykonawcę faktury częściowej lub końcowej wraz z dokumentami rozliczeniowymi, na które składają się podpisany przez Beneficjenta protokół odbioru prac częściowych lub końcowych, obmiar prac i kosztorys powykonawczy częściowy lub końcowy.
5. Wykonawca winien przedstawić Beneficjentowi w dniu odbioru komplet dokumentów wymaganych przepisami prawa budowlanego.
6. Rozliczenie kosztów zużycia wody i energii elektrycznej nastąpi wraz z końcowym rozliczeniem prac, koszty te ponosi Wykonawca.
7. Wartość umowy brutto wynikająca ze złożonej oferty Wykonawcy wynosi: zł (słownie:) / wartość umowy netto wynikająca ze złożonej oferty Wykonawcy wynosi: zł (słownie:)

ZABEZPIECZENIE WYKONANIA UMOWY

§ 10

1. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania Umowy w wysokości 5 % całkowitego wynagrodzenia brutto ustalonego w § 9 ust. 7 umowy, co stanowi kwotę zł (słownie złotych:).
2. Zabezpieczenie zostało wniesione w formie
3. Strony postanawiają, że 30% wniesionego zabezpieczenia tj. kwota: zł zostanie przeznaczona na zabezpieczenie roszczeń wynikających z tytułu rękojmi.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

4. 70% wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, o którym mowa w ust. 1, tj. kwota zł zostanie zwrócona lub zwolniona w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez Beneficjenta za należyte wykonane.
5. Część zabezpieczenia mająca pokryć roszczenia z tytułu rękojmi, o której mowa w ust. 3 zostanie zwrócona lub zwolniona nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady.
6. Wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości wyłącznie na zabezpieczenie określone w ust. 1.
7. W przypadku sporu pomiędzy Beneficjentem, a Wykonawcą, bank lub towarzystwo ubezpieczeniowe wydające gwarancję nie będzie miał prawa do złożenia kwot płatnych na podstawie gwarancji w depozycie sądowym lub innej instytucji, lecz wypłaci je bezpośrednio Beneficjenta.
8. Wszelkie koszty i opłaty związane z ustanowieniem zabezpieczenia ponosi wyłącznie Wykonawca.

ZASADY WSPÓŁPRACY

§ 11

1. Przedstawicielem Wykonawcy na terenie prac jest kierownik prac konserwatorskich, posiadający uprawnienia do kierowania i prowadzenia prac konserwatorskich w obiekcie zabytkowym.
2. Zmiana personalna kierowników, o których mowa w ust. 1 lub powołanie nowego kierownika wymaga zgody Beneficjenta.
3. Wykonawca zobowiązany jest zapewnić obecność Kierownika prac konserwatorskich w miejscu prowadzenia prac przez cały okres realizacji umowy w trakcie ich prowadzenia.
4. Przedstawicielem Beneficjenta odpowiedzialnym za realizację niniejszej umowy jest Beneficjent zapewnia również nadzór konserwatora zabytków podczas realizacji umowy

§ 12

1. Wykonawca zobowiązuje się strzec mienia znajdującego się w miejscu prowadzenia prac, a także zapewnić warunki bezpieczeństwa i higieny pracy przy realizacji przedmiotu umowy.
2. W czasie realizacji prac Wykonawca będzie utrzymywał teren nim objęty w stanie wolnym od przeszkód komunikacyjnych oraz będzie usuwał zbędne materiały, odpady, śmieci oraz składował wszystkie urządzenia pomocnicze.
3. Wykonawca na własny koszt doprowadzi do miejsca prowadzenia prac (w tym zaplecza) wszystkie niezbędne media z miejsca wskazanego przez Beneficjenta, zamontuje liczniki i będzie ponosić koszty zużycia wody oraz energii elektrycznej. Ponadto w okresie realizacji prac Wykonawca będzie ponosić koszty utrzymania oraz konserwacji urządzeń i obiektów zaplecza.
4. Wykonawca zabezpieczy przed kradzieżą i zniszczeniem wszystkie maszyny, urządzenia i materiały dostarczone w miejsce prowadzenia prac.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

5. Wykonawca zabezpieczy przed kradzieżą lub zniszczeniem mienie Beneficjenta znajdujące się na remontowanym terenie/budynku. W przypadku zniszczenia lub kradzieży mienia Beneficjenta, o którym mowa w zdaniu poprzednim, Wykonawca zobowiązany będzie do naprawienia poniesionej szkody w pełnej wysokości. Wysokość odszkodowania za zniszczone lub ukradzione przedmioty ustalona zostanie na podstawie wyceny rzeczoznawcy.
6. Wykonawca zobowiązuje się do umożliwienia wstępu na teren prowadzenia prac oraz do udostępnienia danych i informacji związanych z realizacją przedmiotu umowy pracownikom:
 - 6.1. Beneficjenta,
 - 6.2. Państwowej Inspekcji Nadzoru Budowlanego,
 - 6.3. Konserwatora Zabytków,
 - 6.4. Inspekcji Sanitarnej,
 - 6.5. Państwowej Inspekcji Pracy,
 - 6.6. Państwowej Straży Pożarnej,
 - 6.7. Innym osoby na podstawie obowiązujących przepisów prawa.
7. Po zakończeniu prac Wykonawca zobowiązany jest uporządkować miejsce ich prowadzenia i zawiadomić Beneficjenta o gotowości do odbioru uporządkowanego terenu.
8. Wykonawca będzie zobowiązany uzyskać wszelkie konieczne zgody i zezwolenia władz lokalnych, przedsiębiorstw i właścicieli, wymagane do niezbędnego zdemontowania istniejących instalacji, zamontowania instalacji tymczasowych, usunięcia instalacji tymczasowych i ponownego zamontowania istniejących instalacji, każdorazowo na podstawie uzgodnień poczynionych z Beneficjentem.

§ 13

Wykonawca zobowiązany jest do wprowadzenia całkowitego zakazu spożywania jakichkolwiek napojów alkoholowych lub innych środków odurzających przez pracowników lub osoby działające imieniem lub na rzecz Wykonawcy i bezwzględnego przestrzegania tego zakazu. Wykonawca wyraża zgodę na przerwanie przez Beneficjenta prac, w wypadku, gdy będą wykonywane przez osoby spożywające alkohol lub inne środki odurzające i będą pod ich wpływem. Strony uznają tą przerwę w wykonywaniu prac za spowodowaną z winy Wykonawcy.

§ 14

Począwszy od dnia przekazania Wykonawcy miejsca prowadzenia prac do momentu przekazania tego miejsca Beneficjentowi, Wykonawca ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych za wszelkie szkody powstałe na tym terenie, w tym szkody poniesione przez Beneficjenta oraz osoby trzecie, a także za wszelkie szkody powstałe w sąsiedztwie miejsca prowadzenia prac w wyniku działania lub zaniechania Wykonawcy na terenie prowadzenia prac. Wykonawca jest ponadto odpowiedzialny za przypadkową utratę lub uszkodzenie materiałów oraz sprzętu które znajdują się na w miejscu prowadzenia prac pod jego opieką lub są w jego posiadaniu i są zmagazynowane w celu wykorzystania przy realizacji prac.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

ODBIORY PRAC

§ 15

1. Ustala się przeprowadzanie następujących rodzajów odbiorów:
 - 1.1. Odbiór prac zanikających lub ulegających zakryciu,
 - 1.2. Odbiór prac częściowych, wynikających z Harmonogramu rzeczowo-finansowego Wykonawcy,
 - 1.3. Odbiór końcowy, który nastąpi po całkowitym zakończeniu realizacji przedmiotu umowy.
2. Prac zanikające lub ulegające zakryciu podlegają odbiorom przez Beneficjenta w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia przez Kierownika prac konserwatorskich gotowości do ich odbioru. Jeżeli Wykonawca nie dopełni obowiązku poinformowania Beneficjenta i zakryje prace ulegające zakryciu i zanikające, zobowiązany jest odkryć prace lub wykonać otwory niezbędne do zbadania prac, a następnie przywrócić prace do stanu poprzedniego, na koszt własny.
3. Wykonawca będzie zgłaszał Beneficjentowi gotowość do odbioru częściowego lub końcowego pocztą elektroniczną na adres Beneficjent w terminie do 5 dni od daty zgłoszenia jest zobowiązany do zwołania komisji odbiorowej, w której uczestniczyć będzie właściwy inspektor Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie. Komisja odbiorowa rozpoczyna procedurę odbioru w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty zgłoszenia. O terminie rozpoczęcia odbioru Beneficjent powiadamia Wykonawcę.
4. Przed podpisaniem protokołu odbioru częściowego lub końcowego przedmiotu umowy Wykonawca zobowiązany jest również wykonać wszystkie pozostałe świadczenia i obowiązki określone w Harmonogramie rzeczowo-finansowym, umowie lub wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, a także zobowiązany jest przekazać Beneficjentowi wszystkie dokumenty, co do których przekazania Beneficjentowi, Wykonawca jest zobowiązany, w szczególności kompletnej dokumentacji powykonawczej dotyczącej części lub zakończenia prac. W wypadku niedostarczenia kompletnej dokumentacji Beneficjentowi przysługuje prawo odmowy odbioru prac do czasu przekazania ww. dokumentacji.
5. Jeżeli w toku czynności odbioru częściowego lub końcowego zostaną stwierdzone wady, to Beneficjentowi przysługują następujące uprawnienia:
 - 5.1. jeżeli wady nie nadają się do usunięcia i uniemożliwiają użytkowanie przedmiotu odbioru zgodnie z przeznaczeniem, Beneficjent może odstąpić od umowy lub żądać wykonania przedmiotu umowy lub jego części po raz drugi lub zlecić wykonanie przedmiotu odbioru na koszt Wykonawcy przez osobę trzecią.
 - 5.2. w razie odebrania przedmiotu umowy z zastrzeżeniem, co do stwierdzonych przy odbiorze wad nadających się do usunięcia lub stwierdzenia takich wad w okresie rękojmi, Beneficjent może:
 - 5.2.1. żądać usunięcia wad wyznaczając Wykonawcy odpowiedni termin z zastrzeżeniem, iż po jego bezskutecznym upływie usunięcie wad może zostać zlecone innemu podmiotowi na koszt i niebezpieczeństwo Wykonawcy,
 - 5.2.2. obniżyć wynagrodzenie Wykonawcy za ten przedmiot odpowiednio do utraconej wartości użytkowej lub estetycznej z powodu wad.
6. Strony postanawiają, że protokół odbioru częściowego lub końcowego będzie m.in. zawierał wszelkie ustalenia dokonane w toku odbioru, ustalenia dotyczące ewentualnych istniejących wad, jak też terminy na usunięcie stwierdzonych przy odbiorze wad.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

- Wykonawca zobowiązany jest do zawiadomienia Beneficjenta o usunięciu wad oraz do zgłoszenia gotowości do odbioru przedmiotu umowy w całości lub części wolnego do wad, zgodnie z zasadami określonymi w ust. 3 powyżej.

GWARANCJA

§ 16

- Wykonawca udziela Beneficjentowi gwarancji na przedmiot umowy na okres licząc od daty podpisania niezawierającego zastrzeżeń końcowego protokołu odbioru przedmiotu umowy. Uprawnienia z tytułu rękojmi wygasają po 3 miesiącach od upływu okresu gwarancji.
- Przez przedmiot umowy na potrzeby niniejszego paragrafu należy rozumieć wszystko, co Wykonawca świadczył w celu należytej realizacji postanowień umowy, w tym dostarczone materiały, jak również rezultat wykonanych prac.
- W przypadku wykrycia w okresie gwarancji lub rękojmi jakichkolwiek wad przedmiotu umowy Wykonawca jest zobowiązany na własny koszt usunąć wykryte wady. Beneficjent jest całkowicie zwolniony z ponoszenia jakichkolwiek kosztów związanych z usunięciem powstałych wad. W związku z powyższym Wykonawca zrzeka się jakichkolwiek roszczeń w stosunku do Beneficjenta.
- Usuwanie wadę Wykonawca zobowiązuje się dokonać tego z najwyższą starannością, według najlepszej woli i wiedzy oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej, przy równoczesnym użyciu środków co najmniej takiej samej jakości.
- Przez środki należy rozumieć wszystko co jest niezbędne dla usunięcia wykrytej wady, w szczególności surowce, materiały, elementy, w tym części składowe oraz przynależności przedmiotu umowy.
- Wykonawca zobowiązany jest na żądanie Beneficjenta, w ramach wynagrodzenia umownego, uzgodnić z Beneficjentem sposób usunięcia wad przedmiotu umowy oraz uzyskać jego zgodę na zastosowanie proponowanych środków. W przypadku zaniechania przez Wykonawcę ciążącego na nim obowiązku, Beneficjent zastrzega sobie prawo odmowy odbioru usunięcia wady. Wszelkie powstałe w związku z realizacją powyższych obowiązków koszty obciążają w takim wypadku Wykonawcę.
- Wykonawca zapewni podjęcie naprawy gwarancyjnej w czasie nie dłuższym niż do końca piątego dnia roboczego od momentu zgłoszenia usterki oraz zobowiązuje się do usunięcia wady w terminie 7 dni roboczych od momentu jej zgłoszenia, chyba że z uzasadnionej technologii wykonania prac wynika dłuższy termin. Dłuższy termin usunięcia wad zostanie zaakceptowany przez Beneficjenta wyłącznie na pisemny wniosek Wykonawcy wskazujący na konieczność i zasadność wydłużenia terminu usunięcia wad z uwagi na technologię wykonania prac. W takim przypadku usunięcie wady dokonane zostanie w możliwie najkrótszym terminie, który wynika z uzasadnionej technologii wykonania prac.
- W przypadku nie usunięcia przez Wykonawcę wady przedmiotu umowy w terminie ustalonym w sposób określony powyżej w ust. 7, Beneficjent może, niezależnie od naliczenia kary umownej, usunąć wadę lub zlecić usunięcie tej wady osobie trzeciej oraz obciążyć Wykonawcę kosztami poniesionymi z tytułu usunięcia wady bez konieczności uzyskania w tym zakresie upoważnienia sądowego, na co Wykonawca niniejszym udziela zgody.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

9. W razie stwierdzenia w okresie gwarancji wad, których usunąć się nie da, Beneficjent może obniżyć cenę odpowiednio do zmniejszonej wartości użytkowej, technicznej lub estetycznej przedmiotu umowy, jak też odstąpić od umowy zachowując uprawnienie do żądania kar umownych oraz odszkodowania.
10. Z chwilą usunięcia wady przedmiot umowy zostanie objęty nową gwarancją, w wypadku gdy Wykonawca dostarczył Beneficjentowi zamiast rzeczy wadliwej rzecz wolną od wad albo dokonał istotnych dla Beneficjenta napraw rzeczy objętej gwarancją. W pozostałych wypadkach termin gwarancji ulega przedłużeniu o czas wykonywania napraw gwarancyjnych i czas przestojów spowodowanych wystąpieniem wad.
11. Strony zgodnie postanawiają, że uprawnienia wynikające z gwarancji udzielonej przez Wykonawcę mogą być przez Beneficjenta egzekwowane także na podstawie umowy, bez legitymowania się jakimikolwiek innymi dokumentami gwarancji.
12. Wykonawca doręczy Beneficjentowi, najpóźniej w dniu podpisania odpowiedniego protokołu przedmiotu umowy, przed jego podpisaniem, oryginały dokumentów gwarancji (wraz z warunkami gwarancji i serwisowania), jakie otrzymał od producentów na materiały i urządzenia użyte do wykonania przedmiotu umowy.

KARY UMOWNE

§ 17

1. Wykonawca zapłaci Beneficjentowi kary umowne:
 - 1.1. za opóźnienie w wykonaniu całego przedmiotu umowy w wysokości 2% wynagrodzenia brutto ustalonego w § 9 ust. 7 za całość przedmiotu umowy, za każdy dzień opóźnienia.
 - 1.2. za opóźnienie w wykonaniu etapu wskazanego w Harmonogramie rzeczowo-finansowym w wysokości 2% wynagrodzenia brutto ustalonego w § 9 ust. 7, za dany etap umowy za każdy dzień opóźnienia,
 - 1.3. za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie rękojmi i gwarancji w wysokości 0,5% wynagrodzenia brutto ustalonego w § 9 ust. 7 umowy, za całość przedmiotu umowy, za każdy dzień opóźnienia liczony od dnia, w którym wady miały zostać usunięte zgodnie z umową,
 - 1.4. za odstąpienie od umowy przez którąkolwiek ze stron z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości 10% wynagrodzenia brutto ustalonego w § 9 ust. 7 umowy, za całość przedmiotu umowy.
2. Beneficjent uprawniony jest do potrącenia kar umownych z wierzytelnościami przysługującymi Wykonawcy wobec Beneficjenta lub do zaspokojenia swoich roszczeń z ustanowionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Kara umowna nieuregulowana w sposób wskazany w zdaniu poprzednim zapłacona zostanie przez Wykonawcę w terminie 5 dni od daty wystąpienia przez Beneficjenta z żądaniem zapłacenia kary.
3. Strony zastrzegają sobie prawo do odszkodowania uzupełniającego, przenoszącego wysokość kar umownych do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

§ 18

1. Jeżeli rozpoczęcie, realizacja lub zakończenie przedmiotu umowy opóźnia się z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy albo jeżeli przedmiot umowy jest wykonywany w sposób wadliwy lub sprzeczny z umową, Beneficjent może odstąpić od umowy, powierzając poprawienie lub dalsze wykonanie przedmiotu umowy innej osobie na koszt i ryzyko Wykonawcy, na co Wykonawca wyraża zgodę.
2. Beneficjent może odstąpić od umowy poza innymi przypadkami wskazanymi w umowie lub przepisach prawa – także w razie:
 - 2.1. wydania nakazu zajęcia majątku Wykonawcy lub zrzeczenia się majątku Wykonawcy na rzecz wierzycieli,
 - 2.2. przystąpienia przez Wykonawcę do likwidacji swojej firmy,
 - 2.3. nie rozpoczęcia przez Wykonawcę realizacji prac objętych niniejszą umową w ciągu 3 dni od terminu wskazanego w umowie,
 - 2.4. nieprzekazania miejsca prowadzenia prac w terminie wskazanym w umowie z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy,
 - 2.5. wstrzymania wykonania prac przez organy administracji z winy Wykonawcy, trwające dłużej niż 7 dni,
 - 2.6. zaprzestania wykonywania prac przez okres dłuższy niż 5 dni roboczych,
 - 2.7. nienależytego wykonywania przedmiotu umowy.
3. Prawo do odstąpienia od umowy może zostać wykonane w terminie 60 dni od wystąpienia okoliczności wskazanych powyżej w ust. 2. W przypadku odstąpienia od umowy z przyczyny wymienionej powyżej w ust. 2 Wykonawcy nie przysługują żadne roszczenia.
4. Odstąpienie od umowy dokonane przez Beneficjenta może dotyczyć umowy w całości lub jedynie w części niewykonanej na dzień składania oświadczenia.
5. W razie odstąpienia od umowy z przyczyn wymienionych powyżej w ust. 1 lub 2, Wykonawca w terminie 3 dni od pisemnego powiadomienia go przez Beneficjenta o odstąpieniu od umowy jest zobowiązany do:
 - 5.1. sporządzenia przy udziale przedstawicieli Beneficjenta inwentaryzacji wykonanych prac,
 - 5.2. przekazania uporządkowanego miejsca prowadzenia prac.
6. Odstąpienie od Umowy następuje poprzez pisemne oświadczenie Beneficjenta lub Wykonawcy.
7. W razie niewywiązania się przez Wykonawcę z obowiązków przewidzianych powyżej w ust. 5, Beneficjent ma prawo na własną rękę i na koszt Wykonawcy: sporządzić inwentaryzację prac oraz dokonać uporządkowania i protokolarnego przejęcia terenu prac, zawiadamiając o tym na piśmie Wykonawcę, a następnie wprowadzić nowego Wykonawcę do dalszej realizacji prac.
8. W razie zakończenia umowy Wykonawca ma obowiązek natychmiastowego wstrzymania prac i zabezpieczenia niezakończonych prac.
9. W razie zakończenia umowy wykonane prace, prace tymczasowe oraz materiały i sprzęt opłacone przez Beneficjenta stanowią jego własność i pozostaną w jego dyspozycji.

PODWYKONAWCY

§ 19

1. Beneficjent nie dopuszcza udziału podwykonawcy/podwykonawców.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 20

1. Dokonanie zmian do niniejszej umowy następuje poprzez zawarcie aneksu sporządzonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Beneficjent przewiduje możliwość zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, w zakresie terminu wykonania zamówienia, w przypadku zaistnienia Siły Wyższej w rozumieniu § 21 niniejszej umowy i na zasadach szczegółowo opisanych w § 21 niniejszej umowy.

§ 21

1. Żadna ze Stron nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za naruszenie niniejszej Umowy jeżeli wykaze, że jej niewykonanie lub nienależyte wykonanie zostało spowodowane okolicznościami Siły Wyższej.
2. W rozumieniu niniejszej Umowy przez pojęcie „Siły Wyższej”, Strony rozumieją wydarzenia powstałe niezależnie od woli Stron umowy, o charakterze zewnętrznym, zaistniałe po dniu zawarcia niniejszej Umowy, a które przy dochowaniu należytej staranności nie były i nie mogły być przewidziane lub też wydarzenia o opisanym charakterze, istniejące w momencie podpisania umowy, których skala i skutki nie były możliwe do przewidzenia, ani których następstwom nie można było zapobiec, uniemożliwiające wykonanie obowiązków Stron wynikających z niniejszej Umowy. Przykładowo przypadkami „Siły Wyższej” mogą być: katastrofy, wojny i wojny domowe, strajk generalny, stany klęski żywiołowej, nieprzewidywalne działania sił natury, embarga, epidemie lub wprowadzone przepisy prawa uniemożliwiające dotrzymanie warunków niniejszej Umowy.
3. Strona, która nie może wykonać któregośkolwiek ze swoich zobowiązań z powodu okoliczności Siły Wyższej, powinna zawiadomić o tym drugą Stronę na piśmie w terminie 7 Dni od chwili powzięcia wiadomości o niemożliwości spełnienia świadczenia. W podobnym terminie Strona powinna powiadomić o ustaniu przeszkody. Niedopełnienie obowiązku zawiadomienia pociąga za sobą odpowiedzialność za szkodę, która by nie powstała, gdyby Strona powiadomiła swego kontrahenta o zaistnieniu lub ustaniu okoliczności Siły Wyższej.
4. Jeżeli przyczyna uniemożliwiająca Stronom wykonanie danego świadczenia ma charakter przejściowy, termin jego spełnienia przedłuża się o czas, w jakim świadczenie nie mogło być wykonywane z powodu Siły Wyższej. Przedłużenie to pozostaje jednak bez wpływu na ostateczny termin zakończenia realizacji przedmiotu niniejszej Umowy, jeżeli można go było zrealizować w przewidzianym terminie, pomimo zaistnienia Siły Wyższej.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

5. Jeżeli jednak niemożliwość wykonywania Umowy przeciąga się ponad okres 3 (trzech) miesięcy, albo gdy przyczyna uniemożliwiająca jej wykonywanie ma charakter definitywny i nieusuwalny, to od chwili zaistnienia którejkolwiek z powyższych okoliczności, każdej ze Stron przysługuje prawo odstąpienia od niniejszej Umowy. Uprawnienie to nie przysługuje, jeżeli niemożliwość ma charakter częściowy i nie przekreśla sensu dalszej realizacji Przedsięwzięcia. W przypadku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym oświadczenie o odstąpieniu od Umowy może być złożone w terminie do 30 (słownie: trzydzieści) Dni licząc od dnia zaistnienia przyczyny odstąpienia.
6. Strona, której świadczenie nie może być wykonywane z powodu okoliczności Siły Wyższej, zobowiązana jest do przedsięwzięcia wszelkich rozsądnych w danych okolicznościach środków dla przeciwdziałania szkodzie spowodowanej przez te okoliczności.
7. Strona, która nie wykonuje swego świadczenia z powodu okoliczności Siły Wyższej, nie może domagać się świadczenia wzajemnego, a jeżeli je już otrzymała, zobowiązana jest do jego zwrotu.

§ 22

1. Strony ustalają następujące adresy do doręczeń:
 - 1.1. po stronie Beneficjenta:
fax:
email:,
 - 1.2. po stronie Wykonawcy:
fax:.....
e-mail:
2. Wszelką korespondencję wysłaną pod w/w adresy uważa się za skutecznie doręczoną, nawet w przypadku niepodjęcia jej przez adresata. Każda ze stron jest zobowiązana do niezwłocznego poinformowania drugiej strony o zmianie adresu do doręczeń pod rygorem uznania doręczenia na ostatni wskazany adres za skuteczne. W/w zmiana nie stanowi zmiany niniejszej umowy.
3. Ustala się następujące osoby do kontaktu:
 - 3.1. po stronie Beneficjenta:
fax:
email:,
 - 3.2. po stronie Wykonawcy:
fax:
e-mail:

§ 23

1. Strony umowy dążyć będą do polubownego rozstrzygnięcia wszelkich spornych spraw wynikłych na tle realizacji postanowień umowy, a w przypadku braku porozumienia strony uprawnione są do wystąpienia na drogę sądową.

Projekt współfinansowany z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

2. Ewentualne spory wynikające z wykonywania postanowień niniejszej umowy będą rozstrzygane przez sąd właściwy dla siedziby Beneficjenta.
3. Przeniesienie przez Wykonawcę praw oraz obowiązków, wynikających z niniejszej umowy, w tym wierzytelności, wymaga uprzedniej zgody Beneficjenta wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, udzielonej według wyłącznego uznania Beneficjenta, chyba że umowa stanowi inaczej. W przypadku wyrażenia przez Beneficjenta zgody, o której mowa powyżej, dalsze przeniesienie praw przez każdego z nabywców, w tym kolejnych nabywców, wymaga zgody Beneficjenta wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Naruszenie powyższych obowiązków przez Wykonawcę traktowane będzie przez Beneficjenta jako przypadek rażącego naruszenia postanowień zawartej umowy, a samo dokonanie przelewu wierzytelności bez pisemnej zgody Beneficjenta - skutkować będzie nieważnością takiej czynności.

§ 24

W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową stosuje się przepisy ustawy Kodeks cywilny, przepisy ustawy Prawo budowlane, przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wraz z aktami wykonawczymi do w/w ustaw.

§ 25

Umowa niniejszą sporządza się w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej z stron.

Załącznikami do Umowy są:

1. kopia polisy, kopia ogólnych warunków ubezpieczenia OC oraz kopia dowodu opłacenia składki
2. kopia dowodu wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania Umowy,
3. Harmonogram Rzeczowo-Finansowy Wykonawcy.

BENEFICJENT

WYKONAWCA

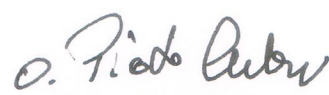
PRZEDMIAR PRAC

**„Kompleksowa konserwacja nawy głównej bazyliki pw. Św. Franciszka z Asyżu
wraz z historycznym wystrojem wnętrza”
znak sprawy: „P2”**

L.p.	Element	Opis	m ²
1.	Polichromie	Uzupełniające badanie stratygraficzne, oczyszczenie, konsolidacja warstw, uzupełnianie ubytków wypraw tynkarskich, scalenie kolorystyczne, zabezpieczenie.	1774,00
2.	Ołtarz boczny Kamienny, 4% złocenia wraz ze złoceniami i obrazem na płótnie	Doprecyzowanie stanu zachowania i badań. Konserwacja techniczna i estetyczna. Usunięcie luźnych zanieczyszczeń powierzchniowych, oczyszczenie obiektu, usunięcie osłabionego spoinowania oraz ew. wtórnych, nieprawidłowych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni i spoinowania; zabezpieczenie osłabionych partii, oczyszczenie polichromii oraz złoczeń; Zabezpieczenie konstrukcyjne, uzupełnienie ubytków powierzchni uzupełnienia /rekonstrukcja polichromii w partiach ubytków, itd.; uzupełnienia i zabezpieczenie złoczeń.	46,50
3.	Ołtarz boczny Kamienny, 4% złocenia wraz ze złoceniami i obrazem na płótnie	Doprecyzowanie stanu zachowania i badań. Konserwacja techniczna i estetyczna. Usunięcie luźnych zanieczyszczeń powierzchniowych, oczyszczenie obiektu, usunięcie osłabionego spoinowania oraz ew. wtórnych, nieprawidłowych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni i spoinowania; zabezpieczenie osłabionych partii, oczyszczenie polichromii oraz złoczeń; Zabezpieczenie konstrukcyjne, uzupełnienie ubytków powierzchni uzupełnienia /rekonstrukcja polichromii w partiach ubytków, itd.; uzupełnienia i zabezpieczenie złoczeń.	40,00
4.	Ołtarz boczny Kamienny, 4% złocenia wraz ze złoceniami i obrazem na płótnie	Doprecyzowanie stanu zachowania i badań. Konserwacja techniczna i estetyczna. Usunięcie luźnych zanieczyszczeń powierzchniowych, oczyszczenie obiektu, usunięcie osłabionego spoinowania oraz ew. wtórnych, nieprawidłowych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni i spoinowania; zabezpieczenie osłabionych partii, oczyszczenie polichromii oraz złoczeń; Zabezpieczenie konstrukcyjne, uzupełnienie ubytków powierzchni uzupełnienia /rekonstrukcja polichromii w partiach ubytków, itd.; uzupełnienia i zabezpieczenie złoczeń.	32,00
5.	Ołtarz boczny	Doprecyzowanie stanu zachowania i badań. Konserwacja techniczna i estetyczna. Usunięcie luźnych zanieczyszczeń powierzchniowych,	32,00

	Kamienny, 4% złocenia wraz ze złoceniami i obrazem na płótnie	oczyszczenie obiektu, usunięcie osłabionego spoinowania oraz ew. wtórnych, nieprawidłowych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni i spoinowania; zabezpieczenie osłabionych partii, oczyszczenie polichromii oraz złoczeń; Zabezpieczenie konstrukcyjne, uzupełnienie ubytków powierzchni uzupełnienia /rekonstrukcja polichromii w partiach ubytków, itd.; uzupełnienia i zabezpieczenie złoczeń.	
6.	Tablice kamienne Tablice kamienne/epitafia z wapienia Tablice kamienne/epitafia z marmurów, alabastru, wapienia dębnickiego, marmuru	Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień: - w przypadku wapieni (po ww. zabiegach) uzupełnienie ubytków powierzchni oraz spoinowania. Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień. - w przypadku marmurów, wapienia dębnickiego, itp. (po ww. zabiegach) uzupełnienia ubytków, szlifowanie powierzchni, polerowanie, zabezpieczenie powierzchni.	3,00
7.	Detale kamienne	Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna. Oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień. Uzupełnienie ubytków powierzchni i spoinowania.	32,20
8.	Portal kamienny x 4	Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna. Oczyszczenie powierzchni, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień. Uzupełnienie ubytków powierzchni i spoinowania.	60,00
9.	Detale kamienne (okna w ścianach)	Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna. Oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień. Uzupełnienie ubytków powierzchni i spoinowania.	90,00
10.	Ławki drewniane i ambona	Pełna konserwacja techniczna. Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni oraz spoinowania.	172,90
11.	Konfesjonały drewniane	Pełna konserwacja techniczna. Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni oraz spoinowania.	55,00
12.	Drzwi drewniane, wiatrołap	Pełna konserwacja techniczna. Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni oraz spoinowania.	135,80
13.	Figury na pilastrach	Pełna konserwacja techniczna. Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i	40,00

		estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień. Uzupełnienie ubytków powierzchni oraz spoinowania. Oczyszczenie, dezynfekcja, dezynsekcja, impregnacja estetyczna ze scaleniem kolorystycznymi wymiana elementów konstrukcyjnych i użytkowych.	
14.	Chór organowy kamienny	Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień. Uzupełnienie ubytków powierzchni oraz spoinowania.	210,00
15.	Szafa organowa	Szczegółowe oględziny, doprecyzowanie stanu zachowania. Konserwacja techniczna i estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień, uzupełnienie ubytków powierzchni oraz spoinowania.	95,00
16.	Podłoga drewniana chór	Konserwacja techniczna i estetyczna, oczyszczenie obiektów, usunięcie ew. wtórnych, nieestetycznych uzupełnień.	35,00

o. Piotr Cuber
Guardian

OZKr.5144.35.2016.AP1

Kraków, dnia 27 KWI. 2016

POZWOLENIE Nr 35/16
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku
wpisanym do rejestru zabytków

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23) a także art. 36 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 89 pkt 2 i art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.) oraz § 1 ust. 1 pkt 1 lit a, b oraz § 13 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 roku w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789),

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 08.04.2016 r. (data wpływu: 08.04.2016 r.), złożonego przez
Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków,

pozwala się
wnioskodawcy na: przeprowadzenie kompleksowych prac konserwatorskich przy dekoracji
malarskiej ścian prezbiterium, transeptu i nawy głównej, aut. Stanisława Wyspiańskiego
i Tadeusza Popiela w kościele p.w. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie wraz z elementami
wyposażenia wnętrza (nr rej. zab. A-189/M, decyzja z dnia 22.VI.1934 r., nr rej. zab. B-43,
decyzja z dnia 07.09.1970 r.)

w oparciu o przedłożoną dokumentację: „RAMOWY WSTĘPNY PROGRAM PRAC
KONSERWATORSKICH DOTYCZĄCY WYSTROJU WĘTRZA: PREZBITERIUM, TRANSEPTU, NAWY
GŁÓWNEJ W KOŚCIELE P.W. ŚW.FRANCISZKA Z ASYŻU W KRAKOWIE PRZY ULICY
FRANCISZKAŃSKIEJ 2", opracowany przez mgr Katarzynę Magrysiewicz-Dobrzańską

- I. Termin ważności pozwolenia: 2016 – 31.12.2019 r.
- II. Imię, nazwisko i adres osoby prowadzącej prace konserwatorskie:
Nakłada się obowiązek kierowania pracami konserwatorskimi i pracami restauratorskimi przez osobę
posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37a ustawy (tj dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki).
- III. Wnioskodawca jest zobowiązany do przekazania Małopolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi
Zabytków danych (imienia, nazwiska i adresu) osoby, o której mowa powyżej wraz z dokumentami
potwierdzającymi posiadanie przez tę osobę kwalifikacji, o których mowa w art. 37 a ustawy, nie później
niż w terminie 7 dni przed dniem rozpoczęcia prac konserwatorskich, prac restauratorskich.

III. Pozwolenie niniejsze wydane jest z jednoczesnym nałożeniem zobowiązań do przestrzegania następujących warunków:

1. Wnioskodawca zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich oraz robót budowlanych z 7 - dniowym wyprzedzeniem (wymóg ten dotyczy odbioru końcowego a także odbiorów częściowych).
2. Wnioskodawca jest zobowiązany do zawiadomienia Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed rozpoczęciem tych czynności.
3. Wnioskodawca zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich oraz robót budowlanych (a nie przewidzianych w uzgodnionym

- zakresie), mogących mieć wpływ na przyjęty zakres i termin realizacji.
4. Wnioskodawca zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz robót w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów i przekazania tego opracowania Małopolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków do celów archiwalnych w terminie trzech miesięcy od dnia zakończenia tych prac oraz robót oraz określającej sposób postępowania z zabytkiem. Drugi egzemplarz opracowania będzie w posiadaniu właściciela zabytku (lub jego użytkownika).

IV. Inne warunki przewidziane w § 13 ust. 3 rozporządzenia powołanego w podstawie prawnej pozwolenia :
- po rozpoczęciu prac konserwatorskich przy poszczególnych elementach wyposażenia wnętrza kościoła należy powoływać komisje konserwatorskie;
- podczas prowadzenia prac konserwatorskich w celu pełnego rozpoznania problematyki historyczno - konserwatorskiej winno się podjąć współpracę z historykiem sztuki;

UZASADNIENIE

Zespół klasztorny Franciszkanów przy pl. Wszystkich Świętych 5 w Krakowie jest wpisany do rejestru zabytków pod numerem A-22 decyzją z dnia 2.VI.1934. Znajduje się w obrębie układu urbanistycznego miasta Krakowa w granicach Plant, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-1, decyzją z dnia 22 .V. 1933 r. oraz na obszarze uznanym za pomnik historii „Kraków - historyczny zespół miasta” rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 września 1994 r. Zakres planowanych prac jest dopuszczalny ze stanowiska konserwatorskiego i zgodny z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.Nr 162, poz. 1568).

POUCZENIE

I. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (§ 13 ust 1 pkt 6 rozporządzenia powołanego w podstawie prawnej pozwolenia).

II. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie może zarządzić uzupełnienie lub zmianę zakresu i sposobu prowadzenia prac oraz robót jeżeli:

prace konserwatorskie, prace restauratorskie oraz roboty budowlane nie są prowadzone prawidłowo, zgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu i innymi szczegółowymi przepisami dotyczącymi ochrony zabytków;
prace konserwatorskie, prace restauratorskie oraz roboty budowlane nie zostały rozpoczęte w przewidzianym terminie;

ujawniono okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla zabytku.

III. Stwierdzenie, że prace konserwatorskie, prace restauratorskie oraz roboty budowlane prowadzone są niezgodnie z przyjętym zakresem lub wykonywane nieprawidłowo spowoduje na podstawie art. 43, art. 44 lub art. 45 powołanej na wstępie ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami między innymi zarządzenie :

1. wstrzymania prowadzonych prac konserwatorskich, prac restauratorskich oraz robót budowlanych ;

2. usunięcia na koszt wnioskodawcy zaistniałych nieprawidłowości.

IV. W myśl art. 36 ust. 8 powołanej na wstępie ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, niniejsze pozwolenie nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia – w przypadkach określonych przepisami prawa budowlanego.

V. Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z art. 93 ust. 1, art. 89 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – powołanych w podstawie prawnej niniejszej decyzji - od decyzji tej służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Generalnego Konserwatora Zabytków (ul. Krakowskie Przedmieście 15-17, 00-071 Warszawa), za pośrednictwem Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (ul. Kanonicza 24, 31-002 Kraków), w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Zgodnie z art. 130 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu. Natomiast zgodnie z art. 130 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.

Małopolski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie

dr inż. arch. Jan Janczykowski

Otrzymują:

1 x Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków + 3 egz. dok.

1 x Ad acta + 1 egz. dok.

Do wiadomości:

1 x Pani Katarzyna Magrysiewicz-Dobrzańska, pl. Na Groblach 18/10, Kraków

07 MAJ 2019

OZKr.5144.35.2016.AP2

Kraków, dnia

DECYZJA Nr ... 50/19

Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
w sprawie zmiany pozwolenia nr 35/16 z dnia 27.04.2016 r.
(l.dz.OZKr.5144.35.2016.AP1)

na: przeprowadzenie kompleksowych prac konserwatorskich przy dekoracji malarskiej ścian prezbiterium, transeptu i nawy głównej, aut. Stanisława Wyspiańskiego i Tadeusza Pola w kościele pw. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie wraz z elementami wyposażenia wnętrza (nr rej. zab. A-189/M, decyzja z dnia 22.VI.1934 r., nr rej. zab. B-43, decyzja z dnia 07.09.1970 r.)

Na podstawie art. 155, art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2096),

Po rozpatrzeniu wniosku z dnia 03.04.2019 r. (data wpływu: 03.04.2019 r.), złożonego przez:
Klasztor Franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków;

Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

zmienia

pozwolenie konserwatorskie nr 35/16 z dnia 27.04.2016 r. (l.dz.OZKr.5144.35.2016.AP1),
na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

dotychczasowy zapis o treści : Termin ważności pozwolenia 2016 - 31.12.2019 r.

zastępuje się zapisem o treści Termin ważności pozwolenia do 31.12.2025 r.

Pozostałe ustalenia pozwolenia i jego warunki pozostają bez zmian.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Generalnego Konserwatora Zabytków w Warszawie (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ul. Krakowskie Przedmieście 15-17, 00-071 Warszawa), za pośrednictwem Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwator

Wymagana opłata skarbowa

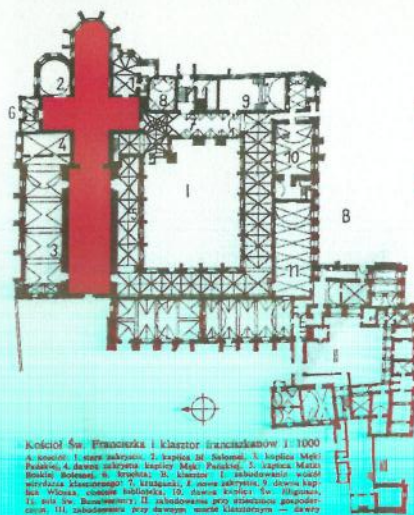
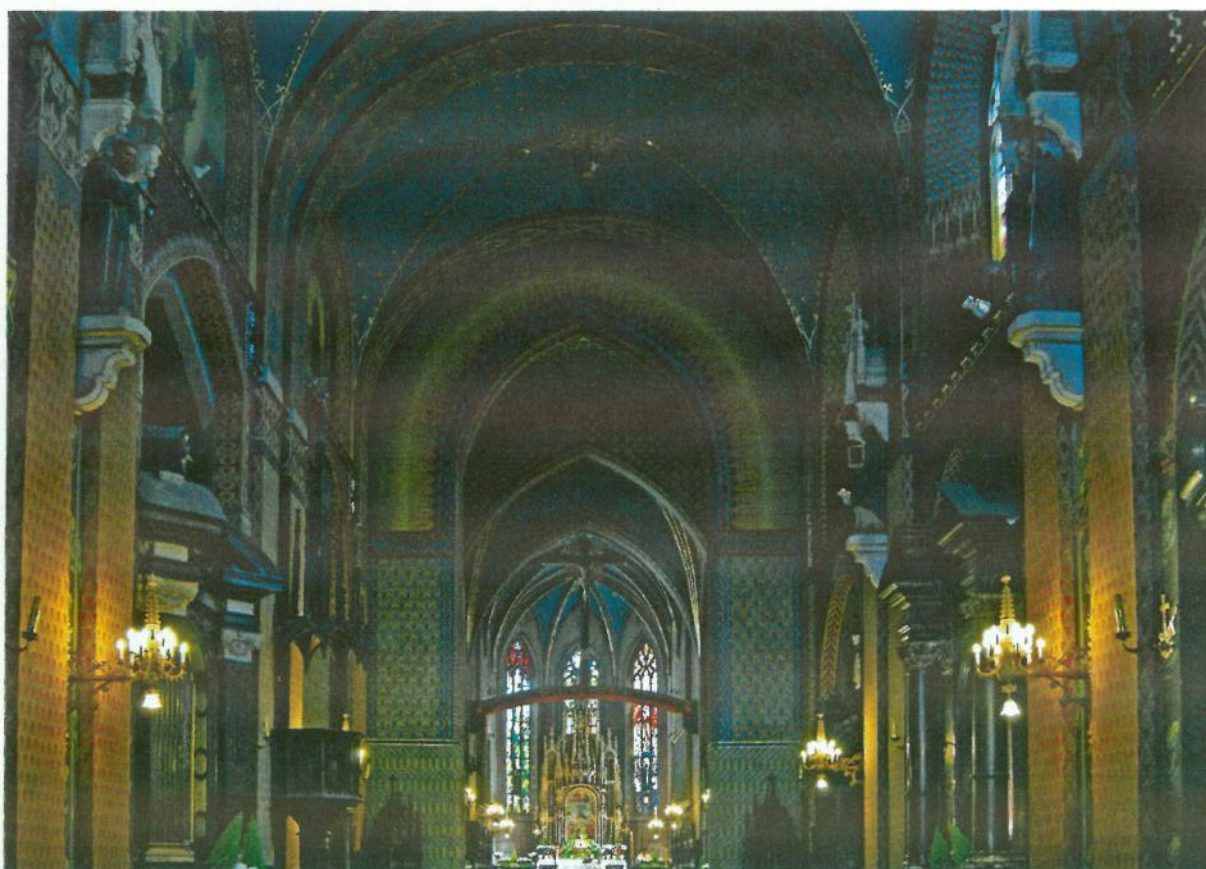
w wysokości 64 zł

Zastępca
Małopolskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
Ł. Długosz
mgr inż. arch. Dominika Długosz

Otrzymują:

1 x Klasztor OO. Franciszkanów, Plac Wszystkich Świętych 5, 31-004 Kraków;
1 x a/a

**RAMOWY WSTĘPNY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DOTYCZĄCY
WYSTROJU WNĘTRZA: PREZBITERIUM, TRANSEPTU, NAWY
GŁÓWNEJ
W KOŚCIELE P.W. ŚW. FRANCISZKA Z ASYŻU W KRAKOWIE
PRZY ULICY FRANCISZKAŃSKIEJ 2**

Kościół św. Franciszka i klasztor franciszkański 1 1000
1. nawy; 2. kaplica św. Dominika; 3. kaplica św. Michała; 4. dawny schronienie królewskie; 5. kaplica św. Stanisława; 6. kaplica św. Józefa; 7. kaplica św. Katarzyny; 8. kaplica św. Anny; 9. kaplica św. Marii; 10. kaplica św. Józefa; 11. kaplica św. Katarzyny.

**Małopolski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 24**

**UZGODNIONO
27 KWI. 2016**

dnia
wg 026.5144.35.2016. A.P.1
poz. 35/16

Opr. Katarzyna Magrysiewicz Dobrzańska

K. Magrysiewicz Dobrzańska
mgr Katarzyna Dobrzańska
Kraśnik, 10.05.2016

1. DANE OGÓLNE

1.1 Zleceniodawca: Franciszkanie Konwentualni. Zakon Braci Mniejszych.

Kraków, plac Wszystkich Świętych 5

1.2 Przedmiot opracowania:

Przedmiotem opracowania jest ramowy program prac konserwatorskich dotyczący następujących obiektów:

Dekoracja malarska sklepień i ścian w prezbiterium, transepcie, nawie głównej
Polichromia w prezbiterium, transepcie i I przęśle nawy z 1895r. autorstwa St. Wyspiańskiego .

Polichromia w pozostałych przęsłach nawy Tadeusz Popieła 1900 r.

Zespół 4 obrazów olejnych na płótnie wraz z drewnianymi złożonymi ramami:

1. „ Wręczenie zakonowi św. Franciszka dyplomu fundacyjnego przez króla Władysława Wstydliwego” Obraz namalowany w 1897 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na pld. ścianie prezbiterium
2. Nadanie reguły franciszkanom przez papieża Honoriusza III”
Obraz namalowany w 1898 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na pñ. ścianie prezbiterium.
3. ” Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty”. Obraz namalowany w 1899 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na ścianie pñ. I przęsła nawy.
4. „ Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” Obraz namalowany w 1900 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na ścianie pld. I przęsła nawy.

7 kamiennych ołtarzy:

- 1.Kamienny, neogotycki ołtarz główny ustawiony w prezbiterium wykonali w 1861 Edward i Zygmunt Stehlikowie, pozłożony wg projektu Wyspiańskiego.
- 2/3. Przy wschodniej ścianie transeptu dwa neogotyckie ołtarze z końca XIX wieku. Ołtarz z prawej strony, w południowym ramieniu transeptu na ścianie wschodniej w sąsiedztwie arkady tęczowej p.w. Najświętszej Maryi Panny, ołtarz w północnym ramieniu transeptu na ścianie wschodniej w sąsiedztwie arkady tęczowej p.w. św. Antoniego
4. Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy z 1754 przypisywany Franciszkowi Placydiemu, przeniesiony z kaplicy Matki Boskiej

Szkaplerznej nieistniejącego już kościoła karmelitów pw. Św. Michała, zlokalizowany na południowej ścianie nawy kościoła

5. Ołtarz św. Józefa z 1754 przypisywany Franciszkowi Placidiemu, przeniesiony z kaplicy św. Anny nieistniejącego już kościoła karmelitów pw.

Św. Michała, zlokalizowany na południowej ścianie nawy kościoła

6. Ołtarz p.w. św. Maksymiliana Kolbe datowany ok. 1650 r. przeniesiony z kościoła karmelitów pw. Św. Michała, zlokalizowany na południowej ścianie nawy kościoła

7. Ołtarz p.w. Serca Jezusa datowany ok. 1700 r. przeniesiony z kościoła karmelitów pw. Św. Michała, zlokalizowany na południowej ścianie nawy kościoła

6 kamiennych portali:

1. Portal z piaskowca do kaplicy bł. Salomei w płn. ramieniu transeptu na ścianie wsch. ·1655, przekształcony po pożarze 1850.

2. Portal barokowy z czarnego marmuru z transeptu do starej zakrystii – ramie pld. ściana wsch.

3. Portal barokowy ok. poł. XVII w. z czarnego marmuru z wstawkami z marmuru paczółtowskiego i białego marmuru przeniesiony z po karmelitańskiego św. Michała. Ściana pld. nawy

4. Portal z czarnego marmuru do kaplicy Męki Pańskiej z przełomu XVII i XVIII w.

5. Portal z nawy do kaplicy Męki Pańskiej XIX w. (w przestrzeni pod chórem, ściana płn.) prostokątny z piaskowca

6. Portal z nawy do zachodniego przęsła krużganków. XIX w. (w przestrzeni pod chórem, ściana pld.) prostokątny, zwieńczony łukiem dwuramiennym- z piaskowca.

Belka tęczowa z krucyfiksem XIX w., Drewno polichromowane, gloria i ornamenty na krucyfiksie ze złoczonej blachy.

Parapet chóru muzycznego neogotycki z XIX w. (prawdopodobnie warsztat Stehlików?) Kamienny, polichromowany i złocony.

Posągi 5 świętych założycieli rodzin zakonnych wykonanych z kamienia przez Stanisława Wójcika w II połowie XIX wieku, polichromowane i złoczone

1. Bazylego Wielkiego

3. Benedykta z Nursji

3. Augustyna,
4. Dominika
5. Franciszka z Asyżu

Krucyfiks barokowy z w. XVII, rzeźbiony drewniany polichromowany i złożony, Pochodzący prawdopodobnie z tęczy karmelitańskiego kościoła św. Michała w Krakowie, zlokalizowany na ścianie pld. południowego ramienia transeptu.

Tablice epitafijne i nagrobne:

1. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /ZM.1270/ prezbiterium, po pñ. stronie ołtarza
2. Płyta nagrobna Marcina z Krakowa, prowincjała Franciszkanów (/ZM; 1494 R./ prezbiterium, po pld. stronie ołtarza
3. Wykonana w narzucie płyta księcia Bolesława Wstydliwego – po lewej stronie, między stallami i ołtarzem; wzorowana na średniowiecznej pieczęci księcia, fundacja Polskiej Akademii Umiejętności (1891);
4. Nagrobek Anny Różyckiej (zm. 1856) oraz jej siostrzenic Marii, Celiny i Julii Zakaszewskich, neogotycki sygn. *Henryk Stattler* (fundacji Julii Zakaszewskiej, wykonany z białego marmuru, z płaskorzeźbą zmarłej i trojga dzieci zmarłych dzieci fundatorki w płytce niszy zwieńczonej wimperga, z pinaklami. Zlokalizowany na ścianie wsch. północnego ramienia transeptu.
Epitafia marmurowe
5. Piotra z Sycyny Kochanowskiego, sekretarza królewskiego i poety (zm. 1620), restaurowane po 1850 staraniem Towarzystwa Literackiego i przeniesione na obecne miejsce na ścianie zach. północnego ramienia transeptu, w ozdobnym obramieniu z h. Korwin, z XIX w. tablicą z napisem oraz z dodanym popiersiem zmarłego, sygn. *Oskar Sosnowski*;
6. Zawadów: Stanisława, burgrabiego zamku królewskiego (zm. 1685), oraz Jana i Mikołaja, fundacji zony Stanisława, Anny z Raszowa, z czarnego marmuru, w ozdobnym obramieniu z h. Rawicz;
7. Epitafium Jana Kochanowskiego wykonane w XIX w. Sygnowane przez Edwarda Stehlika, obiekt wmurowany w ścianę zachodnią południowego ramienia transeptu, w kompozycji wykorzystano kilka rodzajów kamienia - biały marmur, marmur chęciński, marmur dębicki, wapień pińczowski, sztuczny kamień i zaprawę wapienno – piaskową, napisy pozłożono.

8. Wincentego Pola (zm. 1872) z popiersiem zmarłego, wykonanym z końcem w. XIX przez Stanisława Romana Lewandowskiego. transeptu. Z wapienia pińczowskiego z tablicą inskrypcyjną z marmuru. Na ścianie wschodniej południowego ramienia
9. Epitafium z czarnego marmuru Józefa Palecznego zm. 1889 i Maryi Wandy z Muszyńskich Palecznej zmarłej 1894, Na ścianie wschodniej południowego ramienia
10. Epitafium Mikołaja Tyrchowskiego, prorektora Liceum św. Anny (zm. 1863), z portretem na blasze z tablicą inskrypcyjną z czarnego granitu obramienie z marmuru.
11. Epitafium Franciszka Kłosowskiego zmarłego w 1872 roku. Tablica z czarnego marmuru w oprawie z wapienia z portretem zmarłego w zwieńczeniu. Wmurowane pod chórem w ścianie pld. nawy

HISTORIA

Kościół i klasztor Ojców Franciszkanów ufundowany został w roku 1237 dla franciszkanów, sprowadzonych tutaj z czeskiej Pragi. Kto sprowadził tutaj zakon, jest sprawą sporną. Możliwe, że był to Henryk Brodaty lub też jego syn Henryk Pobożny. Wygląd pierwszego kościoła pozostaje tajemnicą wieków, zniszczony on bowiem został podczas najazdu tatarskiego w 1241 roku.

Odbudowę świątyni zajął się Bolesław Wstydlivy. Według fundacji księcia kościół wybudowany został na planie krzyża greckiego, a to wskazuje na funkcje mauzoleum, jakim mógł być dedykowany. Istotnie, złożone są tu doczesne szczątki Bolesława Wstydliviego. Prawdopodobnym jest, że książę Bolesław Wstydlivy jeszcze za życia zdecydował o swoim pochówku właśnie w tej świątyni. W kościele franciszkanów, poza nim swoje prochy złożyli: błogosławiona Salomea, Leszek Biały, Stefan (pierworodny syn Władysława Łokietka) oraz Władysław (drugi syn Władysława Łokietka). Sam Władysław Łokietek, jak i jego następny wybrali Katedrę Wawelską na miejsce pochówku, a kościół franciszkanów stracił znaczenie nekropolii. Pierwotny kościół najprawdopodobniej był zbudowany na planie krzyża greckiego (równoramiennego) z wieżą na przecięciu naw. Budulcem była cegła (z dodatkami kamiennych detali). Ok. 1260-1270 dobudowano do niego zakrystię. W 1269 roku kościół konsekrowano pod wezwaniem św. Franciszka z Asyżu.

W pierwszej połowie XV wieku kościół rozbudowano - wydłużono prezbiterium,

nawę główną, dobudowano Kaplicę Ciesielską (obecnie bł. Salomei) oraz zbudowano wieżę. Nowy kościół konsekrował Zbigniew Oleśnicki w 1436 nadając mu drugie wezwanie Bożego Ciała.

W połowie XV wieku kościół znacznie rozbudowano: przedłużono prezbiterium (1401) o dwa przęsła i zamknięto je trójboczną apsydą, następnie przebudowano korpus kościoła (1420-36), stawiając dwunawową, asymetryczną halę. Nawy zostały połączone arkadami. Węższą, północną nawę nazwano kaplicą Bożego Ciała (obecnie jest tu Kaplica Męki Pańskiej). Przy północnej ścianie przedłużonego prezbiterium wzniesiono kaplicę cechu cieśli i murarzy (od 1673 roku pod wezwaniem bł. Salomei). Kolejne trudne chwile związane są z potopem szwedzkim. W 1655 roku kościół doszczętnie spłonął. Odbudowa trwała blisko dwadzieścia lat do roku 1673, kiedy to biskup Mikołaj Oborski konsekrował świątynię. Wnętrza odtworzono w stylu barokowym. W 1816 r. zburzono mur otaczający dawny przykościelny cmentarz. Największe nieszczęście dla kościoła stanowił pożar w 1850 roku. Spłonęła wtedy znaczna część świątyni. Zaraz po pożarze przystąpiono do restauracji kościoła. Pracami tymi zajmowali się Teofil Żebrawski i Antoni Stacherski pod kierunkiem Karola Kremera. Pod koniec XIX wieku prace restauracyjne prowadzili Władysław Ekielski (w prezbiterium) i Karol Knaus (w nawie głównej). Przebudowano fasadę zachodnią, wybito w niej wejście, wzniesiono w 2 poł. w. XIX neogotycką kruchtę przy pn. ramieniu transeptu, podniesiono dach do pierwotnej wysokości; prace prowadzone były kolejno pod kierunkiem: *Karola Kremera (czynni Antoni Stacherski i Teofil Żebrawski), Karola Knausa, Jana Mayera i Władysława Ekielskiego*.

W 1892 r. ogłoszono konkurs na projekt polichromii /ASP również wyznaczyła nagrodę za najlepszy projekt/. Z pośród kilku projektów nagrodzono trzy tj. Nizińskiego, Tucha i spółka Mikulskiego i Górskiego - dla części krzyżowej Kościoła. Prace zlecono w/w Mikulskiemu i Górskiemu - poczyniono wstępne prace murarskie/zapewne chodziło o reperacje uszkodzonych tynków, czyszczenie lub zacieranie brudnych ścian/, pod nadzorem architekta Ekielskiego, "Prace malarskie rozpoczęto w prezbiterium, jednakże przerwano z uwag i na nieliczące z charakterem gotyckiego wnętrza", Na wniosek ówczesnego C.K. konserwatora O. S. Rejs zerwał kontrakt a prace zlecono Wyspiańskiemu.

W maju 1895 r. zawarto kontrakt polichromowania na część krzyżową kościoła, kaplicę bł. Salomei, zakrystię nową „Ołtarz wielki – dwa boczne neogotyckie, po

czym po zerwaniu kontraktu na część krzyżową /prawdopodobnie około czerwca / Kierownictwo prac obejmuje St. Wyspiański. Prace przy polichromii St. Wyspiański rozpoczyna bez przygotowanego projektu - projektuje partiami z dnia na dzień, sam St. Wyspiański swoją własną ręką wykonał na wąskich długich miejscach pomiędzy przedostatnim a ostatnim oknem ścian prezbiterium na przeciwległych ścianach dwa obrazy po stronie epistoły (ewangelii) obraz M. Bożej z dzieciątkiem w stroju krakowskim a pod nią dwie postacie połączone w uścisku mające wyobrażać miłość chrześcijańska. Na ścianie przeciwległej obraz przedstawiający strącenie zbuntowanych aniołów do piekła oraz wyobrażenie św. Michała z mieczem. Mimo pozytywnego nastawienia prowincjała klasztoru, Samuela Reissa, komisja czuwająca nad pracami zwolniła Wyspiańskiego, powierzając dokończenie robót malarskich Tadeuszowi Popielowi, które to prace w pozostałych częściach nawy ukończył w latach 1945/1905

W latach 1897- 1900 powstają obrazy malowane na płótnie przez Władysława Rossowskiego.

1. Na ścianie południowej prezbiterium „ Wręczenie zakonowi św. Franciszka dyplomu fundacyjnego przez króla Władysława Wstydlwego” 1897 r.

Przyjęcie franciszkanów w Polsce

2. Na ścianie północnej prezbiterium „ Nadanie reguły franciszkanom przez papieża Honoriusza III” 1898 r.

3. Na ścianie północnej I przęsła nawy” Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty” 1899 r.

4. Na ścianie południowej I przęsła nawy „ Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” 1900r.

Jak już wspomniano polichromie pozostałych przęseł nawy wykonywał Tadeusz Popiela, który poza dekoracją ornamentalną namalował w górnych partiach północnej ściany nawy cztery przedstawienia figuralne związane z osobą św.

Franciszka: Rozmowa z Chrystusem *Modlitwa u stóp krzyża*, Walka z pokusą, Stygmatyzacja św. Franciszka i Niebieska chwała św. Franciszka).

Ponadto w tym czasie powstał ołtarz główny wykonany przez braci Stehlików i dwa neogotyckie ołtarze z końca XIX wieku, wszystkie mają formę nawiązującą do architektury gotyckich świątyń. Z prawej strony transeptu ustawiony jest ołtarz z Figurą Najświętszej Maryi Panny. Z lewej strony ołtarz św. Antoniego. W południowym ramieniu na ścianie umieszczono siedemnastowieczne epitafium sekretarza królewskiego i poety, Piotra z Sycyny Kochanowskiego, sekretarza

królewskiego i poety; z nowym popiersiem, wykonanym w 2. połowie XIX wieku przez Oskara Sosnowskiego. W północnym ramieniu natomiast zobaczymy wykonane w 2. połowie XIX wieku z czarnego marmuru epitafrum Wincentego Pola, z popiersiem wykonanym pod koniec XIX wieku przez Stanisława Romana Lewandowskiego a także pomnik - popiersie wielkiego poety: Jana Kochanowskiego.

W 1. 1964—67 pod kierunkiem arch. *Franciszka Christa* odbito na fasadzie zach. tynk i częściowo wymieniono cegły oraz przeprojektowano elewację frontową kaplicy Męki Pańskiej.

W latach 1986-1996 miała miejsce kompleksowa konserwacja wnętrza kościoła i tak: prace konserwatorskie polichromii miały miejsce w latach 1986 – 1990. Prace te wykonywane były pod kierunkiem profesora J. Nykla wówczas docenta ASP w Krakowie na wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki.

W trakcie prac konserwatorskich w 1986r. prowadzonych prof. J. Nykla przy polichromii ścian prezbiterium, odkurzono powierzchnię ołtarza głównego i wykonano regenerację złocień oraz drobne uzupełnienia warstw technologicznych. W tym roku wykonano również przy obrazach Rossowskiego. Obrazy odkurzono i oczyszczono gumą chlebową ramy regenerując polery przez ponowne polerowanie agatami. Lico malowideł oczyszczono na mokro wodą mydlaną. Powierzchni nie werniksowano.

Prace wykonał zespół artystów konserwatorów: kierownik zespołu doc. Józef Nykiel, mgr Aleksander Mitka, mgr Witold Kuczewski, mgr Dorota Wąchalska, Krzysztof Biliński oraz Jadwiga Nykiel.

W roku 1987 zespół w składzie: Krzysztof Biliński, mgr Marian Paciorek , mgr Ireneusz Płuska (dwaj ostatni to późniejsi profesorowie ASP w Krakowie na wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki) dokonali konserwacji nagrobnych nieznanego księcia Władysława /ZM.1270/ prezbiterium, po pñ. stronie ołtarza oraz Marcina z Krakowa, , prowincjała Franciszkanów (/zm; 1494 R./ prezbiterium, po pñd. stronie ołtarza

1986/ 1988 r. Konserwacja kamiennych obramień okiennych w prezbiterium, wykonawca Z. Jakubowski

Wykonanie konserwacji epitafrum Władysława Wstydlivego przez art. konserwatora mgr. M. Majewskiego.

1989 r. Kompleksowa konserwacja portalu do starej zakrystii, do kaplicy bł. Salome, płyt epitafijnych Jana Kochanowskiego, Piotra Kochanowskiego, Zawadów, Wincentego Pola, nagrobka Anny Różyckiej, była wykonywana przez zespół artystów konserwatorów dzieł sztuki mgr. Marię Marzec i mgr Mieczysława Majewskiego.

BIBLIOGRAFIA:

- Dokumentacja Prac. Konserwacja Polichromii St. Wyspiańskiego w prezbiterium bazyliki O.O. Franciszkanów w Krakowie. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel 1987 r.
- Sprawozdanie z prac konserwatorskich przy polichromii St. Wyspiańskiego w transepcie i pierwszym przęśle nawy głównej w bazylice O.O. Franciszkanów w Krakowie. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel + zespół 1987 r.
- Dokumentacja prac konserwatorskich przy polichromii T. Popiela we wnętrzu nawy głównej bazyliki O.O. Franciszkanów. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel 1991 r.
- Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława 4 ćw. XIV w. Dokumentacja konserwatorska 1987, P. Karaszkiewicz, M. Paciorek, I. Płuska
- Płyta nagrobna Marcina z Krakowa, Dokumentacja konserwatorska 1987 P. Karaszkiewicz, M. Paciorek, I. Płuska
- Kościół – kamieniarka okien w prezbiterium dokumentacja prac konserwatorskich
Z. Jakubowski. 1988 r.
- Epitafium Bolesław Wstydliwego, dokumentacja prac konserwatorskich, M. Majewski, PLASTYKA, 1988 2 portale 5 epitafiów, program prac konserwatorskich, M. Marzec, M. Majewski, 1988
- Portal prowadzący do starej zakrystii, dokumentacja prac konserwatorskich, M. Marzec, M. Majewski, 1989
- Portal prowadzący do kaplicy bł. Salomei, dokumentacja prac konserwatorskich,
M. Marzec, M. Majewski, 1989
- Epitafium Jana Kochanowskiego, dokumentacja prac konserwatorskich, M. Marzec, M. Majewski, 1989

- Epitafium Piotra z Sycyny Kochanowskiego, dokumentacja prac konserwatorskich: M. Marzec, M. Majewski, 1989
- Epitafium Wincentego Pola, dokumentacja prac konserwatorskich, M. Marzec,
- M. Majewski, 1989
- Epitafium Zawadów, dokumentacja prac konserwatorskich, M. Marzec, M. Majewski, 1989
- Nagrobek Anny Różyckiej oraz siostrzenic Marii , Celiny i Julii Zakaszewskich, dokumentacja prac konserwatorskich, M. Marzec, M. Majewski 1989
- Kościół- krucyfiks z transeptu, wstępne rozpoznanie i wytyczne do programu konserwatorskiego E. Kossakowski + zespół, 1993
- Adamczewski Jan, Mała encyklopedia Krakowa, Kraków 1996
- Gawęł Łukasz, Stanisław Wyspiański. Życie i twórczość, rozdz. Znowu franciszkanie, Kraków 2007
- Jakubczyk Michał, Franciszkański Kraków. Przewodnik po miejscach franciszkańskich w Małopolsce, Kraków 2009
- Morganów Ewa, Madonny, Warszawa 2007, rozdz. Matka Boska Bolesna z Krakowa', s. 70.
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. IV Miasto Kraków, cz. 2 Kościoły i Klasztory Śródmieścia, red. Adam Bochnak i Jan Samek
- Wallis Mieczysław, Secesja, Wyd. Arkady, Warszawa 1984
- Wojciech Bałus, Sztuka sakralna Krakowa w wieku XIX cz. II. Matejko i Wyspiański, rozdział II Kościół Franciszkanów str. 71-109
- Wojciech Bałus, Joanna Wolańska Sztuka sakralna Krakowa w wieku XIX. Część III. Katarzyna Jurkiewicz, Obrazy Władysława Rossowskiego w kościele OO. Franciszkanów w Krakowie.

OPIS INWENTARYZACYJNY

Gotycki kościół, zniekształcony odbudową w. XIX. Orientowany. Murowany z cegły/ w układzie wedyjskim w partiach wczesnogotyckich z w. XIII i polskim w częściach gotyckich dobudowanych w wieku XV /oraz kamienia użytego do szczegółów architektonicznych i dekoracyjnych. Częściowo tynkowany. Prezbiterium, transept i nawa. Pierwotny kościół wczesno-gotycki na planie krzyża greckiego o kwadratowych ramionach. Prezbiterium przedłużone o jedno przęsło, prostokątne, zamknięte trójboczną apsydą. W dolnej części ścian apsydy prezbiterium profilowany cokół, w który we wsch. narożnikach włączono polichromowane elementy architektoniczne (węgary portalu?) z fragmentami laskowań, późnogotyckie z końca w. XV.

Dobudowana część nawy szersza od pierwotnej, długa, o czterech przęsłach. W narożnikach pomiędzy prezbiterium a transeptem od pd. stara zakrystia połączona niewielkim korytarzykiem z nową zakrystią wchodząca w obręb zabudowań klasztornych, od pn. kaplica W. Salomei. Wzdłuż nawy kaplice: od pd. Matki Boskiej Bolesnej, od pn. Męki Pańskiej. Przy pn. ramieniu transeptu prostokątna kruchta. Pod kościołem podziemia. W prezbiterium i ramionach transeptu sklepienia krzyżowo - żebrowe z 1851 (sklepienie w transepcie wzniesione przez krakowskiego budowniczego Ludwika Bejma i śląskich murarzy); w pn. i pd. narożnikach transeptu zachowane z pierwotnych sklepień okrągłe służki z 2. tercji w. XIII, na ich przedłużeniu z w. XV tarcze z gmerkami zapewne Klethnera; w krzyżu kościoła sklepienie gwiazdziste. Tęcza ostrołukowa. Wsch. przęsło nawy przykryte sklepieniem krzyżowo-kolebkowym, wydzielone silnie występującym, zdwojonym gurtem na filarach przyściennych; w dalszych przęsłach nawy sklepienia kolebkowe z lunetami na parzystych gurtach spływających na płaskie lizeny. Między parami lizen wnęki: dolne w murze pn. ostrołukowe, w murze pd. oraz górne w obu murach półkoliste, od pd. przeprute oknami. W trzecim od wsch. przęsle nawy w murze pn. częściowo odsłonięta arkada łącząca ją pierwotnie z kaplicą. Bożego Ciała (Męki Pańskiej); w prześle zach. od pd. Drewniana klatka schodowa na chór muzyczny. Portale barokowe z czarnego marmuru:

1. do kaplicy Matki Boskiej Bolesnej ok. pot. w. XVII (przeniesiony z po karmelickiego kościoła Św. Michała) i zmieniony, z wkładkami z marmuru paczółtowskiego, zamknięty trójbocznie, ujęty w pilastry dźwigające niepełne

belkowanie z przerwany przyczółkiem i hierogramem Marii pod koroną w zwieńczeniu.

2. Do kaplicy Męki Pańskiej prostokątny, profilowany, z godłem franciszkanów w, z w. XVII/XVIII;

3. Z transeptu do starej zakrystii prostokątny, profilowany, z 1. poł. w. XVIII, zwieńczony przerwany przyczółkiem z kartuszem mieszczącym popiersie zakonnika;

4. Do nowej zakrystii prostokątny, profilowany, z 1. poł. w. XVIII, zwieńczony belkowaniem z przerwany przyczółkiem i godłem franciszkanów pośrodku, w nim drzwi dekorowane płycinami; z portalem połączony lawaterz z tegoż czasu, o niszy flankowanej pilastrami, z belkowaniem zwieńczonym przyczółkiem analogicznym jak w portalu. W przejściu z prezbiterium do starej zakrystii drzwi kute, zapewne z w. XVI, ze skośną, kratownicą, z listew i rozetami.

Prezbiterium

Główny ołtarz wykonali Edward i Zygmunt Stehlikowie w 1861 (fundacja Zofii Potockiej). W ołtarzu znajduje się obraz Gerharda Flatza z trzeciej ćwierci XIX wieku *Gloria św. Franciszka*. Między stallami a balustradą ołtarzową umieszczona jest płyta wykonana w 1871 roku według projektu Jana Matejki ukazująca sylwetkę księcia Bolesława Wstydliviego. W oknach 5 witraży wykonanych według projektu Stanisława Wyspiańskiego ukazujących żywioły oraz postaci św. Franciszka i bł. Salomei. Na ścianach polichromie autorstwa Wyspiańskiego (w tym 4 figuralne: z prawej *Matka Boża z Dzieciątkiem*, oraz *Caritas*, z lewej *Św. Michał Archanioł* i *Strącenie zbuntowanych aniołów*) oraz ponad stallami obrazy Władysława Rossowskiego ukazujące „Nadanie reguły franciszkanom przez papieża Honoriusza III” na ścianie północnej oraz „Wręczenie dyplomu fundacyjnego franciszkanom przez Bolesława Wstydliviego”. Przy ścianach neogotyckie stalle, a na posadzce mosiężna płyta nad kryptą, w której w latach 1269-1630 spoczywała trumna z ciałem bł. Salomei.

Transept

Sklepienie żebrowo-krzyżowe zrekonstruowane po pożarze w 1850 roku.

Polichromie autorstwa S. Wyspiańskiego. W ramieniu północnym transeptu epitafium Piotra Kochanowskiego (autorstwa Oskara Sosnowskiego), nagrobek Anny Różyckiej i jej siostrzenic, Marii, Celiny i Julii Za Kaszowskich, w ramieniu

południowym epitafium Wincentego Pola, popiersie Jana Kochanowskiego autorstwa E. Stehlika oraz barokowy krucyfiks z XVII wieku.

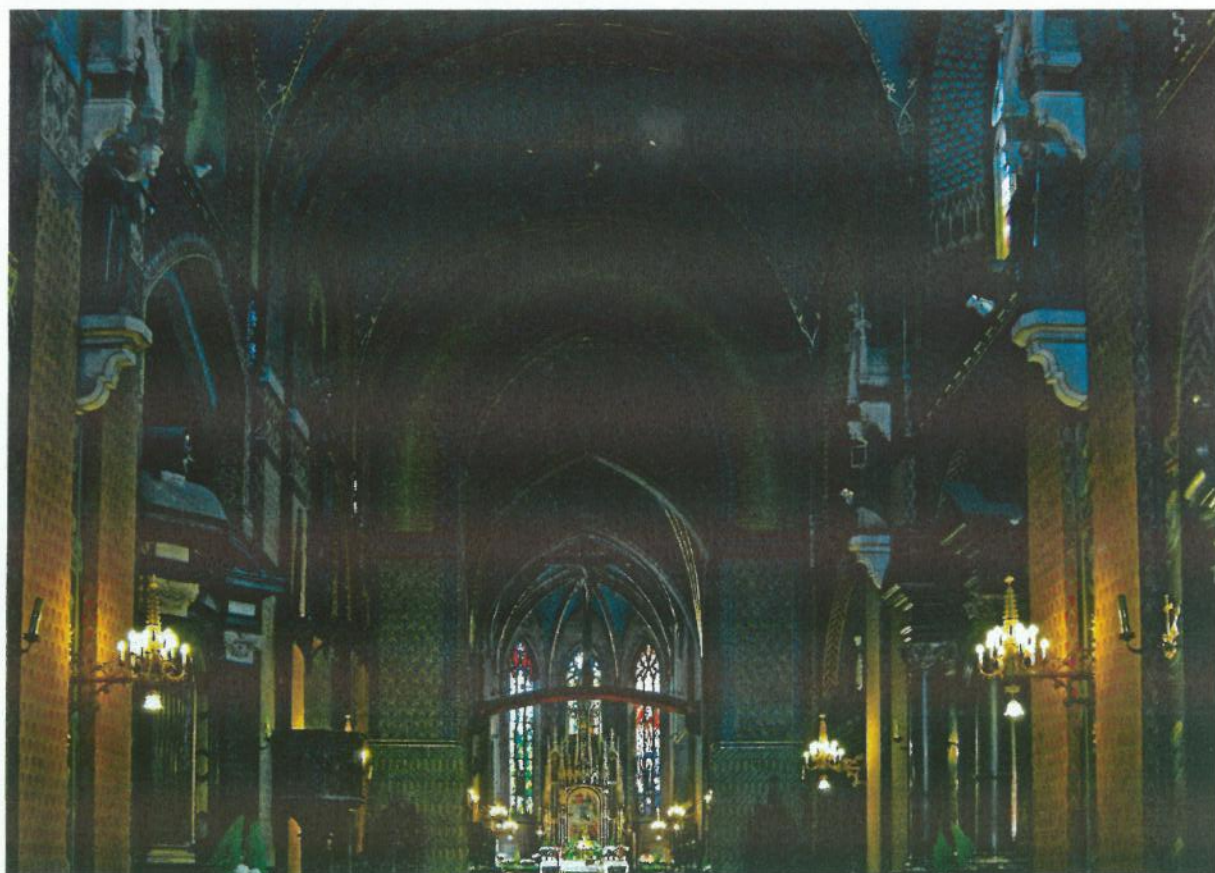
Nawa główna

Na ścianach nawy głównej znajdują się polichromie wykonane przez Tadeusza Popiela (w tym cztery figuralne na ścianie północnej obrazujące sceny z życia św. Franciszka: *Modlitwa u stóp krzyża*, *Stygmatyzacja*, *Śmierć św.*

Franciszka i Niebieska chwała św. Franciszka), oraz w : wydzielonym I przęśle nawy z dekoracją malarską Wyspiańskiego, na ścianach obrazy „Śluby zakonne świętych Kingi i Jolanty” oraz „Chrzest Litwy i męczeństwo franciszkanów” Władysława Rossowskiego. Między pilastrami w dalszych przęsłach nawy, na konsolach posągi św. Bazylego, św. Augustyna, św. Benedykta, św. Dominika i św. Franciszka wyrzeźbione przez Stanisława Wójcika. Znajdują się tam również cztery późnobarokowe ołtarze przeniesione ze zburzonego kościoła św.

Michała (dwa z nich zaprojektowane najprawdopodobniej przez Placidiego). W zachodnim oknie, nad chórem znajduje się witraż Wyspiańskiego *Bóg Ojciec – Stań się* (umieszczony w 1904).

POLICHROMIE W PREZBITERIUM TRANSEPCIE I NAWIE

I. IDENTYFIKACJA OBIEKTU

- RODZAJ OBIEKTU: polichromia w prezbiterium, transepcie i nawie kościoła bazyliki OO. Franciszkanów w Krakowie.
- AUTOR POLICHROMII: Stanisław Wyspiański - prezbiterium, transept i I przęsło nawy przy tęczycy, T. Popiela- pozostałe przęsła nawy
- CZAS POWSTANIA: 1895 r. prezbiterium, 1900 nawa

TECHNIKA : Polichromia wykonana na wątku ceglanym /na ścianach przeważającej powierzchni cegła gotycka na zaprawie wapienno-piaskowej, pobiałkowanej wapnem / w technice kazeinowo – olejnej (obrazy w nawie).

HISTORIA

Polichromia

Z pamiętnika X. A. Karwackiego za rządów Ex. prowincjała gwardiana Samuela Rajsasa w 1895 r. i kroniki klasztornej w 1892 r. dowiadujemy się, że ogłoszono konkurs na projekt polichromii /ASP również wyznaczyła nagrodę za najlepszy projekt/. Z pośród kilku projektów nagrodzono trzy tj. Nizińskiego, Tucha i spółka

Mikulskiego i Górskiego - dla części krzyżowej Kościoła. Prace zlecono w/w Mikulskiemu i Górskiemu - poczyniono wstępne prace murarskie/zapewne chodziło o reperacje uszkodzonych tynków, czyszczenie lub zacieranie brudnych ścian/, pod nadzorem architekta Ekielskiego, "Prace malarskie rozpoczęto w prezbiterium, jednakże przerwano z uwag i na nieliczące z charakterem gotyckiego wnętrza", Na wniosek ówczesnego C.K. konserwatora O. S. Rejs zerwał kontrakt a prace zlecono Wyspiańskiemu.

W maju 1895 r. zawarto kontrakt polichromowania na część krzyżową kościoła, kaplicę bł. Salomei, zakrystię nową „Ołtarz wielki – dwa boczne neogotyckie, po czym po zerwaniu kontraktu na część krzyżową /prawdopodobnie około czerwca / kierownictwo prac obejmuje St. Wyspiański. Prace przy polichromii St. Wyspiański rozpoczyna bez przygotowanego projektu - projektuje partiami z dnia na dzień, sam St. Wyspiański swoją własną ręką wykonał na wąskich długich miejscach pomiędzy przedostatnim a ostatnim oknem ścian prezbiterium na przeciwległych ścianach dwa obrazy po stronie epistoły (ewangelii) obraz M. Bożej z dzieciątkiem w stroju krakowskim a pod nią dwie postacie połączone w uścisku mające wyobrażać miłość chrześcijańską. Na ścianie przeciwległej obraz przedstawiający strącenie zbuntowanych aniołów do piekła oraz wyobrażenie św. Michała z mieczem. Wyspiański wykonał polichromię w duchu swojej epoki - secesji. Nawiązał do "*Kwiatków świętego Franciszka*", jak i kultury ludowej, malując rozmaite gatunki kwiatów polnych: chabry, lilie, bratki, mniszki lekarskie, babkę, koniczynę, nasturcję, słoneczniki, rumianek i wiele innych.. Na sklepieniu Wyspiański pomalował płatki śniegu, wzdłuż żeber naprzemiennie różańce oraz sznury z węzłami franciszkanów. Jego dzieło w owym czasie nie zostało uznane za wybitne. Mimo pozytywnego nastawienia prowincjała klasztoru, Samuela Reissa, komisja czuwająca nad pracami zwolniła Wyspiańskiego, powierzając dokończenie robót malarskich Tadeuszowi Popielowi. Tym samym Wyspiański nie zrealizował część swego projektu, w tym fryzu z ptaków oraz zwisających ze sklepienia świeczników-pająków w postaci nenufarów.

Prace malarskie wykonywał Wyspiański przy współpracy dekoratora P.

Niedzielskiego z Wiednia. Jednak istnieją informacje samego Wyspiańskiego, że prace w części krzyżowej realizowane były przez zespół poprzedników tj spółkę Mikulskiego i Górskiego, być może Niedzielski był bezpośrednim wykonawcą ww.

spółce. Czas trwania prac wykonywanych przez St. Wyspiańskiego od maja do grudnia 1895 r.

W latach 1897-1900 powstają obrazy malowane na płótnie przez Władysława Rossowskiego.

1. Na ścianie południowej „Wręczenie zakonowi św. Franciszka dyplomu fundacyjnego przez króla Władysława Wstydliwego” 1897 r.

Przyjęcie franciszkanów w Polsce

2. Nadanie reguły franciszkanom przez papieża Honoriusza III” na ścianie północnej 1898 r.

3. Na ścianie północnej I przęsła nawy” Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty” 1899 r.

3. na ścianie południowej I przęsła nawy „Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” 1900r.

PRACE KONSERWATORSKIE I RENOWACJE PRZY POLICHROMII

W latach 1947-49 wykonano prace w krzyżowej części kościoła. Polichromia była już zniszczona i jak wspominają kroniki i naoczni świadkowie „Już przed wojną wykazywała plamy, które w niektórych miejscach poprawiono, również widać było rysy na sklepieniach. Po wojnie, po bombardowaniu ukazały się nowe złuszczenia, całe płyty odpadały”

Renowacji podjął się p. Zarzycki prof. szkoły zdobniczej z zespołem nowo ukończonych absolwentów ASP. W tym czasie w sklepieniu prezbiterium wykonano otwory wentylacyjne, uzupełniono lub poprawiono miejscami tynk, wykonano renowację malowidła części krzyżowej. Jak stwierdzono w czasie konserwacji 1986 r.”... była to klasyczna renowacja polegająca na odmalowaniu zniszczonej polichromii oraz przemalowaniu zniszczonych, uszkodzonych lub przetartych płaszczyzn”

Kolejne kompleksowe prace konserwatorskie polichromii miały miejsce w latach 1986 – 1990. W roku 1986 wykonano prace konserwatorskie w prezbiterium pod kierunkiem profesora J. Nykła wówczas docenta ASP w Krakowie na wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki.

Prace wykonał zespół artystów konserwatorów: kierownik zespołu doc. Józef Nykiel, mgr Aleksander Mitka, mgr Witold Kuczewski, mgr Dorota Wąchalska, Krzysztof Biliński oraz Jadwiga Nykiel.

„Oczyszczono polichromię z kurzu i brudu z doczyszczaniem gumą chlebową. Partie osypującej polichromii w płaszczyznach pierwotnej polichromii? oczyszczono pędzelkami pozłotniczymi, utrwalono słabym roztworem emulsji olejno-kazeinowej a następnie roztworem polioctanu winylu w acetonie.

Tynki zmurszałe i pęcherze usunięto, wymieniono na nowe wapienno-piaskowe. Ubytki polichromii bądź brakujące płaszczyzny z powodu rozkładu spoiwa, oraz partie odmalowane w 1947 zniekształcające pierwotną kolorystykę uzupełniano bądź zrekonstruowano w technice temperowej o następującym składzie spoiwa : klej kazeiny boraksowej z dodatkiem 20 % spoiwa olejno żywicznego / 1 cz. oleju lnianego + 1 cz. damary? Z dodatkiem ok. 15 mydła szarego i środka dezynfekującego (fenol)

Użyto pigmenty ziemne: ugier jasny i palony, żółcień(?) , zieleń soczysta – pochodząca z dawnych zapasów farb dekoracyjnych „Karmański” oraz firmy Lefranc – paleta freskowa: Noir de Vigne , outremer clair, Bleu ceruleum, bleu azural, vert de chrome, rouge de cadmium fonce, jaune de cadmium moyen.

Połączone elementy oczyszczono z kopciu roztworem detergentów i gumą chlebową, lokalne złuszczenia utrwalono paraloidem w toluenie . Ubytki złocień uzupełniono dukatem w płatkach na podkładzie mikstion „Lefranc” z dodatkiem ziemi czerwonej.

Czas trwania prac 05.1986-07. 1987”

Prace konserwatorskie w transepcie i w pierwszym przęśle nawy kościoła realizowano w zespole: artystów konserwatorów: doc. Józef Nykiel (kier. Zespół) mgr Wiktor Kuczewski, mgr Dorota Wąchalska, plastycy: Stanisław Popek Krzysztof Kazimierczak.

Czas trwania konserwacji nawy poprzecznej od 1987- 1989, pierwszego przęsła nawy od lutego 1989 do stycznia 1990 r.

Polichromię odczyszczono z brudu i kopciu na całej powierzchni ścian i sklepień. Wymieniono łąty cementowe na tynki piaskowo wapienne głównie w pasie przy posadzkowym uzupełniono ubytki tynków, które uległy zniszczeniu.

Ubytki uzupełniano zaprawą piaskowo wapienną. jedynie w pasie przy posadzkowym w głębokich ubytkach do pierwszego narzutu dodano niewielki procent cementu. Wyschnięte uzupełnione obszary tynkowe pokryto warstwą pobiałą wapiennej.

Usunięto warstwy pociemniałych przemalowań z 1947 r. głównie na żebrach i wysklepkach nawy poprzecznej od ul. Brackiej. Partie zrekonstruowane, w 1947 które były malowane cienko i silnie zespolone z tynkiem potraktowano, jako podkład i pomalowano jaśniej w kolorystyce polichromii autorskiej Wyspiańskiego w obszarze pasów z liliami i różami, które były w znacznym stopniu zrekonstruowane. Ubytki polichromii bądź brakujące płaszczyzny z powodu rozkładu spoiwa, oraz partie odmalowane w 1947 zniekształcające pierwotną kolorystykę uzupełniano bądź zrekonstruowano w technice temperowej o następującym składzie spoiwa : klej kazeiny boraksowej z dodatkiem 20 % spoiwa olejno żywicznego / 1 cz. oleju lnianego + 1 cz. damary? Z dodatkiem ok. 15 mydła szarego i środka dezynfekującego (fenol).

Prace w nawie przy polichromii T. Popiela od lutego 1990 do sierpnia 1991r. Przez zespół art. konserwatorów pod kierunkiem doc. J. Nykła w skład zespołu wchodził: Wiktor Kuczewski, Dorota Wąchalska, Przemysław Ćwiertnia oraz artyści plastycy: Krzysztof Kazimierzczak i Jadwiga Nykiel.

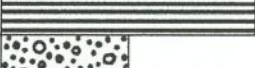
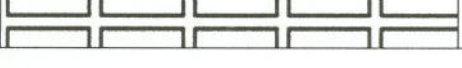
Polichromie oczyszczono z kopci i brudu.

BIBLIOGRAFIA :

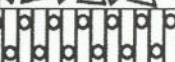
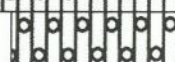
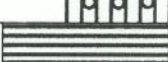
- Dokumentacja Prac. Konserwacja Polichromii St. Wyspiańskiego w prezbiterium bazyliki O.O. Franciszkanów w Krakowie. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel 1987 r.
- Sprawozdanie z prac konserwatorskich przy polichromii St. Wyspiańskiego w transepcie i pierwszym przęśle nawy głównej w bazylice O.O. Franciszkanów w Krakowie. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel 1987 r.
- Dokumentacja prac konserwatorskich przy polichromii T. Popiela we wnętrzu nawy głównej bazyliki O.O. Franciszkanów. 19
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. IV Miasto Kraków, cz. 2 Kościoły i Klasztory Śródmieścia, red. Adam Bochnak i Jan Samek

TECHNIKA I TECHNOLOGIA

Stratygrafia zbiorcza dot. ścian i sklepienia prezbiterium i transepcie (na podstawie dokumentacji z 1986 r.)

WARSTWY TECINOLOGICZNE	OZNACZENIE GRAFICZNE	DATOWANIE	FAZA CIRONOLOGICZNA	CIARAKTERYSTYKA WARSTWY
1		1986	VI	
2		1986	VI	
3		1986	VI	
4		1930 -1947	v	
5		1930 -1947	v	
6		1895	IV	
7		1892	III	
8		1892	III	
9		1892	III	
10		1850	II	
11		XV w. ściany 1850 sklepienia	I	

Stratygrafia zbiorcza złocień w prezbiterium

WARSTWY TECINOLOGICZNE	OZNACZENIE GRAFICZNE	DATOWANIE	FAZA CHRONOLOGICZNA	CHARAKTERYSTYKA WARSTWY
2		1986	V	dukat
		1986	V	mikstion z dodatkiem ziemi czerwonej
3		1986	V	szelak
4		1947	IV	szelak
5		1947	IV	szlag metal
6		1947		mikstion
7		1947	IV	warstwa izolacyjna szelak
8		1947	IV	pobiała wapienna
9		1930 lub 1947	IV	kity piaskowo wapienne
10		1892	IIII	dukat
11		1892	IIII	mikstion
12		1892	III	olejna zaprawa ugrowa
13		1892	III	warstwa tempory kazeinowej
14		1892	III	pobiała wapienna
15		1850	II	zaprawa wapienno piaskowa
16		XV w. ściany 1850 sklepienia	I	

TECHNIKA WYKONANIA WG. DOKUMENTACJI Z 1986

Tynki wykonane z materiałów tradycyjnych wapna gaszonego i piasku /1850/
 Następną warstwę stanowią resztki zmytej przez wykonawców Wyspiańskiego
 dekoracji wykonanej przez Mikulskiego i Górskiego, na której malowano dekoracje
 Wyspiańskiego. Już w 1947 zauważono błędy technologiczne zespołu
 Wyspiańskiego, które niewątpliwie przyczyniły się do odpryskiwania malowidła z
 pobiałą lub nawet z podkładem zaprawy, które zaobserwowano również w 1986 roku

i pojawiły się również dzisiaj, źródłem tych błędów było to, że wykonawcy Wyspiańskiego w wyniku częstych zmian projektanta, zmuszeni byli wielokrotnie przemalowywać te miejsca. Warstwa malowidła Wyspiańskiego wykonana w technice typowej dla malarstwa dekoracyjnego z przełomu XIX i XX w. spoiwem jest tempera kazeinowa. W partiach ornamentalnych na podkładzie barwy dominującej / np. zebra, glify okien/ na których kładziono kolejne barwy ornamentów. Następnym etapem było wykonanie podkładów pod złocenia przy pomocy szablonów (gwiazdy na sklepieniu, ornamenty) nanoszono gęstą szpachlówkę składającą się z wypełniaczy t.j. kredy, ugru naturalnego i spoiwa olejlnianego z żywicą, b. gęsta, po wyschnięciu nakładano mikstion i dukat w płatkach. Na koniec okonturowano złocenia czernią na spoiwie tempery kazeinowej tłustej bądź na spoiwie olejnym.

W nawie malowidło T. Popiela wykazuje różnice formalne w traktowaniu ornamentów w stosunku do projektu St. Wyspiańskiego to pod względem technologii i techniki różnica ta jest prawie niedostrzegalna. Tynki piaskowo-wapienne również pochodzą z okresu odbudowy po pożarze w r. 1853. Na zaprawie pobiała wapienna pojedyncza, miejscami podwójna lub potrójna pochodząca z okresu odświeżania ścian przed malowaniem w 1900r.

Spoiwem polichromii jest tempera olejno kazeinowa (prawdopodobnie zamiast oleju Polimeryzowanego użyto pokostu lnianego). Miejscami polichromia bliższa była malarstwu klejowemu niż temperowemu. Części ornamentów wykonana była odręcznie, drobniejsze motywy przy użyciu szablonów na podkładzie dominującej barwy podstawowej. Przy złoceniach sklepień zastosowano złoto dukatowe i biały szlagmetal kładzione na mikstion w wielu miejscach metal laserowano goldlakiem lub podmalowany zielenią lub czerwienią krapową.

W kompozycjach obrazów figuralnych związanych z osobą św. Franciszka, Popiela zastosował technikę olejną.

TECHNIKA RENOWACJI Z 1947

Z powodu dużych zniszczeń polichromii głównie przez nadmierną wilgoć w partiach między okiennymi ścianami, w glifach a także w wielu innych obszarach ścian realizatorzy tej renowacji zmuszeni byli do wymiany tynków w dolnej części absydy, rekonstrukcji dużych połaci malowidła płaszczyzny między

ostatnimi a przedostatnimi oknami oraz znaczne płaszczyzny glików, ścian absydy a nawet płaszczyzn ornamentów dywanowych na ścianach dokonali też szereg poprawek i uzupełnień w postaci przemalówki na ogół dobrze dobranych barw na wysklepkach sklepienia.

TECHNIKA RENOWACJI 1986

Zrezygnowano z utrwalania warstwy malarskiej rekonstrukcji, z 1947 jako mało poprawnej technologicznie wykonanej słabej, jakości pigmentami na grubych nawarstwieniach pobiał, które uległy degradacji i trudne były do zespolenia zdecydowano się na utrwalenie i konserwację oraz uzupełnienie ubytków autentyku Wyspiańskiego.

Partie polichromii poprawnie związanych (tj. ok.95 % ożebrowania sklepień i przylegających do nich pasów ornamentów – uzyskały niemal oryginalne barwy podobnie jak pasy ornamentów na ścianie płd. i zachodniej przylegające do wysklepek , płaszczyzny ornamentów dywanowych ponad linią fryzu z czerwonym tłem. Na ornamencie gliku okiennego nad ołtarzem oraz na fragmencie ornamentu gliku okiennego absydy na ścianie od strony płd. wsch. doczyszczano gumami chlebowymi. Sproszkowany autentyk i przemalówki mające wartość dokumentalną do kolejnych rekonstrukcji, głównie dotyczyły płaszczyzn polichromii malowanych przez samego Wyspiańskiego tj. kompozycji figuralnych w pasach międzyokiennych. Polichromie nasycano najpierw roztworem etanolu a następnie 1-3% roztworem wodnym kazeiny z niewielkim dodatkiem damary w oleju, następnie po odparowaniu bądź wchłonięciu w głąb nadmiaru spoiwa polichromię sprasowywano a po kilkunastu godzinach ponownie utrwalano powierzchnię malowidła 5% roztworem polioctanu winylu w acetonie przez wielokrotne nakładanie pędzlem. Tym sposobem uratowany w 85 % pas polichromii na ścianie południowej i fragmenty tła służące jedynie, jako dokument kolorystyczny na ścianie północnej. Należy dodać , że pas kompozycji figuralnej utrwalany był wyżej opisaną metoda do uczytelnienia rysunku potrzebnego do ponownej rekonstrukcji, przy wykonywaniu której opierano się na zachowanych fragmentach kartonów Wyspiańskiego z muzeum im. St. Wyspiańskiego w Krakowie.

Wiele płaszczyzn pomimo dobrego przylegania i spójności z podłożem oraz poprawnego oczyszczania gumą chlebową były nadal pociemniałe i pełne ciemnych

plam co było efektem przemalowania lub uzupełnienia warstw pierwotnych w czasie renowacji 1947r. Wymieniono zdestruowane partie tynków wapiennych, w zakresie niewielkim gdzie były one zniszczone i osypywały się. Najwięcej łat wykonano w dolnych partiach ścian, za stallami i na ścianach międzyokiennych południowych. Zatarcia wykonano również na ścianie północnej w kompozycji figuralnej oraz lokalnie na ścianie południowej i nieliczne na gładzi okiennych. Uzupełniono ubytki pobiał wapiennych na nowych łatach, zatarciach i nielicznych ubytkach istniejących tynków.

Uzupełniano i rekonstruowano ubytki ręcznie jednowarstwowo a nie jak w oryginale przez dobijanie kolejnych szablonów, co groziłoby dalszą szybką destrukcją spowodowaną złuszczeniem się grubych nawarstwień. Dolne partie ornamentu dywanowego w prezbiterium i absydzie rekonstruowane w 1947 r. zrekonstruowano prawie w 90 %. Jedyne kontury wprowadzono, jako kolejną warstwę. Połączane detale odczyszczono roztworem 3% ługu sodowego i szarego mydła a następnie po lekkim przeschnięciu doczyszczano guma chlebową.

W obszarze ścian północnego ramienia nawy poprzecznej i na obszarze reszty ścian uzupełniono mniejsze i większe ubytki zaprawą wapienno-piaskową, jedynie głębokich ubytkach (nad posadzką), pierwszego narzutu niewielki. Procent cementu. Wyschnięte powierzchnie uzupełnień powleczono warstwą pobiału wapiennej. Usunięcie warstw pociemniałych przemalowań z 1947 r.). Drastycznie uwidoczniły się na zebrach sklepień nawy i transeptu, oraz na wysklepkach ramienia nawy poprzecznej.

W mniejszym stopniu w środkowych połączeniach ścian, w większym zasięgu występowały w obszarze pasów lili dwa z ornamentów z różami, które to partie były bardziej zrekonstruowane niż retuszowane. W zależności od miejsca ich zlokalizowania, jedne były bardziej lub mniej odwracalne inne nie odwracalne i te potraktowano, jako dobry podkład malarski do rekonstrukcji. Odwracalne obszary zmyto i w części ujawniono zachowane fragmenty z czasów Wyspiańskiego, głównie żebra sklepienia nawy poprzecznej od płd. oraz transeptu. Te partie uzupełniano sposobem punktowania.

Uzupełniono ubytki warstwy malarskiej w zróżnicowanej metodyce. Słabo zespolone warstwy utrwalano słabym roztworem kazeiny boraksowej z alkoholem: 80 cz. kazeiny boraksowej, + 20 cz. medium damarowo-olejnego + fenol.

Środek dezynfekujący wraz z wszystkimi powierzchniami nowych uzupełnień tynków.

W górnych partiach ścian uzupełniane były lokalnie w miejscach przetarć oryginału bądź pociemniałych retuszy z 1947 r.

Znacznie więcej uzupełniano a wręcz całkowicie odmalowano wysklepki sklepienia od ul. Brackiej, pozostałe wysklepki a w tym sklepienie przeszła pierwszego nawy r w mniejszym lub większym zakresie uzupełniono. Oddzielny problem stanowią fragmenty rekonstrukcji tj. duży zaciek w narożniku północno-wschodnim od ul. Brackiej, oraz w ok. 60% rekonstrukcja w obrębie pasów; ornamentów a także boazerii. Rekonstrukcje i uzupełnienia wykonano metodą scalającą w systemie odmalowywania wg sposobu wykonawców Wyspiańskiego. Dla niektórych barw w obrębie ornamentów kładzionych grubiej i osypujących się z powodu degradacji spoiwa zastosowano metodę ponownego regenerowania przez rozcieranie pędzelkami uprzednio nasyczonego spoiwem fragmentu.

Graficzny kontur charakterystyczny dla ornamentów dekoracji Wyspiańskiego w trakcie odczyszczania uległ rozjaśnieniu, więc wzmocniono jego intensywność a w prawie 90 % odtworzono. Całość dekoracji scalono werniksem woskowo paraloïdowym w toluenie. Za konfesjonałami w nawie poprzecznej zachowano fragmenty nietkniętej polichromii st. Wyspiańskiego, jako świadki dla przyszłych konserwatorów. Obrazy Rossowskiego odczyszczono z brudu gumą chlebową. Ramy obrazów połączane dukatem oczyszczono gumą chlebową wspomagając (roztworami 2% NaOH). Regenerowano złączenia przez spolerowanie agatami uzupełniono ubytki zaprawy, retusze złoceń wykonano dukatem w płatkach w technice klejowo – bolusowej.

STAN ZACHOWANIA

Tynki ścian wraz z wątkami wykazują dość dobry stan zachowania. Zaobserwowano jedynie pojedyncze pęknięcia min.: w dolnej partii ściany płu. prezbiterium, w płu. wsch. narożniku nawy poprzecznej na ścianie płu. a przede wszystkim dość szerokie rozspojenia w arkadzie niszy powyżej ołtarza św. Maksymiliana Kolbe Ponadto w dolnych partiach ścian widoczne są drobne wykruszenia i uszkodzenia mechaniczne związane z użytkową funkcją obiektu oraz gdzieś tam otwory po kółkach rozporowych. Ponadto w dolnej partii ścian

prezbiterium i w płn. ramieniu nawy poprzecznej widoczne wykruszenia i złuszczenia przypowierzchniowej partii tynku. Jednak wzięwszy po uwagę fakt białych wykwitów w patii przy posadzkowej zachodzi obawa, że tynki w tym rejonie są przesycone solą podciągana z głębi wątków i z gruntu, krystalizują na powierzchni do czego dodatkowo przyczynia się fakt zwilżania ściany w przyziemiu w trakcie mycia posadzki.

Warstwa pobiału na powierzchni tynków w wielu miejscach, głównie dotyczy to dolnych partii ścian, wykazuje tendencje do złuszczenia się i odpryskiwania.

Przy czym większość uszkodzeń w dolnych partiach związana jest z użytkowaniem wnętrza i zawilgoceniem dolnych partii ściany, nie można wykluczyć podciągania soli z gruntu przez dolne partie wątków, które krystalizują na powierzchni dolnych partii ścian.

wyduje się natomiast, że część odprysków pojawiających się powyżej 2 metrów na posadzką powstała samoistnie i wiąże się z błędami technologicznymi przy malowaniu świątyni na przełomie XIX/ XX w. kiedy to w wielu miejscach nałożono kilka warstw pobiału. Większość tych miejsc zostało poprawionych bądź w trakcie prac konserwatorskich w latach osiemdziesiątych XX wieku, jednak z upływem lat warstwy, które wtedy jeszcze wykazywały dostateczną adhezję z czasem ją utraciły. Ten typ uszkodzeń uwidocznił się w łukach wnęk powyżej ołtarzy i ponad portalami. Pojedyncze odpryski widoczne na wzorach dywanowych ścian prezbiterium oraz na sklepieniu pod chórem muzycznym, jednak tutaj złuszczenie w narożniku płn.zach. związane jest z zalaniem tego obszaru.

Stan zachowania warstw malarskich. Powierzchnia ścian i sklepień zakurzona, w wyższych partiach np. gładzi okiennych i w narożnikach ścian widoczne pajęczyny. Dolne partie ścian poza uszkodzeniami mechanicznymi i odpryskami w wielu miejscach uległy zabieleniu a warstwa malarska uległa spudrowaniu i złuszczeniu, dotyczy to zwłaszcza dolnych partii pilastrów w nawie i stref cokołowych ścian zarówno w nawie jak i w prezbiterium.

Tutaj autorzy poprzedniej konserwacji zwrócili uwagę na b. mały procent dodatku olejnego do spoiwa temperowego, co wiązało z faktem, że różni wykonawcy bezpośredni nie trzymali się dokładnie receptury i sporządzali spoiwo i farbę według

Poza tym w wielu miejscach daje się zauważyć liczne ciemne plamy i pociemniałe retusze na wzorach poniżej obrazów w prezbiterium, w figuralnym przedstawieniu strącenia upadłych aniołów w obszarze z przedstawieniem łuczników.

Dolne partie ścian w nawie poprzecznej od strony pld. zostały pociągnięte rodzajem błyszczącego werniksu prawdopodobnie w celu zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami spowodowanymi dotykiem rąk, gdyż w tych miejscach zlokalizowane są przejścia do zakrystii, na krużganki.

Złocenia. Zakurzone powierzchniowo, wykonane w przeważnej mierze na sklepieniach oglądane z poziomu posadzki wydają się być w dobrym stanie zachowania.

Jednak ocena stanu zachowania całości ścian i sklepienia powinna zostać uściślona i doprecyzowana po postawieniu rusztowań.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Z uwagi na zbieżność technologiczną polichromii St. Wyspiańskiego i T. Popiela wnioski i postępowanie konserwatorskie dotyczyć będą polichromii w przestrzeni wnętrza prezbiterium, transeptu i całej nawy kościoła, korzystając z technologii opracowanej na podstawie badań przez .

Zakłada się odczyszczenie powierzchni malowideł miękkimi pędzlami z doczyszczaniem guma chlebową. Ze względu na duże zniszczenia warstwy malarskiej w pasie przyziemia spowodowane nie tylko wyłącznie użytkowaniem, ale również wysoleniami i krystalizacją soli na powierzchni zakłada się wykonanie badań stopnia zasolenia tynków oraz ewentualne skucie ich w partiach malowanych na gładko. W miejscach skutych proponuje się założyć tynki szerokoporową zatartą Szlichtą cienkowarstwową w celu wyrównania faktury uzupełnianych powierzchni z powierzchnią ścian. Zakłada się odczyszczenie powierzchni złocień i w miejscach ewentualnych ubytków wykonanie uzupełnień w technice oryginału.

W miejscach wykruszenia i ubytków tynków należy uzupełnić warstwy technologiczne w technice i technologii oryginału.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Wstępne oczyszczenie powierzchni z nawarstwień pyłowych mechanicznie, przy użyciu odkurzaczy z miękkimi końcówkami, pędzli, miękkich szczotek
2. Doczyszczanie złocień przy użyciu tamponów nasączonych roztworem niejonowego detergentu
3. Usunięcie zasoleń.

Proces odsalania tynku będzie głównie polegał na odsalaniu metodą swobodnej migracji do rozszerzonego środowiska, czyli na wielokrotnym

nakładaniu ligninowych kompresów lub pulpy celulozowej, nasączonych wodą destylowaną i wymienianych po wyschnięciu.

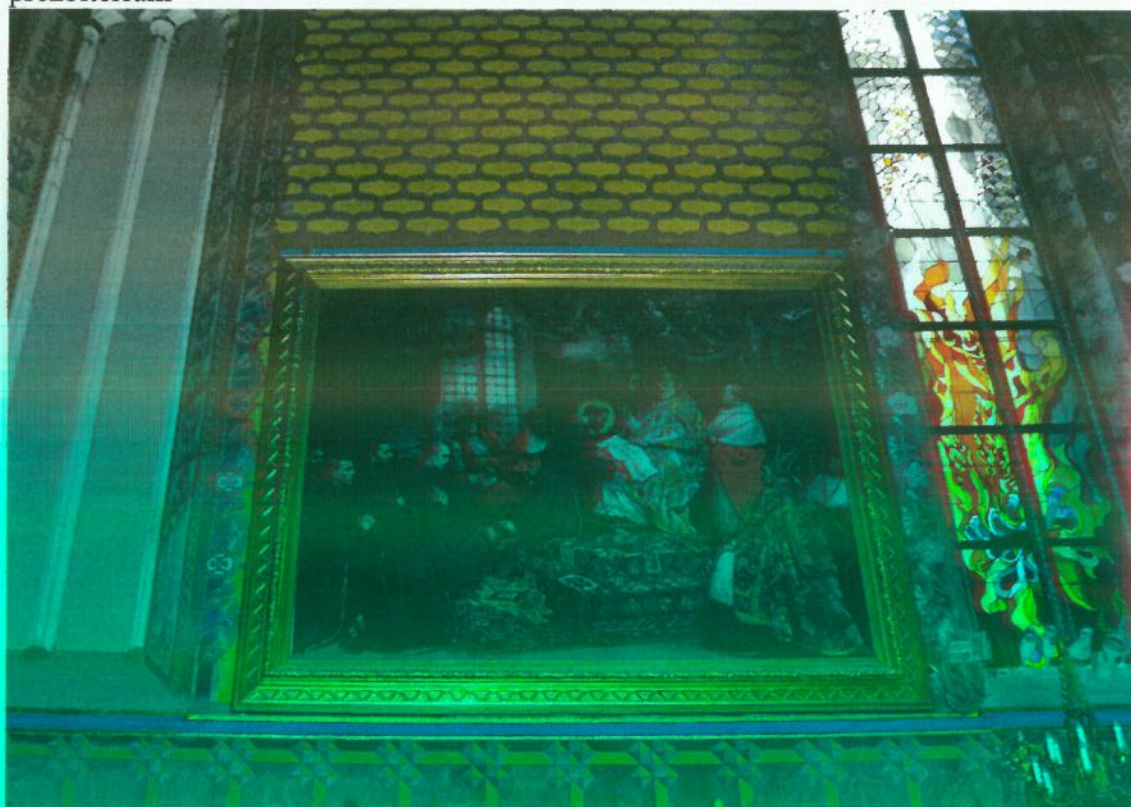
4. Odczyszczenie powierzchni przy użyciu gumy chłebowej
5. Zbadanie stopnia zasolenia dolnych partii ścian w prezbiterium, transepcie i nawie / ściana płn./
6. Spękania i zarysowania należy rozszerzyć, by mieć dostęp do głębszych odspojień w obrębie zapraw. Odspojenia oraz głębokie rozwarstwienia zapraw zostaną zlikwidowane poprzez iniekcje środka mineralnego szybko wiążącego, w oparciu o uszlachetnione cementy i kruszywa mineralne (np. Ledanu, Malty o różnej sile wiązania). Preparaty takie nie uruchamiają dodatkowo migracji soli, ponieważ nie wymagają wprowadzania dużej ilości wody do uprzedniego zwilżania ściany w przeciwieństwie do spoiw dyspersyjnych, nie wywołują wyblyszczeń, posiadają doskonałą rozlewność i nie wywołują zabieleń. Szczeliny na łuku arkady powyżej ołtarza św. Maksymiliana Kolbe (oraz w innych miejscach występowania znacznych spękań) wypełnione zostaną masą Risspachtel (firmy Caparol, lub firmy STO) o dużym stopniu elastyczności, pozwalającą na „ruchy materii” bez niebezpieczeństwa powstawania pęknięć.
7. Płytkie odspojenia spodnich warstw -jeśli nie będą to warstwy malarskie, a jedynie nawarstwienia pobiał usunąć mechanicznie.
8. Uzupełnienie ubytków podłoża proponuje się wykonanie uzupełnień klasyczną zaprawą wapienno - piaskową z dodatkiem mączki marmurowej do płytkich ubytków.
Powierzchnie uzupełnień opracować w sposób nawiązujący do pierwotnego tynku. Do głębokich wypełnień dodany zostanie cement portlandzki. Na uzupełnienia nałożona zostanie warstwa pobiału wapiennej.
9. Konsolidacja warstw.
Utrwalenie słabo zespojonych warstw polichromii słabym roztworem kazeiny boraksowej z alkoholem: 80 cz. kazeiny boraksowej, + 20 cz. medium damarowo-olejnego + fenol lub nasycając najpierw roztworem etanolu a następnie 1-3%, następnie po odparowaniu bądź wchłonięciu w głąb nadmiaru spoiwa polichromię sprasować a po kilkunastu godzinach ponownie utrwalić powierzchnię malowidła 5% roztworem polioctanu winylu w acetonie przez

wielokrotne nakładanie pędzlem. Dla lepszego związania kolejnych warstw stratygraficznych oraz izolacji powierzchni uzupełnień i wyrównania gładkich teł, proponuje się zastosowanie środka akrylowego. Paraloidu B82 w alkoholu etylowym. Zamiennie może zostać zastosowany środek firmy Caparol Haftgrund, o właściwościach gruntujących i izolujących, oraz wyrównujących powierzchnie w dolnych gładkich partiach ścian w pasie przy posadzkowym.

10. Uzupełnienie ubytków pobiałą wapiennej
11. Uzupełnienie ubytków polichromii kazeiną z dodatkiem pigmentów mineralnych
12. Uzupełnienie ubytków złocen w technice oryginału(szpachlówka olejna ugrowa, mikstion, złoto dukatowe)
13. Wszystkie etapy prac konserwatorskich zostaną udokumentowane w formie pisemnej i fotograficznej - według obowiązującego schematu.

I „ Wręczenie zakonowi św. Franciszka dyplomu fundacyjnego przez króla Władysława Wstydlwego w kaplicy zamkowej na Wawelu” „Przyjęcie franciszkanów w Polsce „
Obraz namalowany w 1897 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na pld. ścianie prezbiterium

II. Na ścianie północnej Nadanie reguły franciszkanom przez papieża Honoriusza III”
Obraz namalowany w 1898 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na pñ. ścianie prezbiterium

III. "Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty". Obraz namalowany w 1899 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na ścianie płn. I przęsła nawy

IV. „Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” Obraz namalowany w 1900 r. przez Władysława Rossowskiego, eksponowany na ścianie pld. I przęsła nawy.

OBRAZY NA ŚCIANACH PREZBITERIUM I I PRZĘŚLA NAWY.

I. IDENTYFIKACJA OBIEKTU

- Bazylika OO. Franciszkanów w Krakowie¹ obrazy olejne na ścianach prezbiterium i pierwszego przęsła nawy
 - autor : Władysław Rossowski
 - czas powstania: 1897 r.- 1900r
 - lokalizacja:
 1. Na ścianie południowej 1898 r. „Przyjęcie franciszkanów w Polsce”
 2. Na ścianie północnej Nadanie reguły franciszkanom przez papieża Honoriusza III” 1899 r.
 3. Na ścianie północnej I przęsła nawy” Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty” 1900 r.
 4. Na ścianie południowej I przęsła nawy „ Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” 1903 r.
 - technika: malowane w technice olejnej na płótnie lnianym tkanym skośnie.
- Ramy drewniane, rzeźbione, pozłacane złotem płatkowym na bolus czerwony i żółty
- Użytkownik: OO. Franciszkanie

OPIS INWENTARYZACYJNY¹

Obraz „Przyjęcie franciszkanów w Polsce” o wymiarach 250 x 650 cm. Ekspozowany na ścianie południowej prezbiterium 1898 r. W bogatych złożonych ramach, malowany w technice olejnej na płótnie naciągniętym na krosna. Obraz stanowi ilustrację do wydarzenia z roku 1237, kiedy to według tradycji franciszkańskiej książę Bolesław Wstydlivy na prośbę swego pobożnego otoczenia miał sprowadzić do Krakowa Zakon Braci Mniejszych i ufundować im kościół wraz z klasztorem. Obraz stanowi malarską interpretację tego wydarzenia.

Malowidło jest sygnowane, inskrypcja wykonana czerwonym kolorem na czerwonym tle mało widoczna. Obraz przedstawia wręczenie zakonowi św. Franciszka dyplomu fundacyjnego przez księcia Bolesława Wstydliwego. Scena rozgrywa się w stylizowanej na średniowieczną komnacie, w ceremonii uczestniczą: rodzina panującego, biskupi, duchowni, urzędnicy dworscy oraz rycerstwo. Dominującą postacią jest Bolesław Wstydlivy, ubrany w

¹ Opracowano w oparciu o artykuł „Obrazy Władysława Rossowskiego w kościele OO. Franciszkanów w Krakowie” Katarzyna Jurkiewicz, *Sztuka sakralna Krakowa w wieku XIX. Część III* Red.: Wojciech Bałus, Joanna Wolańska, Rok wydania: 2010.

purpurowy płaszcz podbity gronostajami i błyszczącą zbroję schodzi po przykrytych czerwonym dywanem stopniach podestu i podaje pokornie pochylonemu przed nim sędziwemu zakonnikowi pergamin z książeczą pieczęcią, wskazując na trzymany przez paza model kościoła.

Świadkiem tego wydarzenia jest siedząca na tronie pod baldachimem w strojnej sukni żona księcia Kinga, obok której malarz usytuował jej młodszą siostrę Jolantę wyobrażoną, jako stojącą dziewczynkę o ciemnych splecionych w warkocze włosach, które opadają na bladoróżową suknie zdobioną złotym haftem. Z prawej strony komnaty ustawiony jest niższy podest, na którym zasiadają inni członkowie rodziny książęcej: odziana we franciszkański habit siostra Bolesława Salomea oraz księżna Grzymisława, za którą stoi wsparty na lasce wojewoda krakowski Klemens z Ruszycz, z tyłu zza tronu wychylają się dworzanie. Powyżej na stelażu upięte są zasłony w kolorze czerwonym i szmaragdowym, pomiędzy którymi zarysowuje się wizerunek Madonny z dzieciątkiem. W otartych drzwiach komnaty widoczna jest straż książęca oraz dostojnicy dworscy, przy nich stoją wysuwający się na pierwszy plan trzej franciszkanie pochylający głowy przed księciem. Tuż za nimi widać rozmawiających dwóch mężczyzn: wspartego na tarczy rycerza w pełnej zbroi i narzuconej na ramiona lamparciej skórze oraz ciemnowłosego dworzanina ubranego w szatę koloru turkusowego. Po przeciwległej stronie na pierwszym planie malarz umieścił postać krakowskiego biskupa Jana Prandoty z Białaczowa, który siedząc u stóp ołtarza gestem uniesionej dłoni błogosławi zgromadzeniu. Obok biskupa stoi duchowny w albie trzymający pastorał biskupi, przy nim stoi chłopiec z naczyniem na wodę święconą z kropidłem. Za nimi, pod oknem postać dominikanina, zasłoniętego częściowo przez znajdujący się za plecami Prandoty kamienny ołtarz nakryty białym obrusem na którym stoją trzy płonące świece, kielich mszalny i krucyfiks. Ołtarz przystrojony jest kwiatami a u jego podnóża stoi kadzielnica.

II. Obraz na ścianie północnej prezbiterium nad stallami, o wymiarach 250 x 380 cm, w bogatych złożonych ramach, malowany w technice olejnej na płótnie naciągniętym na krosna. Obraz ilustruje wydarzenie z 29 listopada 1223 r., jakim było „Zatwierdzenie reguły św. Franciszka przez papieża Honoriusza III” Obraz z sygnaturą i datą 1899 w prawym dolnym rogu. Wydarzenie odbywa się we wnętrzu komnaty pałacu papieskiego na Lateranie, biorą w niej udział członkowie nowej wspólnoty zakonnej oraz dostojnicy kościelni. Pośrodku pograżonej w mroku komnaty rozświetlonej jedynie smugą światła wpadającego przez podwójne okna wznosi się dwustopniowy podest, na którym pod szafirowo – złotym

baldachimem zasiada w majestacie papież Honoriusz III. Uniesioną dłonią błogosławi klęczącemu przed nim św. Franciszkowi, który pochylając głowę podaje papieżowi pergamin z łacińskim napisem „Regula et vita Fratrum Minorum. Czarny przepasany sznurem habit odcina się kontrastując z jaskrawym dywanem. Głowę świętego Franciszka okala złocisty nimb, który rozświetla twarz wychylającego się zza baldachimu duchownego w czarnej sutannie. Za św. Franciszkiem, u podstawy podestu klęczy na posadzce siedmiu franciszkanów, z czego dwóch najbliższych św. Franciszka pochylają się w niskim ukłonie, a wszyscy składają dłonie w geście modlitwy.

Po przeciwległej stronie sali, z prawej strony papieskiego tronu stoi Biskup Ostii Hugolino di Segni, kardynał protektor zakonu braci mniejszych. Za nim na ustawionych u podstawy podestu tronach siedzą inni uczestnicy ceremonii m.in. odziany w purpurę kardynał. Obok niego na pierwszym planie widzimy ubranego w zielony ornat i także mitrę biskupa Asyżu Gwidona, który złożonywszy dłonie na kolanach obserwuje wydarzenie zza siedzącego Gwidona wyłania się z mroku dość niewyraźna, ucięta ramą postać męska, trzymająca na długim drzewcu wachlarz z piór, nad którym unosi się biały gołąb. Po drugiej stronie podestu pod oknem zasiada dwóch odzianych w kardynalskie szaty i kapelusze dostojników kościelnych, przy nich widzimy siedzącego w pustych stallach biskupa, który trzymając dłoń na otwartej księdze rozmawia ze zwróconym w jego stronę kardynałem. Całość dopełnia unoszący się nad komnatą aniołek, który trzyma w dłoniach krzyż i wieniec kwiatów.

3. Obraz na ścianie północnej w pierwszym przęśle nawy przedstawia „Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty”, namalowany w roku 1899 r. Obraz o wymiarach 220 x 480 cm, w bogatych złożonych ramach malowany w technice olejnej na płótnie naciągniętym na krosna. Obraz sygnowany i datowany przedstawiający wydarzenie z 1279 kiedy po śmierci Bolesława Pobożnego jego pobożna małżonka Kinga wraz ze swoją siostrą Jolantą wdową po zmarłym w tym samym roku księciu Wielkopolski Bolesławie pobożnym wstępują do klasztoru Klarysek w Starym Sączu. Konsekracji dokonuje prowincjała zakonu franciszkanów Mikołaj w towarzystwie braci mniejszych a uroczystość odbywa się w obecności pary książęcej oraz licznie zgromadzonych dworzan i rycerstwa. Złożenie profesji zakonnej ma miejsce we wnętrzu XIII wiecznego klasztornej kościoła franciszkanów w Krakowie, gdzie pośrodku prezbiterium na kamiennym stopniu klęczą dwie klaryski odziane w szaty zakonne. Księżna Kinga złożonywszy dłoń na trzymanej przez zakonników księdze składa przysięgę, niżej u jej stóp leży biała lilia. Obok Kingi klęczy z ze złożonymi dłońmi jej siostra Jolanta, która wpatruje się w tekst przysięgi. Przed klaryskami, naprzeciw siebie klęczą dwaj bracia odziani w alby i białe dalmatyki, a za nimi stoi, trzymając w dłoni krzyż prowincjał franciszkanów

Mikołaj. Towarzyszy mu siedmiu braci mniejszych, którzy otaczają go z dwóch stron: dalej widzimy tłumnie zgromadzonych świadków ceremonii. Na pierwszym planie widoczna postać klęczącej na ozdobnym klęczniku kobiety, ubranej w ciemną aksamitną suknię i biały koronkowy welon na głowie. Jest to księżna Gryfina, obok której stoi mąż następca Bolesława Wstydlivego Leszek Czarny w koronie, zbroi i narzuconym na ramiona czerwonym płaszczu, podtrzymywanym z tyłu przez ciemnowłosego paza ubranego w czerwone szaty.

Za księciem stoją członkowie jego świty: odziany w czarny strój giermek, który trzyma uniesiony w górę miecz, oraz drugi paź oparty o tarczę z wizerunkiem orła piastowskiego. Przy nich stoi rycerz w srebrzystej zbroi, dzierżący w dłoni zatknętą na długim drzewcu chorągiew. Dalej widać mniszkę w brązowym habicie, a za nią w otwartych drzwiach stoi jeden z członków straży książęcej. Obok niego z pod rozchylonych kotar wychyla się postać rycerza w pełnej zbroi i w ozdobionym pawimi piórami hełmie z opuszczoną przyłbicą. Pod ścianą, na której widnieje przystrojona girlandą kwiatów płyta nagrobna z wizerunkiem księcia Bolesława, stoi młoda dziewczyna w błękitnej sukni. Tuż obok ustawiony jest drewniany tron z baldachimowym zwieńczeniem, na którym leżą porzucone książęce szaty, aksamitna poduszka oraz insygnia władzy, a przed tronem na kamiennej posadzce leży rozerwany sznur pereł. Wystroju wnętrza świątyni dopełnia ustawiony przy wschodniej ścianie prezbiterium ołtarz, na którym pośród przyozdobionych białymi gwiazdkami choinek widnieje posążek Madonny z dzieciątkiem. W lewym rogu płonie w wysokim lichtarzu świeca, która rozświetla wnętrze.

4. Obraz na ścianie południowej w pierwszym przęśle nawy „Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” namalowany w 1903 roku największy rozmiarami obraz o wymiarach 520 x 450, z sygnaturą zamieszczoną w lewym dolnym rogu i datą w prawym. Oprawiony w bogate złoczone ramy, namalowany w technice olejnej na płótnie naciągniętym na krosna. Przedstawia wydarzenie z 1387 roku, kiedy Władysław Jagiełło udał się na Litwę, aby dopełnić postanowień zawartych w podpisanym w Krewie akcie połączenia Polski i Litwy.

Malowidło przedstawia scenę nawracania i chrztu pogańskiej ludności litewskiej przez sprowadzonych w tym celu przez Jagiełłę braci żebrzących oraz męczeństwo siedmiu franciszkanów. Akcja rozgrywa się na leśnej polanie, z której roztacza się widok na położony w oddali zamek, górujący nad zakolem rzeki Wilii. Pod rozłożystym dębem ustawiony jest posąg bożka Perkuna, a obok, na kamiennym ołtarzu płonie święty ogień ofiarny. Pośrodku zalanej słońcem polany stoi Franciszkanin, który unosząc w dłoni krzyż wygłasza kazanie.

Zewsząd otaczają go Litwini ubrani w futra i skóry oraz strojni w bogate szaty bojarzy: tuż za zakonnikiem widać mężczyznę trzymającego sztandar z wizerunkiem Madonny. W pewnej odległości od środka sceny kłębi się tłum pogan, którzy z nieufnością przyglądają się całemu wydarzeniu, inni z uwagą przysłuchują się. Naprzeciw zakonnika stoi wpatrzona w niego młoda Litwinka w błękitnej szacie, za nią widzimy odzianego w skóry mężczyznę, który odwraca wzrok od trzymanego przez kapłana krzyża.

Z tyłu na podwyższeniu stoją dumni możni Litewscy książęta, rycerze oraz dostojny siwowłosy starzec w długiej szacie jest to strażnik ognia, naczelny kapłan pogańskiej Litwy Krywekrywejto. Wspiera się na przypominającej pastorał lasce, unosi dłoń w stronę czoła, jakby patrzył w dal, za nim stoją litewscy dostojnicy i książęta. Obok wróżbity stoi młoda kapłanka, która zrezygnowana przygląda się wydarzeniu a w dłoniach trzyma zdjęty z głowy wieniec z błękitnych kwiatów. Za nią stoi przy ołtarzu wspierając się na lasce zgarbiona. Ubrana w łachmany stara kobieta o wyglądzie wiedźmy, zza której wyłania się postać dziewczyny zasłaniającej twarz w geście rozpacz. Niżej u stóp ołtarza siedzą dwie skulone kruczowłose Litwinki, przed nimi zaś spoczywa ciało młodej dziewczyny złożonej w ofierze pogańskim bogom. Nad dziewczyną pochyla się pogrążona w rozpacz kobieta w ciemnej sukni i żałobnym welonie na głowie, a obok nich w lewym rogu obrazu widzimy odzianego w skóry mężczyznę z maczugą, który siedzi na czarnym wole obok niego na kamieniu siedzi wspierając się na ramieniu jasnowłosego chłopca, wędrowny śpiewak Wajdelota. Po przeciwnej stronie obrazu dominikanin w towarzystwie asystujących mu dwóch braci mniejszych udziela chrztu parze litewskich możnych, za nimi widzimy zakonnika, który zachęca ubranego w zgrzebne szaty Litwina do przyjęcia nowej wiary. Nieopodal kolejny minoryta naucza grupę pasterzy kóz, a w oddali zbliża się ku polanie konny orszak z Jadwigą i Ładysławem Jagiełłą na czele. Na pobliskim wzgórzu widać siedmiu ukrzyżowanych franciszkanów. Pod jednym z krzyży klęczy dominikanin, a obok stoi z uniesionym mieczem poganin pragnący zadać ostateczny cios ukrzyżowanemu zakonnikowi. Nad całością króluje Chrystus w majestacie, nad którego głowa aniołowie w różowych szatach podtrzymują koronę cierniową.

HISTORIA

W latach 1898-1903 powstają obrazy malowane na płótnie przez Władysława Rossowskiego, które oprawione w drewniane złożone ramy zawisły na ścianach kościoła.

1. Na ścianie południowej namalowane w 1898 r. „Przyjęcie franciszkanów w Polsce”

2. Na ścianie północnej Nadanie reguły franciszkanom przez papieża Honoriusza III” 1899 r.
3. Na ścianie północnej I przęsło nawy” Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty” 1900 r.
4. Na ścianie południowej I przęsło nawy „ Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” 1903 r.

Nie wiadomo czy w powojennej konserwacji z roku 1947 obrazy poddano jakimkolwiek zabiegom.

W dokumentacji konserwatorskiej dotyczącej konserwacji ścian i sklepienia w prezbiterium i w I przęsle nawy z roku 1986 zamieszczono informację o pracach wykonanych przy obrazach Rossowskiego. Obrazy odkurzone i oczyszczono gumą chlebową ramy regenerując polery przez ponowne polerowanie agatami. Lico malowideł oczyszczono na mokro woda mydlaną. Nie werniksowano.

Literatura:

1. Sztuka sakralna Krakowa w wieku XIX. Część III
Red.: Wojciech Bałus, Joanna Wolańska
Rok wydania: 2010.
2. Dokumentacja Prac. Konserwacja Polichromii St. Wyspiańskiego w prezbiterium bazyliki O.O. Franciszkanów w Krakowie. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel 1987 r.
3. Sprawozdanie z prac konserwatorskich przy polichromii St. Wyspiańskiego w transepcie i pierwszym przęsle nawy głównej w bazylice O.O. Franciszkanów w Krakowie. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel + zespół 1987 r.
4. Dokumentacja prac konserwatorskich przy polichromii T. Popiela we wnętrzu nawy głównej bazyliki O.O. Franciszkanów. Opr. art. kons. doc. J. Nykiel 1991 r.

TECHNIKA

Obrazy namalowane w technice olejnej na płótnie tkanym skośnie naciągniętym na krosna w technice olejnej, w drewnianych profilowanych, zdobionych ornamentalnie złożonych ramach.

STAN ZACHOWANIA.

Powierzchnia obrazów a zwłaszcza ram jest zabrudzona. Obrazy pokryte warstwą kurzu i brudu, patrząc z poziomu posadzki, wydają się być w dość dobrym stanie zachowania, nie widać żadnych uszkodzeń warstwy malarskiej ani podobrazy.

W ramie obrazu „Śluby zakonne św. Kingi i Jolanty” widoczne drobne odpryski złocień na pionowej części po stronie prawej. Podobnie drobne uszkodzenia i przetarcia

zaobserwowano w ramie obrazu „ Nawracanie Litwy i męczeństwo franciszkanów” również dotyczy to pionowej części po stronie prawej. W ramie obrazu „Przyjęcie franciszkanów w Polsce” zaobserwowano drobne pojedyncze odpryski przetarcia i ciemne plamy na wszystkich bokach ramy.

Po zdjęciu obrazów ze ścian, przed konserwacją polichromii ścian prezbiterium i nawy kościoła będzie możliwość dokładnej oceny stanu zachowania powierzchni lica a zwłaszcza odwrocia malowideł i zweryfikowania opisu stanu zachowania poszczególnych obiektów.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Po zdjęciu obrazów ze ścian należy dokładnie obejrzeć powierzchnię lica i odwrocia obrazów oraz ocenić stan zachowania drewna ram. Zakłada się oglądnięcie lica w świetle UV w celu oceny stanu werniksów.

Na obecnym etapie zakłada się odczyszczenie powierzchni lica i odwrocia obrazów oraz odczyszczenie ram wraz z regeneracją złocień i uzupełnieniem ubytków złocień w technice oryginału. Drewno ram zakłada się od strony odwrocia zdezynfekować preparatem Xirein.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

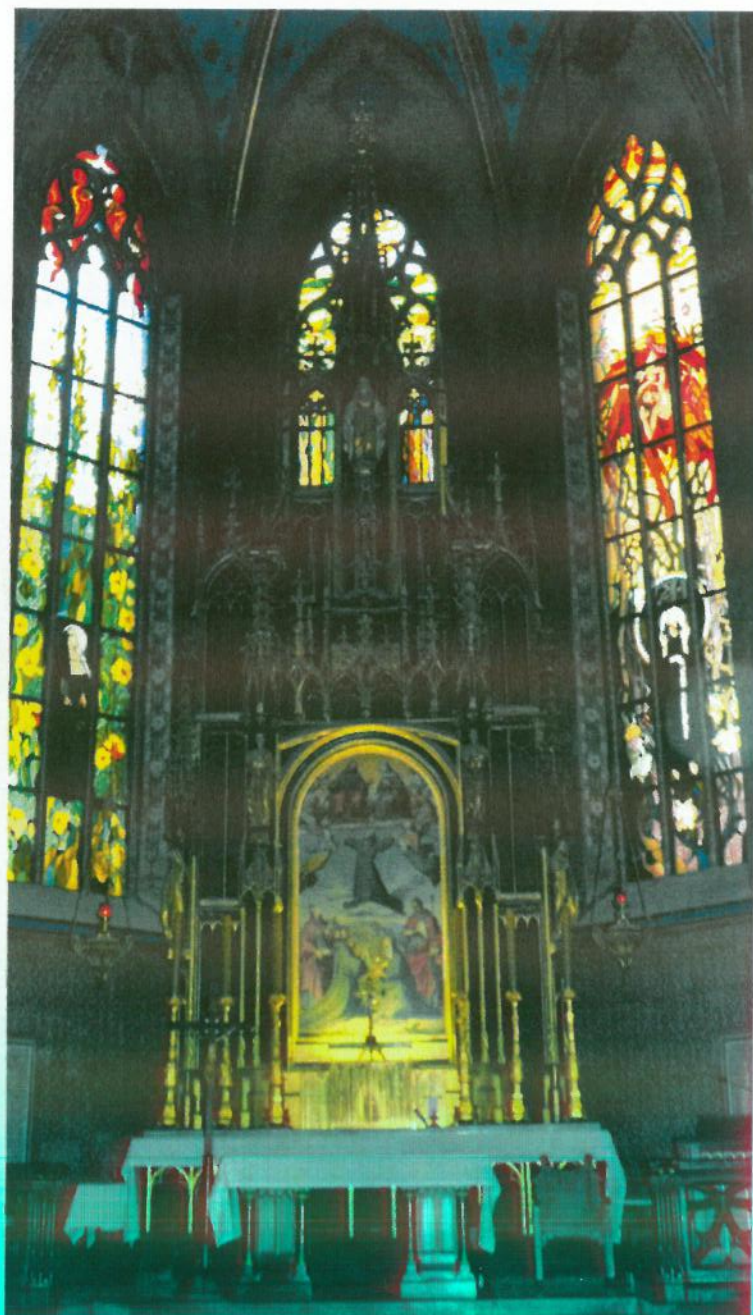
Obrazy

1. Odczyszczenie odwróci z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry i gumy chlebowej.
2. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.

Ramy

1. - odczyszczenie powierzchni z użyciem gumy chlebowej
2. - dezynfekcja odwrocia preparatem Xirein.
3. - regeneracja polerów przez ponowne agatowanie
4. - uzupełnienie ubytków zaprawy klejowo-kredowej
5. - położenie w ubytkach podkładów pulmentowych.
6. - rekonstrukcja złocień - złotem płatkowym w technice pulmentowej
7. - przepolerowanie uzupełnień w miejscach tzw. polerów.

ÓLTARZ GŁÓWNY

- RODZAJ OBIEKTU: ołtarz architektoniczny kamienny, polichromowany i złożony
- AUTOR: Pracownia Edwarda i Zygmunta Stehlików
- CZAS POWSTANIA: 1861

MATERIAŁ I TECHNIKA: Struktura wykonana z piaskowca malowana i złożona

LOKALIZACJA: Ściana wschodnia prezbiterium

OPIS INWENTARYZACYJNY :

Kamienny, neogotycki ołtarz główny ustawiony w prezbiterium wykonali w 1861 Edward i Zygmunt Stehlikowie a poźłocony został wg projektu Wyspiańskiego. Pole centralne ołtarza wypełnia obraz ufundowany przez hrabinę Zofię Potocką. Jest to przedstawienie Apoteozy św. Franciszka, namalowane w Rzymie przez Gerharda Flasza w 2. połowie XIX wieku.

Ołtarz formą nawiązuje do architektury świątyń gotyckich. Obraz flankowany potrójnymi smukłymi kolumnkami w formie laskowania zdobionych u dołu motywem kryształków na ich szczycie pełnoplastyczne figury świętych, powyżej obrazu baldachim nad nim kolejna figura i dodatkowo dwie przy krawędziach bocznych. W zwieńczeniu pinakle z zdobione czołgankami, dekoracje maswerkowe. Mesa zdobiona arkadkami z maswerkami.

HISTORIA

Wykonany w 1861 przez Edwarda i Zygmunta Stehlików, krakowskich kamieniarzy, a poźłocony został wg projektu Wyspiańskiego. Obraz centralny ufundowany przez hrabinę Zofię Potocką. Jest to przedstawienie Apoteozy św. Franciszka, namalowane w Rzymie przez Gerharda Flasza w 2. Połowie XIX wieku. Konserwowany w 1947 r. poprawiono warstwy malarskie olejne i dolne partie wyłożono metalem.

W trakcie prac konserwatorskich w 1986 r. prowadzonych prof. J. Nykla przy polichromii ścian prezbiterium, odkurzono powierzchnię ołtarza, wykonano regenerację złocień słabym roztworem Na OH jak przy złoceniach wnętrza, sklejoną pęknięcia lub rozerwania kamienia epidianem z dodatkiem wypełniacza mączki wapienia, zrekonstruowano brakujące pinakle, żabki itp. /większych rozmiarów w masie epidianowo z dodatkiem wapiennej mączki/, mniejsze w narzucie wapienno-gipsowym. Złocenia uzupełniono punktowaniem a w partii dolnej poniżej baldachimu zrekonstruowane w technice dukatem na mikstion.

TECHNIKA WYKONANIA

Ołtarz główny wykonany z piaskowca, polichromowany tłustą tempera, złożony dukatem na mikstion.

W podobnej technice wykonano balaski oddzielające przestrzeń ołtarza od dalszej części prezbiterium.

Balaski ustawione na podwyższeniu wyłożonym płytami marmuru dębnickiego.

STAN ZACHOWANIA

Powierzchnia ołtarza pokryta jest warstwą brudu i kurzu, która w wyższych partiach zalega w grubej warstwie. W dolnych partiach widoczne liczne złuszczenia i przetarcia warstwy malarskiej i złocień.

Podobny stan wykazują balaski gdzie warstwa malarska jest w wielu miejscach przecierana i uszkodzona. Płyty dębnika u podstawy balasek z widocznymi licznymi wżerami na powierzchni.

W partii mensy widoczne przewody elektryczne i telefoniczne prowadzone po powierzchni ołtarza.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się odczyszczenie powierzchni ołtarza i balasek z luźnych nawarstwień pyłowych, doczyszczenie powierzchni polichromowanych i złoczonych z użyciem roztworu wodnego niejonowego detergentu, uzupełnienie ubytków polichromii i złoczeń po uprzednim uzupełnieniu ewentualnych ubytków warstw technologicznych. W podstawie balasek z czarnego dębnika zakłada się uzupełnienie rażących ubytków, spolerowanie powierzchni i położenie warstwy woski mikrokrystalicznego.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

struktura

- 1 Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych.
2. Odczyszczenie powierzchni na mokro roztworem wodnym niejonowego detergentu..
3. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy epoksydowej oraz bolców z drutu nierdzewnego.
6. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia w masie sztucznego kamienia.
7. Uzupełnienie ubytków pobiałą.
8. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej temperą kazeinową
9. Uzupełnienie ubytków złoczeń złotem płatkowym na mikstion.
10. Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

Podstawa balasek z czarnego dębnika

1. Usunięcie zbrudzeń z powierzchni marmuru sposobem na sucho a następnie na mokro.
2. Odtłuszczenie powierzchni poprzez zmycie benzyna ekstrakcyjną i acetonem
4. Usunięcie odspojonych kitów
5. Uzupełnienie ubytków; kitem na bazie żywicy epoksydowej z dodatkiem talku i pigmentów

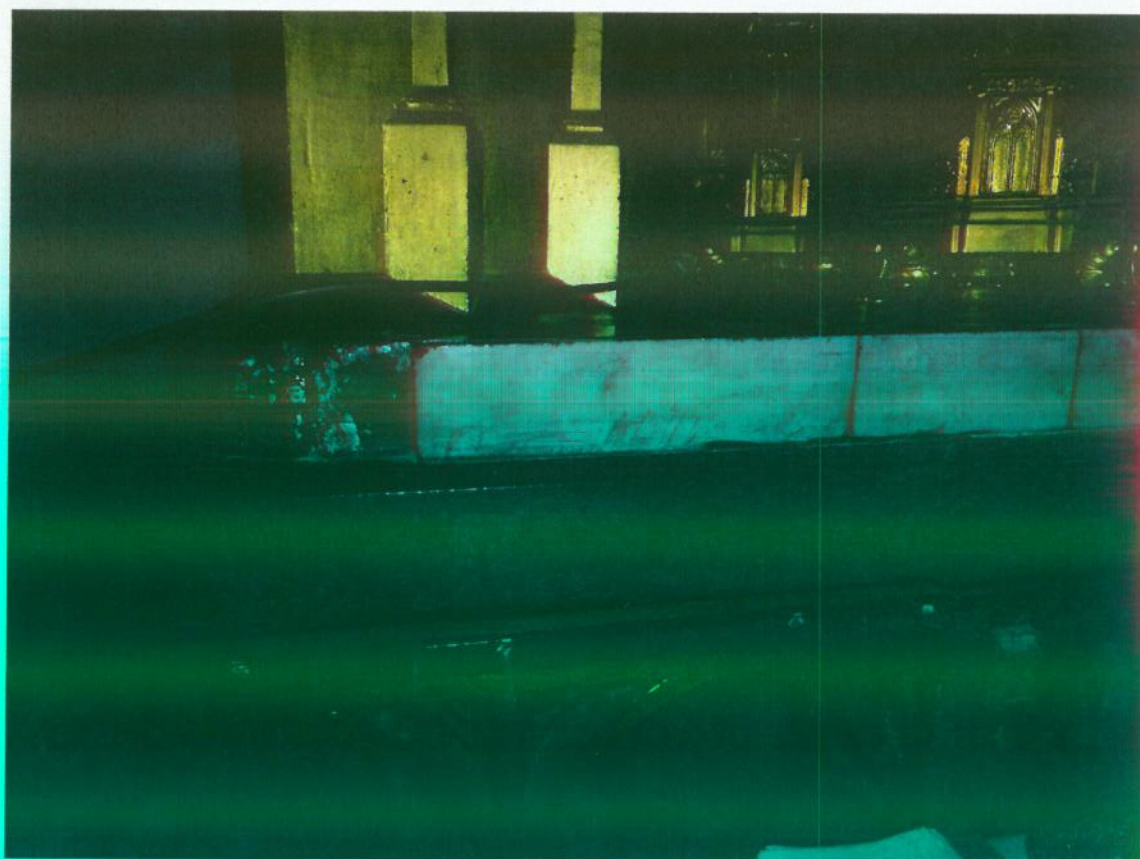
6. Spolerowanie powierzchni drobnoziarnistym papierem ściernym
7. Założenie pasty na bazie wosku mikrokrystalicznego na powierzchnię marmuru.

Obraz w polu nastawy

1. Demontaż obrazu
2. Odczyszczenie odwróci z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry i gumy chlebowej.
3. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.
4. Montaż obrazu w ołtarzu.

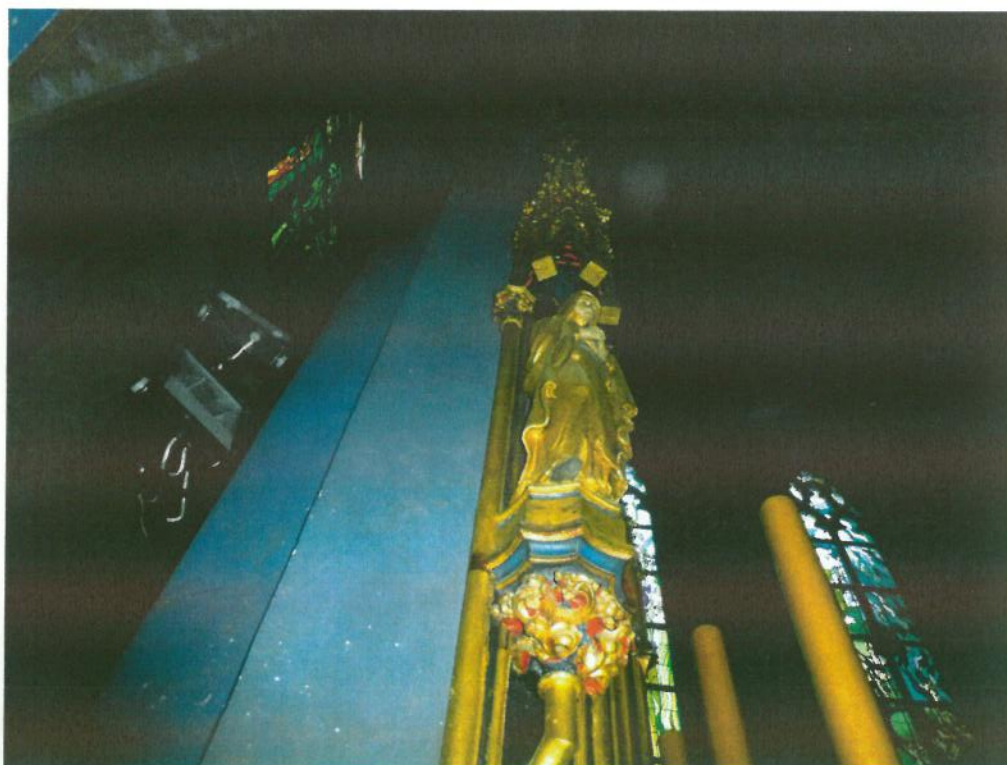
Ołtarz główny, 1860, warsztat Stehlików. Nastawa.

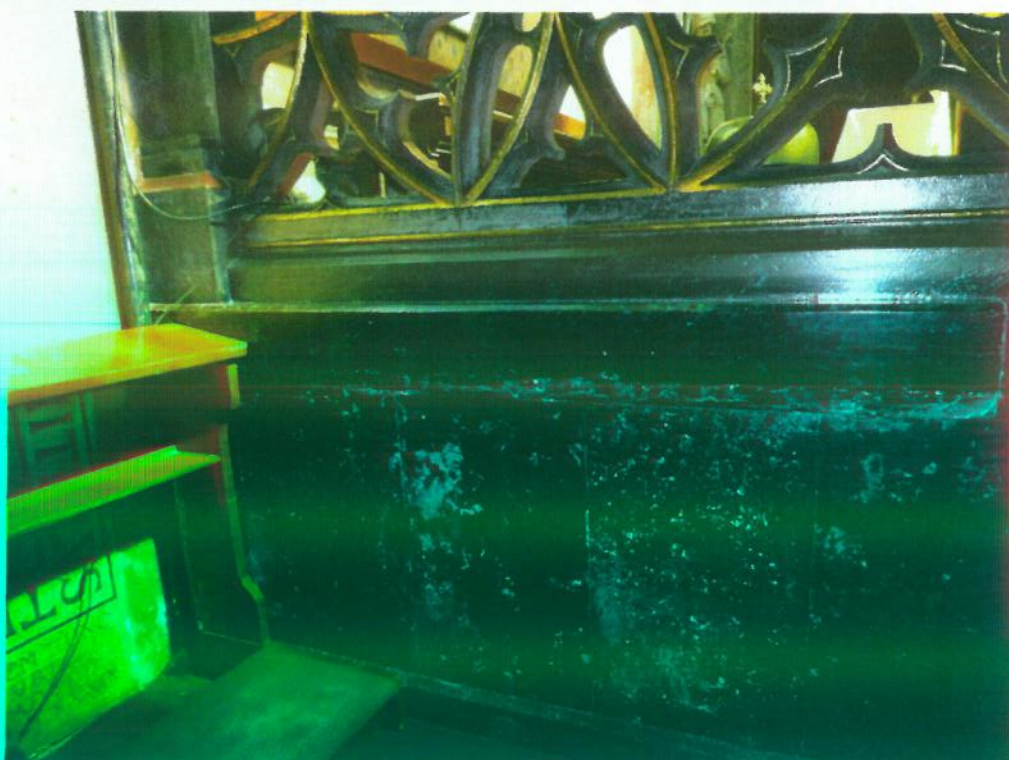
Ołtarz główny, 1860, warsztat Stehlików. Fragmenty mensy i nastawy, widoczne zabrudzenia powierzchni i złuszczenia warstwy malarskiej.

Ołtarz główny, 1860, warsztat Stehlików. Fragmenty mensy widoczne zabrudzenia powierzchni i złuszczenia, warstwy malarskiej oraz przetarcia i ubytki w warstwie złocień.

Ołtarz główny, 1860, warsztat Stehlików. Fragmenty nastawy, widoczne zabrudzenia powierzchni i złuszczenia, warstwy malarskiej

Fragment balasek przed ołtarzem głównym, Widoczne wżery w okładzinie z czarnego dębnika u podstawy.

OLTARZE W TRANSEPCIE

- RODZAJ OBIEKTU: ołtarze architektoniczne, kamienne, polichromowane i złożone

- AUTOR: Pracownia Edwarda i Zygmunta Stehlików ?

- CZAS POWSTANIA: ok. 1861

MATERIAŁ I TECHNIKA: Struktura wykonana z piaskowca malowana i złożona

LOKALIZACJA: Ściana wschodnia prezbiterium

OPIS INWENTARYZACYJNY : Przy wschodniej ścianie transeptu dwa neogotyckie ołtarze z końca XIX wieku obydwaj mają formę nawiązującą do architektury gotyckich świątyń. W centralnej niszy umieszczone pełnoplastyczne rzeźby. W ołtarzu z prawej strony, w południowym ramieniu transeptu na ścianie wschodniej w sąsiedztwie arkady tęczowej figura Najświętszej Maryi Panny, w ołtarzu z lewej strony, w północnym ramieniu transeptu na ścianie wschodniej w sąsiedztwie arkady tęczowej św. Antoniego. Ołtarze wykonane z kamienia o powierzchni pomalowanej warstwą tempery w kolorze zbliżonym do wapienia pińczowskiego, z elementami błękitu na niektórych detalach i na powierzchni mensy, ze złożonymi detalami: , cokoły, bazy kolumn, łuki , czołganki na sterczynach. Tłaczysz w polu centralnym nastawy na którym eksponowane są figury tytularne w kolorze intensywnie błękitnym , prawdopodobnie wtórnie przemalowanym.

HISTORIA OBIEKTÓW.

Autor ołtarzy nie jest znany, być może zostały wykonane również w warsztacie Edwarda i Zygmunta Stehlików, krakowskich kamieniarzy, pod koniec XIX wieku w 1947 r. poprawiono warstwy malarskie olejne. W trakcie prac przy konserwacji ścian w ostatniej ćwierci XX wieku. Ołtarze odczyszczono.

TECHNIKA WYKONANIA

Ołtarze wykonane z piaskowca, polichromowane tłustą temperą, złoceń dukiem na mikstion.

STAN ZACHOWANIA

Powierzchnia ołtarzy pokryta jest warstwą brudu i kurzu, która w wyższych partiach zalega w grubej warstwie. W dolnych partiach widoczne mensy i predelli widoczne mocno pociemniałe pasy powstałe w wyniku kontaktu ze ścierkami przy zmywaniu posadzki i blatu. Powierzchnia mens wypalona. Na krawędziach widoczne drobne uszkodzenia mechaniczne, w strukturze widoczne pojedyncze kołki rozporowe na których prawdopodobnie były montowane okolicznościowe dekoracje.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

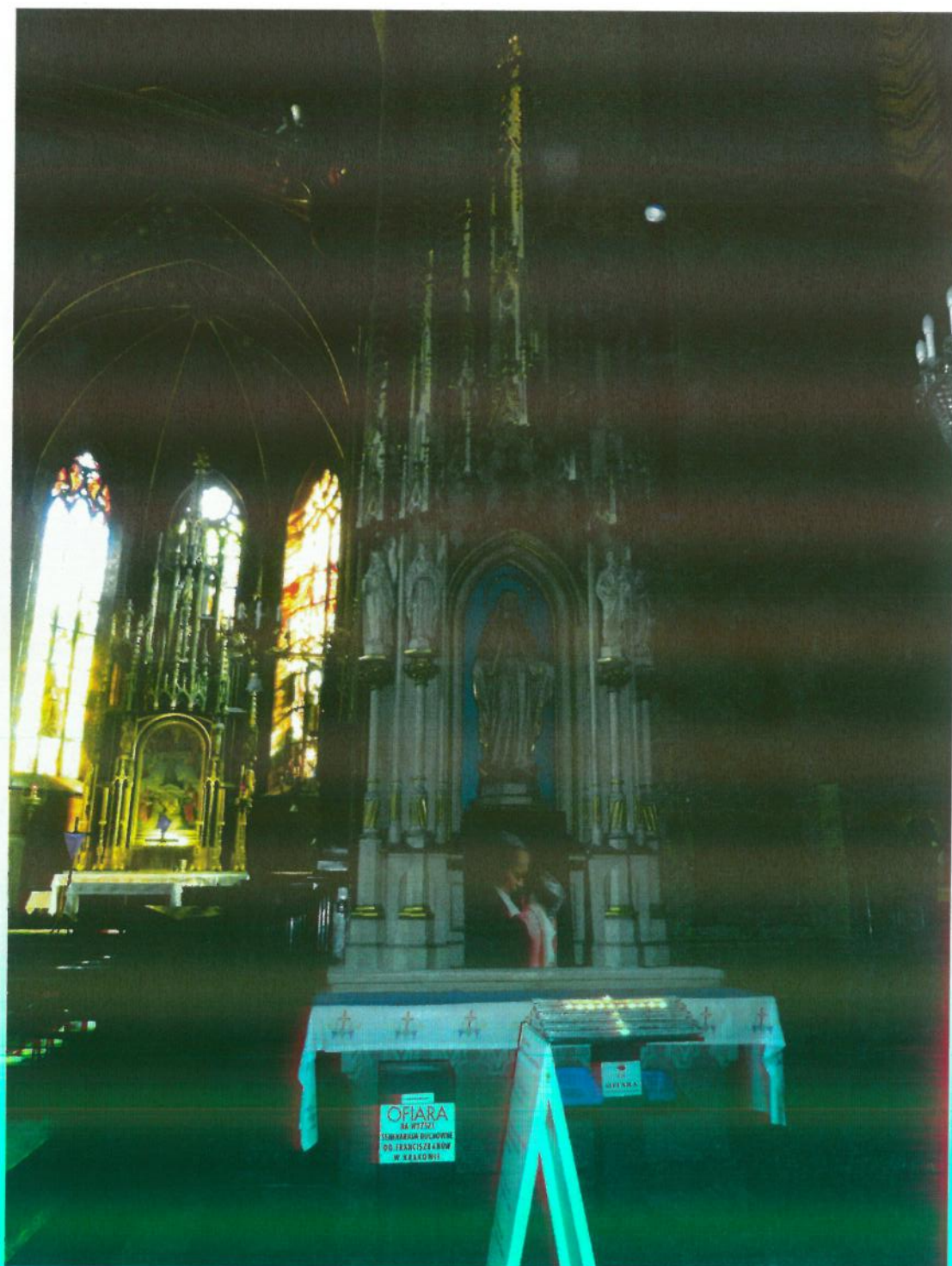
A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się odczyszczenie powierzchni ołtarza i balasek z luźnych nawarstwień pyłowych, doczyszczanie powierzchni polichromowanych i złoconych z użyciem roztworu wodnego niejonowego detergentu, uzupełnienie ubytków polichromii i złoceń po uprzednim uzupełnieniu ewentualnych ubytków warstw technologicznych.

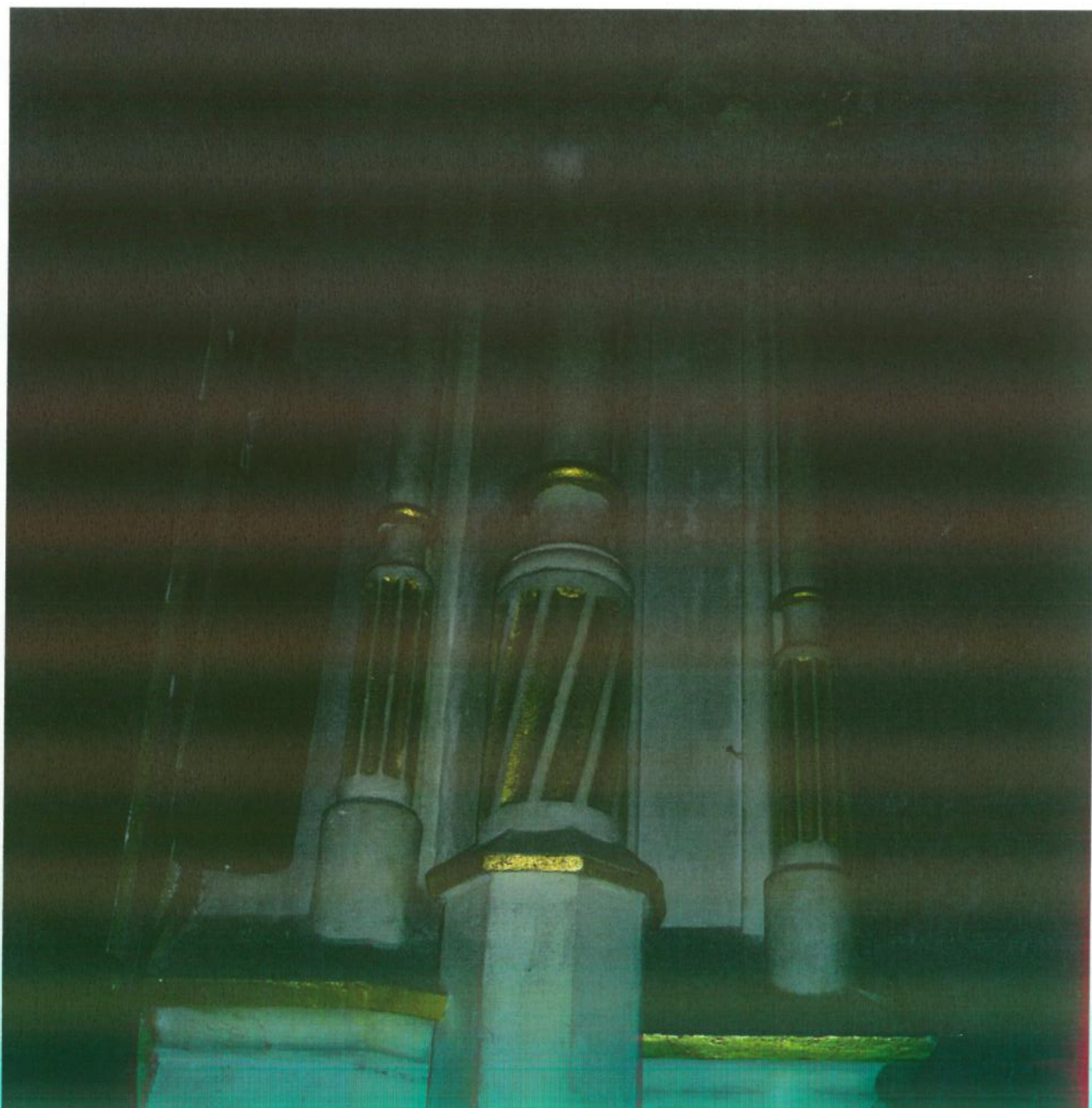
B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

B PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

- 1 Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych.
2. Odczyszczenie powierzchni na mokro roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia w masie sztucznego kamienia.
4. Uzupełnienie ubytków pobiału.
5. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej temperą kazeinową
6. Uzupełnienie ubytków złoceń dukiem na mikstion.
7. Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

Ołtarz Matki Bożej w południowym ramieniu transeptu, ściana wschodnia

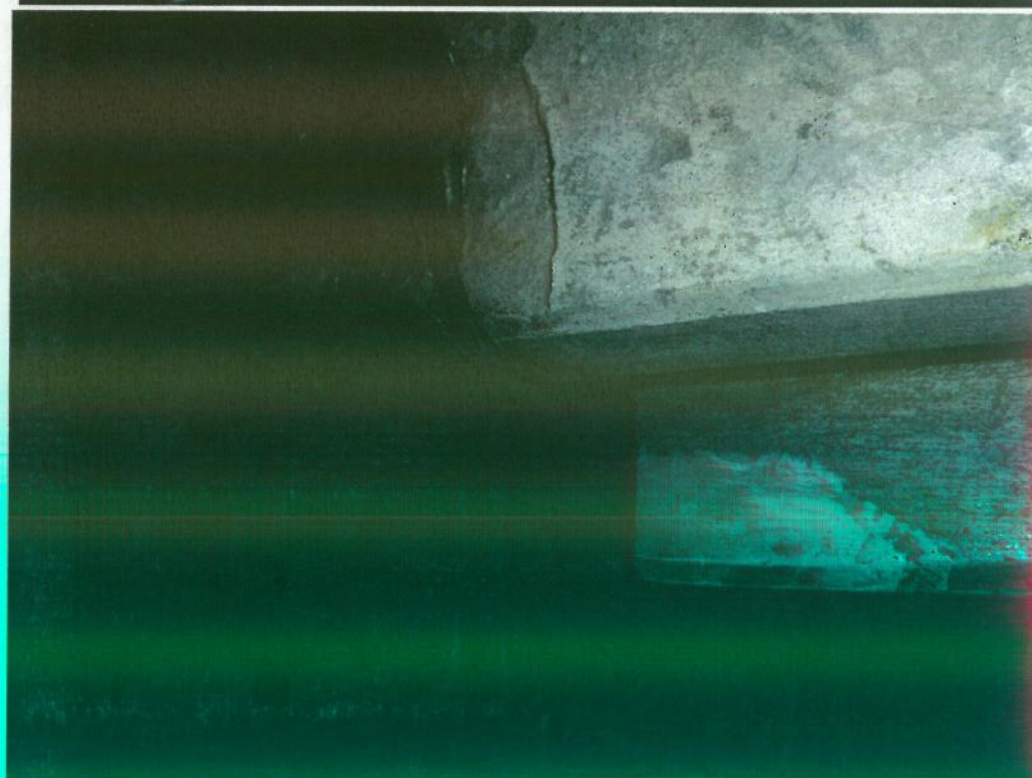
Ołtarz Matki Bożej w południowym ramieniu transeptu, ściana wschodnia, widoczne złuszczenia warstwy malarskiej na strukturze i zabrudzenia powierzchni.

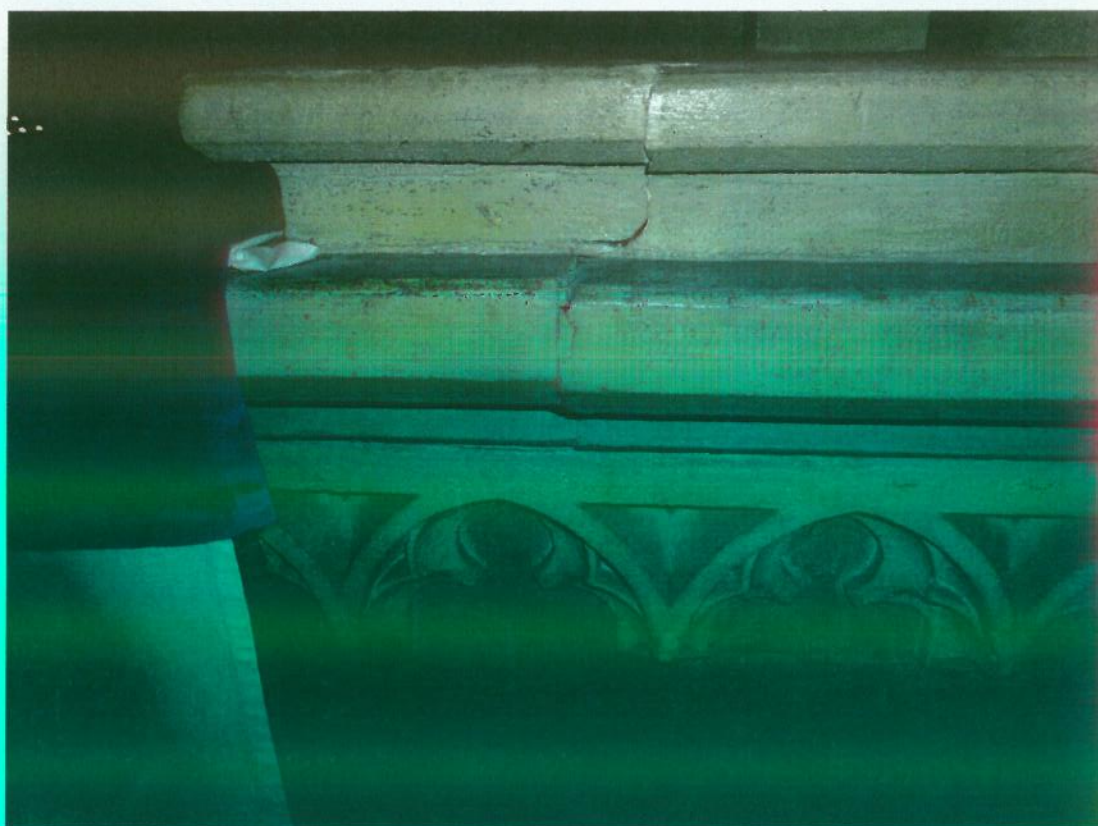
Ołtarz Matki Bożej w południowym ramieniu transeptu, ściana wschodnia, widoczne zabrudzenia powierzchni.

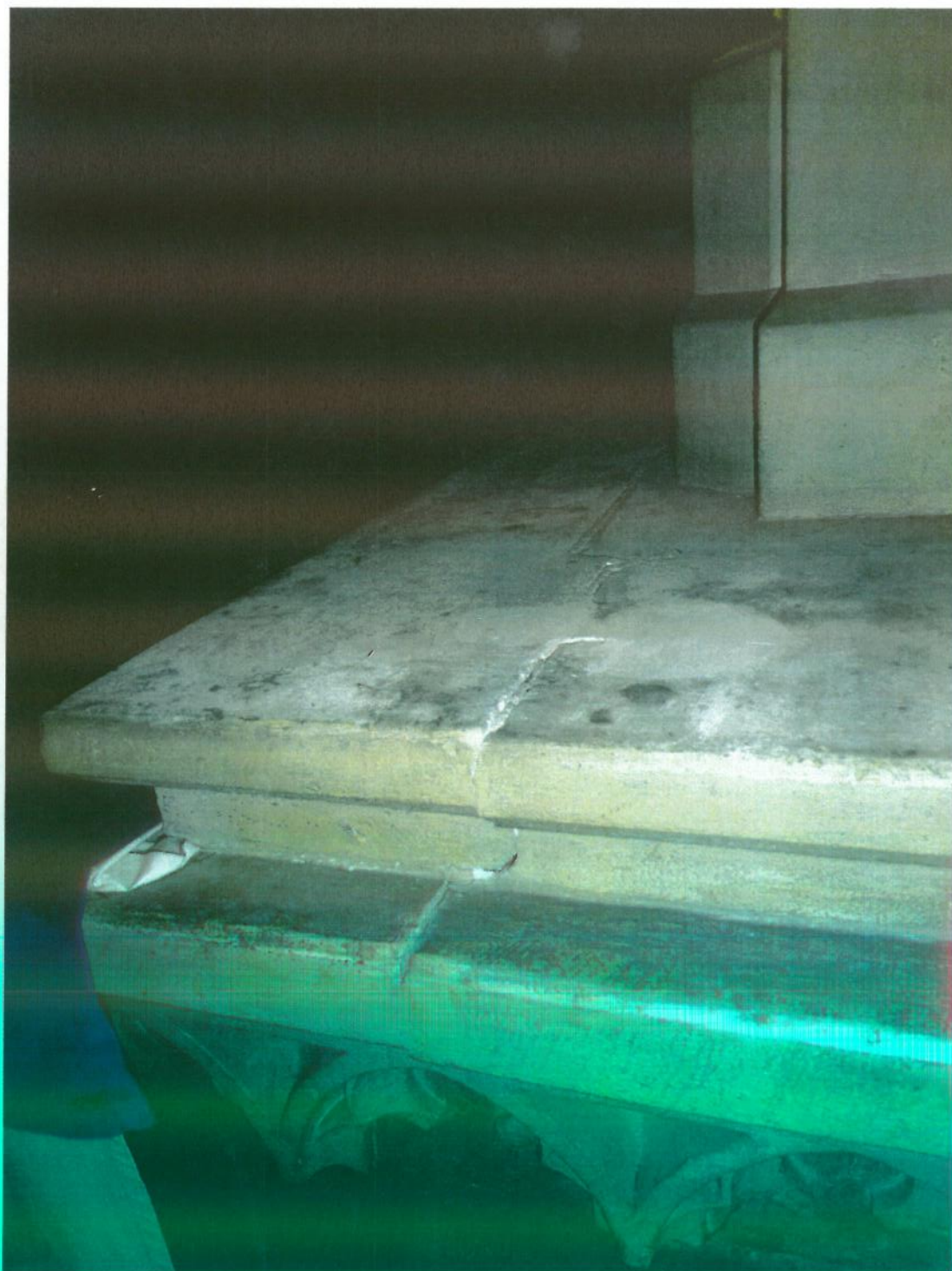
Ołtarz Św. Antoniego w północnym ramieniu transeptu, ściana wschodnia.

Ołtarze boczne w transepcie, ściana wschodnia. Fragmenty mens widoczne zabrudzenia ubytki warstwy przypowierzchniowej i rażące uzupełnienia gipsem

Ołtarze boczne w transepcie, ściana wschodnia. Fragmenty mens widoczne zabrudzenia powierzchni, na dolnym zdjęciu pęknięcie z dyslokacją w obrębie blatu.

Ołtarze boczne w transepcie, ściana wschodnia. Fragmenty mens widoczne zabrudzenia powierzchni, pęknięcie z dyslokacją w obrębie blatu. Widoczne uzupełnienia gipsem na powierzchni blatu.

OŁTARZE W NAWIE

HISTORIA OBIEKTÓW.

Ołtarze przeniesione z nieistniejącego kościoła p.w. św. Michała i św. Józefa (św. Michała, karmelitów bosych)

Kościół ten, wraz z klasztorem karmelitów bosych, powstał przy ówczesnych murach obronnych miasta. Konsekracja świątyni przez biskupa krakowskiego Jakuba Zadzikę miała miejsce w 1636 r. Sam kościół znajdował się na rogu dzisiejszych ulic Poselskiej i Senackiej, był jednonawowy, z transeptem. Po bokach nawy głównej zamiast naw bocznych znajdowało się po parze połączonych przejściami kaplic (ołtarze znajdowały się też w ramionach transeptu. W 1787 r. prymas Michał Poniatowski przeniósł tu karmelitów z Wesołej (ich tamtejsze zabudowania oddał szarytkom, w klasztorze utworzył szpital św. Łazarza, a kościół zamienił na szpitalną kaplicę). W 1797 r. karmelici zostali i stąd usunięci przez władze austriackie (przenieśli się do Czernej koło Krzeszowic). W gmachu poklasztornym znalazła się siedziba sądu karnego oraz więzienie (zwane później zwyczajowo przez cały okres jego istnienia więzieniem św. Michała). Kościół zlikwidowano w latach 1832-35 a w 1872 r. jego budynek ostatecznie zburzono. Wiele elementów wyposażenia dawnego kościoła św. Józefa i św. Michała znalazło się później w innych świątyniach krakowskich. Do kościoła franciszkanów, zniszczonego wielkim pożarem miasta w 1850 r. w czasie jego odnowy przeniesiono od św. Michała cztery marmurowe ołtarze umieszczone w nawie głównej, ołtarz do kaplicy Matki Boskiej Bolesnej, krucyfiks w transepcie, wykorzystano też posadzkę.

Ze stanu zachowania można wywnioskować, że płotkarze były już reperowane i uzupełniane kitami gipsowymi malowanymi na czarno, jednak w drugiej połowie XX wieku nie przechodziły gruntownych prac konserwatorskich.

Literatura:

1. Jerzy Langman, Zabytki pozostałe po zburzonym kościele św. Michała i Józefa w Krakowie, "Głos Karmelu", R. VIII: 1934, nr 6, s. 233-235.
2. Jerzy Langman, Kościół św. Michała w Krakowie i ośrodkiem kultu św. Józefa, "Głos Karmelu", R. VIII: 1934, nr 7, s. 265-267.
3. Eugeniusz Barwiński, Kraków na początku XIX wieku, "Rocznik Krakowski", t. 18: 1919, s. 30-49.
4. Jan Chelmecki, Wspomnienie o kościele Ś. Michała niegdyś OO. Karmelitów Bosych w Krakowie, Kraków 1860r.

1. Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej pomocy

- RODZAJ OBIEKTU : ołtarz architektoniczny kamienny
- AUTOR: prawdopodobnie Franciszek Placidi,
- CZAS POWSTANIA: 1754 r.
- POCHODZENIE: z kaplicy Matki Boskiej Szkaplerznej w kościele karmelitów p. w. Św. Michała.

MATERIAŁ I TECHNIKA. Struktura wykonana z czarnego „marmuru” dębnickiego łączonego z jasnym polerowanym wapieniem zbitym i wstawkami z marmuru paczółtowskiego. Powierzchnia marmuru gładzona i polerowana, elementy łączone zaprawą gipsową, W polu głównym obraz na blasze, w zwieńczeniu , obraz olejny na płótnie.

LOKALIZACJA: Ściana południowa nawy kościoła

OPIS INWENTARYZACYJNY

Ołtarz Matki Boskiej Pochodzący z kaplicy Matki Boskiej Szkaplerznej w kościele karmelitów pw. Św. Michała z 1754 r. zapewne projektu Franciszka Placidiego, Ołtarz architektoniczny, z elementami rzeźbiarskimi, jednoosiowy, jednokondygnacyjny, ze zwieńczeniem. Wykonany z czarnego wapienia dębnickiego z wstawkami w formie płycin z marmuru paczółtowskiego, bazami i głowicami z białego marmuru (wapień zbity) Mensa sarkofagowa ustawiona na jednostopniowym podwyższeniu.. Nastawa lekko wypukła ustawiona na niskim cokole o profilowanej górnej krawędzi, oflankowana spiralnie skręconymi kolumnami, oplecionymi girlandami do 1/3 wysokości trzony kolumn kanelowane. Pomiędzy kanelowanie wpisana jest predella zdobiona płycina o wciętych bokach, obwiedziona płaską plintą zdobioną w szczycie elementem muszli, od którego odchodzą na boki dwie wici roślinne powtarzające wygięcie ramy ujmującej płycinę. Kolumny wysunięte, ustawione na tle kanelowanych pilastrów z których środkowe wysunięte są ryzalitowo, po bokach płyciny w kształcie wydłużonego, stojącego prostokąta, z wciętą dolną krawędzią i górną zakończoną formą nadwieszonego półkolistego łuku, od zewnątrz zamknięte połówkami kanelowanych pilastrów, do których z obu stron dodano kolejne płaskie pilastry, które wraz z fragmentem belkowania powyżej i cokołami pod nimi wyprowadzone są w zaprawie tynkarskiej i pomalowane w kolorze czarnym, na nich skrzynki z wotami.

Bazy kolumn i pilastrów profilowane wykonane z jasnego polerowanego wapienia zbitego, głowice kompozytowe jasne. Kolumny dźwigają odcinki belkowania dekorowanego w partii fryzu powyżej pilastrów i nastawy dekorowanego wstawkami marmuru paczółtowskiego. W polu nastawy obraz. Na gzymsie odcinków belkowania ustawione fragmenty przerwanego, trójkątnego przyczółka, na których ułożone siedzące anioły. Fragmenty przyczółka ujmują obraz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy – wizerunek (ikona) Matki Bożej kopia obrazu z kościoła św. Alfonsa Liguori w Rzymie, w miejscu uprzednio eksponowanego z przedstawieniem Matki Boskiej z dzieciątkiem ze św. Anna i św. Joachimem, pierwotnie w polu nastawy znajdował się wizerunek Matki Boskiej zwanej Wesołą, w zwieńczeniu: osiemnastowieczne przedstawienie „Św. Kazimierza ”

Olej na płótnie umieszczony wewnątrz profilowanej ramy u wciętych bokach i wypukłym zwieńczeniu w formie łuku nadwieszonego, W szczycie nastawnika

ornament muszlowy, powyżej którego w złożonej glorii hierogram Marii wykonany w drewnie.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

TECHNIKA WYKONANIA OBIEKTU

Obiekt wykonano z kilku rodzajów i odmian marmuru. Bazy i głowice z polerowanego jasnego wapienia zbitego. Struktura z czarnego marmuru dębnickiego z wstawkami z marmuru paczółtowskiego. Powierzchnia kamienienia wygładzona i polerowana. Elementy zostały zespolone gipsem po montażu w XIX wieku r. Gloria i hierogram wykonane z drewna lipy? Polichromowane na zaprawie i złożone w technice pulmentowej. Obraz w nastawie malowany na blasze. Obraz w zwieńczeniu, malowany na płótnie naklejonym na (blachę lub sklejkę.)

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Obiekt przechowywany w e wnętrzu kościoła, eksponowany na ścianie południowej o niższym stopniu zasolenia niż na ścianie przeciwległej.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania jest różny dla poszczególnych materiałów. Charakterystyczne dla tego obiektu są pęknięcia i ubytki kamienia, których większość powstała przed 1850r., część mogła powstać w czasie demontażu przenoszonego obiektu. W dolnych partiach obiektu, widoczne liczne wżery u podstawy mensy, po stronie wschodniej widoczny wykrystalizowany na powierzchni gips i zaawansowany proces ślepienia marmuru. Podstawa tynkowych pilastrów wykazuje tendencje do wykruszania się i osypywania. Ubity narożnik wyprowadzonego w tynku fragmentu belkowania. Powierzchnia mocno zabrudzona luźnymi nawarstwieniami kurzu i brudu a także pozostałościami starych warstw past woskowych, do których przywarł brud. Marmur paczółtowski w płycinach spękany, pęknięcia sklepane i wypełniane gipsem obecnie mocno zabrudzonym. W pionowej płycinie po stronie wschodniej ubytek części intarsji z marmuru paczółtowskiego. Zniszczenia te w większości powstały zapewne jeszcze w czasie przenoszenia obiektu z rozbieranego kościoła św. Michała.

Spoiny częściowo wykruszone. Cała powierzchnia obiektu jest mocno zabrudzona. W przypadku marmurów doszło również do zestarzenia się pasty zabezpieczającej.

W obrazie Matki Boskiej widoczne plamy na karnacji twarzy i drobne zarysowania tła.

Obraz w zwieńczeniu o zabrudzonej, pociemniałej powierzchni, płótno pofalowane przy krawędziach, w prawym dolnym rogu oderwane od podłoża.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się wykonanie działań obejmujących konserwację materiałów i elementów tworzących obiekt, usuwających zagrożenia dla istniejącej struktury obiektu oraz poprawiających walory estetyczno - plastyczne zniekształcone podczas użytkowania zabytku. Pozostałe zabiegi dotyczyć będą głównie estetycznego wyglądu zabytku. przywrócenie naturalnej kolorystyki i faktury użytym materiałom, uzupełnienie ubytków- formy rzeźbiarskiej oraz ewentualne scalenia kolorystyczne.

W przypadku marmuru zakłada się przywrócenie polerów i założenie na powierzchni warstwy wosku Cosmoloid. Zakłada się odczyszczenie powierzchni obrazów, Retusz warstwy malarskiej obrazu w nastawie. Obraz w zwieńczeniu zakłada się zdemontować, odjąć od podłoża, do którego przytwierdzono płótno. Odczyścić lico i odwrocie, zdublować na płytę z metakrylanu metylu lub sklejkę powleczone preparatem Xirein. Zakłada się uzupełnienie ubytków warstw technologicznych i uzupełnienie ubytków polichromii.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych
2. Odczyszczenie powierzchni z zastosowaniem tamponów z roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni marmuru benzyną lakową.
4. Usunięcie mechaniczne kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Demontaż pękniętych części kamienia.
6. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy Epidian 5 oraz bolców z drutu nierdzewnego.
7. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia.

Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej kitami do marmuru firmy Akemi lub epoksydowymi na bazie żywicy Epidian 5 z talkiem jako wypełniaczem i dodatkiem pigmentów. .

8. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin.
9. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoinowania
10. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru z użyciem wosku Cosmoloid .

Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

Obraz wstawie

1. Demontaż obrazu
2. Odczyszczenie odwrocia z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry
3. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.
4. Uzupełnienie ubytków złocień dukatem na mikstion
5. Uzupełnienie ubytków i retusze warstwy malarskiej farbami mastyksowymi np. firmy Colori a Vernice lub Restauro Maimeri
6. Montaż obrazu w ołtarzu.

Obraz w zwieńczeniu

1. Demontaż obrazu
2. Odjęcie płótna z podłoża na które jest naklejone metodą dobrana na podstawie prób
3. Odczyszczenie odwrocia z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry i gumy chlebowej.
4. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.
5. Dublaż płótna na płytę z metakrylanu metylu z zastosowaniem folii Beva 371 Gustav Berger's
6. Uzupełnienie drobnych ubytków zaprawy masą kredowo –klejową
7. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej farbami mastyksowymi np. firmy Colori a Vernice lub Restauro Maimeri
8. Montaż obrazu w ołtarzu.

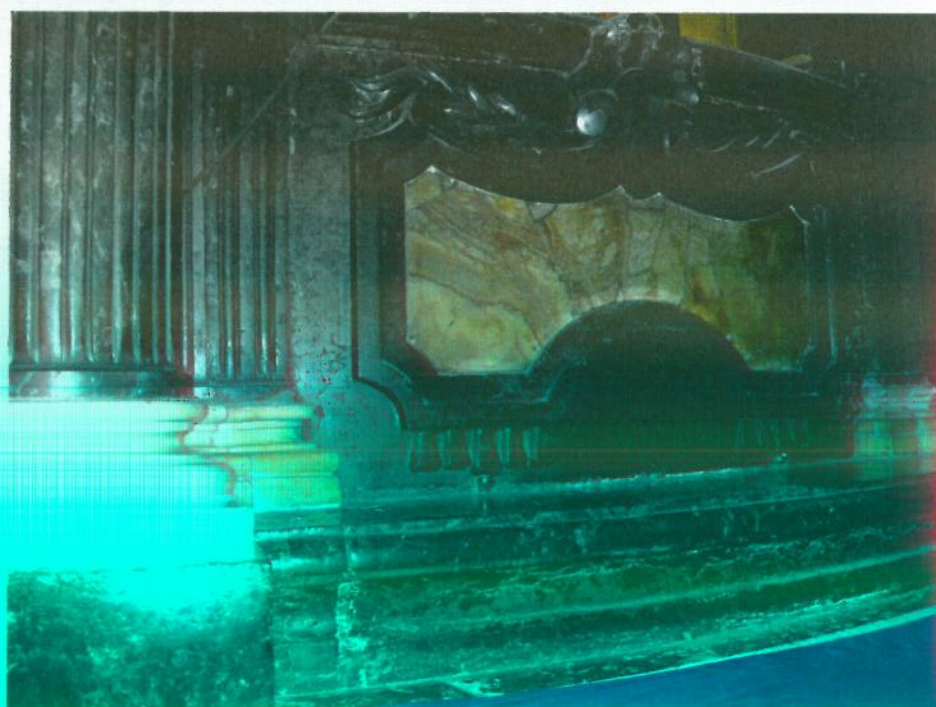
Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy .Nawa, ściana południowa,nastawa.

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment nastawy, widoczne zabrudzenia na powierzchni kamienia, pęknięcia w obrębie płyciny z marmuru paczółtowskiego, zmatowienia i przebarwienia pasty na powierzchni marmuru, liczne wżery na powierzchni, gipsowe kity pomalowane na czarno, oraz uszkodzenia krawędzi

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment nastawy, widoczne zabrudzenia na powierzchni kamienia, pęknięcia

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment nastawy, widoczne zabrudzenia na powierzchni kamienia, pęknięcia w obrębie płytki z marmuru paczółtowickiego, zmatowienia i przebarwienia pasty na powierzchni marmuru, liczne wżery na powierzchni, oraz uszkodzenia krawędzi

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment cokołówkolumny i pilastra zach., widoczne zabrudzenia na powierzchni kamienia, pęknięcia w obrębie płyciny z marmuru paczółtowskiego, zmatowienia i przebarwienia pasty na powierzchni marmuru, liczne wżery na powierzchni, oraz uszkodzenia krawędzi. U podstawy cokołów pilastrów widoczne białe wykwity wykrystalizowanej soli i gipsu.

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment kolumny i pilastra wsch., widoczne zabrudzenia na powierzchni kamienia, pęknięcia w obrębie płyciny z marmuru paczółtowskiego z d ubytkiem, zmatowienia i przebarwienia pasty na powierzchni marmuru, liczne wżery na powierzchni, oraz uszkodzenia krawędzi. Widoczne kity gipsowe na łączeniu pilastra wewnętrznego i płyciny o nierównej powierzchni zamalowanej czarną farbą.

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment kolumny i pilastra wsch., widoczne zabrudzenia na powierzchni kamienia, pęknięcia w obrębie płyciny z marmuru paczółtowieckiego z d ubytkiem, zmatowienia i przebarwienia pasty na powierzchni marmuru, liczne wżery na powierzchni, oraz uszkodzenia krawędzi. Widoczne wysolenia u podstawy cokołów pilastrów.

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment
Zwieńczenia z obrazem św. Kazimierza.

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa, fragment
Obrazu tytularnego widoczne plamy na twarzach Marii i dzieciątka.

Ołtarz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Nawa, ściana południowa.

Obraz tytularny w nastawie.

1. OŁTARZ ŚW. JÓZEFA

- RODZAJ OBIEKTU : ołtarz architektoniczny
 - AUTOR: prawdopodobnie Franciszek Placidi,
 - CZAS POWSTANIA: 1754r., Obraz w zwieńczeniu XVIII w. W nastawie XIX/XX?
 - POCHODZENIE: z kaplicy św. Anny w kościele karmelitów pw. Św. Michała
- MATERIAŁ I TECHNIKA. Struktura wykonana z czarnego „marmuru” dębnickiego łączonego z jasnym polerowanym wapieniem zbitym i wstawkami z marmuru paczółtowskiiego . Powierzchnia marmuru gładzona i polerowana, elementy łączone zaprawą gipsową, W polu głównym obraz na płótnie w podwójnej drewnianej profilowanej złożonej ramie, w zwieńczeniu , obraz olejny na płótnie naklejony na blasze ?.
- LOKALIZACJA: Ściana południowa nawy kościoła.

OPIS INWENTARYZACYJNY

Ołtarz obecnie p.w. św. Józefa pochodzący z kaplicy Św. Anny kościele karmelitów pw. Św. Michała 1754 r. zapewne projektu Franciszka Placidiego,

Ołtarz architektoniczny, z elementami rzeźbiarskimi, jednoosiowy, jednokondygnacyjny, ze zwieńczeniem, eksponowany na ścianie północnej kościoła franciszkanów. Pierwotnie bliźniaczy z ołtarzem Matki Bożej. Wykonany z czarnego wapienia dębnickiego z wstawkami w formie płycin marmuru paczółtowskiego, bazami i głowicami z białego marmuru (wapień zbity) Mensa sarkofagowa ustawiona na jednostopniowym podwyższeniu.. Nastawa lekko wypukła ustawiona na niskim cokole o profilowanej górnej krawędzi, oflankowana spiralnie skręconymi kolumnami, oplecionymi girlandami, do 1/3 wysokości trzony kolumn kanelowane. Pomiedzy kanelowanie wpisana jest predella zdobiona płyciną o wciętych bokach, obwiedziona płaską plintą zdobioną w szczycie elementem muszli od którego odchodzą na boki dwie wici roślinne powtarzające wygięcia ramy ujmującej płycinę. Kolumny wysunięte, ustawione na tle kanelowanych pilastrów, z których środkowe wysunięte są ryzalitowo, po bokach płyciny w kształcie wydłużonego, stojącego prostokąta z wciętą dolną krawędzią i górną zakończoną formą nadwieszonoego półkolistego łuku, od zewnątrz zamknięte połówkami kanelowanych pilastrów.

Bazy kolumn i pilastrów profilowane wykonane z jasnego polerowanego wapienia zbitego, głowice kompozytowe jasne. Kolumny dźwigają odcinki belkowania dekorowanego w partii fryzu powyżej pilastrów i nastawy wstawkami marmuru paczółtowskiego. W polu nastawy obraz z przedstawieniem św. Józefa w zdwojonych profilowanych prostokątnych złożonych ramach. W zwieńczeniu osiemnastowieczne przedstawienie św. Jana Kantego”.

W szczycie nastawnika ornament muszlowy, powyżej którego w złożonej glorii hierogram św. Anny.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

MATERIAŁ I TECHNIKA

Obiekt wykonano z kilku rodzajów i odmian marmuru. Bazy i głowice z polerowanego jasnego wapienia zbitego. Struktura z czarnego marmuru dębnickiego z wstawkami z marmuru paczółtowskiego. Powierzchnia kamienienia wygładzona i polerowana. Elementy zostały zespolone gipsem po montażu w XIX wieku r.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Obiekt przechowywany w e wnętrzu kościoła, eksponowany na ścianie południowej o wysokim stopniu zasolenia, które wykryszalizowuje również na powierzchniach cokołów pilastrów.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Kamienna struktura

Stan zachowania jest różny dla poszczególnych materiałów. Charakterystyczne dla tego obiektu są liczne pęknięcia płycin z marmuru paczółtowieckiego, ubytki mechaniczne w partiach gzymśowań. Liczne uszkodzenia, pęknięcia i ubytki kamienia, których większość powstała zapewne w czasie demontażu przenoszonego obiektu. Liczne wykruszenia i ubicia narożników i krawędzi oraz całych profili. Rozległe ubytki profili w gzymśowaniu wieńczącym cokoły pilastrów i kolumny po zachod stronie ołtarza część profili uzupełnionych gipsem, część uzupełnień uległa wykruszeniu. Ubytek w kostce bazy wschodniej kolumny. Rozległy kit na całej długości styku nastawy z krawędzią pilastra części wschodniej o nierównej powierzchni zamalowany czarną farbą

W dolnych partiach obiektu, widoczne liczne wżery, złuszczenia i wykruszenia przypowierzchniowych warstw kamienia. U podstawy mensy, i na cokołach zwłaszcza po stronie wschodniej widoczny wykryszalizowany na powierzchni gips oraz kryszalizującą sól, które przyczyniają się do postępującego procesu ślepienia marmuru. W wielu spoinach widoczny wykryszający się gips. W partii profilowania poniżej predelli na osi widoczna szeroka nieregularna zachodząca na powierzchnię marmuru spoina cementowa. Powierzchnia mocno zabrudzona luźnymi nawarstwieniami kurzu i brudu a także pozostałościami starych warstw past woskowych, do których przywarł brud. Marmur paczółtowiecki w płycinach spękany skleiony gipsem obecnie bardzo mocno zabrudzony, miejscowo wykryszonym.

Cała powierzchnia obiektu jest zabrudzona, pokryta warstwami starej pasty woskowej.

Obraz w nastawie.

Stan warstw malarskiej i podobrazia wydaje się dość dobry, powierzchnia lekko zabrudzona.

Ramy z wykryszająca się i spękaną na całej powierzchni warstwą zaprawy i złocień, czego powodem może być lampa oświełająca obraz.

Obraz w zwieńczeniu. Prawdopodobnie nakleiony na blachę o bardzo zabrudzonej, pociemniałej powierzchni z widoczną siatką krakelurów. Płótno zwłaszcza w narożniku górnym (wsch.) mocno pofalowane płótnie. Dokładny stan zachowania obrazów będzie możliwy po ich zdemontowaniu z ołtarza.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH.

A. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Zakłada się wykonanie działań obejmujących konserwację materiałów; budujących obiekt, usuwających zagrożenia dla istniejącej struktury obiektu oraz poprawiających walory estetyczno - plastyczne zniekształcone podczas użytkowania zabytku

. Po ewentualnym usunięciu korodujących części metalowych lub zabezpieczeniu ich, przewiduje się sklejenie kamienia z użyciem zbrojenia z drutu nierdzewnego. Pozostałe zabiegi dotyczyć będą głównie estetycznego wyglądu zabytku przywrócenie naturalnej kolorystyki i faktury użytym materiałom, uzupełnienie ubytków - formy rzeźbiarskiej oraz ewentualne scalenia kolorystyczne.

W przypadku marmuru zakłada się przywrócenie polerów i nałożenie na powierzchnie pasty woskowej. Odnosnie ram obrazu z nastawy głównej zakłada się usunięcie zdegradowanych zapraw wraz ze złotem i rekonstrukcję złoceń w technice pulmentowej.

Zakład asie odczyszczenie powierzchni obrazu w nastawie i kompleksowa konserwację obrazu w zwieńczeniu.

B PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

struktura

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych
2. Odczyszczenie powierzchni z zastosowaniem tamponów z roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni marmuru benzyną lakową.
4. Usunięcie mechaniczne kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Demontaż pękniętych części kamienia.
6. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy Epidian 5 oraz bolców z drutu nierdzewnego.
7. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia.
Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej kitami do marmuru firmy Akemi lub epoksydowymi na bazie żywicy Epidian 5 z talkiem jako wypełniaczem i dodatkiem pigmentów. .
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin.
9. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoinowania
10. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru z użyciem wosku Cosmoloid .

Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich.

Ramy

1. Demontaż ram
2. Usunięcie łuszczącej się warstwy zaprawy
3. Wzmocnienie połączeń stolarskich z zastosowaniem kleju i kołków
4. Dezynfekcja drewna preparatem Xirein
5. Przeprowadzenie impregnacji strukturalnej żywicą plexigum PQ 610 rozpuszczoną w shells T
6. Wykonanie wzmocnień stolarskich, uzupełnienie szczelin i ubytków wstawkami z drewna sezonowanego zgodnego gatunku z oryginałem.
7. Uzupełnienie drobnych ubytków drewna z zastosowaniem dwuskładnikowej żywicy Axon S.C. 258,
8. Położenie zaprawy klejowo-kredowej sporządzonej z 10% kleju skórniego z dodatkiem zmydlonego wosku i żółci wołowej.
9. Położenie pulmentu w partii profilowań
10. Wykonanie złoceń przy użyciu złota płatkowego

Spolerowanie agatem części profili **Obraz w nastawie**

7. Demontaż obrazu
8. Odczyszczenie odwrocza z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry
9. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.
10. Uzupełnienie ubytków złoceń dukatem na mikstion
11. Uzupełnienie ubytków i retusze warstwy malarskiej farbami mastyksowymi np. firmy Colori Vernice lub Restauro Maimeri
12. Montaż obrazu w ołtarzu.

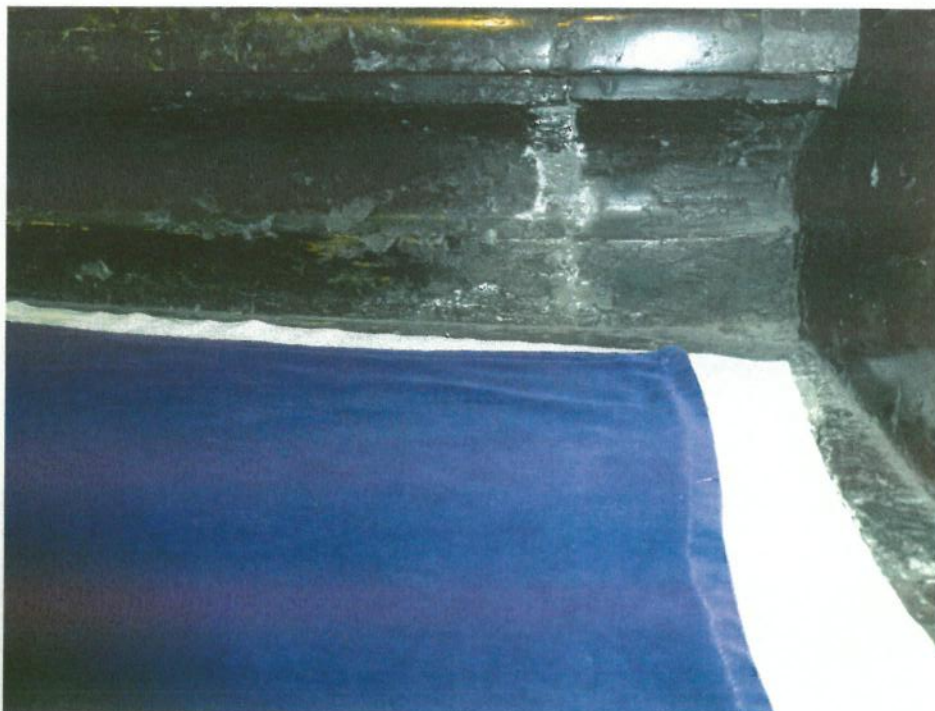
Obraz w zwieńczeniu

9. Demontaż obrazu
10. Odjęcie płótna z podłoża na które jest naklejone, metodą dobraną na podstawie prób
11. Odczyszczenie odwrocza z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry i gumy chlebowej.
12. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.
13. Dublaż płótna na płytę z metakrylanu metylu z zastosowaniem folii Beva 371 Gustav Berge

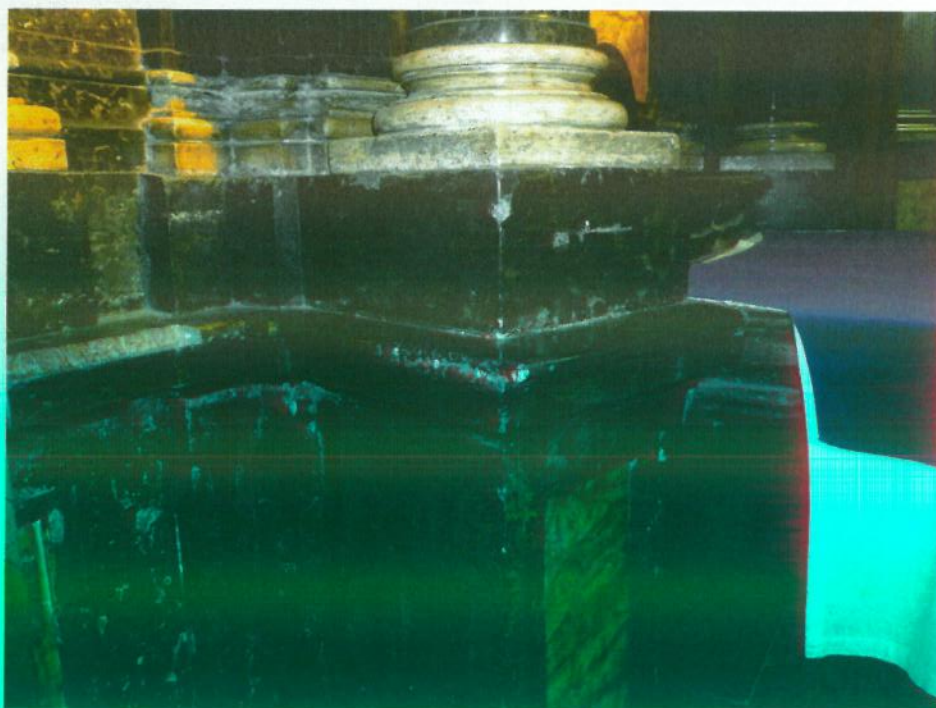
14. Uzupełnienie drobnych ubytków zaprawy masą kredowo –klejową
 15. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej farbami mastyksowymi np. firmy Colori a Vernice lub Restauro Maineri
 16. Montaż obrazu w ołtarzu.
- 11.

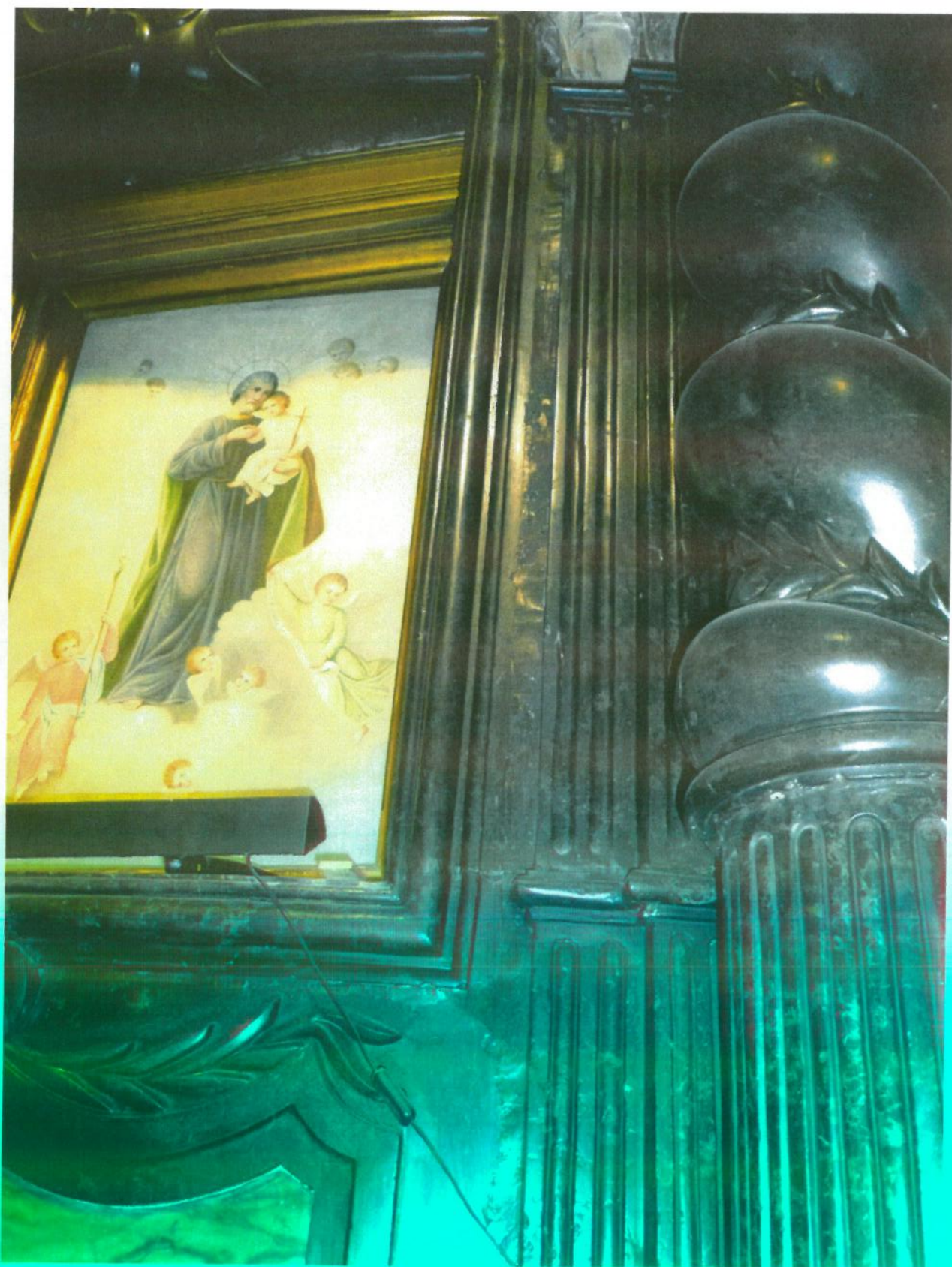
Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna, fragment mensy. Widoczne wżery i wykrystalizowane r
powierzchni sole.

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna, fragment podstawy kolumny i pilastrów.
Widoczne ubytki w profilach gzymsów

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna, fragment nastawy, szerokie spoiny gipsowe na łączeniach elementów nastawy zamalowane na kolor czarny oraz szereg drobnych uszkodzeń mechanicznych

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna. Fragment płyciny z boku pilastra , widoczne pęknięcia i uszkodzenia powierzchni marmuru dębnickiego, oraz uszkodzenia powierzchni marmuru bolechowickiego.

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna. Fragmenty dolnych partii ołtarza z widocznymi białymi plamami wykrystalizowanych soli w partii ściany i na elementach ołtarza w jej

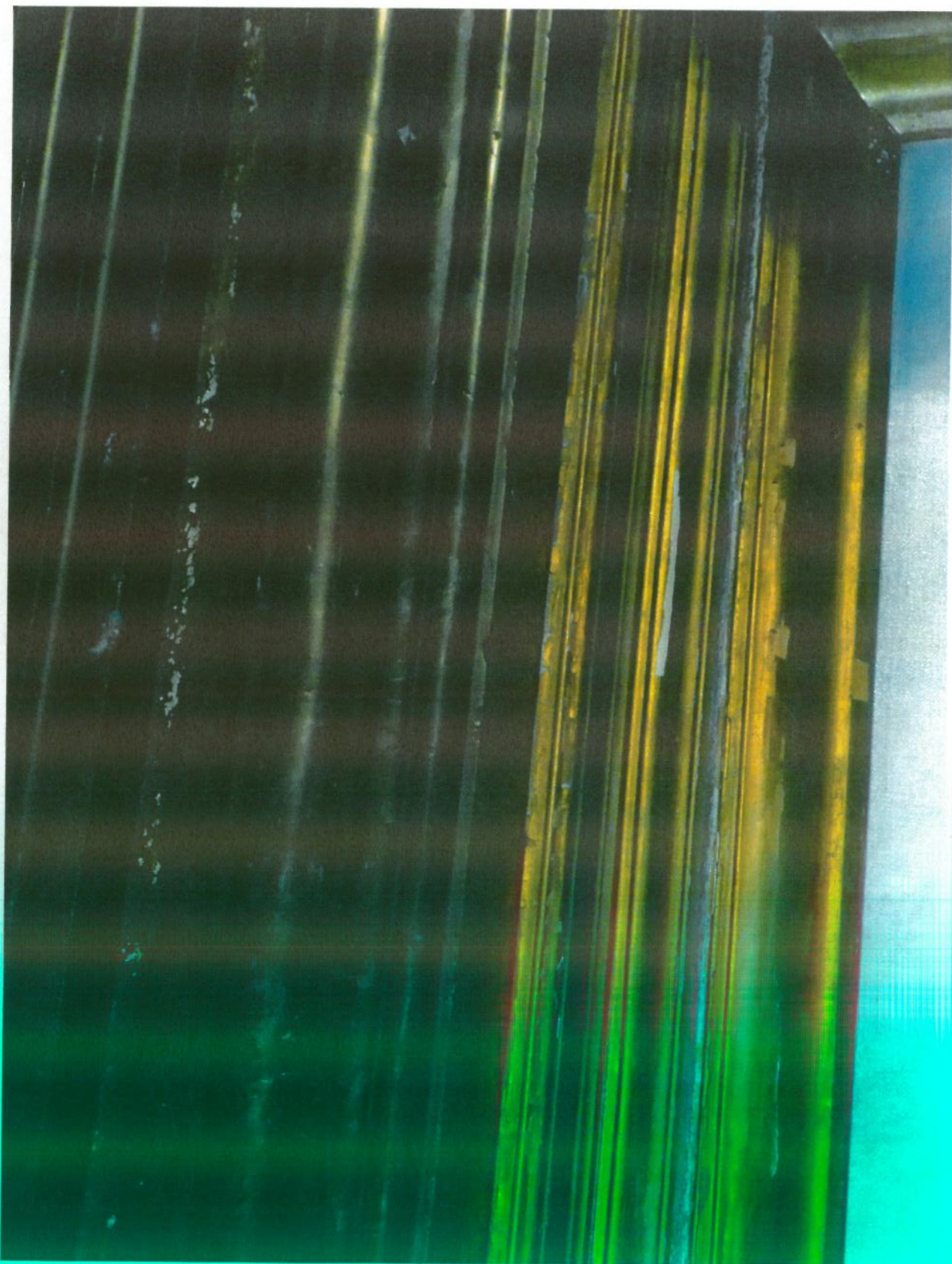

sąsiedztwie.

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna. Fragment dolnych partii ołtarza po stronie wsch. z widocznymi białymi plamami wykrystalizowanych soli w partii ściany i na elementach ołtarza w sąsiedztwie

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna. Obraz w nastawie. Widoczne łuszczące się warstwy złota wraz z zaprawą na ramach obrazu.

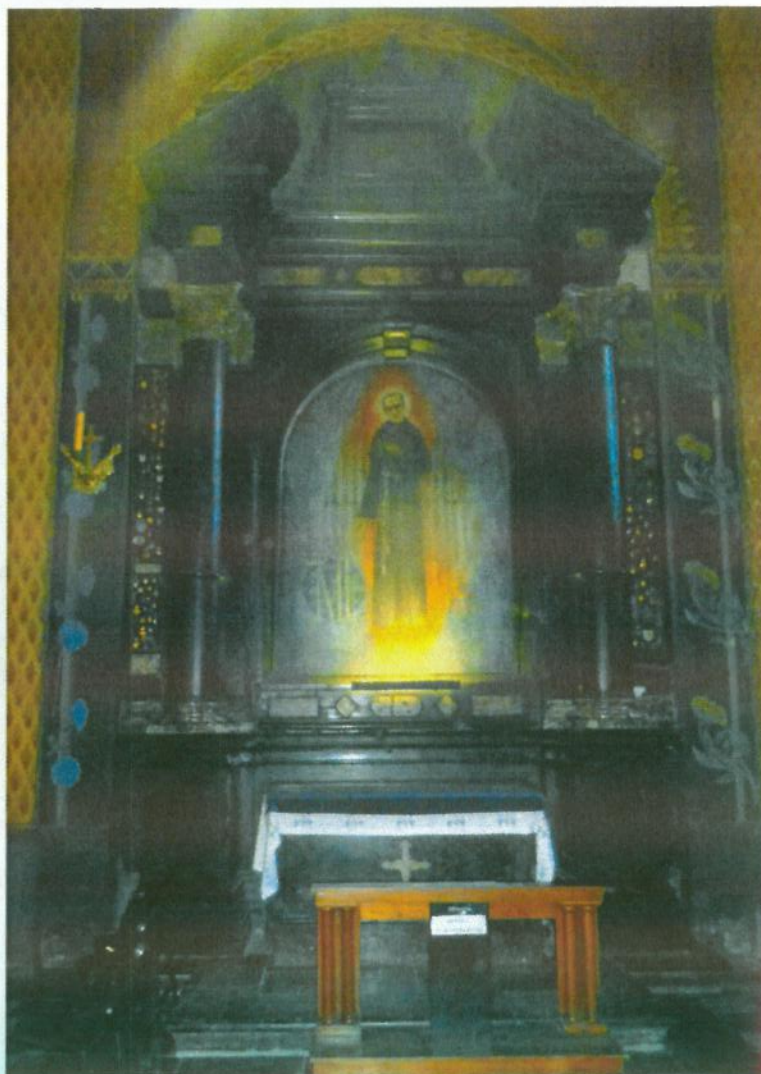

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna. Obraz w nastawie. Fragment ramy, widoczne łuszczące warstwy złota wraz z zaprawą.

Ołtarz św. Józefa. Nawa, ściana północna. Obraz w zwieńczeniu. Widoczna pociemniała. Zabrudzona powierzchnia w górnym wsch. narożniku widoczne pofalowane płótno.

Ołtarz św. Maksymiliana Kolbe

- RODZAJ OBIEKTU : ołtarz architektoniczny kamienny

- AUTOR: nieznany

- CZAS POWSTANIA: ok. 1650

- POCHODZENIE: z kościoła karmelitów pw. Św. Michała

MATERIAŁ I TECHNIKA. Struktura wykonana z czarnego „marmuru”

dębnickiego łączonego z wstawkami z marmuru paczółtowski. Powierzchnia

marmuru gładzona i polerowana, elementy łączone zaprawą gipsową. W polu

głównym obraz II poł. XX w. na płótnie, w zwieńczeniu brak obrazu

LOKALIZACJA: Ściana południowa nawy kościoła

OPIS INWENTARYZACYJNY

Ołtarz obecnie p.w. św. Maksymiliana Kolbe pochodzący z kościoła karmelitów pw. Św. Michała , datowany ok. roku 1650

Ołtarz architektoniczny, przyścienny z elementami rzeźbiarskimi, jednoosiowy, jednokondygnacyjny, ze zwieńczeniem, eksponowany na ścianie południowej kościoła franciszkanów. Wykonany z czarnego wapienia dębnickiego z wstawkami w formie płycin oraz bazami i głowicami kolumn z marmuru paczółtowskiego. Mensa prostopadłościenna ustawiona na jednostopniowym podwyższeniu.. W pole nastawy wpisana profilowana archiwolta z kluczem w szczycie, w której wnęce umieszczona w II poł. XX w. obraz św. Maksymiliana Kolbego. Klucz w archiwoltie zdobiony rytym z motywem akantu. Pomiedzy łukiem archiwolty a belkowaniem trójkątne wklęsłe oprofilowane płyciny z dębника. Nastawa ujęta w parę kolumn o gładkich trzonach ustawionych na tle szerokich zdwojonych pilastrów, szerokie pilastry bezpośrednio za kolumnami zdobione rytowaną wicią roślinną z elementami winogron. W 1/3 wysokości kolumn pierścienie z półwałków ujętych wąskie plinty. Pilastry przy zewnętrznych krawędziach zdobione wąską pionową płyciną inkrustowaną marmurem paczółtowskim na której umieszczono skrzynki z wotami. Bazy kolumn i pilastrów profilowane, głowice korynckie z marmuru paczółtowskiego. Bazy ustawione na profilowanym gzymsowaniu wieńczącym wysokie cokoły zdobione płycinami. Gzymsowanie to biegnie przez całą szerokość ołtarza. Mensa wpisana w płycinę znajdującą się pomiędzy cokołami kolumn. Pomiedzy ramą archiwolty nastawy a profilowaniem niska predella zdobiona pięcioma płycinkami o geometrycznych kształtach: centralna owalna flankowana ustawionymi diagonalnie kwadratami po bokach których płyciny prostokątne.

Kolumny dźwigają odcinki belkowania dekorowanego w partii fryzu analogicznymi jak w predelli wstawkami marmuru paczółtowskiego, który pojawia się również na fryzie powyżej kolumn. Powyżej belkowania przerwany trójkątny przyczółek w pole, którego wpisany jest nastawnik w formie prostokątnej ramy flankowanej pilastrami dźwigającymi belkowanie ujętymi po bokach w elementy wolut. Przerwanym przyczółkiem z krzyżykiem na zwieńczonym profilowanym gzymsem cokoliku. W zwieńczeniu aktualnie brak obrazu.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

MATERIAŁ I TECHNIKA

Obiekt wykonano z kilku rodzajów i odmian marmuru. Bazy i głowice z polerowanego jasnego wapienia zbitego. Struktura z czarnego marmuru dębnickiego z wstawkami z marmuru paczółtowskiego. Powierzchnia kamienia wygładzona i polerowana. Elementy zostały zespolone gipsem po montażu w XIX wieku r.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Obiekt przechowywany w e wnętrzu kościoła, eksponowany na ścianie południowej o wysokim stopniu zasolenia, które wykryszalizowuje również na powierzchniach cokołów pilastrów.

6. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Kamienna struktura

Stan zachowania jest różny dla poszczególnych materiałów. Charakterystyczne dla tego obiektu są liczne pęknięcia płycin z marmuru paczółtowskiego , ubytki mechaniczne w partiach gzymsowań. Liczne uszkodzenia, pęknięcia i ubytki kamienia, których większość powstała zapewne w czasie demontażu przenoszonego obiektu. Liczne wykruszenia i uderzenia narożników i krawędzi oraz całych profili. Rozległe ubytki profili w gzymsowaniu wieńczącym cokoły pilastrów i kolumny po zachodniej stronie ołtarza. część profili uzupełnionych gipsem , część uzupełnień uległa wykruszeniu. Ubytek w kostce bazy wschodniej kolumny. Rozległy kit na całej długości styku nastawy z krawędzią pilastra w części wschodniej o nierównej powierzchni zamalowany czarną farbą

W dolnych partiach obiektu, widoczne liczne wżery, złuszczenia i wykruszenia przypowierzchniowych warstw kamienia. U podstawy mensy, i na cokołach zwłaszcza po stronie wschodniej widoczny wykryszalizowany na powierzchni gips oraz kryszalizującą sól, które przyczyniają się do postępującego procesu ślepnięcia marmuru. W wielu spoinach widoczny wykryszający się gips. W partii profilowania poniżej predelli na osi widoczna szeroka nieregularna zachodząca na powierzchnię marmuru spoina cementowa. Powierzchnia mocno zabrudzona luźnymi nawarstwieniami kurzu i brudu a także pozostałościami starych warstw past woskowych, do których przywarł brud. Marmur paczółtowski w płycinach spękany sklejonny gipsem obecnie bardzo mocno zabrudzonym, miejscowo wykryszonym.

Cała powierzchnia obiektu jest zabrudzona, pokryta warstwami starej pasty woskowej.

Obraz w nastawie.

Stan warstw malarskiej i podobrazia wydaje się dość dobry, powierzchnia lekko zabrudzona. Obraz źle zamocowany przesunięty w dół w stosunku do ramy nie wypełnia jej całej, po zostawiając szeroką szczelinę od góry i lewego boku, odsłaniając zbiałkowane tło wnęki.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się wykonanie działań obejmujących konserwację materiałów; budujących obiekt, usuwających zagrożenia dla istniejącej struktury obiektu oraz poprawiających walory estetyczno - plastyczne zniekształcone podczas użytkowania zabytku

Pozostałe zabiegi dotyczyć będą głównie estetycznego wyglądu zabytku.

Przywrócenie naturalniej kolorystyki i faktury użytym materiałom, uzupełnienie ubytków- formy rzeźbiarskiej oraz ewentualne scalenia kolorystyczne.

W przypadku marmuru zakłada się przywrócenie poleru na powierzchni obiektów i założenie past woskowej.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

struktura

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych
2. Odczyszczenie powierzchni z zastosowaniem tamponów z roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni marmuru benzyną lakową.
4. Usunięcie mechaniczne kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Demontaż pękniętych części kamienia.
6. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy Epidian 5 oraz bolców z drutu nierdzewnego.
7. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia.

Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej kitami do marmuru firmy Akemi lub epoksydowymi na bazie żywicy Epidian 5 z talkiem jako wypełniaczem i dodatkiem pigmentów.

8. Opracowanie powierzchni kitów i przywrócenie poleru na powierzchni marmuru przy użyciu różnej gradacji papierów ściernych
 9. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin piaskowo gipsowych.
 10. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoinowania
 11. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru z użyciem wosku Cosmoloid .
- Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych proc konserwatorskich

Detale ze sztucznego marmuru

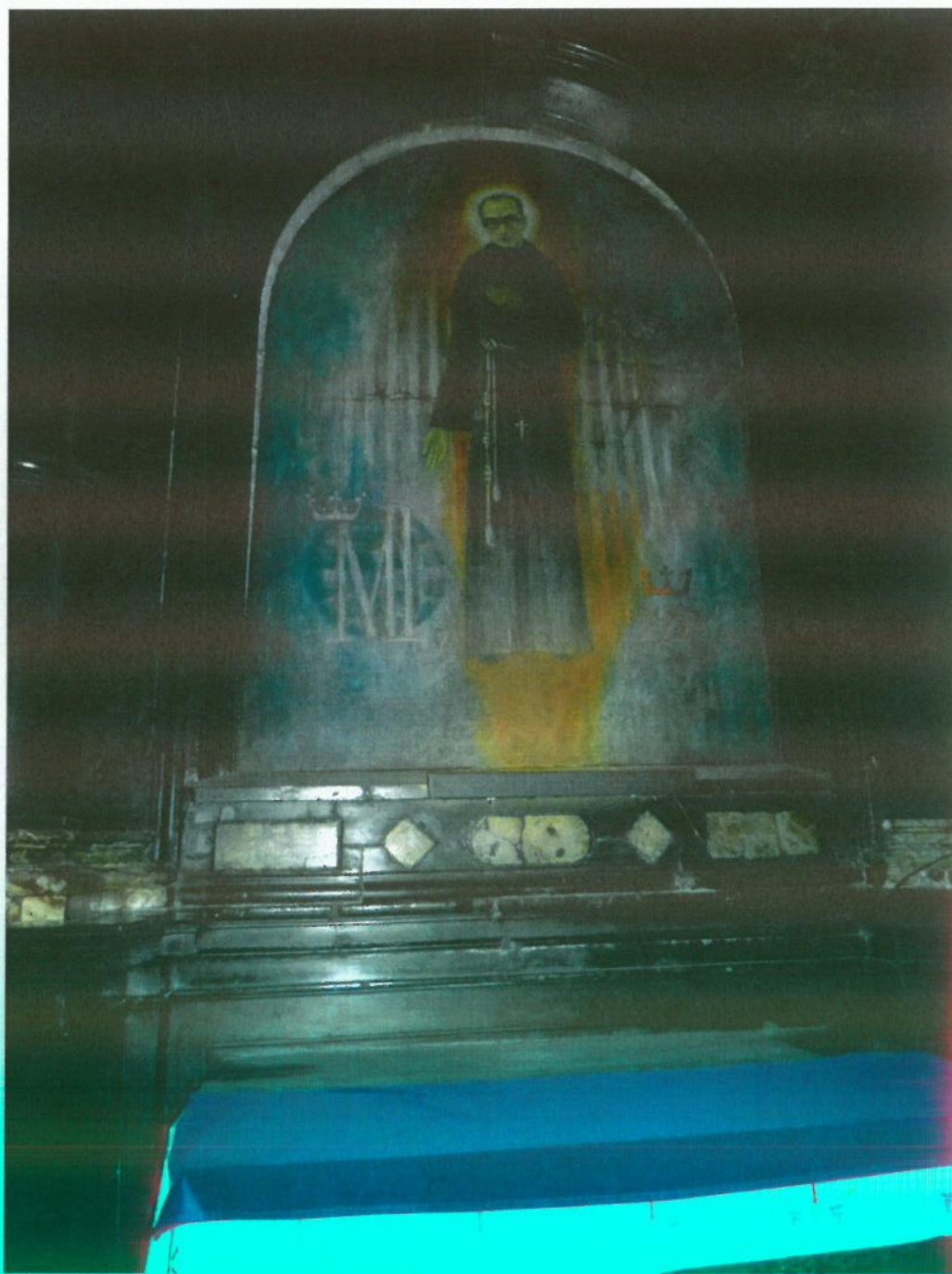
1. - wstępne odczyszczenie z brudu i kurzu
2. -usunięcie przemałowań olejnych
3. - usunięcie z powierzchni zatłuszczeń za pomocą acetonu
4. - wykonanie podkładów z masy stiukowej
5. - opracowanie wzoru uzupełnień masy stiukowej z powtórzeniem faktury, rysunku i kolorystyki oryginału.
6. - nakładanie ciasta stiukowego na podkład w obrębie ubytków w technice stucco marmoro masą stiukowa zawierająca gips , klej zwierzęcy, pigmenty, mączki marmurowe , ałun.
7. - wstępne szlifowanie kamieniami szlifierskimi o ziarnie 240-360
8. - dziewięciokrotne szlifowanie papierami ściernymi od gradacji 400 do 1500
 - a. polerowanie powierzchni stiukowej pastą polerską na bazie wapna wiedeńskiego i związku siarki[w pierwszej fazie z roztworem wodnym spirytusu, a w drugiej z samym spirytusem.]
9. - zabezpieczenie powierzchni woskiem mikrokrystalicznym „Cosmolloid 80-H”z dodatkiem preparatu Sytox f-my Kremer

Obraz

1. Demontaż obrazu
2. Odczyszczenie odwróci z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry i gumy chlebowej.
3. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.
4. Prawidłowy montaż obrazu w ołtarzu.

Ołtarz św. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa. Widoczne zabrudzenia powierzchni i liczne ubytki w partiach profili.

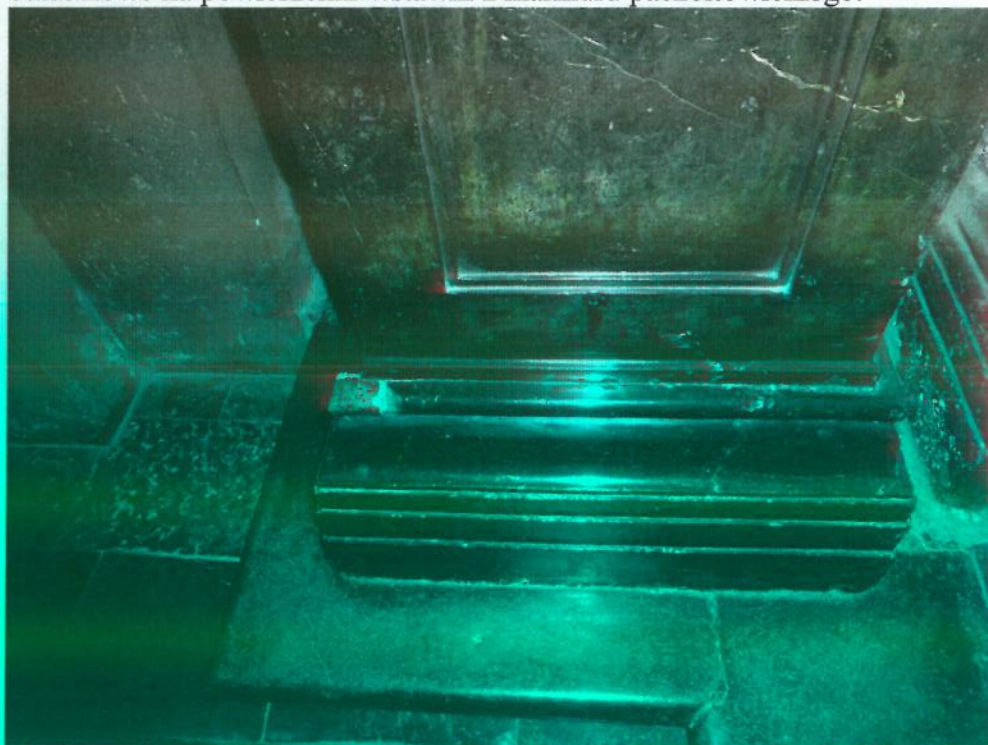
Ołtarz sw. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa. Fragment nastawy.
Widoczne zabrudzenia powierzchni, liczne ubytki w partiach profili, spękania i uzupełnienia cementowe na powierzchni wstawek z marmuru paczółtowskiego.

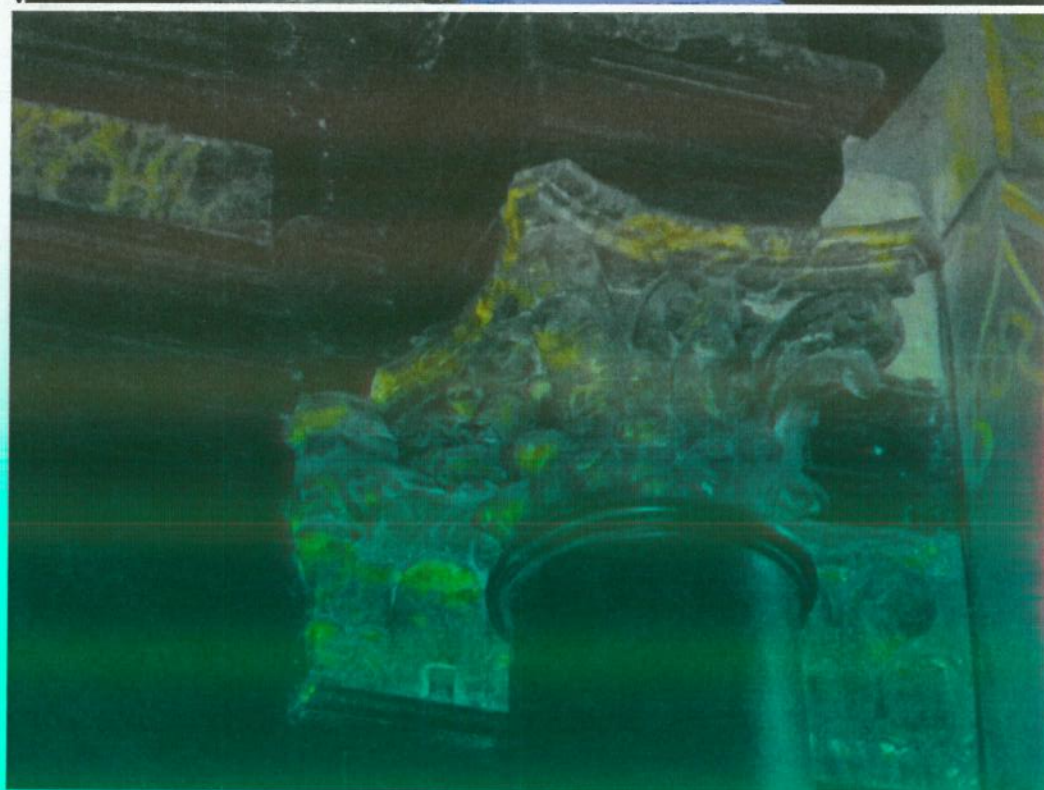
Ołtarz św. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa, detale. Widoczne zabrudzenia powierzchni i liczne ubytki w partiach profili, wżery na powierzchni. Spękania i uzupełnienia cementowe na powierzchni wstawek z marmuru paczółtowskiego.

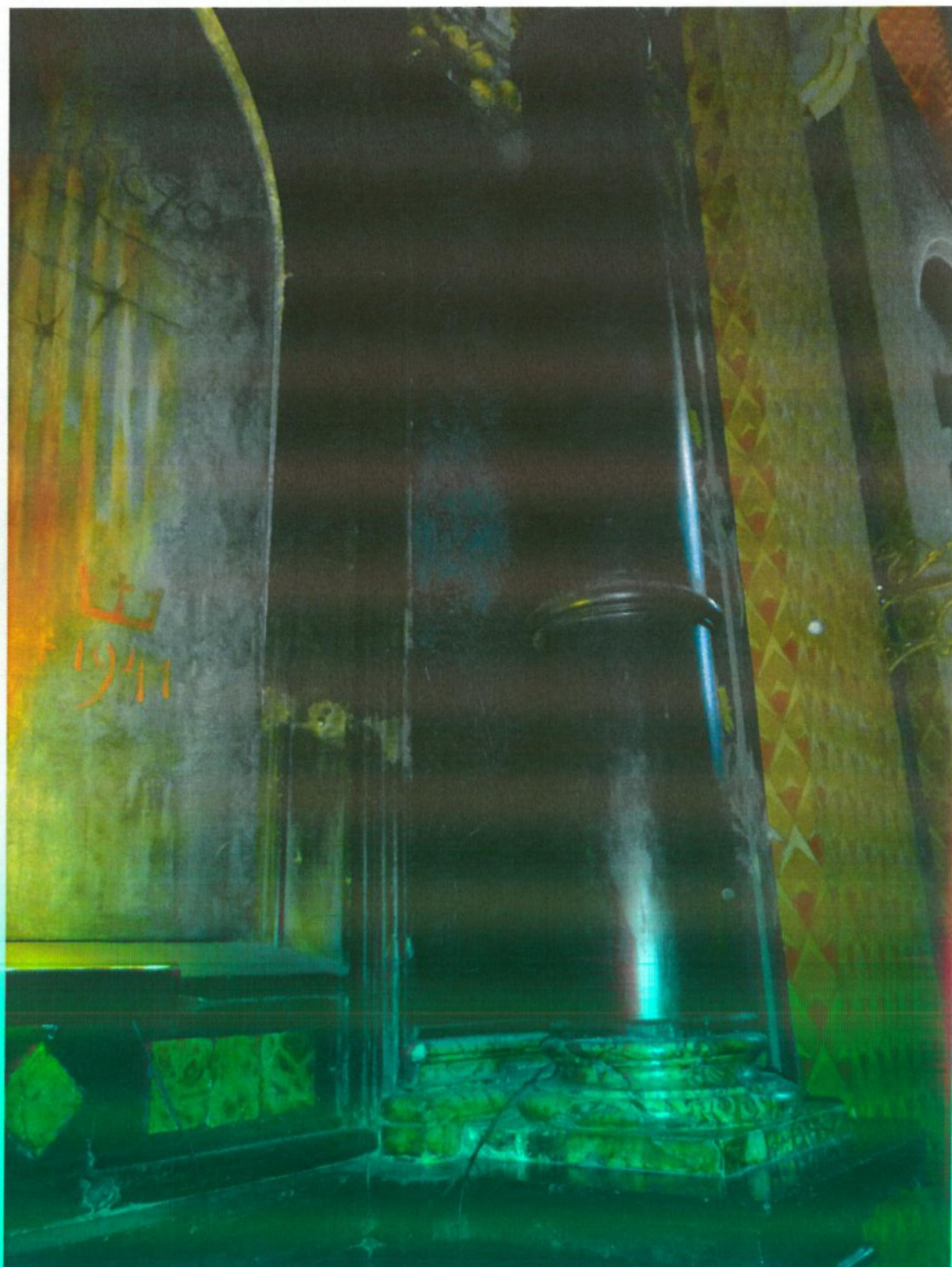
Ołtarz św. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa, detal. Widoczne zabrudzenia powierzchni, ubytki i wżery na powierzchni. Spękania i uzupełnienia cementowe na powierzchni wstawki z marmuru paczółtowskiego.

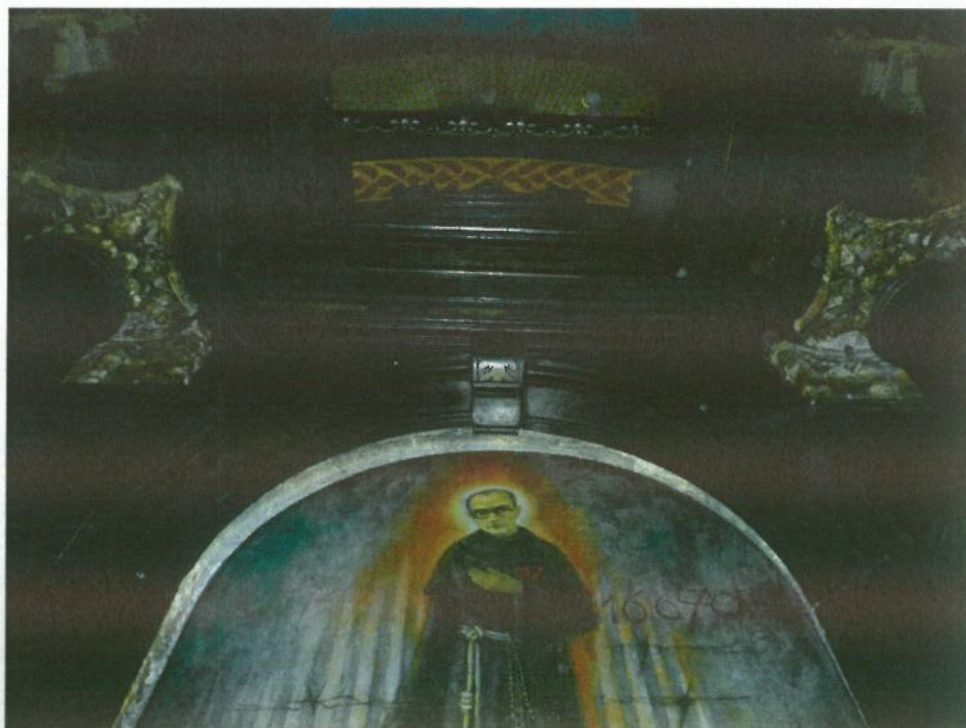
Ołtarz św. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa, detal. Widoczne zabrudzenia powierzchni i liczne ubytki w partiach profili, wżery na powierzchni. Na profilu bazy cokółu widoczny rażący kit gipsowy.

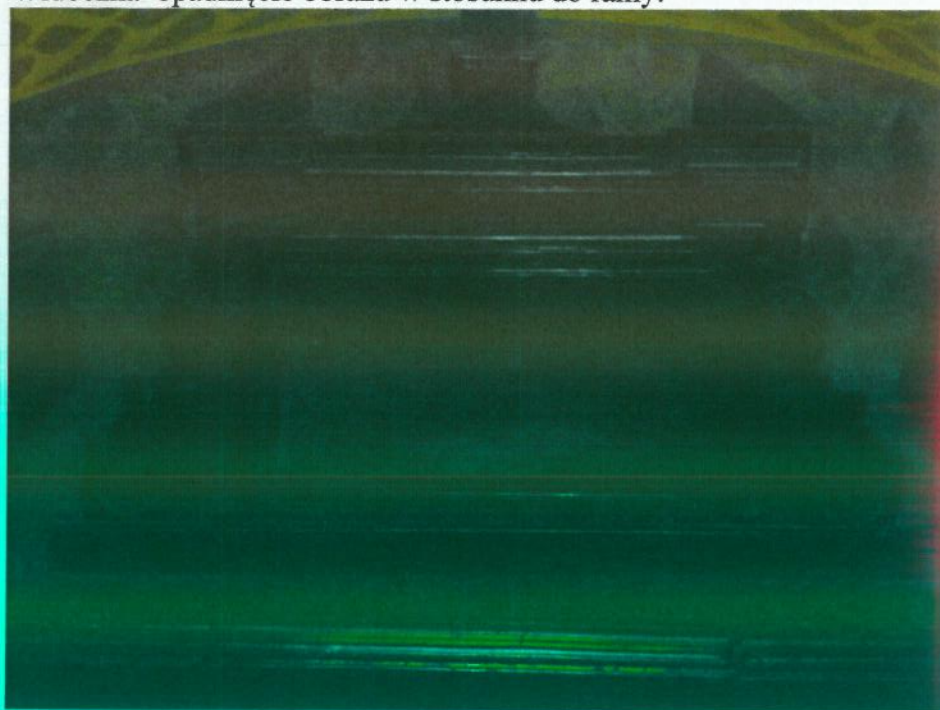
Ołtarz św. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa, detale. Widoczne bardzo mocne zabrudzenia powierzchni i ubytki w partiach profili, wżery na powierzchni.

Ołtarz św. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa, detale. Widoczne zabrudzenia powierzchni, uzupełnienia cementowe w partii ramy obrazu tytularnego.

Ołtarz sw. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa, fragment nastawy.
Widoczna opadnięcie obrazu w stosunku do ramy.

Ołtarz sw. Maksymiliana Kolbe, nawa, ściana południowa, zwieńczenie. W Brak
ołtarzu w ramie zwieńczenia.

OŁTARZ SERCA JEZUSA

- RODZAJ OBIEKTU : ołtarz architektoniczny kamienny

- AUTOR: nieznany

- CZAS POWSTANIA: ok. 1700

- POCHODZENIE: z kościoła karmelitów pw. Św. Michała

MATERIAŁ I TECHNIKA. Struktura wykonana z czarnego „marmuru” dębnickiego łączonego z wstawkami ze sztucznego marmuru? . Powierzchnia marmuru gładzona i polerowana, elementy łączone zaprawą gipsową, W polu głównym obraz z przełomu XIX/ XX w. olej na płótnie. W zwieńczeniu obraz olejny na płótnie oba naciągnięte n krosna.

LOKALIZACJA: Ściana północna nawy kościoła

OPIS INWENTARYZACYJNY

Ołtarz obecnie p.w. Serca Jezusa z kościoła karmelitów pw. Św. Michała, datowany ok. roku 1700.

Ołtarz architektoniczny, przyścienny z elementami rzeźbiarskimi, jednoosiowy, jednokondygnacyjny, ze zwieńczeniem, eksponowany na ścianie północnej kościoła franciszkanów. Wykonany z czarnego wapienia dębnickiego z wstawkami w formie płycin oraz bazami i głowicami kolumn ze sztucznego marmuru?. Mensa z prostokątną jasną płyciną ujętą w uskokowe pilastry ustawiona na jednostopniowym podwyższeniu. W pole nastawy wpisana profilowana szeroka rama zwieńczona łukiem nadwieszonym. W jej centrum obraz Serca Jezusa. Postać Chrystusa w pozycji stojącej wskazuje prawą dłoń na gorejące serce z koroną cierniową, otoczone promienista glorią. Ubrany w długą białą szatę i czerwony płaszcz przerzucony przez lewe ramię. Jezus otoczony jest wieńcem adorujących go postaci aniołów. Obraz oprawiony w drewnianą złożoną ramę o profilu półwałka powtarzającą kształt ramy kamiennej. Nastawa ujęta w parę ustawionych diagonalnie na wysokich impostach, żłobkowanych filarów. Do 2/ 5 wypukłe, powyżej wklęsłe, Bazy profilowane i głowice zdobione zwisającymi girlandami ze sztucznego białego marmuru bądź wapienia zbitego. Powyżej ramy nastawy owalny medalion zdobiony ornamentem małżowinowym.

Filaru dźwigają odcinki belkowania w partii fryzu z białego marmuru. Powyżej belkowania przerwany przyczółek w pole, którego wpisany jest nastawnik w formie prostokątnej ramy z uszakami w górnych narożnikach, ujęty po bokach w elementy wolut. W przerwany przyczółek wmontowana srebrzona rzeźba Gołębic Ducha Świętego na tle promienistej złożonej glorii. W nastawniku obraz serca Jezusa w otoczeniu główek puttów.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

MATERIAŁ I TECHNIKA

Obiekt wykonano z kilku rodzajów i odmian marmuru. Bazy i głowice z polerowanego jasnego wapienia zbitego. Struktura z czarnego marmuru dębnickiego z wstawkami z polerowanego jasnego wapienia zbitego lub sztucznego marmuru. Powierzchnia kamienienia wygładzona i polerowana. Elementy zostały zespojone gipsem po montażu w XIX wieku r.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Obiekt przechowywany w e wnętrzu kościoła, eksponowany na ścianie południowej o wysokim stopniu zasolenia.

6. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Kamienna struktura

Powierzchnia ołtarza bardzo zabrudzona. Widoczne liczne drobne ubytki mechaniczne przy krawędziach, ubicia profili baz, uszkodzenia w partii medalionu powyżej obrazu, pęknięcia jasnego marmuru w partii fryzu belkowania. Ubytki mechaniczne w partiach gzymsowań. Liczne uszkodzenia, pęknięcia i ubytki kamienia, których większość powstała zapewne w czasie demontażu przenoszonego obiektu. Liczne wykruszenia i ubicia narożników. Rozległe ubytki profili w gzymsowaniu wieńczącym cokoły pilastrów i kolumny po zachodniej stronie ołtarza. część profili uzupełnionych gipsem, część uzupełnień uległa wykruszeniu. Liczne ubytki i wżery w przypowierzchniowych warstwach kamienia. W wielu spoinach widoczny wykruszający się gips. Powierzchnia mocno zabrudzona luźnymi nawarstwieniami kurzu i brudu a także pozostałościami starych warstw past woskowych, do których przywarł brud.

Cała powierzchnia obiektu jest zabrudzona, pokryta warstwami starej pasty woskowej.

Obraz w nastawie.

Stan warstw malarskiej i podobrazia wydaje się dość dobry, powierzchnia lekko zabrudzona.

Obraz w zwieńczeniu. Powierzchnia obrazu mocno zabrudzona, pokryta werniksem o pociemniałej powierzchni. Dokładny stan zachowania obrazów będzie możliwy po ich zdemontowaniu z ołtarza.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się wykonanie działań obejmujących konserwację materiałów; budujących obiekt , usuwających zagrożenia dla istniejącej struktury obiektu oraz poprawiających walory estetyczno - plastyczne zniekształcone podczas użytkowania i przenoszenia obiektu z innej lokalizacji. . Po ewentualnym usunięciu korodujących

części metalowych lub zabezpieczeniu ich, przewiduje się sklejenie kamienia z użyciem zbrojenia z drutu nierdzewnego. Pozostałe zabiegi dotyczyć będą głównie estetycznego wyglądu zabytku. Przywrócenie naturalnej kolorystyki i faktury użytym materiałom, uzupełnienie ubytków- formy rzeźbiarskiej oraz ewentualne scalenia kolorystyczne.

W przypadku marmuru zastosowana będzie pasta woskowa.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Struktura

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych
2. Odczyszczenie powierzchni z zastosowaniem tamponów z roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni struktury benzyną lakową.
4. Usunięcie mechaniczne kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Demontaż pękniętych części kamienia.
6. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy Epidian 5 oraz bolców z drutu nierdzewnego.
7. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia.
Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej kitami do marmuru firmy Akemi lub epoksydowymi na bazie żywicy Epidian 5 z talkiem jako wypełniaczem i dodatkiem pigmentów.
8. Opracowanie powierzchni kitów i przywrócenie poleru na powierzchni marmuru przy użyciu różnej gradacji papierów ściernych
9. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin gipsowo piaskowych.
10. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoinowania
11. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru z użyciem wosku Cosmoloid.
12. Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

Obraz w nastawie

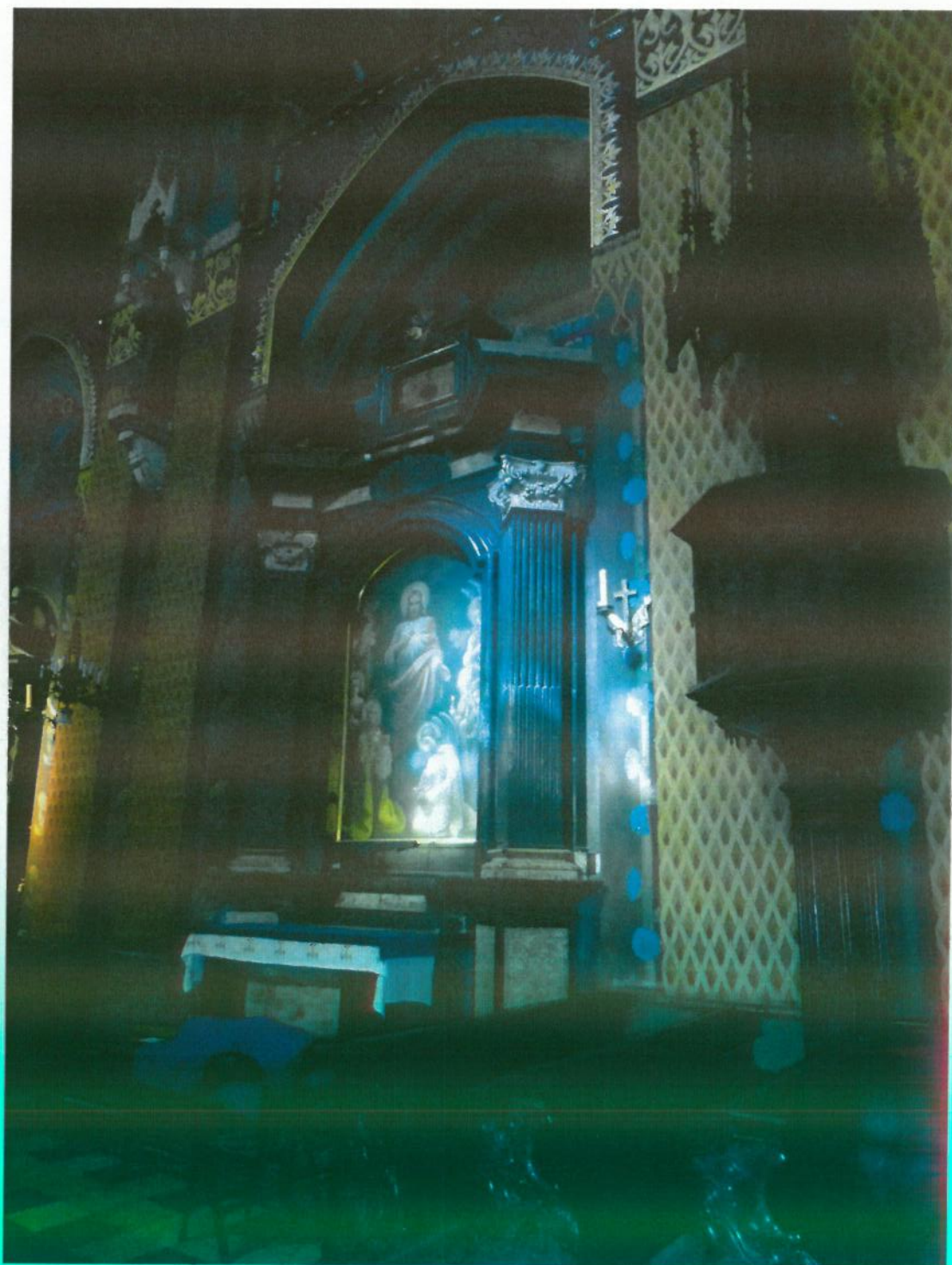
1. Demontaż obrazu
2. Odczyszczenie odwróci z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry i gumy chlebowej.
3. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem niejonowego detergentu.
4. Montaż obrazu w ołtarzu.

Obraz w zwieńczeniu

1. Demontaż obrazu
2. Odczyszczenie odwróci z użyciem miękkiej tkaniny z mikrofibry i gumy chlebowej.
3. Odczyszczenie lica tamponami zwilżonymi wodą z roztworem preparatu Vulpex
4. Montaż obrazu w ołtarzu

Ramy

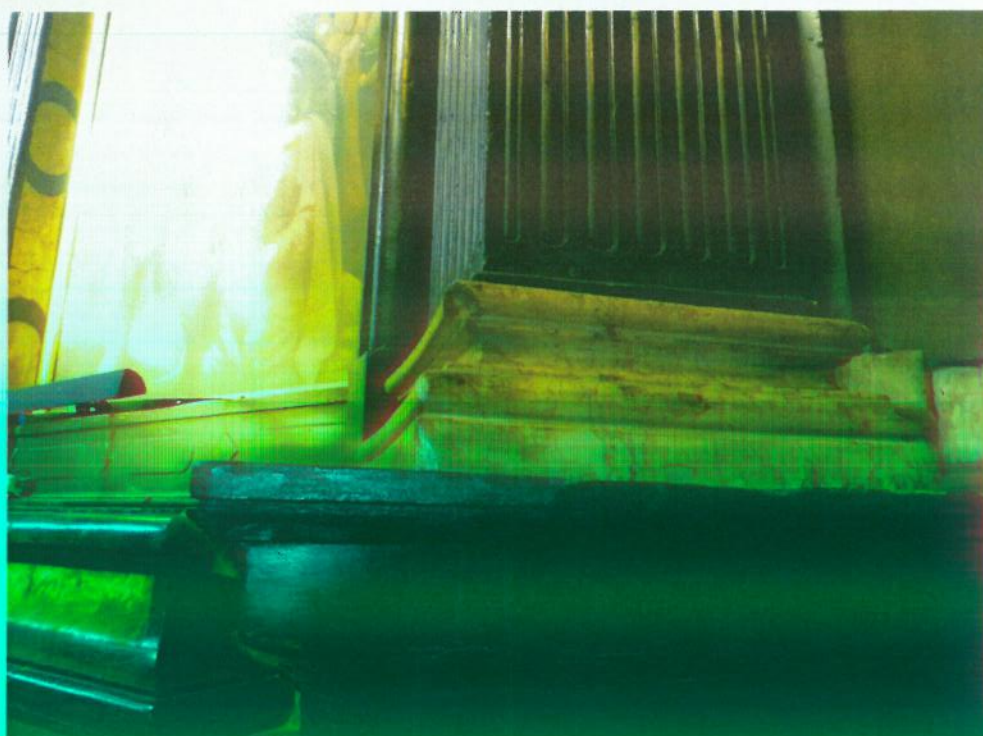
1. - odczyszczenie powierzchni z użyciem gumy chlebowej
2. - dezynfekcja odwrocia preparatem Xirein.
3. - regeneracja polerów przez ponowne agatowanie
4. - uzupełnienie ubytków zaprawy klejowo-kredowej
5. - położenie w ubytkach podkładów pulmentowych.
6. - rekonstrukcja złocień - złotem płatkowym w technice pulmentowej
7. - przepolerowanie uzupełnień w miejscach tzw. polerów.

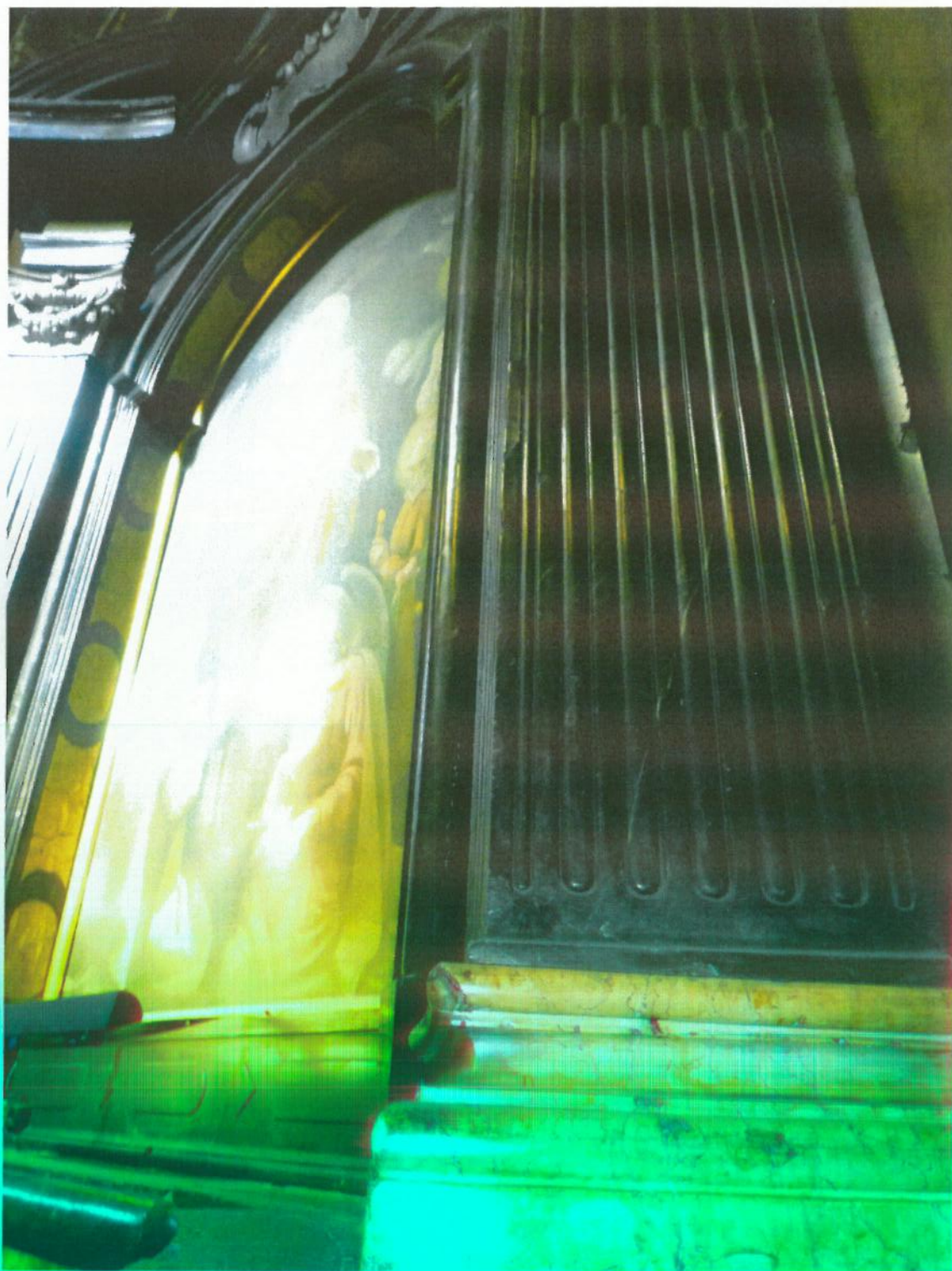
Ołtarz serca Jezusa , nawa, ściana północna.

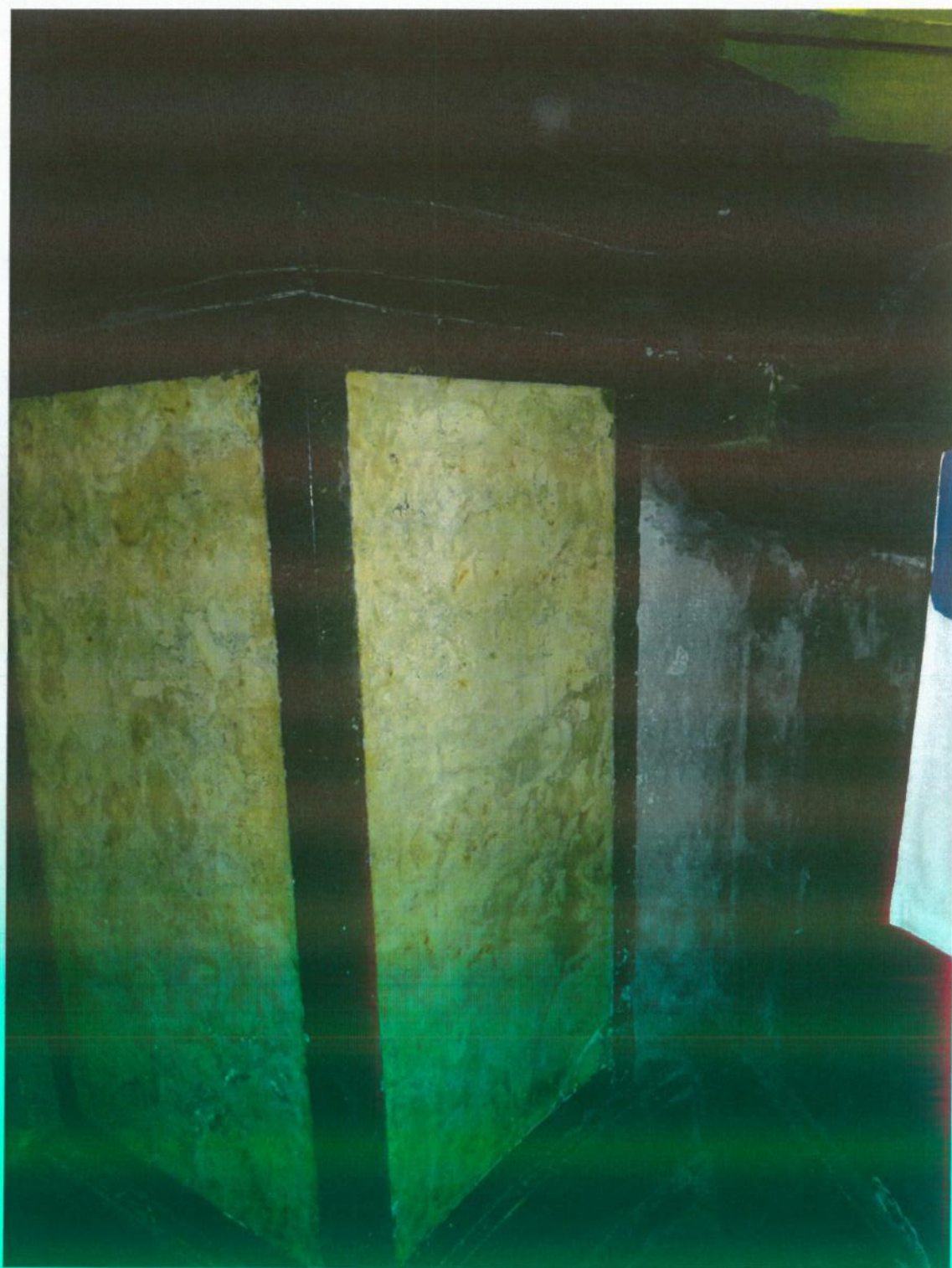
Ołtarz serca Jezusa , nawa, ściana północna. Fragment. Widoczne uszkodzenia profili

Ołtarz serca Jezusa , nawa, ściana północna. Fragment . Widoczne uszkodzenia Profili. Duża rekonstrukcja gipsowa w partii profilu gzymsu.

Ołtarz serca Jezusa , nawa, ściana północna. Fragment . Widoczne uszkodzenia i ubytki przy krawędzi pilastra i profili bazy.

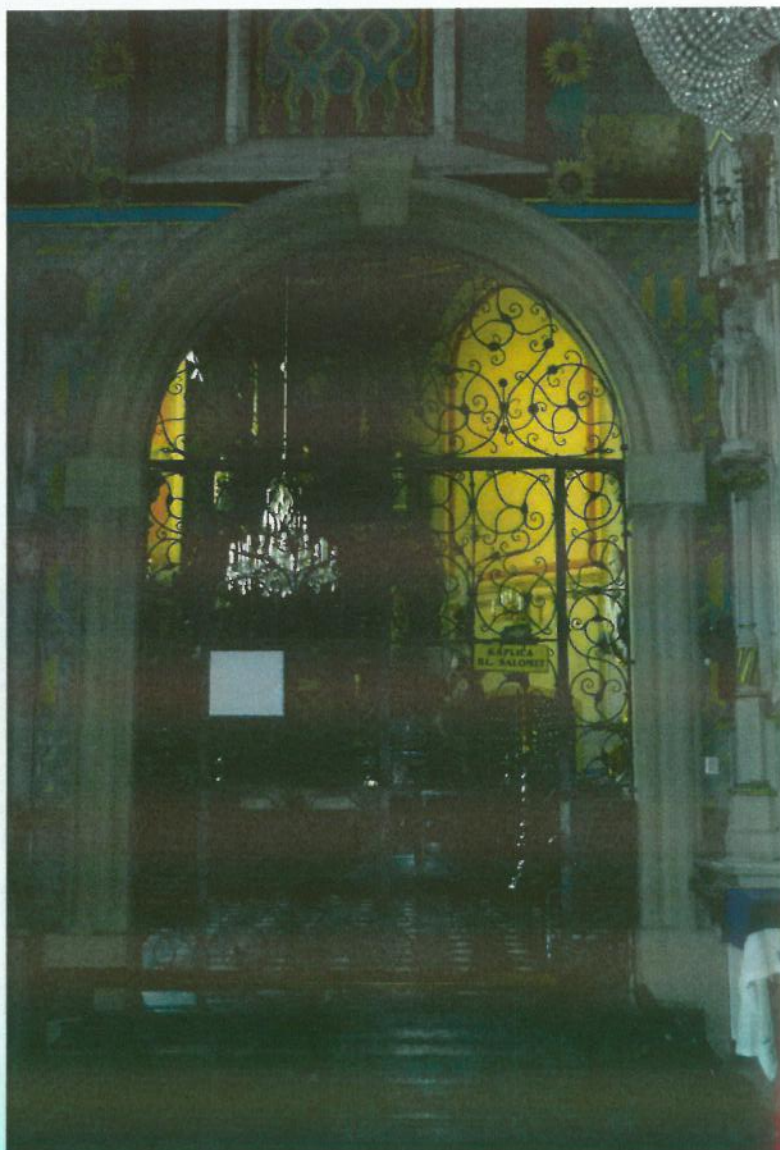

Ołtarz serca Jezusa , nawa, ściana północna. Fragment . Widoczne wyplamienie na tynkowym uzupełnieniu z boku mensy.

Ołtarz serca Jezusa , nawa, ściana północna. Fragment . Widoczne uszkodzenia profili i ubytki przy krawędziach. Duża rekonstrukcja gipsowa w partii profilu gzymsu.

PORTAL PROWADZĄCY DO KAPLICY BŁ. SALOMEI

RODZAJ OBIEKTU: Portal prowadzący do kaplicy bł. Salomei

WYMIARY: wys: 445cm., szer. 340 cm. gł. 40 cm.

AUTOR: nieznany

CZAS POWSTANIA: 1655r, przekuty i obłożony zaprawą cementową po 1850 r.

MATERIAŁ I TECHNIKA: pierwotnie wykonany z piaskowca , wtórnie od strony kaplicy powierzchnia skuta od strony transeptu pokryta zaprawą cementową i scalona kolorystycznie .

LOKALIZACJA: północne ramie transeptu kościoła, ściana wschodnia, wejście do kaplicy bł. Salomei

4. OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Portal osadzony we wschodniej ścianie północnego ramienia transeptu w wejściu do kaplicy bł. Salomei wykonany z piaskowca w formie opaski złożonej z węgarów dźwigających łuk archiwolty. Węgary zakończone od góry impostami, jako pozostałościami kapiteli/w narzucie zastąpione prostą geometryczną kostką/. Klucz zaznaczony jest dużym klinцем, wystającym poza linie archiwolty

W swej historii portal uległ bezpowrotnemu przekształceniu. Od strony kaplicy powierzchnia kamienia została częściowo przekuta, a od strony transeptu został oblicowany zaprawą cementową. W narzucie powtórzono ogólny schemat kompozycji, prawdopodobnie odtworzono profilowanie węgarów i archiwolty. Zastosowano jednak pewne uproszczenie jak: brak kontynuacji profilowania gzymsów pomiędzy węgarami a archiwoltą oraz przy dolnych cokołach.

3. HISTORIA OBIEKTU

W XV w. Przy pn. ścianie prezbiterium kościoła wzniesiono kaplicę cieśli i murarzy pod obecnie nieznanym wezwaniem. Wezwanie bł. Salomei otrzymała kaplica w 1673 roku. Omawiany portal powstał prawdopodobnie podczas przebudowy kaplicy tj. po 1655 r. Otwór wejściowy zamyka krata zapewne z 3 ćw. XVII w.

W 1850 roku pożar zniszczył kościół i część kamienia portalu uległa destrukcji/. W latach 1850-1912 miała miejsce obudowa w stylu pseudo romańskim i pseudo gotyckim. Sama kaplica była odnawiana w 1902 roku. Zapewne wtedy miały miejsce prace przy portalu, który bardzo ucierpiał w czasie pożaru. Przepalony piaskowiec zmienił kolor, naprężenia spowodowane wysoką temperaturą spowodowały pęknięcia i ubytki kamieniarki. W trakcie tych prac spowodowano utratę wartości artystycznej. Pierwotna powierzchnia została częściowo przekuta, a od strony transeptu oblicowana narzutem cementowym. Prawdopodobnie przemalowany czarną olejną farbą miał naśladować marmur.

Prace konserwatorskie w 1989 wykonał zespół artystów konserwatorów dzieł sztuki: mgr Maria Marzec, mgr Mieczysław Majewski. Powierzchnię obiektu odczyszczono na mokro przy użyciu roztworu detergentu.

Od strony kaplicy wykuto cementowe kity odcinające się kolorystycznie od jasnego piaskowca. Usunięto zachlapania farby olejnej na styku z metalową kratą oraz pozostałości przemalowania olejnego z zagłębień kamienia,

Ubytki formy rzeźbiarskiej uzupełniono kitem wapienno gipsowym. Przy rekonstrukcji gzymsu między łukiem archiwolty a węgiem z prawej strony zastosowano zbrojenia z drutu nierdzewnego. Powierzchnia portalu została scalona kolorystycznie z uwzględnieniem brązowych plam od pożaru w świetle łuku. Część obiektu od strony transeptu pokryto barwioną pobiałą imitującą piaskowiec.

4. BUDOWA TECHNOLOGICZNA

Obiekt składa się obecnie z trzech warstw chronologicznych

I warstwa datowana na czas powstania portalu tj. 3 ćw. XVII w. – to piaskowiec, z którego wykonano pierwotnie obiekt.

II warstwa - narzut cementowy – 1902

III warstwa z 1989r. – to sztuczny kamień wapienno –gipsowy zbrojony drutem nierdzewnym, zaprawa piaskowo-wapienna, scalenia kolorystyczne barwiona pobiałą.

TECHNIKA WYKONANIA

Pierwotnie portal odkuty w piaskowcu, na przestrzeni wieków uległ znacznemu przekształceniu. Poszczególne elementy spojęne zaprawą piaskowo-wapienną.

Poszczególne elementy spojono zaprawą wapienno-piaskową. Brak oryginalnej powierzchni

Kamieniarki, obecnie przekuta i oblicowana zaprawą cementową, nie można stwierdzić, w jaki sposób była opracowana pierwotnie.

5. OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Obiekt znajduje się we wnętrzu kościoła. Narażony jest jednak a duże wahania temperatury w związku z bezpośrednim sąsiedztwem drzwi prowadzących do kruchty świątyni. Mury budowli przenoszą drgania ruchu ulicznego /linia tramwajowa/ niekorzystnie w na stan zachowania zabytku/.

6. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Pochodzący z 3 ćw. XVII wieku uległ w swojej historii bezpowrotnemu zniekształceniu powodującego utratę zabytkowego charakteru. Oryginalna powierzchnia kamienia została od strony kaplicy niestarannie przekuta a od strony transeptu kościoła oblicowana zaprawą cementową. Cementem uzupełniono także

ubytki kamieniarki. Jako bezpośrednią przyczynę opisanych zmian należy przedstawić mający miejsce w 1850 roku pożar kościoła. Przepalony piaskowiec zmienił kolor, naprężenia wywołane wysoką temperaturą spowodowały powstanie pęknięć i ubytków kamienia, utratę parametrów wytrzymałościowych warstwy przypowierzchniowej. Po pożarze ówcześni Restauratorzy zdecydowali o przekuciu oryginalnej powierzchni kamienia i oblicowania jej od strony transeptu zaprawą cementową.

W trakcie ostatniej konserwacji ze względu na trwałe przekształcenia uznano za niemożliwy powrót do stanu pierwotnego. Pozostawiono, zatem wtórny narzut dokonując korekty jego powierzchni, usunięto niestarannie wykonane uzupełnienia usunięto czarną farbą, ubytki uzupełniono kitem cementowym, od strony transeptu pokryto powierzchnie barwioną pobiałą w kolorze nawiązującym do barwy piaskowca. Zgadzając się na przyjęte w ostatniej konserwacji postępowanie, można uznać, że obiekt znajduje się w dość dobrym stanie zachowania. Powierzchnia nieznacznie zakurzona, Jedyne ubytki spowodowane użytkowaniem stwierdzono u podstawy węgarów.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

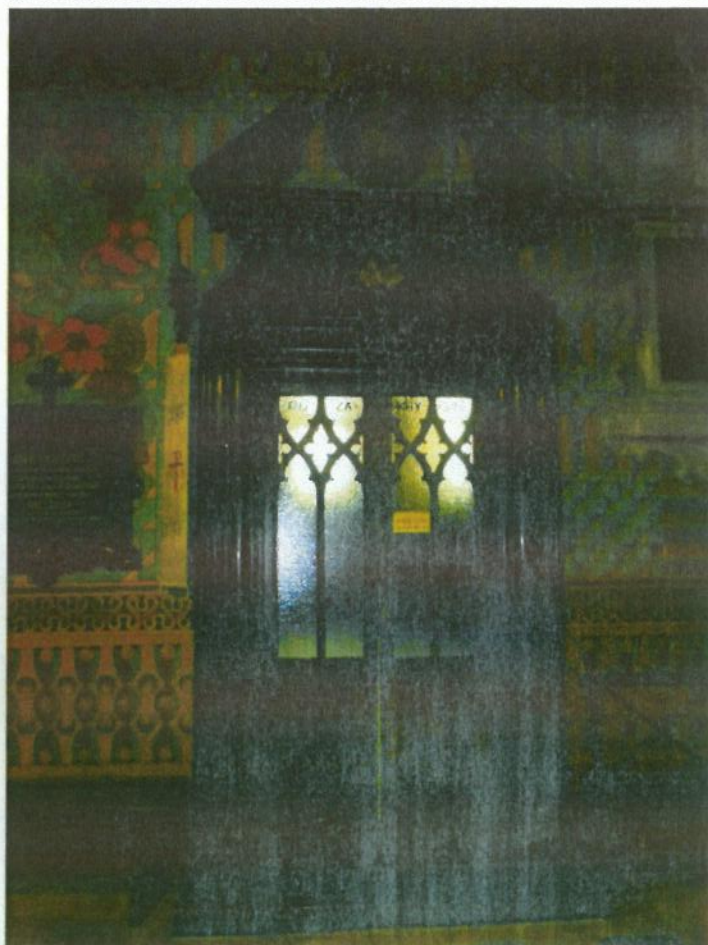
A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

W związku z dość dobrym stanem zachowania obiektu zabiegi konserwatorskie będą ograniczone do minimum, odkurzenia powierzchni portalu, uzupełniania ubytków u podstawy węgarów i scalenie kolorystyczne kitów barwioną pobiałą.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Odczyszczenie powierzchni portalu z zabrudzeń na mokro.
2. Uzupełnienie ubytków piaskowca masą sztucznego piaskowca np. firmy Remmers.
3. Scalenie kolorystyczne powierzchni obiektu, barwną pobiałą w partiach cementowego narzutu.
4. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej z przeprowadzonych prac.

PORTAL DO STAREJ ZAKRYSTII Z TRANSEPTU

DANE OBIEKTU:

RODZAJ OBIEKTU: detal architektoniczny, portal prowadzący do starej zakrystii

AUTOR: warsztat krakowski

CZAS POWSTANIA: poł. XVIII

MATERIAŁ I TECHNIKA : portal wykonany z czarnego marmuru dębnickiego, w zwieńczeniu popiersie zakonnika z białej Marianny w kartuszu oraz godło franciszkańskie z alabastru, powierzchnia kamienia spolerowana

WYMIARY : wys. 410cm , szer.: 192 cm, gł. 45 cm.

LOKALIZACJA: Kraków, kościół Św. Franciszka z Asyżu, południowe ramie transeptu , ściana wschodnia

INSKRYPCJE IN EXTENSO: na gzymsie wieńczącym po lewej stronie „ Adam Trembecki Anno 1857 , Jan Molikiewicz – restaurował.

Na pamiątkę mej pierwszej miłości A. T. 1857”

2. OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Portal wykonany jest z czarnego marmuru dębnickiego, z wstawką z marmuru białej Marianny oraz z alabastru. Otwór wejściowy ujęty jest w profilowane obramienie zwieńczone portalem stanowi belkowanie składające się z fryzu i gzymsu, które z kolei stanowi podstawę przerwanej trójkątnej przyczółka. W przyczółku na osi umieszczony jest kartusz, na tarczy herbowej przedstawienie popiersia zakonnika. /biała Marianna/. Poniżej we fryzie kartusz na którego tarczy wyobrażone są skrzyżowane ręce /alabaster/- godło zakonu franciszkańskiego. '.

3- HISTORIA OBIEKTU

Portal powstał w 1 poł. XVIII wieku. W swej historii nie uległ zasadniczym zmianom. Na podstawie inskrypcji odkrytej w górnej części obiektu wiadomo, że portal restaurowali w 1857 roku Adam Trembecki oraz Jan Molikiewicz. Można przypuszczać, że wówczas uzupełniono wykruszone spoiny, ubytki form rzeźbiarskich. Matowe partie pomalowano czernią. Niewątpliwie obiekt również pokryto pastą.

Ostatnia kompleksowa konserwacja miała miejsce w 1989 r. była wykonywana przez zespół artystów konserwatorów dzieł sztuki mgr. Marie marzec i mgr Mieczysław Majewskiego. Powierzchnię portalu odkurzono zmyto przy użyciu roztworu detergentu. Miejsca zmatowione częściowo przemalowane czarnym kolorem spolerowano drobnoziarnistym papierem na mokro. Resztki pasty zabezpieczającej zmyto benzyna ekstrakcyjną. Odkuto część kitów gipsowych. Pęknięty narożnik skleiono żywica epoksydowa.

Uzupełniono rozległe ubytki w progu portalu kitem na bazie Epidianu 5 z wypełniaczem - talkiem technicznymi i barwnikami. Mniejsze ubytki formy rzeźbiarskiej wypełniono masą o spoiwie krzemooorganicznym Adhezil. Matowe partie kamienia nasączono Adhezilem a następnie roztworem szelaku w celu pogłębiania koloru /nadania połysku powierzchni/. Roztwór szelaku użyto również przy kitach krzemooorganicznych niwelując w ten sposób ich porowatość. Całą powierzchnię portalu pokryto pastą woskowo - parafinową.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU.

Obiekt składa się obecnie z trzech warstw chronologicznych

I warstwa chronologiczna I poł. XVIII w.: Czarny marmur, biała Marianna, alabaster, metalowe klamry.

II warstwa z 1857r.: niewielkie ilości spoiny gipsowej, oraz jeden narożnik gipsowy, zbrojony drewnianymi kołeczkami z prawej strony.

III warstwa 1989: kit krzemoorganiczny i epoksydowy, spoiny wapienno-gipsowe, lakier akrylowy izolujący metal, szelak izolujący uzupełnienia krzemoorganiczne, scalenia kolorystyczne oraz pasta woskowo- parafinowa.

TECHNIKA WYKONANIA

Portal stanowi dekoracyjne obramienie otworu wejściowego pomiędzy transeptem a starą zakrystią. Wykonany z marmuru dębnickiego w swej zasadniczej części.

Wstawki z białego marmuru oraz alabastru. Popiersie zakonnika spaja metalowa klamra natomiast alabastrowe ręce osadzone są prawdopodobnie na kicie wapienno gipsowym, poszczególne ciosy kamieniarki łączone są na zasadzie dokładnego dopasowania i przylegania pod własnym ciężarem być może łączone za pomocą kilku metalowych bolców w spoinach. Fugi pierwotnie mogły być wypełnione zaprawą wapienno-gipsową podbarwianą. Powierzchnia marmuru szlifowana i polerowana. Popiersie z białego grubokrystalicznego marmuru pozostawiono prawie bez poleru z efektem półmatu.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Portal znajduje się we wnętrzu kościoła. Narazony jest na niekorzystne wahania temperatury i wilgotności związane z użytkowaniem kościoła. /sezon grzewczy/, ciągi powietrzne,? Ze względu na duży ruch do zakrystii najbardziej narażony pozostaje próg portalu. Drobne ubytki w węgarach świadczą o nieuważnym przenoszeniu ciężkich rzeczy przez otwór drzwiowy.

STAN ZACHOWANIA.

Stan obiektu można określić, jako dobry. Powierzchnia marmuru lekko zakurzona. Zasadnicza część portalu w dobrze utrzymanym polerze.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się przywrócenie obiektowi w miarę możliwości pierwotnych walorów estetycznych. Ubytki formy rzeźbiarskiej zostaną, uzupełnione odpowiednio

dobranym kitem na bazie żywicy epoksydowej z dodatkiem wypełniacza i pigmentów .

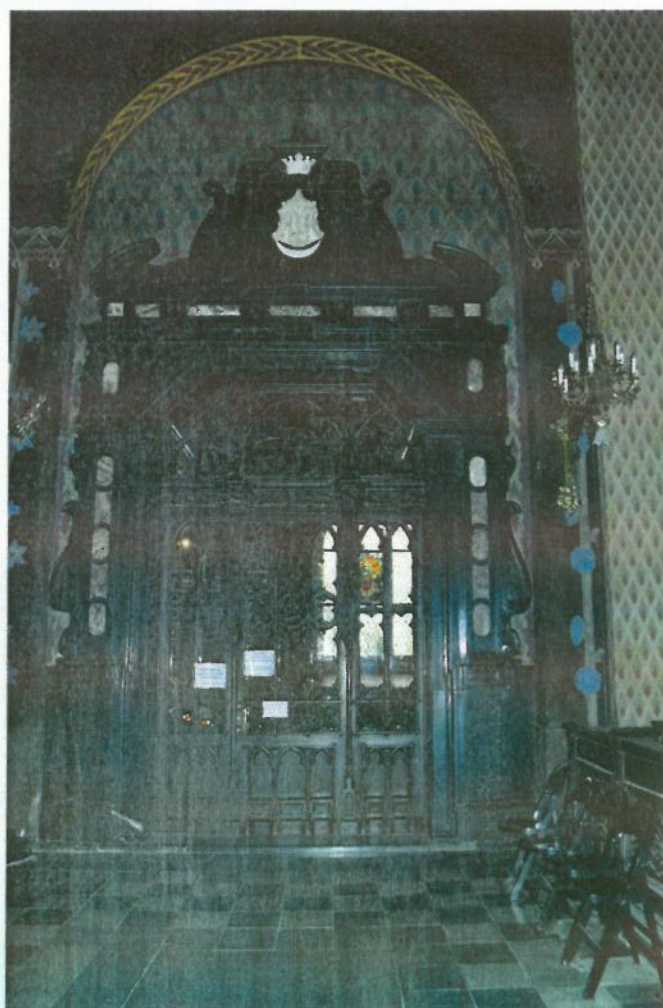
Powierzchnia po usunięciu przemalowania i past woskowych zostanie spolerowana w miejscach zabieleń i ponownie zabezpieczona pastą woskową.. Zakłada się uporządkowanie w obrębie spoin uzupełnienie zaprawy

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych
2. Odczyszczenie powierzchni z zastosowaniem tamponów z roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni marmuru benzyną lakową.
4. Usunięcie mechaniczne kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Demontaż pękniętych części kamienia.
6. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia.
Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej kitami do marmuru firmy Akemi lub epoksydowymi na bazie żywicy Epidian 5 z talkiem jako wypełniaczem i dodatkiem pigmentów.
7. Opracowanie powierzchni kitów i przywrócenie poleru na powierzchni marmuru przy użyciu różnej gradacji papierów ściernych
8. Uzupełnienie ubytków spoin piaskowo gipsowych.
9. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoinowania
10. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru z użyciem wosku Cosmoloid .

Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych proc konserwatorskich

PORTAL DO KAPLICY MATKI BOSKIEJ BOLESNEJ.

DANE OBIEKTU:

RODZAJ OBIEKTU: detal architektoniczny, portal prowadzący do kaplicy Matki Bożej Bolesnej

AUTOR: warsztat krakowski

CZAS POWSTANIA: ok. poł. XVII

MATERIAŁ I TECHNIKA : portal wykonany z czarnego marmuru dębnickiego, z wstawkami z marmuru paczółtowskiego

WYMIARY: wys. 410cm , szer.: 192 cm, gł. 45 cm.

LOKALIZACJA: Kraków, kościół Św. Franciszka z Asyżu, południowa ściana nawy , wejście do kaplicy Matki Bożej Bolesnej

INSKRYPCJE IN EXTENSO: KAPLICA MATKI BOŻEJ BOLESNEJ

SMĘTNEJ DOBRODZIEJKI KRAKOWA

Obraz z XV w.

Koronowany 20.IX.1920r.

2. OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Portal wykonany jest z czarnego marmuru dębnickiego, z wstawkami z marmuru paczółtowskiego w formie szeregu drobnych płycin na pilastrach i nadprożu, zamknięty trójbocznie. Otwór wejściowy ujęty jest w pilastry dźwigające niepełne belkowanie z przerwaniem przyczółkiem i hierogramem Marii pod koroną w zwieńczeniu. Hierogram i korona wykonany z białego marmuru. Z boku pilastrów uszaki w formie wolut.

Na wschodnim węgarze od strony światła przejścia w ozdobnej ramce namalowana inskrypcja:

KAPLICA MATKI BOŻEJ BOLESNEJ
SMĘTNEJ DOBRODZIEJKI KRAKOWA
Obraz z XV w.
Koronowany 20.IX.1920r.

3 - HISTORIA OBIEKTU

Portal datowany w katalogu zabytków na ok. poł. XVII w. przeniesiony ze zlikwidowanego w latach 1832-1835, kościoła karmelitańskiego p.w. św. Michała i osadzony w wejściu z nawy do wyodrębnionej (1879 r.) z czwartego, północnego ramienia krążganków kaplicy Matki Boskiej Bolesnej, jego historia nie jest znana, zapewne był czyszczony w ramach prac prowadzonych w nawie przy okazji malowania polichromii i kolejnych remontów w 1947 r i 1989r.

TECHNIKA WYKONANIA

Portal stanowi dekoracyjne obramienie otworu wejściowego pomiędzy nawą a kaplicą Matki Boskiej Bolesnej. Wykonany z marmuru dębnickiego w swej zasadniczej części. Wstawki z marmuru paczółtowskiego, Hierogram wykonany z białego Marmuru.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Portal znajduje się we wnętrzu kościoła. Narażony jest na niekorzystne wahania temperatury i wilgotności związane z użytkowaniem kościoła. /sezon grzewczy/, ciągi powietrzne,? Ze względu na duży ruch do kaplicy najbardziej narażony pozostaje próg portalu i węgary.

STAN ZACHOWANIA.

Wynika głównie ze sposobu użytkowania. Marmur zakurzony. Pasta zwłaszcza w wyższych partiach zestarzała się i pożółkła. Zasadnicza część portalu w dobrze utrzymanym polerze. Szerokie spoiny wypełnione gipsem zamalowanym w kolorze

czarnym. U podstawy wschodniego węgara szerokie rozspojenie wypełnione kitem cementowym.

Inskrypcja czytelne, drobne uszkodzenia malatury w partii ramki.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się przywrócenie obiektowi w miarę możliwości pierwotnych walorów estetycznych. Ubytki formy rzeźbiarskiej zostaną, uzupełnione odpowiednio dobranym kitem na bazie żywicy epoksydowej z dodatkiem wypełniacza i pigmentów.

Powierzchnia po usunięciu przemalowania i past woskowych zostanie spolerowana w i ponownie zabezpieczona środkiem hydrofobowym. Zakłada się uporządkowanie w obrębie spoin i uzupełnienie zaprawy.

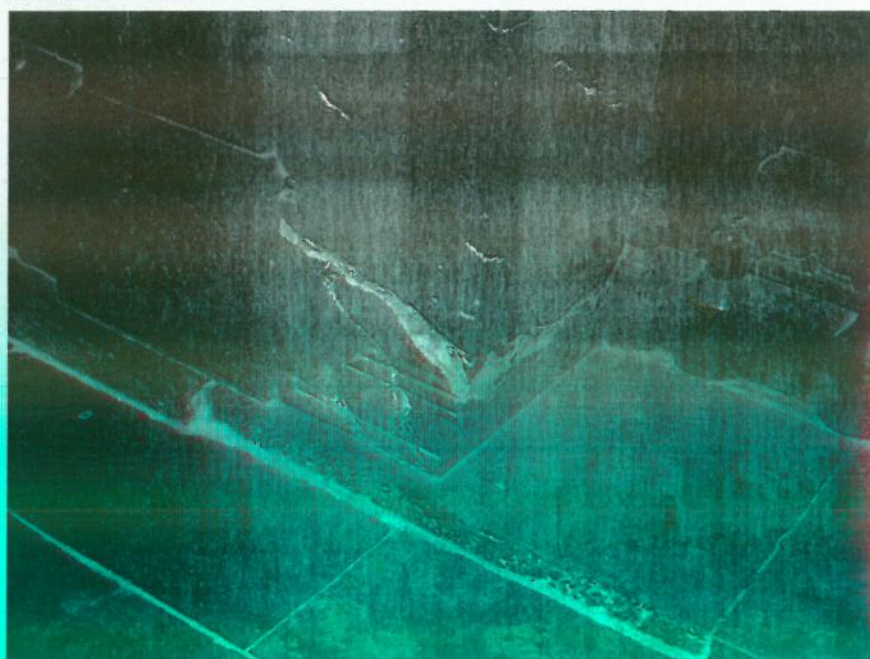
B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych
2. Odczyszczenie powierzchni z zastosowaniem tamponów z roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni marmuru benzyną lakową.
4. Usunięcie mechaniczne kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Demontaż pękniętych części kamienia.
6. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy Epidian 5 oraz bolców z drutu nierdzewnego.
7. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia.
Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej kitami do marmuru firmy Akemi lub epoksydowymi na bazie żywicy Epidian 5 z talkiem jako wypełniaczem i dodatkiem pigmentów.
8. Opracowanie powierzchni kitów i przywrócenie poleru na powierzchni marmuru przy użyciu różnej gradacji papierów ściernych
9. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin piaskowo gipsowych.
10. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoinowania
11. Uzupełnienie ubytków malatury inskrypcji farbami mastyksowymi.
12. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru z użyciem wosku np. Cosmoloid .

Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

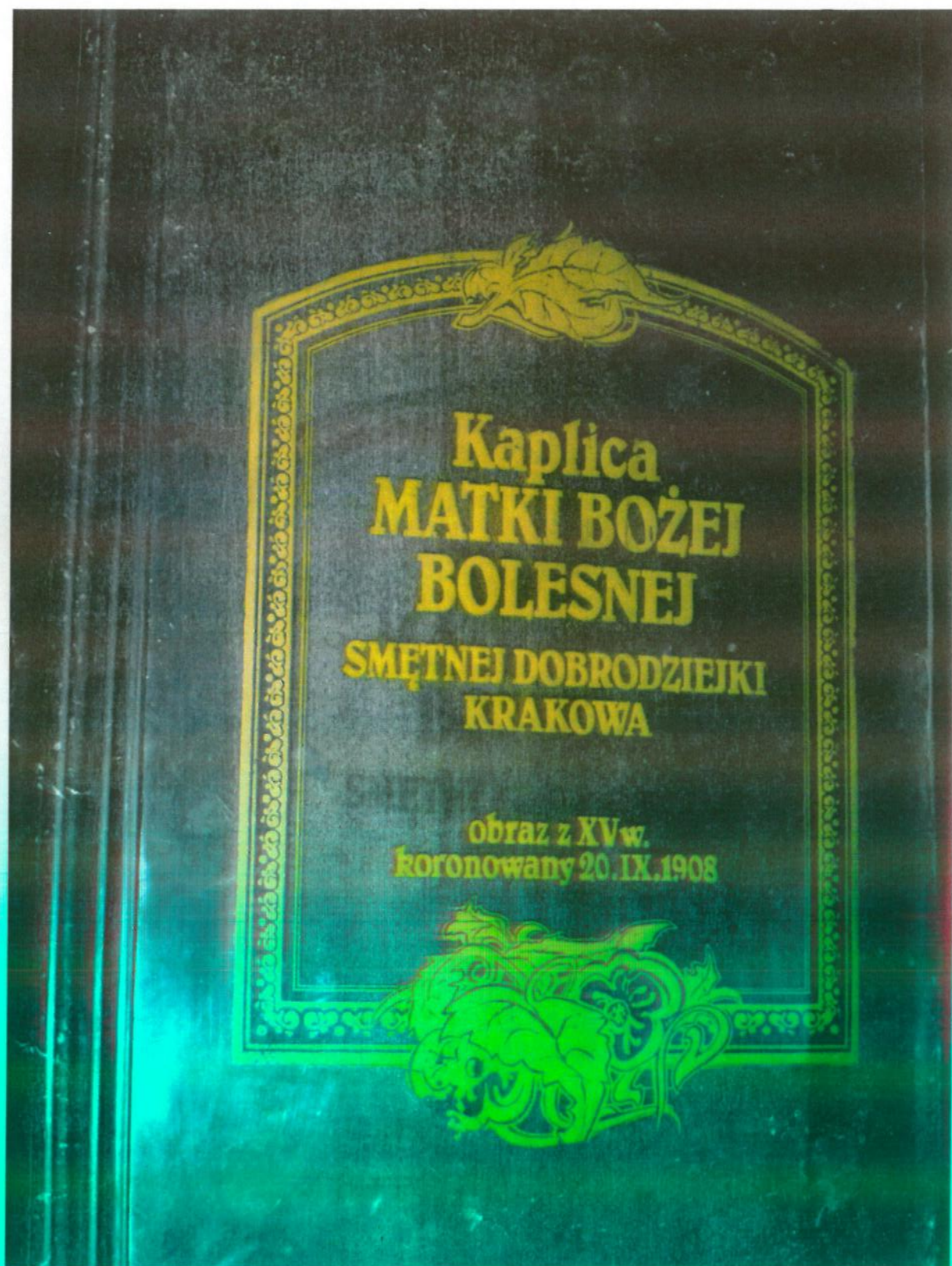
Portal do kaplicy Matki Bożej Bolesnej, fragment, widoczne spoiny wypełnione gipsem zamalowane na czarny kolor.

Portal do kaplicy Matki Bożej Bolesnej. U podstawy wschodniego węgara szerokie rozspojenie wypełnione kitem cementowym.

Portal do kaplicy Matki Bożej Bolesnej. Widoczne pęknięcia płyty marmurowej w cokole pilastra.

Portal do kaplicy Matki Bożej Bolesnej. Inskrypcja na węgarze

PORTAL DO KAPLICY MĘKI PAŃSKIEJ

DANE OBIEKTU:

RODZAJ OBIEKTU: detal architektoniczny, portal prowadzący do kaplicy Męki Pańskiej

AUTOR: warsztat krakowski

CZAS POWSTANIA: przełom XVII/XVIII

MATERIAŁ I TECHNIKA: portal wykonany z czarnego marmuru dębnickiego, w zwieńczeniu godło franciszkańskie, powierzchnia kamienia spolerowana

LOKALIZACJA: Kraków, kościół Św. Franciszka z Asyżu, północna ściana nawy w wejściu do kaplicy Męki Pańskiej

2. OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Portal wykonany jest z czarnego marmuru dębnickiego. Otwór wejściowy ujęty jest w profilowane obramienie zwieńczenie portalu stanowi kartusz zwieńczony motywem muszli, od dołu ujęty karbowanymi wolutami, na którego tarczy wyobrażone są skrzyżowane ręce godło zakonu franciszkańskiego. W górnych narożnikach na styku nadproża i węgarów małe uszaki w formie wolutek.

3 HISTORIA OBIEKTU

Portal powstał na przełomie XVII i XVIII w. W swej historii nie uległ zasadniczym zmianom.

TECHNIKA WYKONANIA

Portal stanowi dekoracyjne obramienie otworu wejściowego pomiędzy nawą a kaplicą Męki Pańskiej. Wykonany z marmuru dębnickiego polerowanego.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Portal znajduje się we wnętrzu kościoła. Narażony jest na niekorzystne wahania temperatury i wilgotności związane z użytkowaniem kościoła. /sezon grzewczy/, ciągi powietrzne.

STAN ZACHOWANIA.

Wynika głównie ze sposobu użytkowania. Marmur utrzymany w dobrym polerze z wyjątkiem dolnych partii węgarów gdzie widać białe plamy wykrystalizowanego gipsu lub soli na powierzchni marmuru. Większe ubytki o charakterze mechanicznym widoczne w zwieńczeniu. Szereg drobnych na całej powierzchni węgarów. Spoiny niestarannie uzupełnione zaprawą miejscowo wykruszone.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się przywrócenie obiektowi w miarę możliwości pierwotnych walorów estetycznych Ubytki formy rzeźbiarskiej zostaną, uzupełnione odpowiednio dobranym kitem na bazie żywicy epoksydowej z dodatkiem wypełniacza i pigmentów .

Powierzchnia po usunięciu przemalowania i past woskowych zostanie spolerowana w miejscach zabieleń i ponownie zabezpieczona środkiem hydrofobowym. Zakłada się uporządkowanie w obrębie spoin -uzupełnienie zaprawy,.

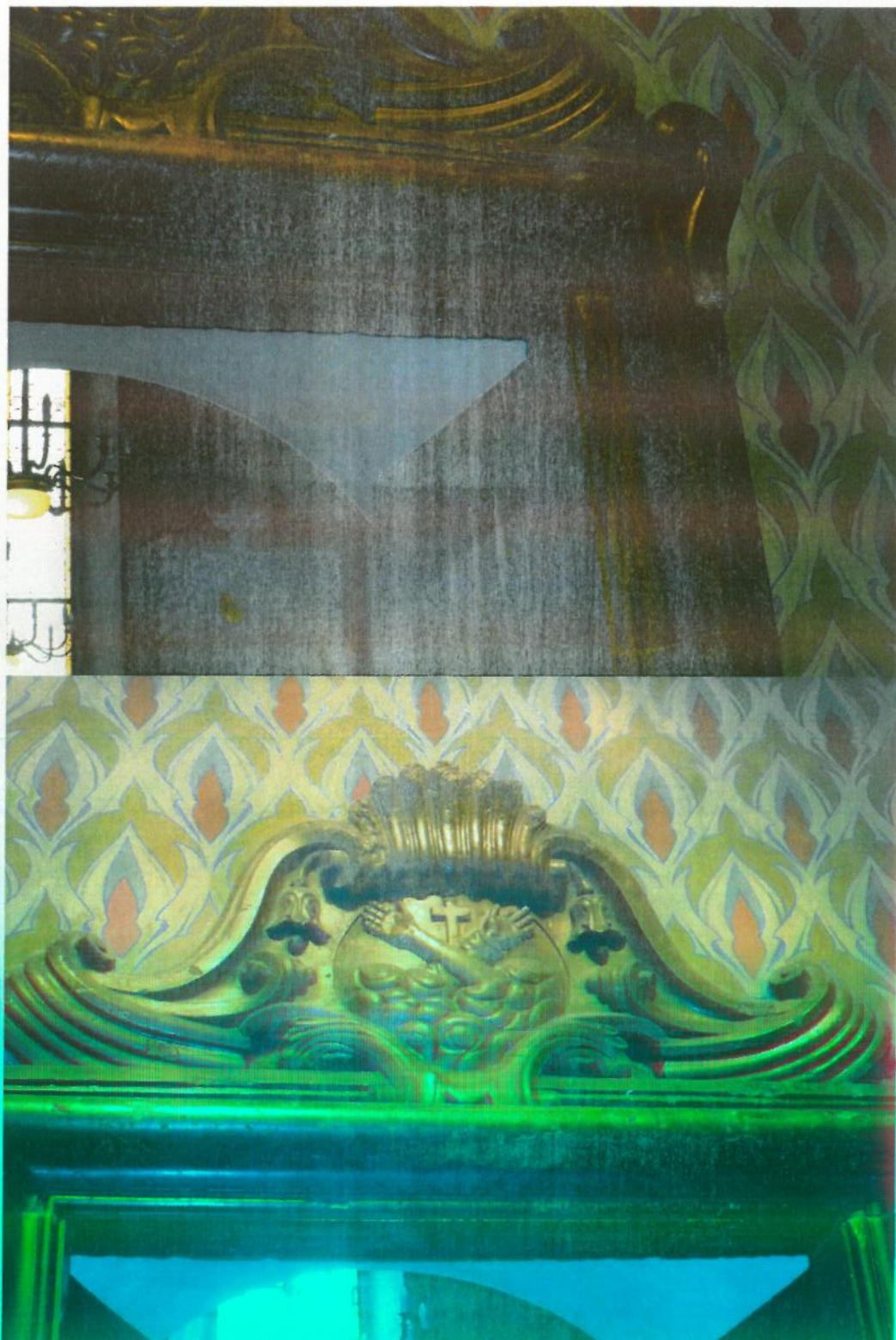
B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych
2. Odczyszczenie powierzchni z zastosowaniem tamponów z roztworem wodnym niejonowego detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni marmuru benzyną lakową.
4. Usunięcie mechaniczne kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Demontaż pękniętych części kamienia.
6. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy Epidian 5 oraz bolców z drutu nierdzewnego.
7. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia.
Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej kitami do marmuru firmy Akemi lub epoksydowymi na bazie żywicy Epidian 5 z talkiem jako wypełniaczem i dodatkiem pigmentów.
8. Opracowanie powierzchni kitów i przywrócenie poleru na powierzchni marmuru przy użyciu różnej gradacji papierów ściernych
9. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin piaskowo gipsowych.
10. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoinowania
11. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru z użyciem wosku Cosmoloid .

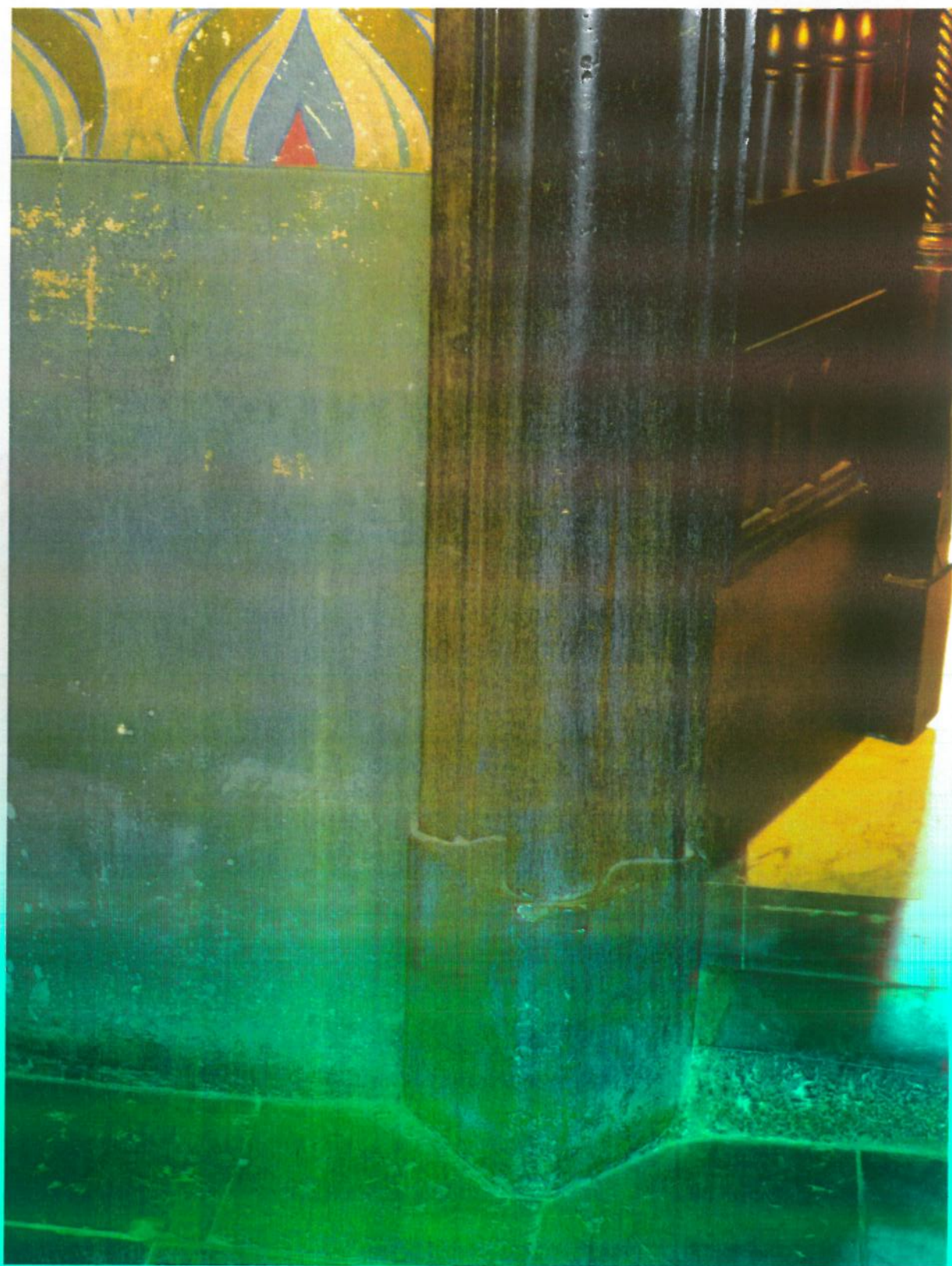
Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych proc konserwatorskich

Portal prowadzący do kaplicy Meki Pańskiej ,fragment, widoczne uszkodzenia i ubytki formy rzeźbiarskiej w partii zwieńczenia.

Portal prowadzący do kaplicy Meki Pańskiej ,fragmenty , widoczne uszkodzenia i ubytki formy rzeźbiarskiej w partii zwieńczenia i profili nadproża.

Portal prowadzący do kaplicy Meki Pańskiej, fragmenty, widoczne uszkodzenia i ubytki

PORTAL PROWADZĄCY DO KAPLICY MEKI PAŃSKIEJ Z NAWY W
PRZESTRZENI POD CHÓREM

DANE OBIEKTU:

RODZAJ OBIEKTU: detal architektoniczny, portal prowadzący do kaplicy Męki Pańskiej

AUTOR : nieznany

CZAS POWSTANIA: 1860

MATERIAŁ I TECHNIKA : portal wykonany z piaskowca drobnoziarnistego, o powierzchni scalonej warstwą kazeiny wapiennej ? w kolorze kamienia.

LOKALIZACJA: Kraków, kościół Św. Franciszka z Asyżu, nawa główna, ściana północna, pod chórem

INSKRYPCJE IN EXTENSO: (na osi nadproża) *A. D. 1860*

(na nadprożu po str. wsch.) *Ant. Kierof O. M. Krakowa. Emeryt.*

2. OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Portal wykonany jest drobnoziarnistego piaskowca o powierzchni pomalowanej farbą kazeinową lub pobiałą zabarwioną na kolor imitujący wkamień. Otwór wejściowy ujęty jest w profilowane obramienie w profilowaną opaskę. Profilowanie węgarów zakończone o podstawy, prosto bez gierunku, prostymi impostami $\frac{1}{4}$ wysokości. Na nadprożu na osi data 1860, po wschodniej stronie nadproża nazwisko fundatora Ant. Kierof O. M. Krakowa. Emeryt.

HISTORIA OBIEKTU

Portal powstał w 1860 wieku. Na podstawie inskrypcji odkrytej w górnej części obiektu wiadomo, że jego fundatorem był Antoni Kierof Obywatel Miasta Krakowa Emeryt. W swej historii nie uległ zasadniczym zmianom. Prawdopodobnie został pokryty warstwą farby w trakcie którejś z późniejszych renowacji, jednak nie udało się dotrzeć do dokumentacji na ten temat.

TECHNIKA WYKONANIA

Portal stanowi obramienie otworu wejściowego z przestrzeni pod chórem nawy do kaplicy Męki Pańskiej. Wykonany z drobnoziarnistego piaskowca, pokrytego warstwą farby prawdopodobnie kazeiny wapiennej podbarwionej na kolor kamień. Fugi pierwotnie mogły być wypełnione zaprawą wapienno-gipsową podbarwianą. Powierzchnia kamienia obrabiana gładko, szlifowana bez śladów obróbki dłutami

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Portal znajduje się we wnętrzu kościoła. W pobliżu kruchty wejścia głównego do kościoła, w miejscu natężonego ruchu wiernych. Narażony na wahania temperatury wilgotności i kontakt z użytkownikami.

STAN ZACHOWANIA.

Powierzchnia obiektu bardzo zabrudzona, z licznymi plamami i przebarwieniami. Widoczne pociemniałe kity i uzupełnienia. Podstawy węgarów mocno zabrudzone, zabrudzenia tej partii powstały w trakcie zmywania posadzek. U podstawy węgarów widoczne wżery i wykruszenia przypowierzchniowej warstwy kamienia.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się przywrócenie obiektowi w miarę możliwości pierwotnych walorów estetycznych.

Zakłada się poddanie obiektu konserwacji technicznej i korekcie estetycznej. Portal należy odczyścić z użyciem parownicy. Zakłada się uzupełnienie rażących ubytków widocznych w dolnej partii obiektu i korektę estetyczną kitów połączoną z korektą kolorystyczną

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

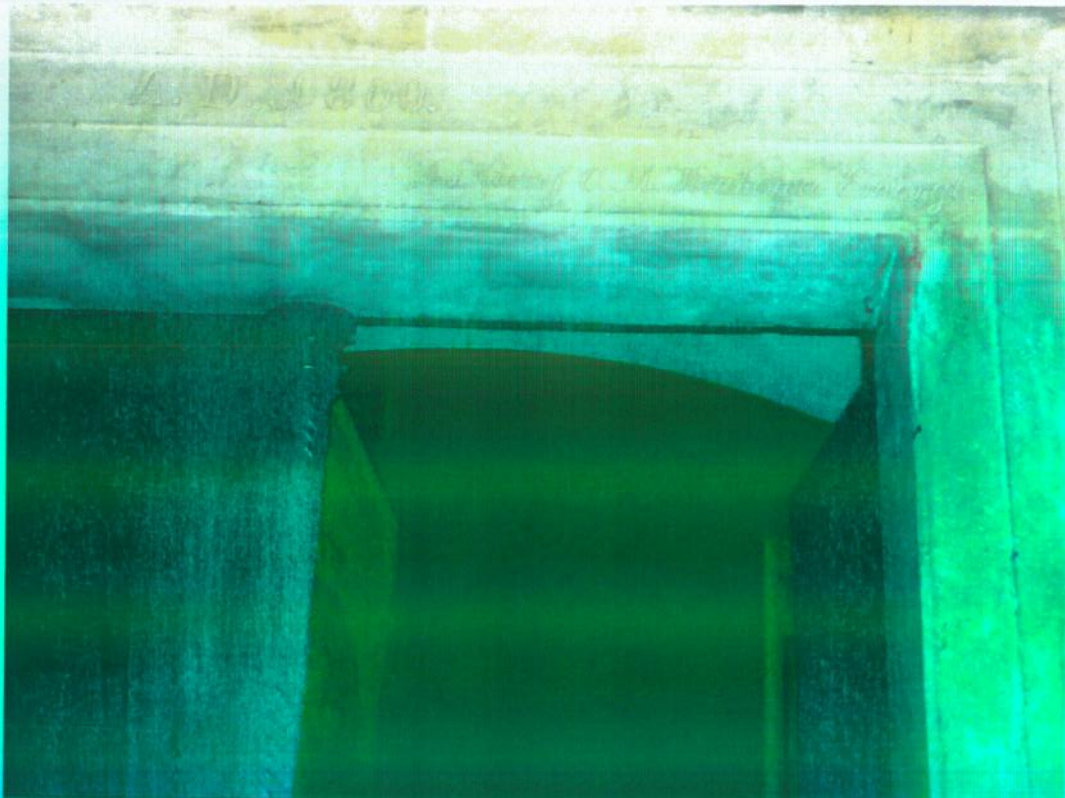
1. Usunięcie wstępne zbrudzeń z powierzchni kamienia odkurzaczem z miękką końcówką
2. Doczyszczanie powierzchni z brudu przy użyciu parownicy i szczotek
3. Usunięcie odspojonych kitów, rażących i wadliwych kitów
4. Uzupełnienie rażących ubytków kitem firmy Remmers Funcosil Restauriermörtel o barwie dopasowanej do uzupełnianych, fragmentów, z zastosowaniem pajęczków z nierdzewnego drutu. Kitom nadana zostanie faktura zbliżona do pierwotnej. Zakładane w cienkich warstwach kity będą modyfikowane dodatkiem roztworu preparatu Aida Haftfest Spezial firmy Remmers w celu zwiększenia ich przyczepności do podłoża.
5. Uzupełnienie zaprawy w spoinach masą piaskowo wapienną

Portal prowadzący do kaplicy Męki Pańskiej, nawa główna, ściana północna, pod chórem. Widoczna zabrudzona, wypalona powierzchnia i wżery w partii przyziemia.

Portal prowadzący do kaplicy Męki Pańskiej, nawa główna, ściana północna, pod chórem, fragment. Widoczna zabrudzona, wyplamiona powierzchnia.

Portal prowadzący do kaplicy Męki Pańskiej, nawa główna, ściana północna, pod chórem, fragment z inskrypcją.

PORTAL PROWADZĄCY DO ZACHODNIEGO SKRZYDŁA KLASZTORU Z
NAWY W PRZESTRZENI POD CHÓREM

DANE OBIEKTU:

RODZAJ OBIEKTU: detal architektoniczny, portal prowadzący do zachodniego skrzydła klasztoru z nawy w przestrzeni pod chórem

AUTOR: nieznany

CZAS POWSTANIA: XIX ?

MATERIAŁ I TECHNIKA: portal wykonany z piaskowca droбноziarnistego, o powierzchni scalonej warstwą kazeiny wapiennej ? w kolorze kamienia.

LOKALIZACJA: Kraków, kościół Św. Franciszka z Asyżu, nawa główna, ściana południowa, pod chórem.

2. OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Portal wykonany jest drobnoziarnistego piaskowca o powierzchni pomalowanej farbą kazeinową lub pobiałą zabarwioną na kolor imitujący wkamień. Otwór wejściowy ujęty jest w profilowane obramienie zwieńczone łukiem dwuramiennym. Krawędź obramienia od strony światła otworu zdobiona wklęsłą, w dolnej partii węgarów zakończoną śmigą w $\frac{1}{4}$ wysokości od posadzki.

HISTORIA OBIEKTU

Portal pochodzący zapewne z XIX wieku. Autorka opracowania nie dotarła do dokumentacji dotyczących obiektu i jego historii. Z obserwacji obiektu wynika, że był poddawany doraźnym działaniom renowacyjnym. Prawdopodobnie został pokryty warstwą farby w trakcie którejś renowacji, jednak nie udało się dotrzeć do dokumentacji na ten temat.

TECHNIKA WYKONANIA

Portal stanowi obramienie otworu wejściowego z przestrzeni pod chórem nawy do zachodniego skrzydła klasztoru. Wykonany z drobnoziarnistego piaskowca, pokrytego warstwą farby prawdopodobnie kazeiny wapiennej podbarwionej na kolor kamień. Fugi pierwotnie mogły być wypełnione zaprawą wapienno-gipsową podbarwianą. Powierzchnia kamienia obrabiana gładko, szlifowana bez śladów obróbki dłutami.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Portal znajduje się we wnętrzu kościoła. W pobliżu kruchty wejścia głównego do kościoła, w miejscu natężonego ruchu wiernych. Narażony na wahania temperatury wilgotności i kontakt z użytkownikami.

STAN ZACHOWANIA.

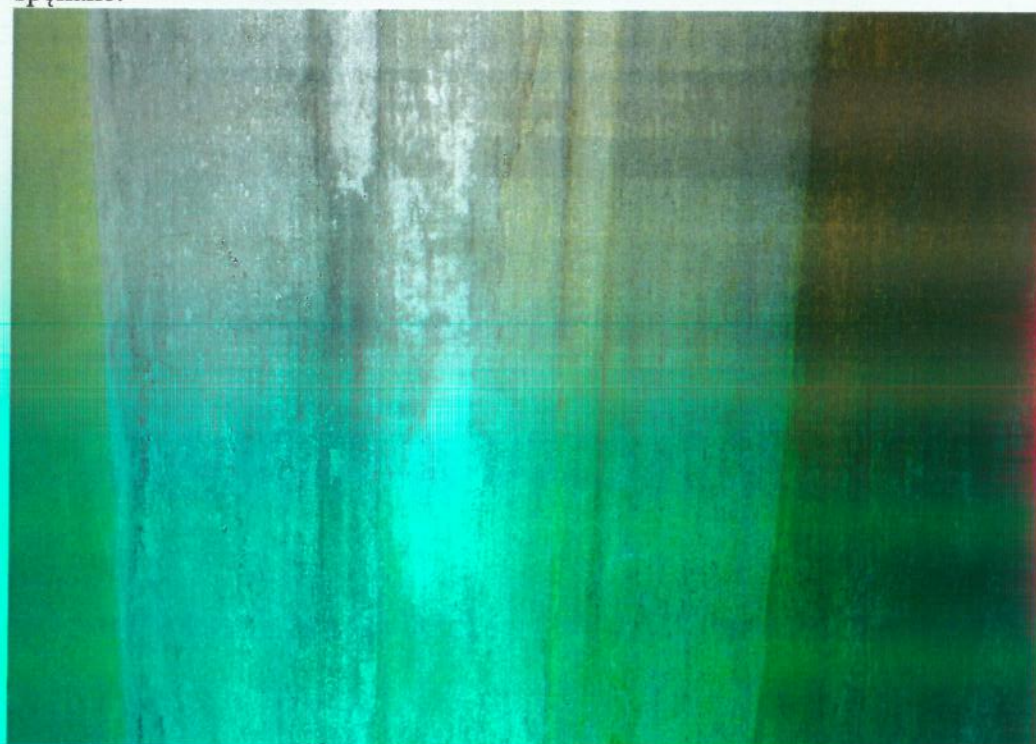
Powierzchnia obiektu bardzo zabrudzona, z licznymi plamami i przebarwieniami. Widoczne pociemniałe kity i uzupełnienia miejscami spękane. Podstawy węgarów mocno zabrudzone, zabrudzenia tej partii powstały w trakcie zmywania posadzek. U podstawy węgarów widoczne wżery i wykruszenia przypowierzchniowej warstwy

Portal prowadzący do zachodniego skrzydła klasztoru z nawy w przestrzeni pod chórem, powierzchnia zabrudzona z widocznymi plamami i pociemniałymi kitami. W dolnych partiach węgarów wżery.

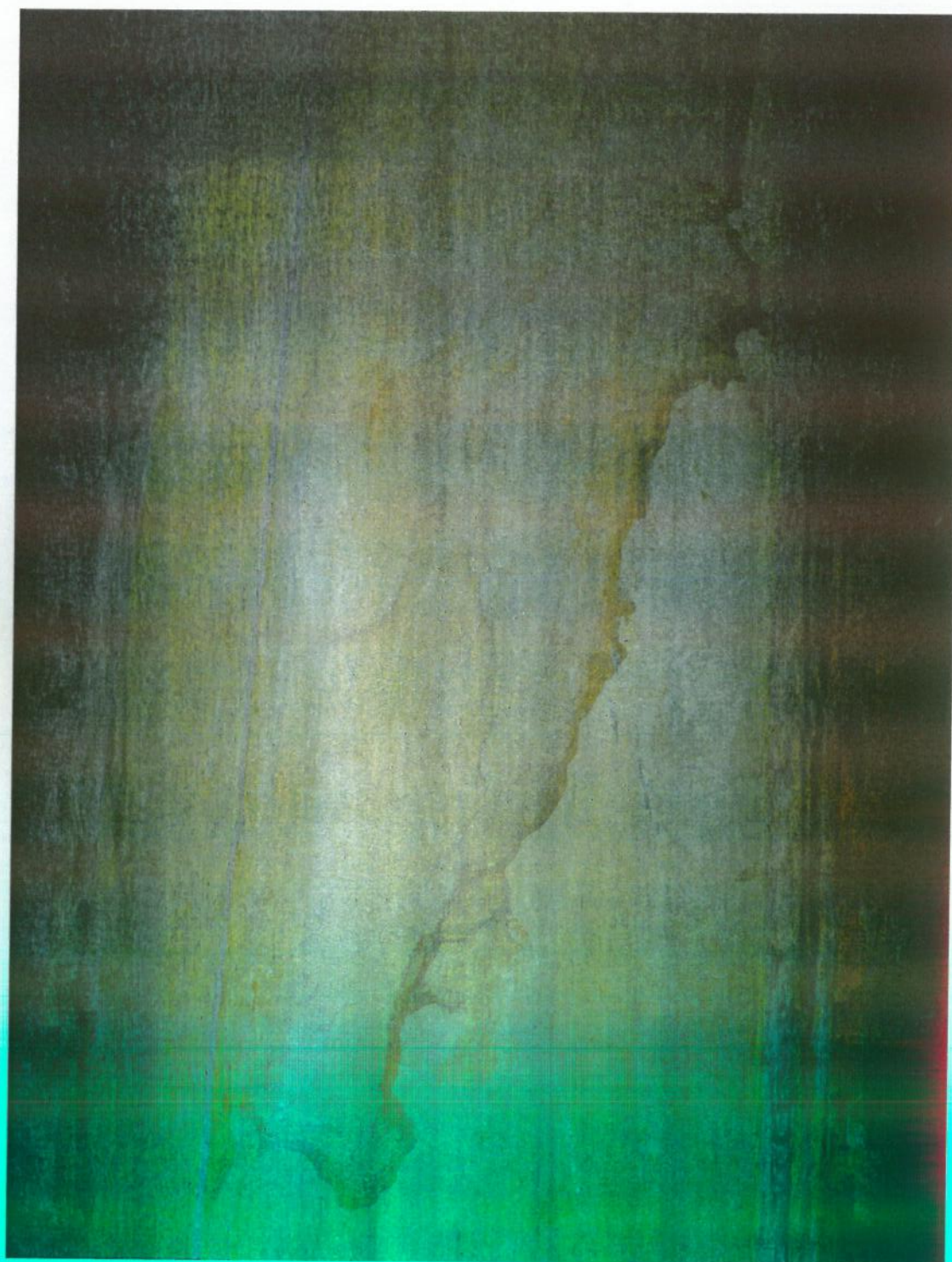
Portal prowadzący do zachodniego skrzydła klasztoru z nawy w przestrzeni pod chórem, fragment nadproża, Widoczne pociemniałe kity i uzupełnienia miejscami spękane.

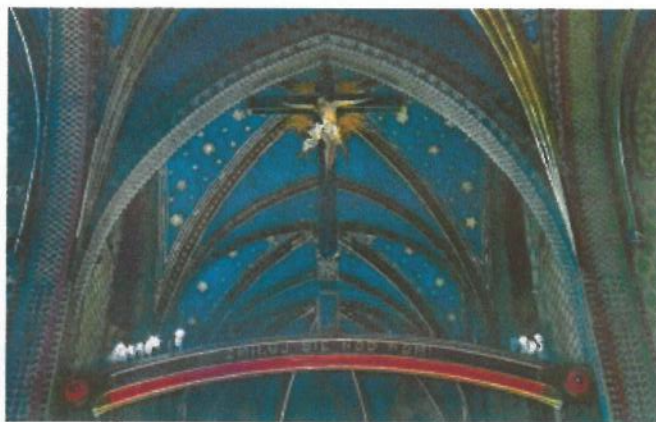
Portal prowadzący do zachodniego skrzydła klasztoru z nawy w przestrzeni pod chórem, fragment węgara, Widoczne pociemniałe, przebarwione kity i uzupełnienia cementowe miejscami spękane

Portal prowadzący do zachodniego skrzydła klasztoru z nawy w przestrzeni pod chórem, fragment węgara, widoczne zabrudzenia i uszkodzenia powierzchni typu ubicia i zarysowania spowodowane użytkowaniem

Portal prowadzący do zachodniego skrzydła klasztoru z nawy w przestrzeni pod chórem, fragment węgara, widoczne rozległe uzupełnienie o pociemniałej granicy z widocznymi spękaniem struktury.

TECZA

Belka tęczowa wraz z krucyfiksem

Belka profilowana polichromowana i złożona. Od strony nawy, centralnie umieszczony napis: ZMIŁUJ SIĘ NAD NAMI, z wypukłym prostym blokowym złożonym liternictwem

Na środku belki sięgający szczytu arkady tęczowej krucyfiks z figura Chrystusa. Figura Chrystusa pełnoplastyczna. Ciało łagodnie skrzycone, prawie równoległe do belki pionowej, nieznacznie odchyła się od osi krzyża w prawą stronę. Głowa, zwieńczona koroną, cierniową w formie plecionki z gałęzi z grubymi kolcami, opada w kierunku prawego ramienia. Chrystus ma ręce wyciągnięte prawie prostopadle do tułowia o rozwartych dłoniach, przybitych do krzyża gwoździami. Biodra i nogi wyraźnie skrzycone w lewo. Nogi ugięte w kolanach, prawa stopa nałożona jest na lewą, obie stopy przebite gwoździem. W prawym boku Chrystusa widoczna jest pozioma rana z spływającymi kroplami krwi.

Biodra i częściowo uda przesłonięte są perizonium, które kończy się nieco powyżej kolan. Perizonium rozwiane o modelunku gotyckim. Na skrzyżowaniu belek krzyża występują promienie z wytłaczanej złożonej blachy, od odwrocia w postaci ażurowego emblematu z Chrystogramem IHS w okręgu otoczonym promienistą glorią widoczną w postaci opisanych powyżej promieni na skrzyżowaniu belek od strony lica. Na belce pionowej powyżej głowy Ukrzyżowanego Titulus. Podstawę belki pionowej, powyżej cokołu, opasuje złożony, ażurowy ornament ze złożonej blachy, rozbudowany trójwymiarowo z wyprowadzonym na wszystkie 4 strony kwiatami. Karnacja figury w kolorze cielistym, włosy ciemne, białe perizonium. Belka malowana w kolorze czerwieni i błękitu ze złotymi krawędziami.

HISTORIA OBIEKTU

Belka tęczowa wykonana w II poł. XIX w. po pożarze. Poprawiana w 1947r. W 1986 r belkę tęczowo odkurzono, usunięto lokalnie pociemniałe retusze z 1947r. sposobem chemicznym(stosując roztwory terpentyny i metanolu) doczyszczano powierzchnię gumą chlebową, ubytki warstwy malarskiej uzupełniono temperą kazeinową Ubytki złocenia na metalu uzupełniono po uprzednim usunięciu produktów korozji, pokryto minią na pokoście następnie mixtionem zabarwionym ziemią czerwoną oraz złotem płatkowym.

TECHNIKA: wykonana z drewna iglastego wraz z krzyżem, polichromowana bezpośrednio na drewnie w technice temperowej, połączana dukatem. Figura Chrystusa prawdopodobnie wykonana w drewnie lipowym, polichromowana na zaprawie klejowo-kredowej. Promienie i ornament u podstawy krzyża wykonane z blachy stalowej połączone na mikstion złotem płatkowym.

STAN ZACHOWANIA: Ze względu na dużą odległość nie można dokonać oceny stanu zachowania, poza stwierdzeniem, że powierzchnia belki i krucyfiksu pokryta jest warstwą brudu i kurzu nie można opisać stanu zachowania poszczególnych warstw technologicznych.

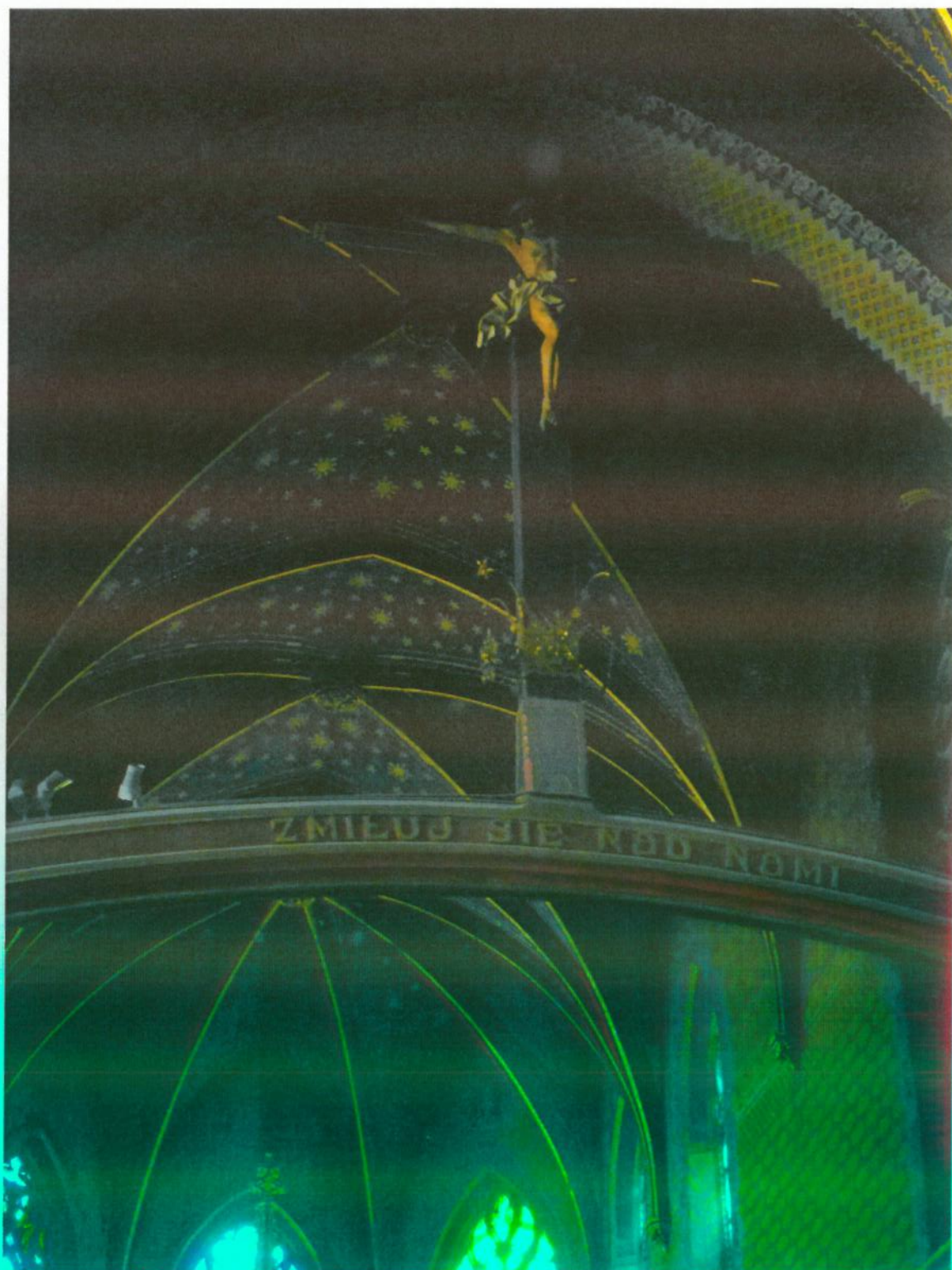
PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

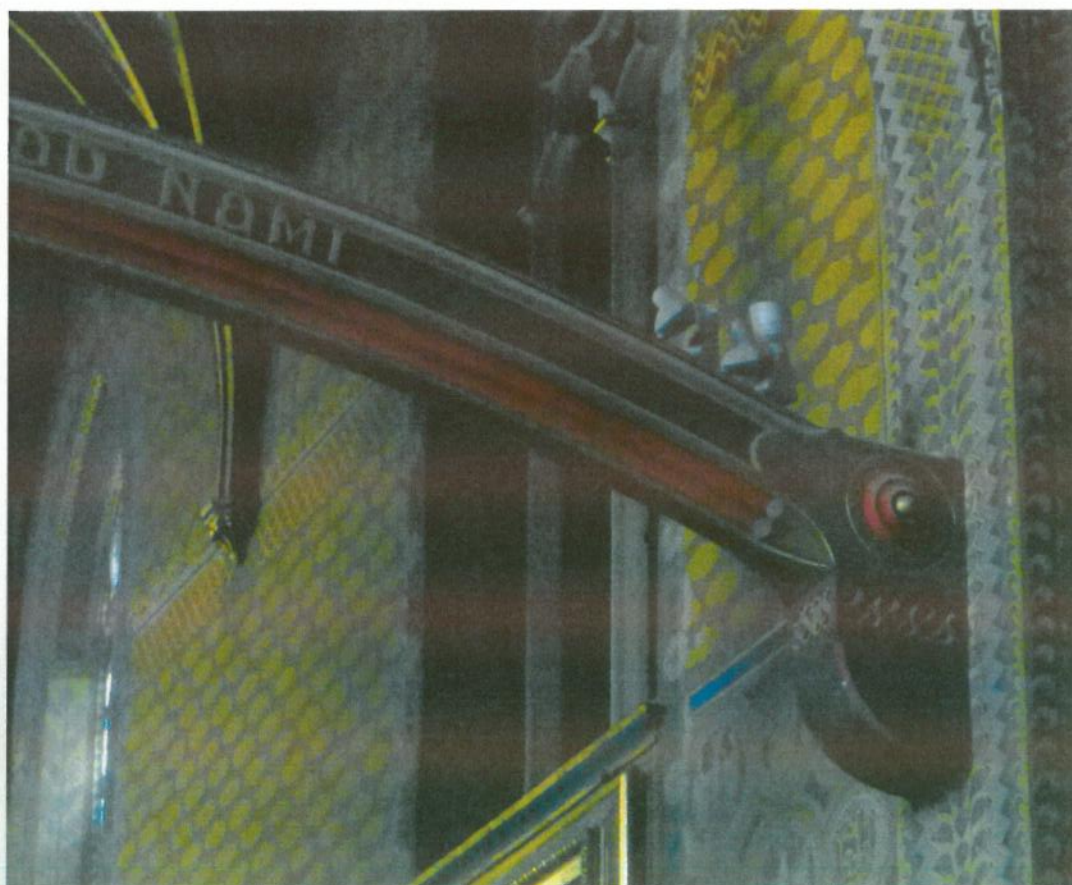
Zakłada się odczyszczenie powierzchni belki tęczowej wraz krucyfiksem z luźnych nawarstwień pyłowych, doczyszczanie powierzchni polichromowanych i złożonych z użyciem roztworu wodnego niejonowego detergentu, uzupełnienie ubytków polichromii i złocień po uprzednim uzupełnieniu ewentualnych ubytków warstw technologicznych.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

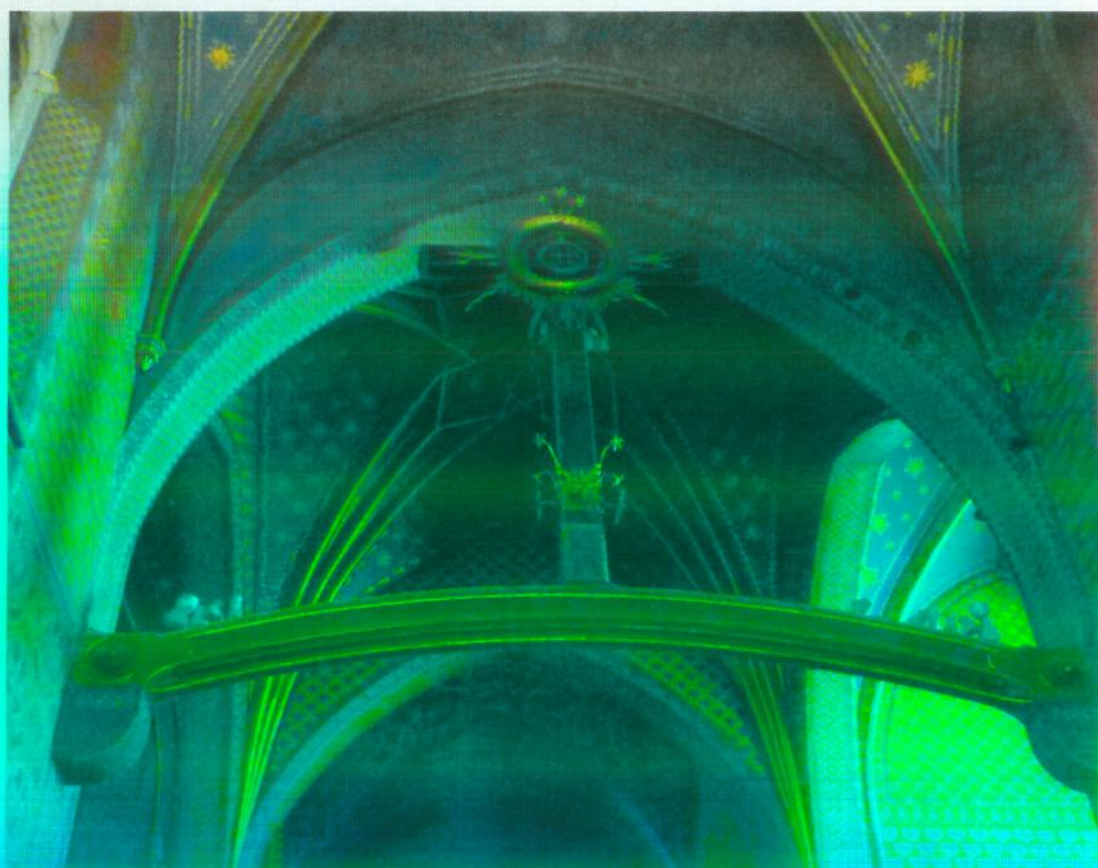
- 1 Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych.
2. Odczyszczenie powierzchni na mokro roztworem wodnym niejonowego detergentu.
6. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych drewna żywicą axon araldit.
- 7 Uzupełnienie ubytków pobiałych.
8. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej temperą kazeinową
9. Uzupełnienie ubytków złocień złotem płatkowym na mikstion, po uprzednim zabezpieczeniu blachy preparatem antykorozyjnym np. Zinga.
10. Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

Fragment belki tęczowej z krucyfiksem

Fragment belki tęczowej od strony lica.

Belka tęczowa od strony odwrocia .

CHÓR MUZYCZNY

- RODZAJ OBIEKTU: ołtarz architektoniczny kamienny, polichromowany i złocony
- AUTOR: Pracownia Edwarda i Zygmunta Stehlików?
- CZAS POWSTANIA: Po II poł. XIX w.

MATERIAŁ I TECHNIKA: Struktura wykonana z piaskowca malowana oraz złocona i srebrzona

LOKALIZACJA: Ściana zachodnia kościoła. Ostatnie zachodnie przęsło nawy.

OPIS INWENTARYZACYJNY:

Kamienny, neogotycki chór kamienny wykonany prawdopodobnie w warsztacie Edwarda i Zygmunta Stehlików polichromowany pozłocony o łamanej linii balustrady wspartej na ścianie arkadowej podtrzymywanej przez cztery kamienne kolumny o gładkich trzonach o przekroju okrągłym. Bazy kolumn profilowane, głowice zdobione ornamentem liściastym złoconym na krawędziach, zwieńczone wielokątną płytą. Balustrada ażurowa zdobiona maswerkami, przedzielona filarkami na odcinki przy(ścianach połówki) 3 centralne odcinki podzielone na osi przez pinakle umieszczone w szczytach arkad. Profile arkad zdobione czołganką, podniebie chóru stanowią 3 przęsła sklepień krzyżowo żebrowych.

Balustrada malowana na kolor wapienia i piaskowca farbą temperową? Ze złoceniami przy krawędziach z drobnymi elementami czerwieni w profilach baz kolumn i głowic oraz pinakli. Podniebie malowane na kolor błękitny jak pozostałe sklepienia zdobione złotymi gwiazdkami, żebra kolorowe ujęte malowanymi ornamentami w kolorze zieleni i błękitu oraz ugru i czerwieni.

HISTORIA

Chór muzyczny wykonany prawdopodobnie przez Edwarda i Zygmunta Stehlików, krakowskich kamieniarzy, autorka nie dotarła do dokumentacji dotyczącej jego historii.

Patrząc na obiekt można stwierdzić, że przechodził, co najmniej jedną renowację, pod warstwą malarską na filarach zamykających dłuższe odcinki balustrady od płn. i pld. widoczne zamalowane złożone płaskie ornamenty (być może już one były wprowadzone wtórnie i jest to już kolejna warstwa z drugiej renowacji).

TECHNIKA WYKONANIA

Balustrada i filary chóru główny wykonane z piaskowca, polichromowane temperą w profilach tłustą, złozenia wykonane w technice na mikstion.

Podniebie polichromowane i złożone.

STAN ZACHOWANIA

Powierzchnia kamienia w miejscach poziomych pokryta warstwą kurzu wypukłe ornamenty dodatkowo przykrywają sieci pajęczyn. Widoczne drobne ubytki i uszkodzenia występujące przy krawędziach, złozenia i srebrzenia miejscami na krawędziach profili poprzecierane.

Na ok. 1/3 wysokości trzony kolumn mocno zabrudzone, zatłuszczone i wybłyszczane na skutek dotykania rękami.

W bazach filarów widoczne złuszczenia warstwy malarskiej. W narożniku południowo zachodnim na sklepieniu podniebia chóru, obok drewnianej klatki schodowej na chór widoczne spory obszar, prawdopodobnie zamoknięty, ze złuszcżającymi się warstwami polichromii i pobiałą.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się odczyszczenie powierzchni chóru z luźnych nawarstwień pyłowych, doczyszczenie powierzchni polichromowanych i złożonych z użyciem roztworu wodnego niejonowego detergentu, uzupełnienie ubytków polichromii i złoceń po uprzednim uzupełnieniu ewentualnych ubytków warstw technologicznych.

W partii sklepień zakłada się odczyszczenie powierzchni polichromii miękkimi pędzlami z doczyszczaniem guma chlebową.

Przed wykonaniem konserwacji zbadać przyczynę zamoknięcia narożnika północno zachodniego(na sklepieniu) i sprawdzić czy została ona usunięta.

Zakłada się odczyszczenie powierzchni złoceń. W miejscach ubytków należy uzupełnić warstwy technologiczne w technice i technologii oryginału.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Struktura

1. Wstępne oczyszczenie powierzchni z nawarstwień pyłowych mechanicznie, przy użyciu odkurzaczy z miękkimi końcówkami, pędzli, miękkich szczotek
2. Doczyszczanie złocień przy użyciu tamponów nasycanych roztworem niejonowego detergentu
3. Odczyszczanie powierzchni przy użyciu gumy chlebowej
4. Prawidłowe sklejenie pęknięć przy użyciu żywicy epoksydowej oraz bolców z drutu nierdzewnego.
5. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia w masie sztucznego kamienia.
6. Uzupełnienie ubytków pobiałą.
7. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej temperą kazeinową
8. Uzupełnienie ubytków złocień złotem płatkowym na mikstion.

Sklepienia

1. Wstępne oczyszczenie powierzchni z nawarstwień pyłowych mechanicznie, przy użyciu odkurzaczy z miękkimi końcówkami, pędzli, miękkich szczotek
2. Doczyszczanie złocień przy użyciu tamponów nasycanych roztworem niejonowego detergentu
3. Odczyszczanie powierzchni przy użyciu gumy chlebowej
4. Spękania i zarysowania należy rozszerzyć, by mieć dostęp do głębszych odspojień w obrębie zapraw. Odspojenia oraz głębokie rozwarstwienia zapraw zostaną zlikwidowane poprzez iniekcje środka mineralnego szybko wiążącego, w oparciu o uszlachetnione cementy i kruszywa mineralne (np. Ledanu, Maltu)
5. Uzupełnienie ubytków podłoża. Proponuje się wykonanie uzupełnień klasyczną zaprawą wapienno - piaskową z dodatkiem mączki marmurowej do płytkich ubytków. Powierzchnie uzupełnień opracować w sposób nawiązujący do pierwotnego tynku. Do głębokich wypełnień dodany zostanie cement portlandzki. Na uzupełnienia nałożona zostanie warstwa pobiałą wapiennej.
6. Konsolidacja warstw.

Utrwalenie słabo zespojonych warstw polichromii słabym roztworem kazeiny boraksowej z alkoholem: 80 cz. kazeiny boraksowej, + 20 cz. medium damarowo-olejnego + fenol lub nasycając najpierw roztworem etanolu a następni 1-3%, następnie po odparowaniu bądź wchłonięciu w głąb nadmiaru spoiwa polichromię sprasować a po kilkunastu godzinach ponownie utrwalić powierzchnię malowidła 5% roztworem polioctanu winylu w acetonie przez wielokrotne nakładanie pędzlem. Dla lepszego związania kolejnych warstw stratygraficznych oraz izolacji powierzchni uzupełnień i wyrównania gładkich teł, proponuje się zastosowanie środka akrylowego. Paraloidu B82 w alkoholu etylowym. Zamiennie może zostać zastosowany środek firmy Caparol Haftgrund, o właściwościach gruntujących i izolujących, oraz wyrównujących powierzchnie.

7. Uzupełnienie ubytków pobiałą wapiennej
8. Uzupełnienie ubytków polichromii kazeiną z dodatkiem pigmentów mineralnych
9. Uzupełnienie ubytków złocen w technice oryginału(szpachlówka olejna ugrowa, mikstion, złoto dukatowe)
10. Wszystkie etapy prac konserwatorskich zostaną udokumentowane w formie pisemnej i fotograficznej - według obowiązującego schematu.

POSAGI 5 WIELKICH ŚWIĘTYCH – założycieli rodzin zakonnych:

Św. Bazyli Wielki

Św. Benedykt z Nursji

Św. Augustyn

Św. Franciszek z Asyżu

DANE OBIEKTU

RODZAJ OBIEKTU: kamienne posagi 5 wielkich świętych - założycieli rodzin zakonnych

AUTOR: rzeźbiarz Stanisław Wójcik

CZAS POWSTANIA: Po II poł. XIX w.

MATERIAŁ I TECHNIKA: wykonane z piaskowca polichromowane i złocone

LOKALIZACJA: Umieszczone na wysokości łuków arkad w ścianach nawy, w miejscach gdzie gurty sklepienne spływają na ściany w postaci płaskich lizen.

OPIS INWENTARYZACYJNY:

Posągi umieszczone na wysokości łuków arkad w ścianach nawy, w miejscach gdzie gurty sklepienne spływają na ściany w postaci płaskich lizen. Wykonał je Stanisław Wójcik w 2 połowie XIX wieku. Figury są poustawiane na identyczny konsolach, nad ich głowami widzimy rozbudowane neogotyckie baldachimy architektoniczne. Polichromowane i złocone. Święci przedstawieni w pozycji stojącej. Trzech nich: św. Dominik, św. Benedykt i św. Franciszek ubrani w habity swoich zgromadzeń. Św. Augustyn i św. Bazyli Wielki przedstawieni w szatach biskupich.

HISTORIA

Figury pięciu wielkich świętych założycieli zgromadzeń zakonnych wykonał je Stanisław Wójcik w drugiej połowie XIX wieku. Nie udało się dotrzeć do dokumentacji dotyczącej historii renowacji pomników, można przypuszczać, że w czasie prac przy konserwacji polichromii były, co najmniej odkurzone.

BIBLIOGRAFIA: Encyklopedia Krakowa, wyd. PWN, 2000.

TECHNIKA WYKONANIA

Balustrada i filary chóru główny wykonane z piaskowca, polichromowane temperą w profilach tłustą, złocenia wykonane w technice na mikstion.

Podniebie polichromowane i złocone.

STAN ZACHOWANIA

Powierzchnia kamienia w miejscach poziomych pokryta warstwą kurzu wypukłe ornamenty dodatkowo przykrywają sieci pajęczyn. Na powierzchni konsol i baldachimów widoczne ciemne plamy, na krawędziach widoczne drobne ubytki formy, jednak bliższe rozeznanie stanu zachowania obiektów należy dokonać po uzyskaniu dostępu do obiektów z rusztowań.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się odczyszczenie powierzchni figur, konsoli i baldachimów z luźnych nawarstwień pyłowych, doczyszczenie powierzchni polichromowanych i złożonych z użyciem roztworu wodnego niejonowego detergentu, uzupełnienie ubytków polichromii i złocień po uprzednim uzupełnieniu ewentualnych ubytków warstw technologicznych w technice oryginału.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Wstępne oczyszczenie powierzchni z nawarstwień pyłowych mechanicznie, przy użyciu odkurzaczy z miękkimi końcówkami, pędzli, miękkich szczotek.
2. Doczyszczenie złocień przy użyciu tamponów nasycanych roztworem niejonowego detergentu
3. Odczyszczenie powierzchni przy użyciu gumy chlebowej
4. Doczyszczenie powierzchni konsoli i baldachimów z użyciem parownicy
5. Uzupełnienie ewentualnych ubytków powierzchniowych kamienia w masie sztucznego kamienia.
6. Uzupełnienie ubytków pobiałą.
7. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej temperą kazeinową
8. Uzupełnienie ubytków złocień złotem płatkowym na mikstion.

POZOSTAŁOŚCI GOTYCKIEJ KAMIENIARKI

RODZAJ OBIEKTU : cokół, w który we wsch. narożnikach włączono polichromowane elementy architektoniczne (węgary portalu?) z fragmentami laskowań,

AUTOR: nieznany

CZAS POWSTANIA: koniec XV w.

LOKALIZACJA: dolne części ścian apsydy prezbiterium

OPIS INWENTARYZACYJNY

W dolnej części ścian apsydy prezbiterium profilowany cokół, w który we wsch. narożnikach włączono polichromowane elementy architektoniczne (węgary portalu?) z fragmentami laskowań, późnogotyckie z końca w. XV.\

HISTORIA

Fragmenty cokołu i węgarów (datowane w katalogu zabytków na koniec XV wieku), pozostały po XV wiecznej rozbudowie XIII świątyni. Rozbudowa objęła przedłużenie i zamknięcie trójboczną absydą prezbiterium na początku XV w. Jednak forma kamieniarki wskazuje, że powstała pod koniec wieku XV prawdopodobnie w trakcie prac remontowych po pożarach, jakie strawiły kościół w 1462 i 1476 roku.. Nie jest znana historia gotyckiej kamieniarki wnętrza kościoła prawdopodobnie uległa one zniszczeniu w czasie kolejnych pożarów kościoła. Po pożarze 1655 roku przebudowano gruntownie wnętrze kościoła.

Kolejna odbudowa kościoła miała miejsce po pożarze 1850 r. nie jest znany zakres prac, jakie wykonało przy tym obiekcie, zważywszy stan cokołów wydaje się, że zostały one pomalowane na kolor dolnych partii ścian w trakcie działań konserwatorskich przy polichromii prezbiterium w latach dziewięćdziesiątych XX w. co było powtórzeniem warstwy wykonanej w trakcie polichromowania kościoła w XIX wieku

TECHNIKA WYKONANIA

Cokół i fragmenty węgarów wykonane z piaskowca, prawdopodobnie polichromowane na pobiale, w trakcie ostatniej konserwacji na cokole położono warstwę temperową i złocenia na mikstion, które najprawdopodobniej były powtórzeniem warstwy położonej w trakcie wykonywania polichromii prezbiterium w II poł. XIX w.

STAN ZACHOWANIA

Powierzchnia kamienia w miejscach pokryta warstwą kurzu. W partii węgarów widoczne drobne ubytki i uszkodzenia występujące przy krawędziach oraz miejsca o zdegradowanej, osypującej się, na skutek postępującego procesu dezintegracji ziarnistej, warstwie przypowierzchniowej. Na powierzchni cokołu w wielu miejscach doszło do złuszczenia warstwy malarskiej wraz z pobiałą widoczne obszary z wykrystalizowaną solą.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Zakłada się odczyszczenie powierzchni kamieniarki cokołu z luźnych nawarstwień pyłowych, doczyszczenie powierzchni polichromowanych i złocień z użyciem roztworu wodnego niejonowego detergentu, uzupełnienie ubytków polichromii i złocień po uprzednim uzupełnieniu ewentualnych ubytków warstw technologicznych i odsoleniu. Odnosnie węgarów zakłada się jedynie wykonanie konserwacji technicznej, która polegała będzie na odczyszczeniu powierzchni z brudu i kurzu z zachowaniem relików polichromii i wzmocnieniu osłabionych partii kamienia.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Cokół

1. Doczyszczenie powierzchni z użyciem parownicy z doczyszczaniem mechanicznym, ręcznym przy użyciu szczotek
2. Wzmocnienie osypujących się partii kamienia konsolidującym środkiem - Steinfestiger 300.

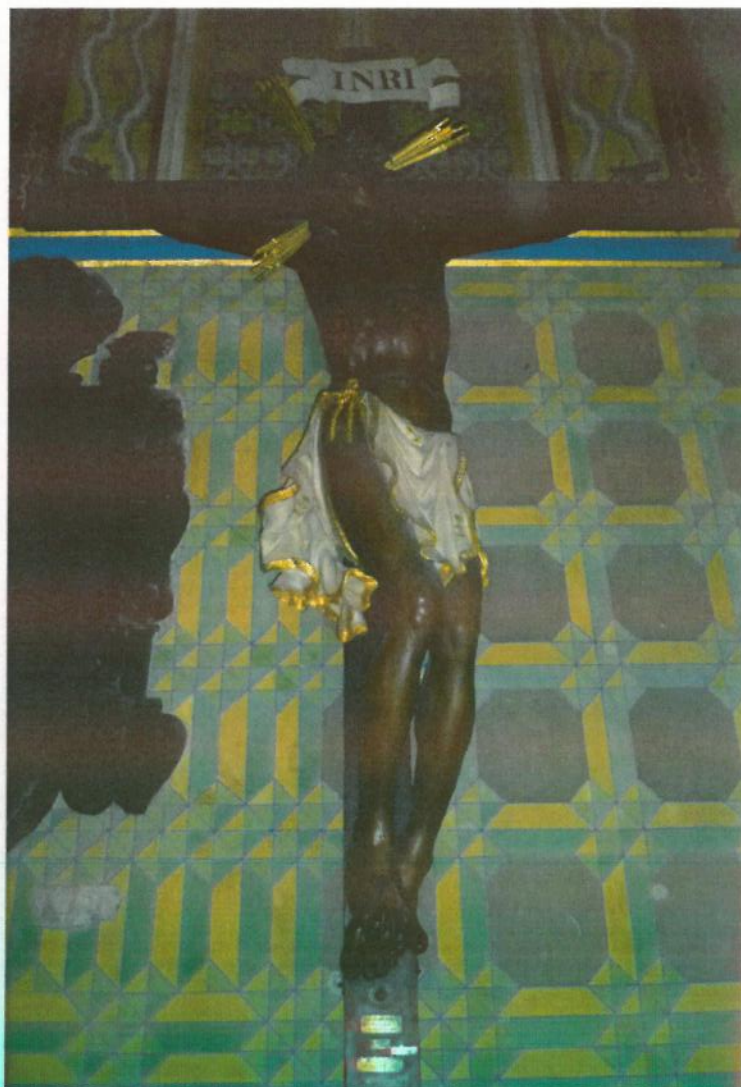
3. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia mineralnym kitem firmy Remmers Funcosil Restauriermörtel o barwie dopasowanej do uzupełnianych, fragmentów, z zastosowaniem pajęczków z nierdzewnego drutu. Kitom nadana zostanie faktura zbliżona do pierwotnej. Zakładane w cienkich warstwach kity będą modyfikowane dodatkiem roztworu preparatu Aida Haftfest Spezial firmy Remmers w celu zwiększenia ich przyczepności do podłoża.
4. Uzupełnienie ubytków pobiałą.
5. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej temperą kazeinową
6. Uzupełnienie ubytków złota płatkami złota kładzionymi na mikstion

Węgary

1. Wstępne oczyszczenie powierzchni z nawarstwień pyłowych mechanicznie, przy użyciu odkurzaczy z miękkimi końcówkami, pędzli, miękkich szczotek
2. Doczyszczenie powierzchni z użyciem parownicy z doczyszczaniem mechanicznym, ręcznym przy użyciu szczotek
3. Wzmocnienie osypujących się partii kamienia konsolidującym środkiem - Steinfestiger 300.

Fragment XV wiecznego cokółu i węgara.

DANE INWENTARYZACYJNE

RODZAJ OBIEKTU: Rzeźba drewniana polichromowana Chrystusa Ukrzyżowanego z Kościoła O.O. Franciszkanów w Krakowie.

AUTOR: nieznany

WYMIARY:

- wysokość - ok. 3m
- rozpiętość ramion - 2,6 m
- powierzchnia - ok. 5,95m

CZAS POWSTANIA: Forma rzeźby, spiralne ukształtowanie ciała, stopień przestylizowania typ perizonium itp. pozwalają datować powstanie rzeźby na drugą tercję XVII wieku.

LOKALIZACJA: Pierwotna lokalizacja obiektu nie jest znana, być może pochodzi z belki tęczowej nieistniejącego już kościoła św. Michała. Obecnie Krucyfiks eksponowany na ścianie południowej południowego ramienia transeptu.

OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Pełno plastyczna rzeźba barokowego Chrystusa umieszczona jest na zapewne nowszym krzyżu o stosunkowo cienkich belkach, o długości i rozpiętości, dostosowanych do aktualnego miejsca ekspozycji - na osi ściany południowej, w południowym ramieniu transeptu, kościoła oo. Franciszkanów w Krakowie.

Ciało Chrystusa łagodnie skrzycone, prawie równoległe do belki pionowej, nieznacznie odchyła się od osi krzyża w prawą stronę. Głowa, zwieńczona koroną cierniową, zieloną, uformowaną na kształt plecionki z gałęzi z grubymi kolcami, opada w kierunku prawego ramienia.

Z głowy wychodzą trzy pęki złożonych promieni, tworząc glorię.. Powyżej głowy na pionowej belce krzyża tytułus z napisem INRI czarnym liternictwem na białym tle. Chrystus ma lekko uniesione i ugięte w łokciach ręce o rozwartych dłoniach, przybitych do krzyża gwoździami. Biodra i nogi wyraźnie skrzycone w lewo. Nogi ugięte w kolanach, prawa stopa nałożona jest na lewą, obie stopy przebite gwoździem. W prawym boku Chrystusa widoczna jest pozioma rana z rytmicznie spływającymi, kroplami krwi.

Karnacja rzeźby ciemna w odcieniu brązu, z kroplami krwi w kolorze czerwonym. Biodra i częściowo uda przesłonięte są perizonium, które kończy się nieco powyżej kolan. Perizonium podtrzymywane sznurem opasującym biodra związanym na kokardę z prawego boku. Brzegi perizonium wykończone są krótkimi frędzlami a drobne modelowanie fałdów, nadaje mu charakter lekkiego, rozwianego miękkiego materiału, pomalowane w kolorze ocieplonej bieli zdobionej motywem złożonych kwiatków. Złocenia występują także na sznurze i frędzlach oraz na promieniach glorii.

HISTORIA OBIEKTU.

Nie jest znany autor ani dokładny czas powstania obiektu Forma rzeźby, spiralne ukształtowanie ciała, typ perizonium itp. pozwalają datować powstanie rzeźby na drugą tercję XVII wieku.¹

Lokalizacja; Pierwotna lokalizacja obiektu nie jest znana, być może pochodzi z belki tęczowej. Obecnie eksponowana na ścianie południowej południowego ramienia transeptu, gdzie rzeźba została osadzona na nowym krzyżu przystosowanym wielkością do nowej lokalizacji, krucyfiks został umieszczony tam prawdopodobnie pod koniec XIX wieku.

¹ w katalogu zabytków datowany na wiek XVII, i opisany jako pochodzący z tęczy.

Kompleksowa konserwacja Barokowego krucyfiksę wykonana przez zespół artystów konserwatorów dzieł sztuki mgr Barbarę Budziaszek i mgr Wojciecha Kurdziela miała miejsce w dziewięćdziesiątych.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

Ustalono na podstawie danych z udostępnionego opracowania pt. „ Wstępne rozpoznanie i wytyczne do programu konserwatorskiego" w oparciu o udostępniony program mgr. B. Budziaszek i mgr W. Kurdziela ² oraz wykonanych przez autorów programu badań chemicznych próbek pobranych z karnacji i zgładów bocznych z nawarstwień na karnacji i perizonium

Rzeźba Chrystusa wykonana jest z trzech zasadniczych, połączonych ze sobą, części drewna /dębowego?/ oraz kilku mniejszych, jak dekiel przysłaniający od odwrocia miejsce wydrążenia rzeźby, czy fragmenty korony cierniowej.

Zakłada się, że do pierwszej warstwy chronologicznej, datowanej na drugą tercję XVII wieku należą :

Drewno, z którego wykonano rzeźby oraz znajdujące się bezpośrednio na nim następujące warstwy technologiczne:

- warstwa kleju glutynowego o bardzo dobrej, jakości /badania chemiczne dok. B. Budziaszek/, którą założono na całej powierzchni rzeźby - warstwy zaprawy kredowo - klejowej, którą założono na perizonium sznur i promienie glorii/?/
- warstwy szelaku naturalnego o dość ciemnym czerwonym zabarwieniu założono w partii karnacji, włosów, korony cierniowej, zapewne kilka razy w celu uzyskania zmierzonego efektu kolorystycznego powierzchni. Cienką. Warstwę szelaku położono także na warstwie zaprawy sznura, brzeg perizonium i glorii.
- warstwa mikstionu - występuje na brzegu perizonium i glorii
- warstwa folii metalowej w kolorze złotym - brzeg perizonium i promienie glorii
- warstwa malarska na perizonium jasna, prawie biała

Do drugiej warstwy chronologicznej, którą datujemy na koniec XIX lub początek XX wieku a więc na okres, w którym prawdopodobnie przeniesiono Chrystusa na nowy, obecnie krzyż i dokonano drobnych napraw /wówczas zapewne odnowiono rzeźbę powtarzając pierwotną kolorystykę/ zaliczamy: Krzyż drewniany - drewno pokryte warstwą zaprawy i czarną, warstwą malarską. Do drugiej warstwy chronologicznej zaliczamy również: elementy metalowe przytwierdzające krzyż do ściany i łączące figurę z krzyżem:

² Autorka obecnego programu nie dotarła do dokumentacji prac konserwatorskich wykonanych w oparciu o powyższy program.

DWIE PŁYTY NAGROBNE W PREZBITERIUM

A. PŁYTA NAGROBNA NIEZNANEGO KSIĘCIA WŁADYSŁAWA /ZM.1270/

B. PŁYTA NAGROBNA MARCINA Z KRAKOWA /ZM; 1494 R./

1. DANE OBIEKTU:

A. RODZAJ OBIEKTU: płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /zm.1270/,

AUTOR: nieznanym

CZAS POWSTANIA: 4 ćw. XV w.

TECHNIKA I MATERIAŁ:

Płaskorzeźba z półpełnym przedstawieniem postaci,

Wapień pinczowski. Obróbka dłutami kamieniarskimi w jednym bloku kamiennym.

Powierzchnia pierwotnie gładzona bez faktury dluta. Obecny wygląd to rekonstrukcja z XIX wykonana w kicie piaskowo – wapienno - cementowym

WYMIARY : 192 cm x 90 cm, głębokość rzeźbienia ok. 16 cm.

KSZTAŁT OBIEKTU: stojący prostokąt,

INSKRYPCJE IN EXTENSO z określeniem ich formy: litery łacinskie, minuskuła gotycka. Można odczytać:

ANNO DNI MCCLXX OBIIT ILLUSTRISIMUS PRINPS..DNS

VLADISLAUS DIUS PR DUX C.....

B. RODZAJ OBIEKTU: płyta nagrobna prowincjała Marcina z Krakowa /zm.1494 r./

LOKALIZACJA: Kraków, kościół pw.św. Franciszka, prezbiterium, ściana północna, po lewej stronie ołtarza.

RODZAJ OBIEKTU: płyta nagrobna prowincjała Marcina z Krakowa /zm. 1494/

AUTOR: nieznanym

CZAS POWSTANIA: koniec XV wieku,

TECHNIKA I MATERIAŁ:

Płaskorzeźba z półpełnym przedstawieniem postaci,

Wapień pinczowski. Obróbka dłutami kamieniarskimi w jednym bloku kamiennym.

Powierzchnia pierwotnie gładzona bez faktury dluta. Obecny wygląd to rekonstrukcja z XIX wykonana w kicie piaskowo – wapienno- cementowym

WYMIARY : wys.192 cm, szer.90 cm, głębokość rzeźbienia ok. 18 cm,

KSZTAŁT OBIEKTU: stojący prostokąt,

INSKRYPCJE IN EXTENSO z pismo łacińskie, minuskuła gotycka. Można odczytać:

ANNO DOMINI 1494 OBIIT REVERENDS PAR MARTINS DE CRAC .AR

ORDIS.....PCLONIAE MR SEPULTUS REQESCIT

ORATE DEO PRO EO.

LOKALIZACJA: Kraków, kościół pw.św..Franciszka, prezbiterium, ściana południowa, po prawej stronie ołtarza. /po stronie Lekcji/,

POCHODZENIE OBIEKTÓW: od początku eksponowane w prezbiterium kościoła franciszkanów, pierwotnie znajdowały się jako jeden element bliżej nawy, po lewej stronie w miejscu obecnych stall,

2. OPIS FORMALNO-STYLISTYCZNY

A. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /zm.1270/, wmurowana w ścianę, w kształcie wydłużonego stojącego prostokąta. Środkową i zasadniczą część stanowi postać nieznanego księcia Władysława w zbroi rycerskiej. Boki płyty obwiedzione są szeroką bordiurą z tekstem łacińskim pisanym gotycką minuskułą. Postać zmarłego przedstawiona w pozycji leżącej ale płyta eksponowana jest na ścianie pionowo. Leżący zmarły przedstawiony jest jako starszy, około pięćdziesięcioletni mężczyzna.

Ubrany w zbroję z hełmem na głowie z buzdyganem w lewej ręce wspartym o na lewym ramieniu, prawą dłoń wspiera na mieczu zawieszonym u biodra.

U stóp z prawej strony umieszczona jest tarcza z wypukło rzeźbionym orłem.

Głowa rycerza wsparta jest na poduszce obszytej sznurem z kwostami w narożnikach.

XV wieczna zbroja w której występuje zmarły składa się:

z kirysu osłaniającego tors, ozdobionego motywem lilijki. Od góry kirys zakończony jest pod szyją naszyjnikiem, biodra osłania fartuch zwany szorcem. Fartuch dekorowany jest poziomymi falowanymi taszkami. Ramiona okrywają naramienniki. Na rekach zbroja składa się w górnej części z opachy spod której wystają nałokietniki, przedramie przykrywa zarękawie.

Na nogach uda chronione są prostymi nabiodrkami a kolana nakolannikami. Nakolanniki wykonane są z segmentów mocowanych nitami. Poniżej kolan nogi okrywają nagolennice. Stopy obute są w trzewiki.

Prawa ręka wsparta jest na jelcu miecza. Długa głównia miecza skierowana w stronę tarczy z orłem, która przesłania częściowo jego sztych. Rękojeść zakończona klingą. Buzdygan w lewej ręce składa się z prostego drzewca zakończonego cebulowatą żebrowaną głowicą. Rękojeść buzdygana ograniczają dwie kulki.

Liternictwo w bordiurze ogranicza od wewnątrz i zewnątrz płaska listwa.

B. Płyta nagrobna prowincjała zakonu franciszkanów Marcina z Krakowa zm 1494r.

Płyta w kształcie wydłużonego stojącego prostokąta wmurowana w ścianę.

Środkową i zasadniczą część stanowi postać zakonnika w stroju wg reguły św. Franciszka.

Boki płyty oddzielone od niszy, w której spoczywa zakonnik profilowanymi listwami-

gzymsami. W bordiurze występuje liternictwo z napisem łacińskim pisanym gotycką minuskułą. Postać zmarłego ułożona jest w pozycji leżącej, chociaż płyta eksponowana jest na ścianie pionowo. Leżący zmarły przedstawiony jest, jako mężczyzna w średnim wieku z głową ułożoną, na poduszce dekorowanej czterema kaboszonami. Postać umieszczona jest w głębokiej niszy z rękami skrzyżowanymi na udach. Nogi nie dźwigają korpusów, są lekko odwiedzione, co sugeruje pozycję leżącą. Zakonnik ubrany jest w habit silnie udrapowany i pofałdowany szczególnie na rękawach. Ramiona okrywa kaptur, którego właściwa część również silnie pofałdowana okala szyję. W pasie habit przewiązany jest sznurem, zwisającym koniec sznura związany jest w charakterystyczne węzły. Spod habitu wystają końce trzewików. Na głowie zakonnika piuska. Twarz spokojna, gładka z zamkniętymi oczami.

3. HISTORIA BIEKTU. Na podstawie danych zawrtych w dokumentacji konserwatorskiej¹ Tablice pierwotnie stanowiące jeden obiekt, wmurowano w ścianę kościoła. W roku 1776, kiedy to za gwardiana Kasjana Korczyńskiego naprawiano stalle pochodzące z 1670 r., zauważono wtedy za stallami wmurowaną w ścianę kamienną płytę. Rzeźba w centrum płyty przedstawiała stojącego rakerza w żelaznym pancerzu, z hełmem na głowie w lewej ręce trzymał buzdygan, prawą zaś miał opartą na mieczu. U stóp leżała tarcza z orłem...”

O. Wyszkowski, który to zdarzenie opisał nie odczytał napisu na bordiurze, ale ponieważ wiedział, że w tym miejscu miał się znajdować grób Bolesława Wstydlivego więc płytę tą uznał za jego nagrobek. Wyjęto ją z muru i natrafiono niespodzianie na inną rzeźbę z drugiej strony płyty. Rzeźba przedstawiała zakonnika, franciszkanina. Płytę wtedy przepiłowano i połówki z dwiema rzeźbami wmurowano osobno jako dwa obiekty po obu stronach głównego ołtarza.

W miejscu wydobywania płyty znajdowała się wnęką, w której leżały kości trzech szkieletów. Wyszkowski wprowadzając domysły i doszedł do wniosku, że jeden szkielet należy do Bolesława Wstydlivego, drugi do pierwszego gwardiana konwentu franciszkanów krakowskich a trzeci Rajmunda franciszkanina spowiednika bł. Salomei. Szczątki te napowrót w tym samym miejscu zamurowano. W czasie remontu kościoła w roku 1868 znów natrafiono na tę wnękę i wydobyto domniemane między innymi kości Bolesława

¹ Płyta nagrobna Marcina z Krakowa, Dokumentacja konserwatorska 1987

P. Karaszkiewicz, M. Paciorek, I. Płuska

Wstydlwego. Komisyjnie sporządzono protokół, kości odpieczętowano i złożono w skarbcu kościelnym.

Dopiero w roku 1922 O. Karwacki złożył te kości we wnęce Kaplicy bł. Salomei.

Opinia O. Wyszowskiego, że nagrobek ten odnosi się do Bolesława Wstydlwego przyjmuje się potem na dłuższy czas. Druga połówka płyty odnosi się bezspornie do pierwszego gwardiana krakowskiego konwentu - Marcina z Krakowa.

W roku 1834 ks. Maliszewski przeprowadził badania nad obydwoma płytami i odczytał napisy w bordiurach. Na płycie z rzeźbą rycerza odczytał: ILLUSTRISIMUS PRINCEPS DOMINUS • BOLESLAUS PUDICUS DICTUS DUX CRACOWISNSIS. ANNO DOMINI 1270 OBIIT. Wobec tego Maliszewski był przekonany że powyższa płyta odnosi się do Bolesława Wstydlwego, chociaż ze zniszczonego liternictwa wcale to nie wynikało.

Główną trudność spostrzegł jednak sam Maliszewski w dacie śmierci Bolesława, bo tenże zmarł nie w 1270 r. jak głosi napis lecz w r. 1279. Wybrnąć z tego próbował postawieniem tezy, że Bolesław Wstydlwy mógł właśnie w r. 1270 popaść w ciężką chorobę grożącą śmiercią a może nawet fałszywa pogłoska o jego śmierci kursowała już w mieście, wobec czego franciszkanie skwapliwie przygotowali swemu dobrodziejowi /fundatorowi klasztoru/ pomnik nagrobny z bieżącą datą – lecz przedwcześnie, bo pacjent szczęśliwie wyzdrowiał. Powyższa hipoteza jest jednak mało prawdopodobna.

Dopiero później, wraz z precyzyjniejszym odczytaniem napisu zmieniło się przekonanie co do osoby przedstawionej na płycie: Zachowane w napisie imię, które niewątpliwie czytać należy VLADISLAUS a nie BOLESLAUS zmieniło opinię, jakoby pomnik odsił się do Bolesława Wstydlwego. Stąd Wiszniwski a potem Płonczyński odnoszą go do jakiegoś księcia Władysława Piastowicza, bliżej nieokreślonego.

Na płycie z przedstawieniem zakonnika ks. Maliszewski odczytał: BONAE VITE PLURA IUVISSE QUI EST SEPULTUS REQUIESCIT SORATE DEUM PRO EO. ANNO DOMINI 1292

Maliszewski przypuszczał, że płyta należy do wybitnego franciszkanina Bartłomieja z Pragi, którego Bolesław Wstydlwy wysuwał na biskupstwo łukowskie.

Dopiero później, wraz z umiejętniejszym odczytaniem napisów, zmieniło się przekonanie o tych płytach.

W roku 1849 Stronczyński zajął się dokładniej krytyczną analizą płyt i ogłosił nowe poglądy na ich pochodzenie.

I tak Stronczyński odczytał napis na mnichu jako: ANNO DNI N. 494... ANN BONEM RAPT... ANN ET SUE SEPULTUS RECIESCIT ORATE DEU PO EO.

Więcej Stronczyński nie odczytał, ale odcyfrował, że nagrobek wystawiono zakonników w roku 1494.

Napis przy rycerzu odczytał następująco ANTJO DNI 1270 OBIIT ILLUSTRISIMUS PRINCEPS ET DOMINUS VLADISLAOS DICTUS PIUS DUX CRACOV /lub CAL ... A. Odczytał również częściowo napis na płycie mnicha odcyfrowując datę postawienia nagrobka na rok 1494. Dalej krytycznie analizuje następujące szczegóły:

- litery w bordiurze mnicha są mniejsze i foremniejsze,
- data przy rycerzu rzymska a przy zakonniku arabska,
- w napisie zakonnika 33 punkty dzielące, których brak przy rycerzu,
- zakonnik ma napis obszerniejszy i odmienne skróty.

Stąd wyprowadza on wniosek, że obie rzeźby nie pochodzą z jednego czasu, lecz wcześniejsza jest rycerza a mnicha późniejsza. Widocznie w r. 1494 uważano tę płytę z rycerzem na jednej stronie za materiał do użycia jej na nagrobek mnicha. Z tego powodu jest oczywiste, że nie uważano jej wówczas za pomnik Bolesława Wstydliviego bo nie odważono by się na przeróbkę nagrobka swego wielkiego dobrodzieja.

Stronczyński twierdzi, że płyty z rycerzem, uchodzącej za pomnik Bolesława Wstydliviego nie zna Długosz, bo pisząc o nagrobkach innych monarchów o tym nie wspomina ani Arnold Mylius, który w r. 1594 bierze do swojego zbioru wizerunków królów Bolesława z pieczęci a nie z powyższej płyty. Dopiero Bielski w Kronice wydanej w r. 1597 do portretu Bolesława bierze prawdopodobnie rzeźbę z płyty, o czym świadczy podobieństwo rysunku. I od tego czasu błędnie zaczęto uważać tę rzeźbę za nagrobek Bolesława Wstydliviego. Stronczyński dowodzi, że pomnik odnosi się do Władysława Odonicza księcia wielkopolskiego i kaliskiego, który zmarł w r. 1239. Zamówił go u rzeźbiarza w Krakowie pewnie Bolesław, książę kaliski, bo w stolicy o materiał i rzeźbiarzy było łatwiej niż w Poznaniu. Ponadto Bolesław ożeniony był z Jolantą siostrą Kingi, małżonki Bolesława Wstydliviego i dlatego z krakowem łączyły go bliższe stosunki. Zamówienie miało nastąpić gdzieś po roku 1270, lecz z powodu śmierci zamawiającego Bolesława Kaliskiego, lub innej przyczyny /np. błędu w dacie/ płyta ta nie została odebrana z pracowni kamieniarskiej i poniewierala się potem przez dwa wieki w Krakowie. Aż w r. 1494 przekuto na jej odwrocie nagrobek franciszkanina i w ten sposób dostał się do kościoła. Tutaj oczywiście wierzchnią stronę płyty stanowiła rzeźba mnicha, zaś odwrocie osadzone w murze - rzeźba rycerza. W takim stanie tkwiła w murze aż do końca XVI wieku. Dopiero po roku 1594 odwrócono ją i odtąd zaczyna uchodzić za

pomnik Bolesława Wstydlwego. Hipotezę powyższą może podważyć charakter zbroi którą absolutnie nie można odnieść do XIII wieku. Zresztą nie wiemy dzisiaj jak wyglądała zbroja oglądana przez Stronczyńskiego. Obecna rekonstrukcja pochodzi z roku 1861 i nie można jej w całości odnieść do wyglądu pierwotnego. Zdaniem innych badaczy, płyta ta odnosi się do Bolesława Pobożnego księcia kaliskiego, a upoważnia do tego wyrażony w napisie przydomek PIUS, ale wtedy imię księcia powinno brzmieć Boleslaus a nie Vladislaus i zamiast dux Cracoviensis być powinno dux Calissiensis. Przypuszczenie to nie ma jednak poparcia przekonującymi dowodami.

Najbardziej wiarygodną opinię przedstawił Rosenbaiger. Snując rozważania nad zniszczonym liternictwem płyty stwierdza w dacie pisanej rzymskimi cyframi brak środkowego znaku, który podtawiając możemy otrzymać MCLXX lub MCCCXX lub MCCXXX. Ostatni wariant jest niemożliwy, bo w r. 1230 franciszkanów w Krakowie jeszcze nie było. Pozostaje tylko 1270, jak dotąd powszechnie odczytywano lub 1320. Dalej wyraźnie zachowane słowo OBIIT - dalej ILLUSTRISSIMUS jest w środku zniszczone, następnie z małym uszkodzeniem PRINCEPS, potem zniszczony fragment, który odczytano jako "et dominus". Następnie wyraźne jest VLADISL co należy zapewne czytać VLADISLAUS i dalej dalsza część czytelna DICTUS PIUS DUX, wreszcie ostatnie słowo, w którym litery dadzą się zestawić jako "Cae" - może "Cal". Trudno je odczytać jako "craevie.nsis", ponieważ takiego właśnie skrótu nie używano w paleografii.

Jeżeli chodzi o datę to nie można znaleźć w genealogii Piastów księcia Władysława, który zmarł w r. 1270 lub 1320, a któremu można byłoby ową płytę przypisać. Być może wystąpił tu błąd kamieniarza. Błędy takie często wychodziły z pod ręki kamieniarzy bo artyści średniowieczni nie zawsze byli biegli w piśmie. Najważniejsze kryteria do oznaczania czasu powstania płyty można byłoby wyciągnąć z analizy zbroi, którą okryty jest rycerz. Już Stronczyński odczuwał, że stąd może wyjść zarzut obalający jego rozumowanie, odnoszące rzeźbę do XIII wieku. Rosenbaiger twierdzi, że zbroja jest charakterystyczna dla XV w. i słusznie - ale nie wnikając dokładniej w budowę technologiczną nie wiedział, że owa zbroja jest rekonstrukcją Stehlików z 1861, tak więc na podstawie zbroi nie można absolutnie datować tego obiektu.

Według Rosenbaigera historia płyty wygląda następująco: w roku 1494 wykonano nagrobek franciszkaninowi Marcinowi z Krakowa na płycie kamiennej, na której z drugiej strony wyrzeźbiony był rycerz. Wcześniej ktoś nam dzisiaj nieznany zamówił w kamieniarskiej pracowni nagrobek jakiegoś księcia, z przeznaczeniem dla któregoś z kościołów krakowskich lub może nawet zamiejscowych. I.ez najprawdopodobniej wskutek nienależytego wykonania

i błędów, rzeźba z pracowni kamieniarza nie została odebrana. Płyta jako dzieło chybione leżała w pracowni czekając na dalsze użytkowanie swej gładkiej, odwrotnej strony. Zużyto ją w znany już sposób na wykonanie nagrobka Marcinowi prowincjałowi, postacią Marcina do wierzchu. Strona z rycerzem długo pozostała zamurowana. Gdzie znajdował się ten nagrobek nie wiadomo. Jan Donat Caputo wiele nagrobków wylicza w czasie swej wizytacji lecz o tym nie wspomina. Możliwe jest, że zasłaniały go stalle i uszedł uwadze wizytatora. Krótco przed rokiem 1597 dokonano odwrócenia nagrobka rzekomego Bolesława Wstydliwego, zaś Marcin prowincjał został ukryty w murze.

Dopiero po pożarze kościoła w r. 1655, w czasie prac remontowych natrafiono na tenże nagrobek, a ponieważ pamięć o prowincjale zaginęła, więc odwrócono go i postać rycerza eksponowano na wierzchu a mnich został zamurowany. Wtedy opinie o rzekomym grobowcu Bolesława Wstydliwego, zdaje się franciszkanie celowo eksponują jako fundatora krakowskiego klasztoru. Odtąd uchodziła ona za nagrobek Bolesława Wstydliwego do czasu odkrycia całej jego formy w r. 1776 i przepiłowania go na dwie części. Połówkę przedstawiającą rycerza wmurowano po lewej stronie ołtarza w prezbiterium a połówkę z zakonnikiem po prawej. Wtedy też wykonano prawdopodobnie uzupełnienia zniszczonych fragmentów rzeźb w zaprawie typu murarskiego. Z braku większych możliwości konserwatorskich w owym czasie nie zakonserwowany kamień ulegał dalszemu niszczeniu. Dopiero w roku 1861 /w czasie wykonywania po kolejnym pożarze głównego ołtarza przez Edwarda i Zygmunta Stehlików / można przypuszczać, że przy "okazji" wykonali oni na bardzo zniszczonych płytach całkowitą rekonstrukcję literactwa i postaci. Przypuszczenie takie można uzasadnić podobnym sposobem rzeźbienia i znakomitą znajomością gotyku przez Stehlików. Można przyjąć, że w czasie wykonywania rekonstrukcji posłużono się wtedy nieznanymi dzisiaj materiałami archiwalnymi albo pozwolił na to lepszy stan zachowania płyt.

W roku 1903 obiekt został zinventaryzowany przez braci Cercho. Rysunek inwentaryzacyjny obejmował, co jest rzeczą oczywistą, płyty zakonserwowane przez Stehlików. Odczytany przez Cerchów napis brzmiał: ANNO DOMINI 1270 OBIIT ILI IUSTRISSIMUS PRINCEPS DOMINUS VLADISLAUS DICTUS PR.. DUX C...

W roku 1947 w czasie odnawiania polichromii St. Wyspiariskiego w prezbiterium, niszczące płyty odnowiono. Ubytki brył na postaciach uzupełniono gipsem, literactwa nie uzupełniano ale je przemaalowano nadając płytom charakter marmuru.

W roku 1987 zespół w składzie: Krzysztof Biliński, mgr Marian Paciorek, mgr Ireneusz Pluska dokonał kompleksowej konserwacji obu płyt

Odczyszczono płyty z brudu i kurzu oraz innych luźnych naleciałości. Odsłonięto spod warstwy zamurowania dolne fragmenty bordiury. Rozmontowano z kamienia niektóre rozwarstwione kity z poprzedniej renowacji. Usunięto z powierzchni płyty metodami mechanicznymi, i chemicznymi przemalowania farby olejnej i temperowej oraz kazeinowej. Odsolono kamień metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska oraz przez przepłukiwanie wodą powierzchni niedostępnych. Wzmocniono strukturę kamienia wodą wapienną. Sklejono i klejono do podłoża ruchome kawałki kamienne i XIX wieczne kity cementowe emulsją wodną polioctanu winylu. Uzupełniono ubytki sztucznym kamieniem sporządzonym z kruszywa kamiennego, wapna, cementu i gipsu. Większe rekonstrukcje osadzono na metalowym zbrojeniu. Opracowano fakturalnie i kolorystycznie rystycznie dziewiętnastowieczne kity.

B. ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA OBIEKTU

1. Arch. prov.Rp.rV,k.4
2. Arch.prov.Rp.VIII,k,163.
3. Arch.kl.krak.fast.X,k.139.
4. Arch.prov.Rp.XXII.
5. Maliszewski:,OsobliwoŚci m.Krakowa.Tygodn.Krak. 1834.
6. M.Wiszniewski: Historia literatury pol.Kraków 1840.
7. K. Stronczyński :Mniemany grobowiec Bolesława Wstydliwego.
a. Biblioteka Warszawska,1849..
8. J. Łepkowski, "Monumenta epigraphica cracoviensia medii aevi", Zeszyt 1, "Napisy z zabytków krakowskich średniowiecznych" Krakow 1885,
9. O. d r Kazimierz S.Rosenbaiger. Dzieje Kościoła OO.Franciszkanów w wiekach średnich, Kraków 1933.
10. J. Muczkowski:Kościół św.Franciszka w Krakowie.Biblioteka
11. Krakowska,1901.
12. M.i St.Cercha:Pomniki Krakowa.
13. Kościoły Krakowa, T.1 ,Katalog Zabytków.
14. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława 4 ćw. XIV w. Dokumentacja konserwatorska 1987, P. Karaszkiewicz, M. Paciorek, I. Płuska
15. Płyta nagrobna Marcina z Krakowa, Dokumentacja konserwatorska 1987
P. Karaszkiewicz, M. Paciorek, I. Płuska

4. BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

Obiekty po konserwacji w 1987 roku składają się z czterech warstw historycznych. Po konserwacji stratygrafia nawarstwieni uległa zasadniczej zmianie.

I warstwa oryginalny kamień /I w.hist. i 7 techn./ dodane o znaczeniu konstrukcyjnym bolce metalowe

II w.hist. i 6 w.techn. oraz uzupełnienia zaprawą

III w.hist. i 5 w.techn. to one stanowią głównie o obecnym wyglądzie brył rzeźbiarskich.

VIII w.historyczną stanowią nawarstwienia dodane w czasie ostatniej konserwacji

3 w.techn.stanowi wewnętrzna konstrukcja metalowa /druty aluminiowe i mosiężne/

przytrzymujące uzupełnienia i rekonstrukcje wykonane w sztucznym kamieniu - 2 w.techn.

Różnice kolorystyczne starych cementowych uzupełnień zniwelowano scalając obiekt

kolorystycznie - 1 w. technologiczna

B.TECHNIKA WYKONANIA

Na podstawie analizy historycznej i stylistycznej z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że pierwotnie w jednym bloku kamienia pińczowskiego wykonano rzeźbę nagrobną rycerza Władysława. Po roku 1494 z dokładniej nie znanych przyczyn na drugiej nieobrobionej stronie kamienia /odwrociu/

wykonano rzeźbę franciszkanina Marcina. Dwustronną płytę przepiłowano na dwie połówki w 1776 r.Od tej pory stanowią one dwa odrębne nagrobki.Postać Marcina rzeźbiona jest głęboko prawie pełnoplastycznie. Literactwo w bordiurze rzeźbione płasko na grodzonym tle.

Kamień pierwotnie rzeźbiony dłutami bez wyraźnej faktury narzędzi, powierzchnia gładzona, niepolichromowana.

Do późniejszych reperacji i renowacji użyto bolców metalowych,, kitów piaskowo-wapiennych, cementowych i gipsowych.Całość przemalowano farbami kazeinowymi.

C.IDENTYFIKACJA MATERIAŁÓW

Materiały pierwotne: - kamień pińczowski /wapień lekki,organogeniczny/,

Materiały wtórne: -bolce metalowe do osadzania spekanych fragmentów.

- kity piaskowo-wapienne,
- kity piaskowo-cementowe,
- kity gipsowe,
- farba kazeinowa /przemalowanie/.

Materiały użyte w ostatniej konserwacji: - emulsja wodna polioctanu winylu - do klejenia, 3% emulsja wodna policetanu winylu w wodzie wapiennej - do wzmocnienia struktury kamienia /impregnacja/,

- kity/sztuczny kamień/: mielony kamień pińczowski, wypełniacze i spoiwa
- cement hutniczy, wapno palone, gips
- pigmenty naturalne do uzyskania odpowiedniego koloru masy,
- druty mosiężne i aluminiowe do wzmocnień konstrukcyjnych pod uzupełnienia.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU PRZED KONSERWACJĄ.

Obiekty usytuowane w prezbiterium kościoła. Wmurowane w ścianie przy obejściu za ołtarz, narażone na uszkodzenia mechaniczne typu obicia i utracenia przez przechowywanie w tej przestrzeni sprzętów takich jak, krzesła, drabiny co czasami powoduje uszkodzenia mechaniczne.

Zakres i częstotliwość zmian temperatury jest niewielka.

Ogrzewane zimą wewnątrz pozwala na utrzymywanie dość równej temperatury przez okres całego roku. Odległość od źródła ciepła jest znaczna - najbliższa komora nawiewająca ogrzane powietrze znajduje się w przedniej części nawy tj. ok. 25 m od obiektu.

Kościół nie posiada wentylacji, ale ze względu na duże i wysokie wnętrza istnieje dobra wymiana powietrza.

Na obiekt nie działają bezpośrednio promienie słoneczne.

Wilgotność pomieszczenia /prezbiterium/ mieści się w normie. Podwyższenie poziomu wilgotności następuje w czasie dużego nagromadzenia wilgoci szczególnie w dni deszczowe.

Największe zagrożenie dla obiektu niesie wilgoć zawarta w murze w którym jest on usytuowany, dolne partie ścian wykazują duże zawilgocenie i zasolenie. Dolne partie obiektu ulegają zabrudzeniu w trakcie zmywania posadzki przez kontakt z zabrudzonymi ścierkami.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania płyt pogarsza jest zróżnicowany w zależności od wysokości i odległości od posadzki. Powierzchnia płyt jest zabrudzona, pokryta warstwą brudu i luźnych nawarstwień pyłowych. Z dokumentacji konserwatorskiej z roku 1987 wynika, że płyty stanowią szczególny przypadek polegający na prawie zupełnej utracie pierwotnej formy rzeźbiarskiej obiektu.

Obecny wygląd estetyczny płyty jest w bardzo znacznym procencie dziewiętnastowieczną rekonstrukcją wykonaną kitem w formie oblicowania na pierwotnym zniszczonym powierzchniowo wapieniu pińczowskim i wyretuszowaną w trakcie prac konserwatorskich 1987r. kiedy to warstwę XIX wieczną potraktowano jaką warstwę historyczną, którą pozostawiono i poddano zabiegom konserwatorskim. Rekonstrukcje płyty w wieku XIX wykonano na pewno przed rokiem 1895 tj. przed pokryciem ścian prezbiterium malowidłami St. Wyspiańskiego. Przypuszczalnie te rekonstrukcje płyt wykonane były przez Edwarda lub Zygmunta Stehlików w roku 1861 w czasie wykonywania przez nich kamiennego ołtarza głównego. Być może w czasie wykonywania rekonstrukcji posłużono się nieznanymi dzisiaj - materiałami archiwalnymi lub znacznie lepszym stanem zachowania obiektu. Świadczy o tym prawie zupełne odczytanie i zrekonstruowanie przez nich liternictwa w bordiurze. Zachowane rekonstrukcje wykazywały w roku 1987 bardzo znaczne zniszczenia. Obecnie powierzchnia płyt poza zabrudzeniami powierzchniowymi jest mocno wypalona co spowodowane jest pociemnieniem retuszy i scaleń kolorystycznych. Stan zabrudzenia obu płyt zwiększa się w miarę zbliżania do posadzki. W dolnych partiach płyty są bardzo mocno zabrudzone a w partii przypodłogowej prawie czarne.

Uzupełnienia i kity na ogół zachowane dobrze, jednak część kitów wykazuje tendencje do złuszczeń przypowierzchniowych. W dolnych partiach płyt widoczne uszkodzenia typu mechanicznego w formie wykruszeń, pęknięć i odprysków. Dotyczy to zwłaszcza elementów o głęboki urzeźbieniu, i tak występuje ubicie prawego trzewika w postaci rycerza od którego biegnie skośne pionowe pęknięcie od podstawy piety do nagolennika, dolna część rękojeści buzdyganu, w postaci mnicha ubicie fałdu sutanny pomiędzy trzewikami.)

Ponadto u podstawy w dolnej partii płyty Marcina z Krakowa widoczne pozostałości czerwonej farby, którą jak wskazuje opis stanu zachowania z 1987r były pokryte rozległe partie płyt. Reszki tej farby występują w dolnej partii bordiury i w dolnej części w załamaniach pod fałdami haitu Marcina. W dolnej partii płyt widoczne także białe naloty świadczące o zasoleniu kamienia głównie w partiach przy posadzce i w szczególności w płycie zakonnika Marcina

Największe zaplamienia i wykwyty soli widoczne w dolnej partii płyt, które mają kontakt z wodą bądź w czasie zmywania posadzki, bądź wilgoc zostaje podciągana z wątków muru. Zasięg podciągania wody widoczny jest dobrze na tynkach ścian prezbiterium. Miejsca zawilgocone ulegają szybkiemu zabrudzeniu i pojawia się tam czarna szkodliwa patina. Stałe zawilgocenie dolnych partii płyt opisywane już w dokumentacji konserwatorskiej w czasie ostatniej konserwacji przyczynia się do zniszczeń dolnych partii obiektów.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A.WNIOSKI I ZŁOŻENIA KONSERWATORSKIE □

Przy formuowaniu wniosków dotyczących aranżacji i założeń konserwatorskich nasuwa się konieczność wzięcia pod uwagę aspektów uwzględnionych w czasie poprzednich prac konserwatorskich dotyczących prawie zupełnego braku powierzchniowego modelunku brył rzeźbiarskich, autentycznej rzeźby autorskiej a tym samym utracie przez zabytek walorów dzieła sztuki. Zakładając, że wykonana w kicie rekonstrukcja jest przykładem dziewiętnastowiecznego rozwiązania konserwatorskiego, uczytelnienia formy, utrzymanego w charakterze gotyckiego zabytku w ramach ostatniej konserwacji zdecydowano się na pozostawienie istniejącej rekonstrukcji co ze względu na opisany w dokumentacji zasięg uzupełnień oraz obecny stan zachowania po trzydziestu prawie latach wydaje się założeniem słusznym od którego należy wyjść przy formuowaniu obecnych złożów konserwatorskich.

Uznając za podstawowy wniosek o pozostawieniu istniejących rekonstrukcji zakłada się w ramach zabiegów technicznych odzyszczenie powierzchni z brudu, kurzu i innych luźnych naleciałości, odsolenie, impregnację strukturalną w miejscach odsłoniętego, osypującego się kamienia oryginalnego: skonsolidowanie z kamieniem oddzielonych od podłoża kitów. Uzupełnienie rażących ubytków w masie sztucznego kamienia. W ramach działań estetycznych zakłada się scalić miejsca wyplamione, trudne do wekstrachowania a historyczne kity należy ponownie zbliżyć fakturalnie i kolorystycznie do wapienia pińczowskiego, biorąc pod uwagę fakt, że różnice w istniejących strukturach kamienia i kitów cementowych mogą pozostawać widoczne.

B.PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Odczyszczenie płyt z brudu, kurzu i innych luźnych

Naleciałości

2. Usunięcie z powierzchni kamienia niektórych rozwarstwionych złuszcających się kitów.

4. Usunięcie z powierzchni kitów i kamienia zachowanej fragmentarycznie w dolnej partii płyty zakonnika Marcina warstwy przemalowania mechanicznie przy użyciu skłapeli.

5. Odsolenie kamienia metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska.

6. Strukturalne wzmocnienie kamienia w miejscach ubytków wodą wapienną.

7. Sklejenie do podłoża kamiennego rozwarstwionych kitów i pęknięć

metodą iniekcji (m.in. pięta w płycie rycerza) .

8. -Uzupełnienie ubytków formy masą sztucznego kamienia zawierającą w składzie kruszywo mielonego pińczaka, wapno, biały cement, pigment mineralne, z zastosowaniem zbrojenia z drutu nierdzewnego (aluminiowy) osadzonego na żywicy epoksydowej (stopa , dół buzdyganu w postaci rycerza, dół fałdu w sutannie zakonnika)

9. Opracowanie fakturalne i kolorystyczne istniejących zachowanych kitów.

10. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej wg obowiązującego schematu.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona północna
 A. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /zm.1270/

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona północna
A. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /zm.1270/. Dolny fragment.
Widoczne zabrudzenia oraz ubytki mechaniczne.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona północna
A. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /zm.1270/. Górny fragment
Widoczne zabrudzenia oraz ubytki mechaniczne.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona południowa
 B. Płyta nagrobna zakonika franciszkańskiego Marcina z Krakowa /zm.1494/

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona południowa
 B. Płyta nagrobna zakonnika franciszkańskiego Marcina z Krakowa /zm.1494/. Dolny fragment. Widoczne zabrudzenia, pozostałości warstwy farby oraz ubytki mechaniczne.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona południowa
 B. Płyta nagrobna zakonnika franciszkańskiego Marcina z Krakowa /zm.1494/. Górny fragment. Widoczne zabrudzenia powierzchni.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona północna
 A. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /zm.1270/. Dolny fragment.
 Widoczne zabrudzenia oraz ubytki mechaniczne.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona północna
 A. Płyta nagrobna nieznanego księcia Władysława /zm.1270/. Górny fragment
 Widoczne zabrudzenia oraz ubytki mechaniczne.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona południowa
B. Płyta nagrobna zakonnika franciszkańskiego Marcina z Krakowa /zm.1494/

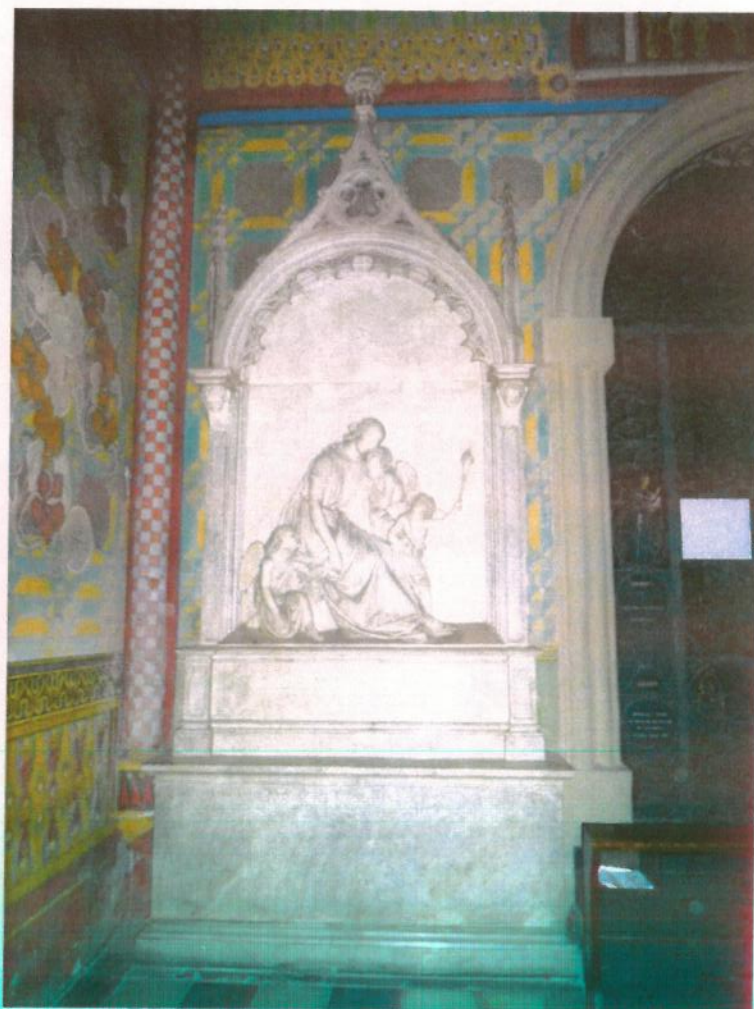

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona południowa
B. Płyta nagrobna zakonnika franciszkańskiego Marcina z Krakowa /zm.1494/. Dolny fragment. Widoczne zabrudzenia, pozostałości warstwy farby oraz ubytki mechaniczne.

Kraków. Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu. Prezbiterium strona południowa
B. Płyta nagrobna zakonnika franciszkańskiego Marcina z Krakowa /zm.1494/. Górny fragment. Widoczne zabrudzenia powierzchni.

**NAGROBEK PRZYŚCIENNY ANNY RÓŻYCKIEJ I JEJ SIOSTRZENIC
MARII, CELINY, I JULII ZAKASZEWSKICH**

1. DANE OBIEKTU

RODZAJ OBIEKTU: rzeźba architektoniczna: nagrobek Anny Różyckiej i jej siostrzenic Marii, Celiny, i Julii Zakaszewskich

LOKALIZACJA: kościół: p.w. św. Franciszka z Asyżu, północne ramie transeptu, ściana wschodnia

AUTOR OBIEKTU: Henryk Statler

CZAS POWSTANIA: 1858 r.

MATERIAŁ I TECHNIKA; nagrobek wykonano z białego włoskiego marmuru , centralna płaskorzeźbiona scena figuralna z marmuru grubokrystalicznego typu Carrara , architektoniczna oprawa z marmuru drobnokrystalicznego o popielato brązowym użyciu.

Inskrypcja rytowana, pow. kamienia gładzona, w przypadku obramienia również polerowana

WYMIARY OGÓLNE OBIEKTU: wys. 490 cm, szer. 208 cm, głębokość 49 cm

KSZTAŁT OBIEKTU: zamyka się w prostokącie zwieńczonym trójkątem

INSKRYPCJE IN EXTENSO: sygnatura artysty:

„ Henryk Statler z Krakowa

Robił w Rzymie 1858r. ‘

napis poświęcony zmarłym;

„ PAMIĘCI ANNY RÓŻYCKIEJ URO.

5 STYCZNIA 1818 R. W KRAKOWIE

ZM. W THERESIENSTADT 5 MAJA 1856

I TROJGA JEDNOCZEŚNIE UTRACONYCH

DZIATEK MARYJ, CELINY I JULII

ZAKASZEWSKICH

SIOSTRA I MATKA”

2. OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY:

Nagrobek ma charakter płaskorzeźby przyściennej. W centrum w zwieńczonej łukiem niszy znajduje się scena figuralna, poniżej której znajduje się tablica inskrypcyjna. Całość ustawiona na prostopadłościennym podstawie. Nisza ujęta w profilowaną ramę o neogotyckim zwieńczeniu. Zwieńczenie nadaje całości neogotyckiego charakteru, jednak sama kompozycja figuralna ma charakter klasycyzujący. Płaskorzeźba przedstawia zmarłą wraz z trzema dziewczynkami. Anna Różycka ukazana jest, jako młoda kobieta o delikatnych rysach twarzy. Głowę lekko skłania w dół. Gładko zaczesane włosy, upięte na karku w luźny węzeł. Postać okrywa długa do stóp suknia z krótkimi rękawami, przewiązana w pasie o miękkim modelunku fałd. Z lewego ramienia spływa płaszcz otulający nogi. Zmarłe dziewczynki wyrzeźbione są, jako aniołki ze skrzydełkami. Delikatne buzie okalają loki. Ich ubiór stanowi rodzaj chitonu - exomis; lekka i luźna szata, spięta jedynie na ramieniu i związana w pasie. Dwie dziewczynki stoją z przodu przed Anną, a trzecia klęczy z tyłu. Trzymają się rąk ciotki, jedna tuli się do jej twarzy. Druga trzyma w wyciągniętej ręce symboliczną płonącą pochodnię. Tło sceny figuralnej stanowi gładka półkolista nisza ujęta po bokach w pilastry zwieńczone główkami anielskimi podtrzymującymi profilowane głowice, na których wspiera się profilowana arkada, zwieńczona neogotycką wimpergą flankowaną pinaklami. Pole wimpergi zdobi

ziemnymi i tuszami. Powierzchnię uzupełnień , rekonstrukcji, zaplamień i spoin kamieniarki scalono kolorystycznie (Adhezil, pigmenty i tusze kreślarskie) Obiekt pokryto pastą woskowo-parafinową i spolerowano.

4. BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

Obiekt po ostatniej konserwacji w 1989 r. Składa się z składa się jest z dwóch warstw chronologicznych w skład, których wchodzi 11 warstw technologicznych. I warstwa chronologiczna datowana na rok 1858 r. obejmuje użyte pierwotnie do budowy obiektu tj.: dwa rodzaje marmuru, metalowe bolce konstrukcyjne, gipsowe spoiny.

II warstwa chronologiczna z 1989 r. składa się z 7 warstw technologicznych :bolec metalowy do wzmocnienia rekonstrukcji lewego wierzchołka , emulsja wodna PVA - klej, do sklejenia luźnych elementów pinakli, gipsowe uzupełnienia pinakla, sztuczny kamień na bazie tworzywa krzemoorganicznego Adhezil , scalenia kolorystyczne Adhezil+ pigmenty i tusze.

Pasta woskowa parafinowa powłoka hydrofobowa.

TECHNIKA WYKONANIA OBIEKTU

Obiekt wykonano z dwu rodzajów włoskiego marmuru.

Powierzchnia kamienienia obramienia wygładzona i spolerowana, sceny figuralnej tylko gładzona, co daje efekt półmatu. Elementy zostały zespolone gipsem i wzmocnione bolcami metalowymi, napisy rytowane. Scena figuralna, płaskorzeźbiona, kwiaton, pinakle: rzeźba pełna. Ażury maswerk.

5. OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Obiekt wmurowany w ścianę świątyni we wnętrzu, jest narażony na znaczne wahania temperatury i wilgotności spowodowane bliskim sąsiedztwem drzwi kruchty. Jest również narażony na drgania wywołane przez trakcje tramwajową i samochody przejeżdżające ulicą Franciszkańską.

6. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ.

Powierzchnia obiektu mocno zabrudzona, pokryta warstwą kurzu, brudu i dodatkowo pajęczyn w partii ażurowego zwieńczenia. Szczególnie mocno zabrudzone są wszystkie płaszczyzny i powierzchnie poziome, na których osadzają się warstwy kurzu. W związku z wahaniami temperatury i wilgotności część kitów i uzupełnień uległa spękaniu i złuszczeniu a także zmianom kolorystycznym.

W przypadku marmurów doszło również do zesterzenia się pasty zabezpieczającej, co spowodowało, że część powierzchni utraciła połysk. W partii przyziemia, część cokołowa uległa mocnemu zabrudzeniu, czego przyczyną jest kontakt z brudnymi ścierkami w trakcie zmywania posadzki.

Przy krawędziach w dolnej części obiektu widoczne drobne ubytki mechaniczne typu ubicia i wykruszenia oraz zarysowania marmuru powstałe w wyniku użytkowania.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Zakłada się wykonanie zabiegów obejmujących konserwację materiałów, z których wykonano obiekt. Zakłada się usunięcie wadliwych kitów oraz działania poprawiające walory estetyczno - plastyczne zniekształcone podczas użytkowania zabytku, zabiegi dotyczyć będą głównie estetycznego wyglądu zabytku takie jak przywrócenie naturalnej kolorystyki i faktury użytym materiałom, uzupełnienie drobnych ubytków- formy rzeźbiarskiej oraz ewentualne scalenia kolorystyczne.

B PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Odczyszczenie powierzchni obiektu z brudu i kurzu za pomocą mikrofibry.
2. Usunięcie pozostałości pasty parafinowo woskowej benzyną lakowa.
3. Zmycie powierzchni wodą z dodatkiem niejonowego detergentu.
4. Odłuszczenie powierzchni marmuru acetonem.
5. Usunięcie kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.

6. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia kitami epoksydowymi z wypełniaczem krzemionkowym.
8. Uzupełnienie ubytków spoin
9. Scalenie kolorystyczne uzupełnień
10. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru pastą na bazie wosku mikrokrystalicznego.
11. Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich.

Nagrobek Anny Rózyckiej. Północne ramie transeptu. Ściana wschodnia .
Widoczne zabrudzenia powierzchni i zmiany kolorystyczne uzupełnień.

Nagrobek Anny Rózyckiej. Fragment. Północne ramie transeptu. Ściana wschodnia.
Widoczne zabrudzenia powierzchni .

Nagrobek Anny Rózyckiej. Fragment. Północne ramie transeptu. Ściana wschodnia.
Inskrypcja dotycząca wykonawcy. Widoczne zabrudzenia powierzchni .

Nagrobek Anny Rózyckiej. Fragment. Północne ramie transeptu. Ściana wschodnia. Widoczne zabrudzenia powierzchni .

Nagrobek Anny Rózyckiej. Fragment. Północne ramie transeptu. Ściana wschodnia. Widoczne zabrudzenia powierzchni i złuszczone kity.

EPITAFIUM PIOTRA Z SYCYNY KOCHANOWSKIEGO

RODZAJ OBIEKTU: płaskorzeźba, epitafium Piotra z Sycyny Kochanowskiego

AUTOR OBIEKTU: nieznany, autor wtórnego popiersia Oskar Sosnowski.

CZAS POWSTANIA: po 1620r. odnawiane 1850r.

MATERIAŁ TECHNIKA: obiekt wmurowany w ścianę; w kompozycji wykorzystano kilka rodzajów marmuru i sztucznego marmuru powierzchnia gładzona, polerowana - popiersie i tablica inskrypcyjna wtórne 1850 r.

WYMIARY OGÓLNE OBIEKTU: wys. 309 cm, szer. 184cm., głębokość 26cm

KSZTAŁT I OBIEKTU: zamyka się w prostokącie

INSKRYPCJE IN EXTENSO:

„PETRUS DE SYCYNA KOCHANOWSKI SECRETARIUS REGIUS HIC
MORTALES EXUVIAS DEPONENS ILLAM SINE MORTE VITAM SPERAT
APERECARE QUIQUIS EODEM ASPIRAS MORITUR DIE II MENSIS
AUGUSTI ANNO SALUTIS MDCXX ETATIS SUAE LIV“

Napis na tabliczce upamiętniającej restaurację obiektu

„EPITAPHIUM HOC INCENDIO A.MDCCCL DESTRUCTUM. SOCIETAS
LITERARIA C.U.I.C IMPENDEMENTIBUS SUMTUM CUI TORIBUS
MONUMENTORUM ANTIQVITATIS PATRIAE RESTAURANDUM .
CURAVIT”

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: kościół: p.w. św. Franciszka, północne ramie
transeptu, ściana zachodnia

OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY:

Epitafium poświęcone jest zmarłemu w 1620 r. Piotrowi z Sycyny
Kochanowskiemu, sekretarzowi królewskiemu i poecie. Autor epitafium nie jest
znany. W swej historii obiekt uległ przekształceniu. W 1850 r. po pożarze
wymieniono tablicę inskrypcyjną oraz dodano popiersie zmarłego w zwieńczeniu.
W kompozycji została wykorzystana różnorodność materiałów - zastosowano kilka
rodzajów marmuru oraz sztucznego marmuru. Centralną część zajmuje tablica z
czarnego marmuru z rytowanym złożonym napisem. Płyta obwiedziona jest
profilowaną ramą flankowaną przez kolumny z korynckimi głowicami i półpilastry
przechodzące u dołu w woluty . W zwieńczeniu znajduje się popiersie poety stojące
na cokole i wkomponowane w przerwany przyczółek. W dolnej części obramienia
znajduje się kartusz z herbem Korwin. Powyżej owalna tabliczka z napisem
upamiętniającym rewaloryzację epitafium w 1850 r. Tło obramienia wykonano z
białego marmuru a elementy dekoracyjne, gzymsy, trzony kolumn z marmuru
chęcińskiego. Geometryczne płyciny dekorują intarsjowane marmurem chęcińskim,
dębickim i imitacji marmurów włoskich.

HISTORIA OBIEKTU

Epitafium poświęcone poecie Piotrowi z Sycyny Kochanowskiemu, sekretarzowi
królewskiemu. Autor, fundator i pierwotne miejsce ekspozycji pozostają nieznane.
Po 1850 r. obiekt został odnowiony. Staraniem towarzystwa literackiego obiekt
został przeniesiony w obecną lokalizację. Wymieniono tablicę inskrypcyjną i
wzbogacono zwieńczenie o popiersie wykonane przez Oskara Sosnowskiego. Ubytki
i pęknięcia kamienia uzupełniono gipsem, część ubytków mogła być związana z

przenoszeniem obiektu. Zniszczenia i ubytki w XIX wiecznym popiersiu powstały prawdopodobnie przy upadku z wysokości, mogło to mieć miejsce w czasie prac związanych z odnawianiem świątyni po II wojnie światowej. Ubytki uzupełniono gipsem i marmurową taszlą.

Poprawiane i uzupełniane w 1947 przy okazji restauracji wnętrza a ostatnia konserwacja miała miejsce w 1988 r. przez zespół M. Marzec i M. Majewski.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

Obiekt po ostatniej konserwacji w 1989 r. Składa się z składa się jest z czterech warstw chronologicznych w skład których wchodzi 13 warstw technologicznych. I warstwa chronologiczna datowana na po 1620 r. obejmuje użyte pierwotnie do budowy obiektu odmiany marmuru i sztuczny marmur imitacja marmuru włoskiego.

II warstwa technologiczna po 1850 r. obejmuje marmur dębnicki, z którego wykonano tablicę inskrypcyjną, biały marmur, który posłużył do wykucia popiersia poety. Gips użyty do sklejenia pęknięć, uzupełnień i spoin, złoto w literach i inskrypcjach

III warstw chronologiczna ok1947 r. marmurowa taszla uzupełniająca ubytek twarzy popiersia, gipsowe uzupełnienia mniejszych ubytków i pęknięć. Sztuczny marmur uzupełnienia ubytków w tablicy inskrypcyjnej

IV warstwa chronologiczna 1989r. powłoka podbarwionego osolanu, pasta woskowo parafinowa.

TECHNIKA WYKONANIA OBIEKTU

Obiekt wykonano z kilku rodzajów i odmian marmuru i sztucznego marmur zastosowano złocenia. Powierzchnia kamienienia wygładzona i spolerowana. Tablica inskrypcyjna jest prawdopodobnie rekonstrukcją poprzedniej zniszczonej. Inskrypcje złożone dukatem na mikstion. Wtórny dodatk jest również popiersie zmarłego. Elementy zostały zespolone gipsem po montażu w 1850 r.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Pierwotna lokalizacja epitafium nie jest znana. Po 1850 r. obiekt został przeniesiony i wmurowany w ścianę świątyni we wnętrzu w obecnej lokalizacji, jest narażony na znaczne wahania temperatury i wilgotności ze względu na umieszczenie go w bezpośrednie bliskości drzwi prowadzących do kruchty. Jest również narażony na

drgania powstające przez trakcje tramwajową i samochody przejeżdżające ulicą Franciszkańską.

6. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania obiektu dość dobry. Powierzchnia zabrudzona luźnymi nawarstwieniami kurzu i brudu. Gdziekolwiek na powierzchni marmuru widoczne zmatowienia.

Marmur nie wykazuje większych zmian. Miejscowo widoczne drobne wykruszenia wzdłuż użyleń. Cała powierzchnia obiektu jest mocno zabrudzona. W przypadku marmurów doszło również do zesterzenia się pasty zabezpieczającej.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Podstawowe zabiegi dotyczyć będą głównie estetycznego wyglądu zabytku. przywrócenie naturalnej kolorystyki i faktury użytym materiałom , uzupełnienie ubytków- formy rzeźbiarskiej oraz ewentualne scalenia kolorystyczne.

W przypadku marmuru zakłada się przepolerowanie powierzchni i założona zostanie pasta woskowa .

B PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

- 1 Odczyszczenie powierzchni obiektu z luźnych nawarstwień pyłowych.
2. Odczyszczenie powierzchni wodą z dodatkiem niejonowego detergentu
2. Odłuszczenie powierzchni marmuru benzyną lakową
3. Usunięcie kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
6. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych: marmurów żywicami firmy Akemi barwionymi na kolor otoczenia, wapienia pińczowskiego kitem tradycyjnym z mączki wapienia, wapna z dodatkiem białego cementu i pigmentów naturalnych.
7. Wykonanie poleru na marmurze i jego uzupełnieniach papierami ściernymi o różnej gradacji.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin gipsowo piaskowych.
9. Scalenie kolorystyczne uzupełnień spoin
10. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru woskiem mikrokrystalicznym.
11. Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

RODZAJ OBIEKTU: rzeźba architektoniczna, epitafium Jana Kochanowskiego

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: kościół: p.w. św. Franciszka, południowe ramie transeptu, ściana zachodnia

AUTOR OBIEKTU: Edward Stehlik

CZAS POWSTANIA: II poł. XIX w.

MATERIAŁ I TECHNIKA: obiekt wmurowany w ścianę; w kompozycji wykorzystano kilka rodzajów kamienia - biały marmur, marmur chęciński, marmur dębnicki, wapień pińczowski, sztuczny kamień i zaprawę wapienno - piaskową, napisy pozłocono.

WYMIARY OGÓLNE OBIEKTU: wys. 343 cm, szer. 163 cm, głębokość 38 cm

KSZTAŁT OBIEKTU: zamyka się w stojącym prostokącie

INSKRYPCJE IN EXTENSO: "Jan Kochanowski *1532 + 1584" „Pieśni Treny"

sygnatura: Stehlik / Z boku obiektu po prawej stronie/

OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY:

Epitafium Jana Kochanowskiego to bogato rozcłunkowana architektoniczna rzeźba zamontowana w ścianie. W kompozycji została wykorzystana różnorodność materiałów - zastosowano kilka rodzajów; kamieni oraz tynk barwiony. Dekoracji dopełnia złocone inskrypcji, pierwotnie również obejmowały one miejscami kamieniarkę - ornamentyka Centralne miejsce zajmuje popiersie poety wykonane z białego marmuru, umieszczone w głębokiej niszy flankowanej przez kolumny i woluty podtrzymujące belkowanie, na którym spoczywa trójkątny przyczółek.

Dolną część epitafium zajmuje podwójna arkada wypełniona motywem muszli z trzema owalnymi kartuszami powyżej arkad. W bocznych kartuszach złożone napisy „PIEŚNI”, „TRENY”, na środkowym płaskorzeźbiony herb Korwin (ślepowron- na pniu naturalnym, odciętym, w poprzek leżącym o dwóch sękach od góry i dwóch od dołu – kruk w lewo z pierścieniem w dziobie.)

Nieco powyżej prostokątna tablica z inskrypcją.

Jan Kochanowski *1532 + 1584.

HISTORIA OBIEKTU

Epitafium poświęcone poecie Janowi Kochanowskiemu zostało wykonane pod koniec XIX w. w warsztacie kamieniarskim braci Stehlików.

Poprawiane i uzupełniane w 1947 przy okazji restauracji wnętrza a ostatnia konserwacja miała miejsce w 1988 r, wykonana przez zespół artystów konserwatorów mgr M. Marzec i mgr M. Majewskiego.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

Obiekt składa się jest z dwóch warstw chronologicznych w skład, których wchodzi 21 warstw technologicznych. I warstwa chronologiczna obejmuje

Warstwy technologiczne użyte pierwotnie do budowy obiektu tj. wapien pińczowski, odmiany marmuru - dębnicki biały chęciński; sztuczny kamień; zaprawę, wapienno - piaskową wypełniając niszę z popiersiem, metalowe kotwy które pozostawiono ; resztki olejnego przemalowania kamieniarki i złoceń.

Warstwa z 1988 r i 1989 r. Obejmuje 11 warstw, technologicznych, kolejno:

Sklejenia pęknięć żywicą epoksydową i PVA metalowe wzmocnienia konstrukcyjne sztucznego kamienia oraz pęknięć, sztuczny kamień użyty do uzupełnienia ubytków

kamieniarki, zaprawę piaskowo wapienną którą uzupełniono ubytki w niszy , gipsowe spoiny rzeźby , scalenia kolorystyczne sztucznego kamienia i tynku , pastę woskowo-parafinową zabezpieczającą powierzchnię marmurów.

TECHNIKA WYKONANIA OBIEKTU

Obiekt wykonano z kilku rodzajów i odmian kamienia oraz zaprawy wapienno piaskowej; zastosowano złączenia. Poszczególne elementy spojono zaprawą gipsową, zastawano metalowe kotwy konstrukcyjne. Powierzchnia kamienia po obróbce z grubsza była wygładzona a w przypadku marmuru również spolerowana. Na elementach z wapienia pińczowskiego zachowały się resztki przemalowania jasną farbą olejną imitującą biały marmur oraz miejscami złączenia, Nisza mieszcząca popiersie była gładko tynkowana zaprawą wapienno – piaskową barwioną w masie na kolor szarego piaskowca.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU Od czasu swego powstania. obiekt pozostaje wmurowany w ścianę świątyni we wnętrzu. Pomimo to narażony jest na znaczne wahania temperatury i wilgotności ze względu na umieszczenie go w bezpośredniej bliskości drzwi prowadzących do krużganków oraz kanału wentylacyjnego – ogrzewania kościoła. Ruch ciepłego powietrza od posadzki kościoła powoduje osiadanie kurzu na wystających elementach kamieniarki.

6. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania obiektu dość dobry. Obiekt zabrudzony, najbardziej obramienie wykonane z wapienia pińczowskiego, które ze względu na strukturę wchłania brud i kurz, osiadający w porach kamienia

Marmur nie wykazuje większych zmian. Miejscowo widoczne drobne wykruszenia wzdłuż uźyleń. Na trzonach kolumn niektóre ubytki uzupełnione kitem.

W przypadku marmurów doszło również do zesterzenia się pasty zabezpieczającej.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Zabiegi konserwatorskie dotyczyć będą głównie estetycznego wyglądu zabytku. Zakłada się odczyszczenie powierzchni, przywrócenie naturalnej kolorystyki i faktury użytym materiałom, ewentualne uzupełnienia ubytków ujawnionych po odczyszczeniu powierzchni oraz ewentualna korekta kitów

W przypadku marmuru zostanie położona nowa warstwa pasty woskowej.

B PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Wstępne odkurzenie całości
2. Umycie powierzchni wodą z dodatkiem detergentu
3. Umycie powierzchni benzyną ekstrakcyjną dla usunięcia zafłuszczeń
4. Uzupełnienie ubytków marmuru tablicy i popiersia poety, trzonów kolumn i płyt intarsjowanych marmurem - żywicami akrylowymi firmy „Akemi” w kolorach dobieranych lokalnie.
5. Opracowanie powierzchni kitów dla uzyskania poleru za pomocą tradycyjnych materiałów ściernych.
6. Odczyszczenie powierzchni wapienia pińczowskiego na drodze nebulizacji przy użyciu parownicy z doczyszczaniem miękkimi szczotkami
7. Uzupełnienie ewentualnych ubytków kitem tradycyjnym zawierającym w swoim składzie mączkę wapienia pińczowskiego, biały cement, wapno i pigmenty sypki
8. Zabezpieczenie powierzchni kamienia woskiem mikrokrystalicznym „Cosmoloid 80 H”

RODZAJ OBIEKTU: płaskorzeźba, epitafium Wicentego Pola

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: kościół p.w. św.. Franciszka, południowe ramie transeptu, ściana wschodnia

AUTOR OBIEKTU: Stanisław Roman Lewandowski

CZAS powstania: 1889 r.

MATERIAŁ I TECHNIKA: marmurowa tablica inskrypcyjna , medalion z popiersiem poety wykonany metodą odlewu z mosiądzu, ujęte w ozdobne obramienie z wapienia pińczowskiego

wymiary ogólne obiektu: wys. 290 cm, szer. 176 cm,, głębokość 24 cm

KSZTAŁT OBIEKTU: zamyka się w prostokącie

ISKRYPCJA IN.EXTENSO:

„VINCENTUS POL

VATES MILES
IN HAC LUGUBURT TEMPESTATE FIDE ERGA DEUM PLANE IN SIGINIS
MORES ET RES PATRIAS EGREGIE VOVIT DILEXIT SINGULARIQUE
CARMINUM CELEBRAVIT DULCEDINE
INGENII AMENTITATE ANTIQUE URBANTITATE MORUM OMNIBUS
CARUS
INJURIARUM ET MALITIAE IMMEMOR AERUMNAS VITAE
AEQUO TULIT ANIMO
OSSIBUS IN TUMBA BENEVERENTIU AD RUPELLAM DEPOSITIS
MONUMENTUM HOC AERE COLLATO AMICI POSUERE
REQUIESCAT IN PACE
N1807. + 1872”

OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY:

Epitafium poświęcone jest zmarłemu w 1872 r. poecie Wincentemu Polowi. Autorem epitafium jest Stanisław Roman Lewandowski. W swej historii obiekt uległ przekształceniu. W 1850 r. po pożarze wymieniono tablicę inskrypcyjną oraz dodano popiersie zmarłego w zwieńczeniu.

W kompozycji została wykorzystana różnorodność materiałów - zastosowano kilka rodzajów marmuru oraz sztucznego marmuru. Centralną część zajmuje tablica marmurowa z rytowanym napisem. Tablica oprawiona jest profilowaną ramą przechodzącą u dołu w woluty. W zwieńczeniu znajduje się płaskorzeźbiony odlew mosiężny z popiersiem poety w ujęciu z profilu całość osadzona w bogato rzeźbione obramienie z wapienia pińczowskiego zdobione astragalem, ornamentem cekinowym, jajownikiem ornamentem perełkowy. W dolnej części obramienia znajduje się kartusz z herbowy. Medalion z popiersiem spoczywa na otwartej księdze z gęsim piórem, lirą i gałązkami wawrzynu.

HISTORIA OBIEKTU

Epitafium poświęcone poecie Wincentemu Polowi, wykonane w 1889 r. przez Stanisława Romana Lewandowskiego. Stan zachowania opisany w dokumentacji z 1988 r. wskazywał, że obiekt poddawany był już zabiegom renowatorskim, ubytki i pęknięcia kamienia uzupełniono gipsem, mogło to mieć miejsce w czasie prac

związanych z odnawianiem świątyni po II wojnie. Światowej. Ubytki wypełniano dwoma rodzajami kitu (zabarwienie), co wskazuje na dwukrotne wcześniejsze prace, z których jedno miały miejsce w 1947 przy okazji restauracji wnętrza, prawdopodobnie sama płyta epitafijna była zdemontowana lub zdemontowano całe epitafium, o czym wspominają autorzy ostatniej konserwacji.

W czasie ostatniej konserwacji w roku 1989 wykonywanej przez zespół konserwatorski w składzie M. Marzec i M. Majewski powierzchnię obiektu odczyszczono z zabrudzeń na sucho i na mokro, usunięto pozostałości pasty woskowej benzyną ekstrakcyjną. Marmur spolerowano drobnoziarnistym papierem ściernym. Wtórne, rażące kity i spoiny usunięto mechanicznie. Ubytki wapienia pińczowskiego i spoin uzupełniono kitem wapienno gipsowym, którym również zrekonstruowano górną część kartusza wykonując zbrojenia z drutu aluminiowego. Ubytki w marmurze uzupełniono kitem na bazie żywicy epoksydowej. Powierzchnię kitów, spoin i miejscami kamienia scalono kolorystycznie / pigmenty ziemne na emulsji wodnej PVA ./ Patynę na mosiężnym odlewie scalono brązem pozłotniczym. Marmur zabezpieczono powłoką hydrofobową z pasty woskowej i spolerowano. Mosiężny odlew zabezpieczono paraloidem B 72.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

Obiekt po ostatniej konserwacji w 1989 r. Składa się z dwóch warstw chronologicznych w skład, których wchodzi 14 warstw technologicznych. I warstwa chronologiczna datowana na rok 1889 r. obejmuje użyte pierwotnie do budowy obiektu tj.: wapień pińczowski – obramienie, marmur węgierski - tablica inskrypcyjna , mosiądz - medalion z popiersiem zmarłego poety, gips w spoinach , brąz pozłotniczy – patyna na odlewie dwie warstwy usunięto w czasie ostatniej konserwacji.

IV warstwa chronologiczna 1989 r. składa się z 9 warstw technologicznych: zbrojenia z drutu aluminiowego, emulsja wodna PVA i żywica epoksydowa do sklejenia pęknięć , sztuczny kamień wapienno-gipsowy - uzupełnienia wapienia pińczowskiego oraz spoin kamieniarki , sztuczny kamień na bazie żywicy epoksydowej – uzupełnienie ubytków marmuru , pigmenty ziemne roztwór emulsji wodnej PVA: scalenie kolorystyczne pow. uzupełnianych i spoin. Paraloid B 72 5% roztwór w toluenie do zabezpieczania mosiężnego odlewu

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Pierwotna lokalizacja epitafium nie jest znana. Po 1850 r. obiekt został przeniesiony i wmurowany w ścianę świątyni we wnętrzu w obecnej lokalizacji.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania można ocenić, jako dość dobry. Powierzchnia obiektu zabrudzona, pokryta luźnymi nawarstwieniami kurzu i brudu.

Największy stopień zabrudzenia wykazuje obramienie, wykonane z wapienia pińczowskiego z racji swojej porowatej budowy

Marmur nie wykazuje większych zmian. Jedną doszło do zestarzenia się pasty zabezpieczającej powierzchnię kamienia, przez co tablica inskrypcyjna ma nierówny połysk.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

W związku z dość dobrym stanem zachowania W związku z dość dobrym stanem zachowania obiektu zakłada się, że w trakcie prac przy konserwacji polichromii w transepcie obiekt zostanie odczyszczony z luźnych nawarstwień pyłowych, zostaną usunięte pozostałości pasty z powierzchni marmuru, którą zostanie odczyszczona. Po odczyszczeniu może się okazać konieczność korekty niektórych kitów i uzupełnień. Po spolerowaniu powierzchni tablicy inskrypcyjnej zakłada się położenie na powierzchni warstwy pasty woskowej.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

- 1 Odczyszczenie powierzchni obiektu odkurzaczem pędzlami a następnie metodą nebulizacji z użyciem parownicy i miękkich szczoteczek do doczyszczania obramienia z wapienia pińczowskiego.
2. Odtłuszczenie powierzchni marmuru z zastosowaniem benzyny lakowej i acetonu
3. Usunięcie kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
4. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia pińczowskiego kitem tradycyjnym w skład, którego wejdzie kruszywo wapienia, biały cement z dodatkiem wapna dołowanego i pigmenty mineralne, ewentualne ubytki marmuru zostaną

uzupełnione kitem do marmuru firmy Akemi podbarwionym na kolor otoczenia lub żywicą epoksydową Epidian 5 z dodatkiem talku i pigmentów

10. Hydrofobizacja powierzchniowa marmuru pastą na bazie wosku mikrokrystalicznego.

11. Odkurzenie medalionu z popiersiem

12. Zabezpieczenie powierzchni medalionu warstwą paraloidu rozpuszczonego w acetonie

13. Wykonanie dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

RODZAJ OBIEKTU: PŁASKORZEŻBA, EPITAFIUM ZAWADÓW

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: kościół: p.w. św. Franciszka, południowe ramie transeptu, ściana południowa

AUTOR OBIEKTU: nieznany,

CZAS POWSTANIA: po 1685

MATERIAŁ I TECHNIKA: obiekt wmurowany w ścianę; wykonany z marmuru dębnickiego, obramienie płaskorzeźbione z rytowaną dekoracją tarczy herbowej , inskrypcja rytowana, w zwieńczeniu płycina po niezachowanym obrazie na blasze?

WYMIARY OBIEKTU: wys. 243cm, szer. 152 cm. głębokość 7 cm

KSZTAŁT OBIEKTU: zamyka się w prostokącie

ISKRYPCJA IN EXTENSO :

„D.O.M.

VIATOR,VT DISCAS ETIAM MARMORA LOQVI
MARMOR HOC SEPULCH-RALE QUID A TE VELIT
OCVLIS LEGE ANIMO ATTENDE

STANISLAVS ZAWADA BURGRABIUS ARCIS... CRACOVIENSIS
 CLARVS SANGVINE , DE ARMIS RAVICZ, VIRTVITE CLARIOR
 JOANNIS ZAWADA PATRVI OLIM SVI
 CASTRENSIS PRIMUM NOTARY DEINDE TERRESTRIS PALATINI
 CRACOVIENSIS
 VIRCON SILLO ET IVIDICIO SUMMI,
 ATQVE NICOLAI ZAWADA , FRATRIS SVI DESIDERATISSIMI
 MAGNA EXEMPLA GLORIA INSIGNI IN JEVI PIETATE
 ANIMI PRVDENTIA CANDORE HVMANITAE PELICITER AE MULATUS
 PERQVOERUM VESTIGIA AD IMORTALEM VITAM PROCESII
 EORUM MORTIALIBVS HIC EXUNS CONIUGI VOTVIT
 VLTIMUS STRIPIS SVAE
 SED IB AE TERNUM VICTVRVS
 VBI FONS. VITAE DEU EST ET CORONA IVSTITIAE
 AD QUAM CONFECTO MA~RI VIRTVTVM,QVAM VITAE SPATI
 RELIKTISQVAE SALOMEA ET ZOPHIA ,DVABVS IVSTITIAE,
 VIRTVTVM ET BONORVM OMNIUM HAE REDIBVS,
 SECVRVS ABUT [:]UM P[:]JOBIT
 ANNO DNI~1.6.8.5 DIE MENSIS MARTY
 AE TATIS SVAE 46
 CVI MONWIME NTVM HOC
 LACHRYMIS DE RASZOW MAESTISSIMA CONIVx
 POSVIT

OPIS FORMALNO STYLISTYCZNY

Płaskorzeźbione Epitafium poświęcone Stanisławowi, Janowi i Mikołajowi Zawadom wmurowane w ścianę południową, południowego ramienia transeptu. Wykonane zostało z czarnego marmuru dębnickiego. Centralna część kompozycji zajmuje płyta inskrypcyjna w formie stojącego prostokąta obwiedziona profilowaną listwą z narożnikami w formie uszaków. Zwieńczenie stanowi kartusz z prostokątną płyciną o ściętych narożnikach (pierwotnie mógł być tam umieszczony obraz na blasze).

Zachowały się otwory montażowe. W dolnej części obramienia płaskorzeźbiony kartusz z herbem Rawicz.

HISTORIA OBIEKTU

Epitafium wykonano po 1685 roku. Autor pozostaje nieznany. Poświęcone jest zmarłym z rodziny Zawadów: Stanisławowi burgrabiemu zamku królewskiego zm. 1685r., Janowi i Mikołajowi. Fundatorką była żona Stanisława Anna z Raszowa. Ostatnia konserwacja miała miejsce w 1988 r. wykonywana przez zespół M. Marzec i M. Majewski, którzy stwierdzili, że najprawdopodobniej epitafium było już demontowane, być może przenoszone w obecne miejsce, było już wcześniej restaurowane z tego czasu pochodziła marmurowa taszla i kity przemalowane czarną farbą.

Prace zakończone w 1989 r obejmowały: odczyszczenie obiektu na sucho i na mokro, powierzchnię marmuru przeszlifowano na mokro drobnoziarnisty papierem ściernym. Fragmenty nieprawidłowo sklejone zdemontowano i sklejono przy użyciu żywicy Epidian 5 powierzchnię przemyto benzyną ekstrakcyjną, ubytki uzupełniono, zdecydowano o pozostawieniu ubytków formy obramienia widoczne już na zdjęciu w katalogu zbytków.

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU

TECHNIKA WYKONANIA OBIEKTU

Obiekt wykonano z czarnego marmuru dębnickiego. Powierzchnia kamienia wygładzona i spolerowana. Elementy zostały zespolone gipsem po montażu w 1850r.

OPIS WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA OBIEKTU

Pierwotna lokalizacja epitafium nie jest znana. Po 1850 r. obiekt został przeniesiony i wmurowany w ścianę świątyni we wnętrzu w obecnej lokalizacji.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Powierzchnia marmuru pokryta warstwą lekko zmatowionej już pasty. W obszarze tablicy inskrypcyjnej widoczne kity, wybrzuszone, wystające powyżej lica płaszczyzny. Widoczne ubytki formy rzeźbiarskiej fragmentu detalu flankującego konsolkę u podstawy tablicy z boku kartusza herbowego po stronie wschodniej i fragmentu przerwanego gzymsowania w szczycie tablicy.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Zakłada się odczyszczenie i odtłuszczenie powierzchni, wymianę odspojonych kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych, uzupełnienie ubytków formy rzeźbiarskiej w zakresie możliwym do odczytania. Przywrócenie poleru powierzchni marmuru i zabezpieczanie powierzchni warstwą pasty woskowej.

B. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Wstępne odczyszczenie powierzchni obiektu z użyciem odkurzacza.
2. Zmycie powierzchni wodą z dodatkiem detergentu.
3. Odtłuszczenie powierzchni marmuru
4. Usunięcie kitów niespełniających wymogów technicznych bądź estetycznych.
5. Uzupełnienie ubytków powierzchniowych kamienia kitami na bazie żywicy epoksydowej Epidian 5 z dodatkiem żywicy epoksydowej i talku oraz pigmentów
6. Rekonstrukcja brakującej formy rzeźbiarskiej.
7. Opracowanie powierzchni kitów dla uzyskania poleru za pomocą tradycyjnych materiałów ściernych.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy wapienno piaskowej oraz brakujących spoin.
9. Zabezpieczenie powierzchni kamienia woskiem mikrokrystalicznym „Cosmoloid 80 H”

10. Wykonania dokumentacji z przeprowadzonych prac konserwatorskich

